

ТРИЛЪР

ДИДИЙН

КУНЦ

ЧЕРЕН

ЛЕД

ДИЙН КУНЦ ЧЕРЕН ЛЕД

Превод: Марин Загорчев

chitanka.info

Провежда се секретна мисия на Северния полюс.

Заложени са осем бомби със закъснител, които ще се взривят след броени часове.

Силно земетресение откъсва леден блок, върху който се намират неколцина души.

Не могат да ги спасят нито вертолети, нито плавателни съдове. Но още по-страшно е, че сред обречените хора е убиец психопат, решен да отнеме живота на един от тях.

Единственият шанс за избавление е подводницата, която се намира наблизо.

Ще рискува ли капитанът живота на екипажа си, за да спаси изпадналите в беда?

Минутите за активиране на бомбите неумолимо текат...

*Тази коригирана версия все още е посветена на
особената и странна жена Уинона Гарбрик. Сигурен съм, че
си там горе. Гледаш. С червен молив в ръка.*

ПРЕДИ... ИЗ СТАТИИ НА „НЮ ЙОРК ТАЙМС“:

[1]

ПОЛЯРНИЯТ ЛЕД Е НАЙ-ЧИСТАТА ВОДА НА СВЕТА

Москва, 10.02. Според руски учени водата, образуваща арктическата полярна шапка, съдържа по-малко бактерии от всяка друга вода, която прием или използваме за напояване. Това откритие може да доведе до бъдещото разработване на този ценен неизчерпаем ресурс. Експлоатацията на полярните шапки може да се окаже по-евтина от всеки настоящ или бъдещ метод за обезсоляване, особено като се има предвид, че получената вода няма да се налага да бъде пречиствана. Затова някои руски учени предсказват, че в близкото десетилетие милиони хектари обработваеми земи ще бъдат напоявани с разтопени айсберги.

[2]

УЧЕНИТЕ СМЯТАТ, ЧЕ АЙСБЕРГИТЕ МОГАТ ДА СЕ ИЗПОЛЗВАТ КАТО ИЗТОЧНИК НА ПРЯСНА ВОДА

Бостън, 05.09. В изказването си пред годишната конференция на Американското екологично дружество доктор Харълд Карпентър заяви, че хроничният недостиг на вода в Калифорния, Европа и други региони може да бъде облекчен чрез регулирано топене на айсберги, докарани на юг от Арктика. Неговата съпруга и сътрудничка, доктор Рита Карпентър, изтъкна, че заинтересованите страни трябва да обмислят финансирането на необходимите изследвания — инвестиции, които според нейните думи „ще се възвърнат стократно в близките 10 години“.

Според семейство Карпентър, носители на Наградата на Националната научна фондация за последната година, основните

принципи са прости. От краищата на полярните ледници с помощта на взривове ще се „откъртват“ айсберги, които ще бъдат оставяни да плават с океанските течения на юг. На по-късен етап към тях ще бъдат прикрепвани огромни стоманени въжета. Ледът ще бъде извлечан до инсталация за обработка в близост до нуждаещите се от напояване райони. „Тъй като северните води на Тихия и Атлантическия океан са студени, вероятно по-малко от 15% от леда ще се загуби в морето, докато айсбергът бъде разтопен на брега и доставен до нуждаещите се площи“, заяви доктор Харълд Карпентър.

И двамата представители на семейство Карпентър предупреждават, че никой не може да гарантира успеха на това начинание. „Все още съществуват твърде много проблеми за преодоляване — каза доктор Рита Карпентър. — Усиленото изследване на полярните шапки...“

[3]

СУША ПОРАЗЯВА НАСАЖДЕНИЯТА В КАЛИФОРНИЯ

Сакраменто, 20.09. Щатското управление по земеделието оценява загубите от сушата в Калифорния на 50 милиона долара за втората реколта от култури като портокали, лимони, пъпеши, марули...

[4]

НЕДОСТИГ НА ХУМАНИТАРНА ПОМОЩ ЗА ХИЛЯДИ ГЛАДУВАЩИ ЗАРАДИ СУШАТА

ООН, 18.10. Началникът на Службата за хуманитарна помощ при бедствия към ООН обяви, че слабите реколти в САЩ, Канада и Европа са направили невъзможно за африканските и азиатските страни закупуването на зърно и други продукти от иначе богатите на хранителни запаси западни държави. Вече 200 000 души са умрели от глад в...

[5]

СПЕЦИАЛЕН ФОНД НА ООН ЗА ПРОУЧВАНЕ НА ПОЛЯРНИТЕ ШАПКИ

ООН, 06.01. Единайсет страни членки на ООН създадоха уникален фонд, който да финансира серия от научни изследвания на арктическата полярна шапка. Първоначалната задача на проекта ще е да се определи дали изтеглянето на огромни айсберги на юг, където да бъдат разтопени и използвани за напояване, е изпълнимо.

„Може да звучи като научна фантастика — сподели едно британско високопоставено лице, — но след шейсетте години много учени виждат голям потенциал в такова начинание.“ Ако това се окаже изпълнимо, основните производителки на селскостопанска продукция може би никога вече няма да страдат от ниски добиви. Макар че не е възможно айсбергите да бъдат докарани до топлите морета на Азия и Африка, целият свят ще извлече полза от осигуряването на богати реколти в няколкото пряко засегнати от проекта страни...

[6]

ЕКИП ОТ АМЕРИКАНСКИ УЧЕНИ ИЗГРАЖДА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА СТАНЦИЯ В АРКТИКА

Туле, Гренландия, 28.09. Тази сутрин група учени под ръководството на Харълд и Рита Карпентър, носители на наградата „Ротшилд“ за науки за земята през тази година, слязоха върху ледения слой между Гренландия и Шпицберген, Норвегия. Те започнаха изграждането на изследователска станция на три километра от края на ледниковото поле, където ще участват във финансирани от ООН експерименти в продължение на най-малко девет месеца...

[7]

УТРЕ ПОЛЯРНАТА ЕКСПЕДИЦИЯ ЩЕ ОТЧУПИ ПАРЧЕ ЛЕД ОТ АРКТИЧЕСКАТА ЛЕДЕНА ШАПКА

Туле, Гренландия, 14.01. Утре в полунощ учените от изследователска станция „Еджуйей“ на ООН ще проведат серия от взривове, за да отделят айсберг с площ от осемстотин квадратни метра от северната ледена шапка само на 560 километра на североизток от бреговете на Гренландия. Два траулера на ООН, снабдени с апаратура за електронно засичане, чакат на 230 морски мили южно от мястото на взрива, откъдето ще следят придвижването на маркирания айсберг.

Този експеримент има за цел да определи дали теченията на Атлантическия океан се променят значително в северните райони по време на суровата арктическа зима...

ЧАСТ ПЪРВА
В КАПАН

ОБЯД ДВАНАЙСЕТ ЧАСА ДО ВЗРИВА

Със звук на трошач се кристал свредлото на сондата се заби дълбоко в арктическия лед. Сивкавобяла киша излетя от дупката, полепна по снежната кора и замръзна отново за секунди. Бургията и част от дългия ѝ стоманен държател изчезнаха в широката десет сантиметра в диаметър дупка.

Докато гледаше сондата, Хари Карпентър изпита странно предчувствие за неизбежно нещастие. Смъртно опасение. Като птича сянка, пълзяща по ярко осветена повърхност. Въпреки топлите си дрехи той потрепери.

Като учен Хари уважаваше инструментите на логическото, последователно, разумно мислене, но се беше научил никога да не пренебрегва предчувствията — особено върху леда, където бяха възможни странни неща. Той не успя да открие източника на внезапното си смущение, макар че работата с мощни експлозивни винаги крие непредвидени рискове. Вероятността някой от зарядите да се взриви преждевременно и да ги избие бе почти нулева. Но все пак...

Питър Джонсън, електроинженерът, изпълняващ функцията на втори специалист по взривовете на екипа, изключи сондата и се отдръпна от дупката. С белия си гортексово-термолитен костюм, с якето и качулката с кожена подплата Пит можеше да бъде взет за полярна мечка — ако не беше тъмнокафявото му лице.

Клод Жобер изключи преносимия генератор, захранващ сондата. Последвалото затишие сякаш предвещаващо нещо злоецо и Хари се огледа назад и нагоре към небето почти убеден, че нещо всеки момент ще ги нападне или ще се стовари върху главите им.

Ако смъртта целуне някого днес, тя най-вероятно щеше да изпълзи отдолу, не да скочи върху тях. В бледата следобедна светлина тримата мъже се готвеха да спуснат последния петдесеткилограмов заряд дълбоко в леда. Това бе шейсетият разрушителен пакет от миналата сутрин досега и всички членове на експедицията бяха

напрегнати, съзнавайки, че стоят върху достатъчно количество мощен пластичен експлозив, за да бъдат изпарени сред апокалиптичен блясък.

Не беше нужно голямо въображение, за да си представят смъртта сред тези враждебни полета: полярният лед бе идеалното гробище, лишен от всякакъв живот, и караше човек да се замисли, че е смъртен. Призрачни синкавобели равнини се простираха във всички посоки, мрачни и зловещи в дългия сезон на почти постоянна тъмнина, кратък полумрак и плътна облачност. В момента видимостта бе доста добра, тъй като „денят“ бе в разгара си и през облаците на хоризонта се процеждаше бледо сияние. Слънцето и без това нямаше какво толкова да осветява в тази пустош. Единственият релеф се състоеше от назъбените гребени от приплъзването на ледените слоеве и стотиците ледени блокове — някои високи едва колкото човек, други с големината на къща — стърчащи сред полето като гигантски надгробни паметници.

Пит Джонсън се присъедини към Хари и Клод при двете моторни шейни, специално пригодени за свирепия полярен климат, и каза:

— Дупката е дълбока двайсет и осем метра. Още малко и сме готови.

— Слава богу! — възкликна Клод Жобер и потрепери, сякаш изолационният му костюм не вършеше абсолютно никаква работа; въпреки прозрачния слой вазелин, защитаващ голите части на лицето му от студа, той изглеждаше блед и изтощен. — Тази нощ ще се върнем в базовия лагер. Представете си! Не ми е било топло и за една минута, след като тръгнахме.

Клод рядко се оплакваше. Беше весел и енергичен дребосък. На пръв поглед изглеждаше крехък, но това бе илюзия. Беше слаб, но жилав и издръжлив. Бялата му коса, сега скрита под качулката, приличаше на грива; кожата на лицето му бе загрубяла от дългогодишното влияние на сурови климатични условия и напомняше стар пергамент; наситеносините му очи бяха ясни като на дете. Хари никога не бе виждал омраза или гняв в тези очи, а до вчера и самосъжаление. Дори след като Клод загуби жена си Колет във внезапен, безсмислен акт на насилие, той бе съсипан от скръб, но не си позволи да се самосъжалява.

След тръгването им от станция „Еджуей“ обаче Клод не беше нито весел, нито енергичен и постоянно се оплакваше от студа. На петдесет и девет той бе най-възрастният член на експедицията, осемнайсет години по-стар от Хари Карпентър, което беше горната възрастова граница за работа в тези сурови географски ширини.

Макар да бе изключително способен арктически геолог, специалист по динамиката на образуването и движенията на леда, настоящата експедиция щеше да е последното му стъпване в близост до двата полюса. След това изследователската му дейност щеше да продължи в лаборатории и пред компютри, далеч от жестоките условия на ледените шапки.

Хари се чудеше дали Жобер се притеснява повече от студа или от равносметката, че любимата му работа е станала твърде тежка за възрастта му. Някой ден Хари щеше да се изправи пред същия проблем и не беше сигурен, че ще го преживее лесно. Огромните пусти пространства на Арктика и Антарктика го омагьосваха: унищожителната сила на екстремалните условия; мистерията, забулваща белите ъгловати пейзажи и скрита в пурпурните сенки на всяка привидно недостъпна пукнатина; спектаклите в ясна нощ, когато северното сияние заливаше небето с трептящи потоци от светлина с цвят на скъпоценни камъни; безкрайните полета със звезди, когато сиянието се оттегляше, за да ги покаже.

В някои отношения той все още си оставаше детето, израсло в тихата ферма сред Индиана без братя, сестри или другарчета: самотното момче, което чувстваше, че се задушаваше от живота, който води; което си мечтаеше да пътува до далечни страни, да види всички чудеса на света; което не искаше да бъде закрепостено на едно място и постоянно копнееше за приключения. Сега това момче бе зрял мъж и знаеше, че приключенията са тежка работа. Въпреки това от време на време детето в него внезапно се изпълваше с възхита; спираше, бавно се обръщаше, за да огледа ослепителнобелия свят наоколо, и си мислеше: „Триста дяволи, аз наистина съм тук, доход от Индиана чак до края на земята, на покрива на света!“.

Пит Джонсън каза:

— Започва да вали.

Хари забеляза мързеливо спускащите се снежинки, увлечени в мълчалив балет. Времето бе тихо, макар че това спокойствие можеше

да не продължи дълго.

Клод Жобер се намръщи:

— Бурята се предвиждаше чак за вечерта.

Идването от „Еджуей“ — разположена на шест километра по права линия на североизток от сегашния им лагер и на девет, с моторната шейна, с която трябваше да заобикалят ледените хребети и пукнатините — не беше трудно. Въпреки това имаше опасност някоя силна буря да направи връщането им невъзможно. Видимостта можеше бързо да намалее до нулева и те скоро можеха да се загубят заради изкривяването на магнитното поле. А ако горивото на шейните им свършеше, щяха да измръзнат, защото дори изолационните костюми не предоставяха достатъчна защита при продължително излагане на още по-смъртоносния студ, следващ бурята.

Дълбоките снегове върху ледения слой около Гренландия не са толкова обичайни, колкото може да се очаква, отчасти заради крайно ниските температури. На определен етап при всяка буря снежинките се превръщат в ледени иглички, но дори тогава видимостта остава лоша.

Хари погледна небето:

— Може да е краткотрайно преваляване.

— Да, точно така казаха в прогнозата за онази буря миналата седмица — напомни Клод. — Очаквах само краткотрайни превалявания в периферията на основния циклон. А натрупа толкова сняг и лед, че дори Дядо Коледа нямаше да може да мине, за да си разнесе подаръците.

— Значи, най-добре да приключваме по-бързо.

— Да бяхме приключили още вчера.

Сякаш за потвърждение, че се налага да побързат, от запад задуха вятър, свеж и без никаква миризма, какъвто може да бъде само вятър, идващ над стотици километри гол лед. Снежинките започнаха да падат под ъгъл, престанаха да се сипят спокойно като в кристална топка със зимен пейзаж.

Пит освободи свредлото и вдигна тялото на сондата от фиксиращата я поставка, сякаш тежеше четири, не четирийсет килограма.

Като футболна звезда в „Пен“ преди десет години той бе отклонил предложенията на няколко големи отбора. Не беше пожелал да приеме ролята, отредена от обществото на всеки двуметров,

стокилограмов чернокож футболен герой. Вместо това бе спечелил стипендия, завърши две висши специалности и получи добре платена работа в компютърната индустрия.

Сега той играеше ключова роля в експедицията на Хари. Поддържаше електронната измервателна апаратура на „Еджуей“ и тъй като взривните устройства бяха изработени по негов проект, само той бе подготвен за действие, ако се случи нещо непредвидено. Освен това невероятната му сила беше голямо предимство в този негостоприемен край на планетата.

Докато Питър държеше сондата, Хари и Клод вдигнаха еднометровото удължение на свредлото от ремаркетото, прикачено зад една от шейните. Завиха го за края на бургията, все още забита в леда.

Клод отново включи генератора.

Пит фиксира сондата отново върху бургията и увеличи дълбочината на дупката с още един метър. На дъното на двацет и девет метровата шахта щяха да спуснат тръбата с експлозива.

Докато моторът ревеше, Хари погледна небето. За броени минути времето се беше влошило обезпокоително. Светлината бе намаляла значително под сгъстяващата се облачност. Валеше толкова силно, че небето бе загубило сивите си и черни оттенъци; всъщност от безбройните снежинки вече не се виждаше нито частичка от облаците отгоре. Над тях всичко беше бяло. Снежинките вече започваха да се свиват и да се превръщат в ледени зрънца и леко щипеха намазаното му с вазелин лице. Вятърът увеличи скоростта си може би на трийсетина километра в час и свиренето му премина в постоянно бучене.

Хари все още предчувстваше, че го дебне някаква опасност. Усещането беше неясно, смътно, но натрапчиво.

Като дете във фермата никога не си бе давал сметка, че приключенията са трудна работа, макар да разбираше, че има опасности. За едно дете опасностите имат своя чар. Когато порасна обаче, след като загуби своите родители, покосени от болест, и опозна жестоката страна на света, той вече не виждаше никаква романтика в смъртта. Въпреки това от време на време се отдаваше на особена извратена носталгия по загубената си невинност, позволявала му навремето да открие известно възбуждащо привличане от поемането на смъртни рискове.

Клод Жобер се наведе към него и изкрещя, за да надвика вятъра и ръмженето на двигателя:

— Не се тревожи, Хари. Скоро ще сме в „Еджуей“. Хубаво бренди, един шах, компактдиск на Бени Гудман, всякакви удобства.

Хари Карпентър кимна и продължи да се взира в небето.

12:20

Гюнвалд Ларсон стоеше пред единственото прозорче в телекомуникационната станция на „Еджуй“, нервно дъвчеше незапалената си лула и наблюдаваше бързо усилващата се буря. Неуморни снежни талази заливаха лагера като призрачните вълни на древен океан, изпарил се преди хилядолетия. Преди половин час бе остъргал скрежа от тройния прозорец, но по стъклото вече започваха да се образуват нови кристални фигури. След час през тях отново нямаше да може да се вижда.

От разположената на малко възвишение наблюдателница на Гюнвалд станцията „Еджуй“ изглеждаше толкова изолирана — и в такъв контраст с околната среда — че напомняше единствен преден пост на човечеството на чужда планета.

Шестте яркожълти метални бараки бяха докарани по въздуха и сглобени с огромни усилия и разходи. Всяка от постройките имаше размери седем на пет метра. Стените — състоящи се от няколко пласта ламарина и лека стиропорена изолация — бяха занитени за пръстеновидни подпори и вкопани в леда. Макар и недодялани като колиби от някое гето и тесни като товарни контейнери, бараките осигуряваха надеждна защита срещу вятъра.

На стотина метра на север от лагера стоеше самотна по-малка постройка. В нея се съхраняваше горивото за генераторите. Тъй като то беше дизелово, гореше, но не можеше да експлодира и опасността от пожар бе минимална. Въпреки това мисълта, че могат да попаднат в огнен капан в разгара на полярна буря, беше толкова ужасяваща — особено когато за гасенето на пламъците не разполагаха с вода, а само с безполезен лед — че за душевното спокойствие на участниците в експедицията бяха взети всички предпазни мерки.

Душевното спокойствие на Гюнвалд Ларсон бе нарушено преди няколко часа, но не защото се опасяваше от пожар. Земетресенията бяха това, което го притесняваше в момента. И по-точно трусовете под океанското дъно.

Син на швед и датчанка, той бе участвал в шведския олимпийски отбор по ски на две олимпиади, беше спечелил златен медал и се гордееше с произхода си; стараяше се да си изгради образ на невъзмутимия скандинавец и обикновено притежаваше вътрешно самообладание, отговарящо на външното му спокойствие. Жена му обичаше да казва, че точните му измервателни уреди — живите му сини очи, постоянно преценявали света около него. Когато не работеше на открито, той обикновено носеше разноцветни плетени пуловери. В момента облеклото му подходеше повече за някоя планинска хижа след приятен ден по пистите, не за тази усамотена барака наред зимна Арктика в очакване на природен катаклизъм.

През последните няколко часа той беше загубил голяма част от характерното си самообладание. Дъвчейки лулата, той обърна гръб на заскрежения прозорец и погледна с присвити очи компютрите и измервателните уреди, наредени покрай три от стените на телекомуникационната станция. Предния следобед, след като Хари и останалите тръгнаха на юг към ръба на леденото поле, Гюнвалд бе останал, за да поддържа връзката по радиостанцията и да наглежда лагера. Това не беше първият път, когато всички членове на експедицията напуснаха „Еджуей“, за да проведат някой полеви експеримент, и оставяха само един дежурен в станцията; досега обаче тази задача се бе падала на други, не на Гюнвалд. След неколкоседмичен живот в малкото общество в прекалена близост с останалите осем членове на експедицията той беше очаквал с нетърпение своя ред да остане сам.

В четири часа на предния ден обаче, когато сеизмографът на „Еджуей“ регистрира първия трус, на Гюнвалд му се прииска колегите му да не бяха отивали към ръба на леденото поле, на границата на ледената шапка с океана. В 4:14 трусът бе потвърден по радиостанцията от Рейкявик, Исландия, и от Хамерфест, Норвегия. Сериозно приплъзване на земни пластове беше засечено на морското дъно на шейсет мили североизточно от Рауфархьофн, Исландия. Трусът се бе получил по същата верига разломи, дали началото на разрушителни вулканични изригвания в Исландия преди повече от три десетилетия. Този път земите около Гренландско море не бяха претърпели поражения, въпреки че силата на труса беше 6,5 по скалата на Рихтер.

Тревогата на Гюнвалд идваше от подозрението, че трусьт не е нито изолиран, нито е кулминацията на явлението. Имаше всички основания да смята, че това е предварително разтърсване, предшественик на земетресение с още по-голям магнитуд.

Отначало екипът бе имал намерение да изследва между останалите неща и микротрусове на океанското дъно, за да научи повече за разломите под Гренландско море. Работеха в геологично активна част на земята и трябваше да я изучат по-добре, за да получат представа какво могат да очакват. Ако десетки кораби щяха да влачат гигантски айсберги в тези води, необходимо бе да се знае колко често се получават силни трусове, предизвикващи високи вълни. Едно цунами — огромна вълна, зародила се в епицентъра на мощно земетресение — може да застраши дори голям кораб, макар в открито море опасността да е по-малка, отколкото в близост до брега.

Гюнвалд би трябвало да се радва на възможността да наблюдава толкова отблизо основните характеристики на големите трусове по разломите под Гренландско море. Това обаче не му доставяше никакво удоволствие.

С помощта на сателитна връзка той имаше възможност да се свърже със световната компютърна мрежа. Макар да беше географски изолиран, разполагаше на практика с всички изследователски базиданни и софтуерни продукти в света, сякаш се намираше в някой голям град.

Вчера бе използвал тези впечатляващи ресурси, за да анализира сеизмографските данни от наскорошния трус. Това, което откри, го разтревожи.

Огромната енергия на труса бе освободена не толкова при странично приплъзване на земни маси, колкото при внезапно издигане. Точно такъв тип движение щеше да натрупа най-голямо натоварване в свързаните един с друг разломи на изток от този, по който се бе получил трусьт.

Самата станция „Еджуйей“ не беше изложена на непосредствена опасност. Ако наблизо се получеше силно разтърсване на морското дъно, цунамита щяха да се разпространят под леда и да предизвикат някои промени. Първо, щяха да се образуват нови пукнатини и ледени хребети. Ако земетресението е свързано с подводна вулканична активност, при което на океанското дъно щяха да се излеят милиони

тонове лава, дори бе възможно в ледения слой да се появят временни дупки с топла вода. В по-голямата си част обаче полярният пейзаж щеше да остане непроменен и почти нямаше опасност базовият лагер да бъде повреден или разрушен.

Останалите членове на експедицията обаче не можеха да бъдат толкова уверени в сигурността си, колкото Гюнвалд за своята. Освен допълнителни пукнатини и хребети едно топло цунами можеше да причини откъсване на парчета от ръба на леденото поле. Хари и останалите бяха заплашени от пропадане в тъмните, студени и смъртоносни води на океана.

В девет часа предната нощ, пет часа след първия трус бе регистриран втори — 5,8 по Рихтер. Морското дъно се беше разместило силно на сто и петдесет мили от Рауфархьофн. Епицентърът се намираше с трийсет и пет мили по-близо до „Еджуей“ от този на първия трус.

Гюнвалд не се самоуспокояваше с факта, че вторият трус бе по-слаб от първия. Намаляването на силата не можеше да се приеме като знак за предстоящо затишие. Възможно бе и това да е само предвестник на по-сериозно земетресение.

През Студената война Съединените щати бяха монтирали серия от изключително чувствителни сонари на дъното на Гренландско море, както и на много други стратегически места в световния океан, за да засичат преминаването на вражески атомни подводници. След разпадането на Съветския съюз някои от тези уреди изпълняваха двойна функция: следяха подводници и предоставяха данни за научни цели. След втория трус повечето дълбокоморски подслушвателни станции в Гренландско море засичаха слабо, но почти постоянно нискочестотно бучене: зловещият звук на нарастващо напрежение в земните пластове.

Бавната верижна реакция можеше да е започнала и да тече към „Еджуей“.

През последните шестнайсет часа Гюнвалд бе прекарал повече време в нервно дъвкане на тръбицата на лулата си, отколкото в пушене.

* * *

В девет и половина предната нощ, когато по радиостанцията потвърдиха мястото на епицентъра на втория трус, Гюнвалд се свърза с временния лагер на девет километра на югозапад. Каза на Хари за трусовете и му обясни риска от оставането им близо до ръба на полярната ледена шапка.

— Имам работа за вършене — отвърна Хари. — Четирийсет и шест заряда вече са на място, активирани и с нагласени часовникови механизми. Изваждането им от леда, преди да се взривят, ще е по-трудно, отколкото да накараш политик да си извади ръката от джоба на избирателя. А ако не поставим останалите четиринайсет утре и шейсетте заряда не се взривят едновременно, вероятно няма да успеем да откъртим айсберг с необходимата големина. Това на практика е отказ от изпълнение на мисията, което е недопустимо.

— Според мен не е зле да го обмислим.

— Не, не. Проклетият проект е прекалено скъп, за да захвърлим всичко само защото има някакъв сеизмичен риск. Парите са кът. Може да нямаме друга възможност, ако прецакаме тази.

— Може би си прав — призна Гюнвалд, — но това никак не ми харесва.

Радиостанцията изпращя; Хари добави:

— Не бих казал, че съм особено очарован от перспективата. Имаш ли представа колко време е нужно за предаването на импулса по цялата разломна верига?

— Знаеш, че никой не е в състояние да го предвиди, Хари. Дни, може би седмици, дори месеци.

— Виждаш ли? Имаме достатъчно време. По дяволите, може да се забави дори повече.

— Или да стане по-бързо. За часове.

— Не и този път. Вторият трус беше по-слаб от първия, нали?

— И ти отлично знаеш, че това не е никаква гаранция за затихване. Третият може да е по-слаб, а може да е и много по-моцнен от първите два.

— Във всеки случай под нас ледът е дебел двеста и петдесет метра. Няма да се пропука толкова лесно като първата ледена кора върху есенно езеро.

— Във всеки случай ви съветвам да се изнасяте час по-скоро утре.

— Не се тревожи за това. В сравнение с тези проклети надуваеми иглута бараките на „Еджуй“ са истински лукс.

След този разговор Гюнвалд Ларсон си легна. Не спа добре. В кошмарите му светът се разпадаше около него на огромни късове и той падаше в студена, бездънна пропаст.

В седем и половина сутринта, докато Гюнвалд се бръснеше, сеизмографът регистрира трети трус: 5,2 по скалата на Рихтер.

Закуската му се състоеше от една-единствена чаша черно кафе. Нямаше апетит.

В одинайсет се получи четвърти трус с епицентър само на триста и двайсет километра на юг от тях: 4,4 по скалата на Рихтер.

Намаляващата сила на тези явления не го успокояваше. Може би земята пазеше енергията си за последния разрушителен удар.

Петият трус бе регистриран в 11:50. Епицентърът му се намираше на около сто седемдесет и шест километра на юг, много по-близо от всички предишни, буквално на прага им. Силата му беше 4,2 по скалата на Рихтер.

Той се обади във временния лагер и Рита Карпентър го увери, че групата ще напусне района в два часа.

— Времето ще ви създава проблеми — предупреди Гюнвалд.

— Тук вали, но мислехме, че е локално.

— Страхувам се, че не. Бурята променя посоката си и набира скорост. Този следобед ще натрупа.

— До четири със сигурност ще сме в „Еджуй“. Може и по-рано.

Двайсет минути след обяд имаше нов трус, на сто и шейсет километра южно. 4,5 по скалата на Рихтер.

* * *

Сега, в дванайсет и половина, когато Хари и останалите вероятно пъхаха последния заряд, Гюнвалд Ларсон дъвчеше лулата си толкова ожесточено, че ако увеличи съвсем малко натиска, щеше да отхапе тръбичката ѝ.

12:30

Временният лагер бе разположен на почти девет километра от изследователската станция „Еджуей“ на една заравненост на леда в основата на леден хребет, който го защитаваше от силния вятър.

Три надуваеми, подплатени, гумирани иглута бяха наредени в полукръг на около пет метра от основата на петнайсетметровата ледена стена. Пред тези жилища чакаха две моторни шейни. Всяко иглу бе четири метра в диаметър и метър и седемдесет високо в центъра си. Бяха здраво закрепени с дълги метални цеви за леда и имаха мек под от леки изолационни одеяла. Малки нафтови печки поддържаха постоянна вътрешна температура от десет градуса по Целзий. Жилищата не бяха нито просторни, нито уютни, но се използваха само временно, докато екипът постави шейсетте заряда експлозив.

Стотина метра на юг, върху ниско плато с два метра над нивото на лагера, от леда стърчеше двуметрова стоманена тръба. На нея бяха закрепени термометър, барометър и анемометър.

Рита Карпентър избърса снега от защитните си очила, а след това и от стъклата на трите уреда. Принудена да използва фенерче в увеличаващия се мрак, тя провери температурата, атмосферното налягане и скоростта на вятъра. Показателите не ѝ харесаха. Не бяха очаквали бурята да ги достигне преди шест часа, но тя настъпваше и вероятно щеше да е в разгара си, преди да завършат работата си и да се върнат в станцията „Еджуей“.

Рита преодоля тримава четирийсет и пет градусовия склон на платото и се насочи към временния лагер. Движеше се толкова непохватно, защото носеше пълно защитно облекло: плетено термобельо, два чифта чорапи, филцови вътрешни обувки, външни обувки с подплата от козина, тънки вълнени панталони и риза, подплатен гумиран изолационен костюм, подплатена с кожа шуба, плетена маска, покриваща лицето ѝ от брадичката до очилата, подплатена с кожа качулка и ръкавици. В това свирепо време телесната

температура се поддържаше за сметка на подвижността; непохватността и неудобството бяха цената на оцеляването.

Макар че облеклото на Рита беше достатъчно топло, студеният вятър и голият пейзаж я смразяваха емоционално. По свой избор двамата с Хенри бяха прекарвали голяма част от кариерата си в Арктика и Антарктика; тя обаче не споделяше любовта на съпруга си към откритите пространства, към едноцветните пейзажи, към безкрайния хоризонт и опустошителните бури. Всъщност тя все се връщаше към тези полярни области преди всичко защото се страхуваше от тях.

От зимата на шестата си година Рита упорито отказваше да се предаде на каквото и да е страх, независимо колко оправдано би било това...

Сега, докато приближаваше иглуто в западния край на лагера, натискана от вятъра в гърба, тя потрепери толкова силно, че едва не се свлече на колене. Кривофобия: страх от лед и скреж. Фригофобия: страх от студа. Хионофобия: страх от снега. Рита знаеше тези термини, защото страдаше от лека форма и на трите фобии. Честите срещи с източниците на страха ѝ, както честите имунизации срещу грип, отслабваха тревогата и дискомфорта, намаляваха пристъпите на паника. Понякога обаче я преследваха спомени, срещу които никоя ваксина не действаше ефективно. Като сега. Потискащото бяло небе сякаш се срутваше върху нея като каменопад, сякаш я мачкаше безжалостно, като че въздухът, облаците и сипецията се сняг се бяха превърнали в монолитен мраморен къс, притискащ я в коравата замръзнала равнина. Сърцето ѝ заби силно и бързо, сетне още по-силно и още по-бързо, и още... докато отчаяното му тупкане не заехтя толкова гръмка в ушите ѝ, че заглуши воя на вятъра.

Пред входа на иглуто тя спря и опита да се овладее; отказваше да избяга от онова, което я ужасяваше. Сама си налагаше да издържи усамотението в това пусто и забулено в мрак царство, като човек, изпитващ страх от кучета, който преодолява страха си, галейки някое.

Точно това усамотение ужасяваше Рита най-много в Арктика. От шестгодишна възраст за нея зимата бе олицетворявала жестоката самота на смъртта, със сивите и разкривени лица на трупове, със замъглените от скреж погледи на мъртъвци с невиждащи очи, с гробища, гробове и задушавашо отчаяние.

Тя трепереше толкова силно, че лъчът на фенерчето танцуваше по снега в краката ѝ.

Рита обърна гръб на надуваемото иглу, застана странично спрямо вятъра, загледа тясното заравнение и ледения хребет. Вечната зима. Без топлина, без утеха, без надежда.

Тази земя трябваше да се уважава, да, но тя не беше звяр, не притежаваше разум, не се стремеше съзнателно да ѝ навреди.

Рита си пое дълбоко дъх през плетената маска.

За да разсее несъзнателния си страх от леда, тя си припомни, че в иглуто я чака един по-сериозен проблем. Франц Фишер.

Беше се запознала с Фишер преди единайсет години, скоро след защитата на доктората си и постъпването на първата си работа в „Интернешънъл Телефоун анд Телеграф“. Франц също работеше за ИТТ, беше привлекателен и чаровен, когато решише да го покаже; ходиха заедно почти две години. Връзката им изобщо не бе спокойна, непринудена или изпълнена с любов. Е, поне не се отегчаваше. Бяха се разделили преди девет години малко преди издаването на първата ѝ книга, когато стана ясно, че Франц никога няма да се научи да живее с жена с неговата професия и интелект, не по-малък от неговия. Той обичаше да заповядва, а тя не допускаше да бъде командвана. След това тя се запозна с Хари, омъжи се за него след година и никога не погледна назад.

Тъй като беше дошъл в живота на Рита след Франц, Хари чувстваше по изключително мил и разумен начин, че отношенията им не са негова работа. Той бе сигурен в стабилността на брака си и в себе си. Въпреки че знаеше за отношенията им, той нае Франц като главен метеоролог на станцията, защото немецът беше най-подходящият за тази работа.

В този случай неоправданата ревност щеше да послужи за доброто на Хари — и на всички останали — повече от разума. По-добре щеше да е, ако наеме по-малко подходящ човек.

Девет години след раздялата им Франц продължаваше да се прави на обиден любовник, със стиснати устни и жални очи. Не се държеше нито хладно, нито грубо; напротив, създаваше впечатлението, че лекува разбитото си сърце в самотата на спалния си чувал. Никога не споменаваше за миналото, не показваше никакъв неуместен интерес към Рита и по никакъв начин не се държеше непочтено. В

ограниченото пространство на полярната станция обаче показността, с която изразяваше наранената си гордост, причиняваше толкова поражения, както ако крещеше обиди.

Вятърът виеше, снегът се вихреше около нея, ледът се простираше във всички посоки от незапомнени времена — но постепенно разтуптяното ѝ сърце възстанови нормалния си ритъм. Тя престана да трепери. Страхът отмина.

Тя отново победи.

Когато Рита най-после влезе в иглуто, Франц стоеше на колене и опаковаше инструменти в един кашон. Беше свалил външните си обувки, шубата и ръкавиците. Не работеше твърде енергично, за да не се изпоти, защото така кожата му щеше да се изстуди дори в изолационния костюм и да изсмуче скъпоценната топлина от тялото му, когато излезе навън. Той я погледна, кимна и продължи с опаковането.

Франц притежаваше известна животинска привлекателност и сега Рита виждаше с какво го е харесала като по-млада. Гъста руса коса, хлътнали тъмни очи, скандинавски черти. Беше висок едва един и седемдесет и осем, само с три сантиметра над нея, но на четирийсет и пет все още бе мускулист и стегнат като момче.

— Вятърът се е засилил на трийсет и два километра в час — обяви тя, докато сваляше качулката и очилата си. — Температурата е спаднала с пет градуса и продължава да пада.

— Като отчетем ефекта на вятъра, докато вдигнем лагера, ще е минус трийсет или още по-студено.

Той говореше, без да я поглежда, все едно на себе си.

— Ще се справим.

— Без видимост?

— Няма да се влоши толкова бързо.

— Ти не познаваш като мене полярното време независимо какво си видяла. Погледни пак навън, Рита. Този фронт се движи много по-бързо, отколкото прогнозираха. Ще останем напълно откъснати.

— Честно, Франц, с твоята мрачна тевтонска природа...

Под тях отекна силен тътен и ледът под краката им се разтресе. Звукът се усилваше от остро скърцане на десетки слоеве лед.

Рита се олюля, но запази равновесие, сякаш се намираще в коридора на движещ се влак.

Тътенът бързо отшумя.

Благословената тишина се завърна.

Франц най-сетне срещна погледа ѝ. Изкашля се:

— Пророкуваният голям трус на Ларсон.

— Не. Прекалено слаб е. Големите трусове по този разлом трябва да са много по-мощни. Това незначително поклатяване сигурно не се хваща от скалата на Рихтер.

— Предварителен трус?

— Може би.

— Кога да очакваме основния?

Тя вдигна рамене:

— Може би никога. Може би довечера. Може би след минута.

Той се намръщи и продължи да прибира инструментите в непромокаемия кашон:

— А казваш, че моята природа била мрачна...

12:45

На светлината на фаровете на двете моторни шейни Роджър Брескин и Джордж Лин закрепиха радиопредавателя за леда с четири еднометрови метални шиша и извършиха проверка на апаратурата. Издължените им сенки бяха странни и изкривени като на диваци, наведени над древен идол, а зловещият вой на вятъра напомняше гласа на жесток бог, на който се молеха.

Дори бледото сияние на зимния полумрак бе изчезнало от небето. Без фаровете на моторните шейни видимостта беше не повече от десет метра.

Тази сутрин вятърът бе свеж и ободряващ, но усилвайки се, се превръщаше във все по-смъртоносен враг. Силната буря на тези географски ширини можеше да вкара студа през няколкото слоя изолационно облекло, фините снежинки вече се носеха странично около тях, сякаш падаха хоризонтално от запад, а не отгоре, и никога нямаше да докоснат земята. През няколко минути се налагаше да чистят очилата си и да разчупват снежната кора върху плетените маски, покриващи долната половина на лицата им.

Застанал зад източниците на кехлибарената светлина, Браян Доърти се стараеше да защити лицето си от вятъра. Свиваше и разпускаше пръстите на ръцете и краката си и не спираше да се пита защо е дошъл на това забравено от бога място. Той изобщо не беше за тук. Никой не беше за тук. Никога преди не бе виждал толкова голо място: дори големите пустини не бяха толкова безжизнени като ледената шапка на планетата. Всичко в този пейзаж му напомняше, че животът не е нищо друго освен прелюдия към неизбежната и вечна смърт и понякога Арктика толкова разкрепостяваше въображението му, че му се струваше, че вижда черепите на останалите членове на експедицията под кожата им.

Разбира се, точно затова бе дошъл отвъд северния полярен кръг: заради приключенията, опасностите, възможността да умре. Това поне знаеше за себе си, макар никога да не бе възнамерявал да размишлява

по-задълбочено по темата и да имаше само бегла представа какво го кара да се стреми към смъртоносни рискове.

Все пак имаше достатъчно причини да остане жив. Бе млад. Не се славеше с приказна красота, но не беше и Гърбушкото от „Нотр Дам“ и обичаше живота. А и не на последно място, семейството му бе невероятно богато и след четиринайсет месеца, когато навърши двайсет и пет, щеше да получи контрола върху тръстов фонд за трийсет милиона долара. Не знаеше какво ще прави с толкова много пари, но мисълта, че ще са негови, бе приятна.

Освен това славата на семейството и симпатията към всички членове на рода Доърти щяха да му отворят и врати, които не могат да бъдат разбити с пари. Чичото на Браян, бивш президент на Съединените щати, бе убит от снайперист. Баща му, сенатор от Калифорния, също беше прострелян при една предизборна кампания преди девет години и остана инвалид за цял живот. Трагичните истории на рода Доърти не слизаха от първите страници на безброй списания, от „Пийпъл“ и „Гуд Хаузкипинг“ до „Плейбой“ и „Венити Феър“, общонационален интерес, прерастващ понякога в невероятна политическа митология, в която Доърти не бяха обикновени хора, а полубогове, олицетворения на добродетели, благотворителност и саможертва.

След време Браян можеше да започне своя политическа кариера, ако пожелае. Той обаче все още бе твърде млад, за да поеме отговорностите на фамилията и традициите. Всъщност дори бягаше от тези отговорности, даже от мисълта, че може да се сблъска с тях. Преди четири години бе напуснал Харвард след едва осемнайсет месеца следване на право. Оттогава обикаляше света като „клошар“ с неизчерпваща се кредитна карта. Приключенията му на беглец му осигуряваха челно място по вестниците на всички континенти. Беше се изправил пред разгневен бик на една мадридска арена. Беше си чупил ръка при едно африканско сафари, когато някакъв носорог нападна джипа му, и едва не се бе удавил при спускане с гумена лодка по бързеите на река Колорадо. Сега прекарваше дълга и безпощадна зима сред полярните ледове.

Името му и качеството на няколкото вестникарски статии, които бе написал, не бяха достатъчни, за да го направят официален хроникьор на експедицията. Родът Доърти обаче беше дарил 850 000

долара за проекта и това на практика осигуряваше участието на Браян в екипа.

През повечето време той се чувстваше добре дошъл. Единствените му противоречия бяха с Джордж Лин и дори те не бяха нищо по-сериозно от кратка загуба на самообладание. Ученият от китайски произход се извини за избухването си. Браян искрено се интересуваше от проекта и това му спечели приятели.

Предполагаше, че увлечението му се корени във факта, че не можеше да си представи да посвети целия си живот на някаква работа, дори наполовина по-лека от тази. Макар че политическата кариера бе нещо като семейна традиция за него, Браян мразеше тази жестока игра: политиката бе илюзия за служба в полза на обществото, замаскираща корупцията на властта. Представляваше куп от лъжи, измами, лично благодетелстване и самоизтъкване: подходяща работа за луди, продажни и наивници. Политиката бе отрупана със скъпоценни камъни маска, зад която се криеше грозното лице на Призрака. Още като дете във Вашингтон той беше видял достатъчно, за да не помисли никога да свърже съдбата си с този продажен град. За жалост политиката го бе заразила с цинизъм, каращ го да поставя под въпрос стойностите на всяко постижение или начинание вътре и вън от политическата арена.

В писането все пак намираще истинско удоволствие и възнамеряваше да публикува три-четири статии за живота в далечния север. Всъщност вече имаше достатъчно материал за книга и все повече се изкушаваше да я напише.

Такава бе голямата му амбиция. Написването на книга (независимо дали беше достатъчно талантлив или зрял за такова произведение) бе сериозно начинание, точно такова, каквото избягваше от години.

Близките му смятаха, че проектът „Еджуй“ го привлича с важността си за човечеството, че Браян най-после е започнал да гледа сериозно на бъдещето си. Той не искаше да ги разочарова, но предположението им беше погрешно. Отначало експедицията го привлече просто защото бе поредното приключение, по-въълнуващо и по-смислено от всички, в които беше участвал преди.

В крайна сметка това си беше само едно приключение, опита да се убеди той, докато наблюдаваше как Лин и Брескин извършват

проверката на радиостанцията. Бе начин да избегне за известно време мислите за миналото и бъдещето. Но все пак... защо това желание да пише книга? Не можеше да се убеди, че има да каже нещо, което да заинтересува когото и да било.

Другите двама мъже се изправиха и избърсаха снега от очилата си.

Браян се приближи и изкрещя, за да надвика вятъра:

— Готови ли сте?

— Най-после! — възкликна Брескин.

След броени часове радиопредавателят щеше да бъде покрит с лед и сняг, но това нямаше да се отрази на сигнала. Беше специално пригоден за полярните условия, със силен акумулатор, защитен от няколко предпазни слоя, разработени първоначално за НАСА. Щеше да излъчва силен сигнал — за по две секунди по десет пъти в минута — в продължение на осем до дванайсет дни.

Когато леденият блок се откърти от полярния слой под действието на приложено с едва ли не хирургическа точност налягане, предавателят щеше да се понесе с него по теченията, известни като булевард „Айсберг“, към Северния Атлантически океан. Два траулера от службата за геофизични изследвания на ООН чакаха в готовност на триста шейсет и осем километра на юг, за да следят постоянния радиосигнал. С помощта на сателити щяха да определят положението на айсберга по метода на тройното засичане и да се насочат към него, докато го различат по саморазпространяващата се червена боя, разлята на голяма площ върху повърхността му.

Целта на експеримента бе да се натрупат основни познания за движението на леда в морските течения през зимата. Преди да се мисли за теглене на ледените блокове на юг, учените трябваше да разберат как морето ще пречи на корабите и как ще им помага.

Не беше практично траулерите да се изпращат до самия край на полярната ледена шапка. По това време на годината Северният ледовит океан и Гренландско море са задръстени от ледени отломки, затрудняващи силно корабоплаването. В зависимост от резултатите от проекта можеше да се окаже, че не е необходимо тегленето на айсбергите да започва дори от края на основното течение. Възможно бе ледените блокове да се оставят да плават още двеста-триста

километра, преди да се наложи да бъдат извлечани по̀ на юг или към бреговете на запад.

— Може ли да направя няколко снимки? — попита Браян.

— Няма време — отвърна кратко Джордж Лин.

Той потърка ръце, за да изтръска тънкия леден слой от дебелите си ръкавици.

— Само минутка.

— Трябва да тръгваме към „Еджуей“. Има опасност бурята да ни отреже пътя. До сутринта ще сме част от пейзажа, замръзнали трупове.

— Можем да отделим една минутка — намеси се Роджър Брескин.

Не се налагаше да вика, защото басовият му глас се чуваше ясно дори сред воя на вятъра.

Браян се усмихна.

— Луд ли си? — попита Лин. — Не виждаш ли снега? Ако се забавим...

— Джордж, ти вече изгуби една минута в препирни.

Гласът на Брескин не прозвуча като обвинение, просто като установяване на очевиден факт.

Въпреки че беше емигрирал в Канада едва преди осем години, Роджър Брескин бе тих и спокоен като типичен канадец. Затворен, сдържан, той не си създаваше лесно нито приятели, нито врагове.

Лин присви очи.

— Снимай — склони неохотно. — Предполагам, че Роджър иска да се гледа по страниците на луксозните списания. Побързай все пак.

Браян нямаше друг избор, освен да побърза. Времето не позволяваше да нагласява много фотоапарата.

— Така добре ли е? — попита Брескин, застанал вдясно от предавателя.

— Идеално.

Роджър запълваше почти цялото видно поле на обектива. Беше едър мъжага, по-нисък и слаб от Пит Джонсън, но не по-малко мускулист от бившия футболист. Бицепсите му бяха огромни, оплетени от вени с вид на стоманени тръби. В полярното облекло той поразително напомняше мечка, чувстваща се като у дома си сред тези обширни замръзнали пустини.

Застанал отляво на преподавателя, Джордж Лин приличаше на колибри до орел. Бе по-нисък и по-слаб от Роджър, но разликата им не беше само физическа. Докато Роджър стоеше мълчаливо и неподвижно като ледена кула, Лин се поклащаше постоянно, сякаш кипеше от нерви. Не притежаваше прословутото азиатско търпение. За разлика от Брескин той не беше в хармония с тези ледени пустини и го знаеше.

Истинското му име бе Лин Шънян и беше роден в Кантон, Китай, през 1946 г. малко след изгонването на гоминдановското правителство от Мао Дзъдун и установяването на тоталитарния режим. Семейството му не успяло да избяга в Тайван, преди Джордж да навърши седем години. В този период той бе преживял нещо ужасно, наранило душата му и оформило характера му след това. От време на време намекваше за това събитие, но отказваше да говори за него може би защото не беше в състояние да преживее ужаса на спомените или защото журналистическите способности на Браян не бяха достатъчни, за да го накара да си развърже езика.

— Само побързай — настоя Лин.

Дъхът му излизаше под формата на облаци, отнасяни бързо от вятъра.

Браян фокусира и натисна копчето.

Светкавицата се отрази от леда и около тях затанцуваха светли петна и сенки. Сетне мракът отново погълна всичко извън светлите петна пред фаровете.

— Още една за... — започна Браян.

Ледът под него се издигна рязко като пода на карнавална сцена. Разклати се и отново се спусна надолу.

Той падна и се удари толкова силно в леда, че дори дебелият изолация на дрехите не успя да омокоти сблъсъка; кокалите му се удариха едни в други, сякаш бяха голи пръчки. Ледът отново се повдигна, потрепери и се дръпна надолу, като че опитваше да го изхвърли от земната повърхност в космоса.

Една от моторните шейни с работещи двигатели се стовари странично на сантиметри от главата му, остри като игли парченца лед се забиха в лицето му, едва не нараниха очите му. Ските на шейната изтракаха леко и се раздвижиха като краката на паднал по гръб бръмбар, моторът се задави.

Замаян, уплашен, с разтуптяно сърце, Браян вдигна глава и установи, че предавателят все още е здраво прикрепен към леда. Брескин и Лин лежаха проснати в снега като кукли. Браян се опита да се изправи, но ледът отново подскочи, този път още по-силно.

Подводното земетресение на Гюнвалд най-после бе дошло.

Браян се опита да се задържи стабилно в една плитка вдлъбнатина на леда, за да не бъде хвърлен върху шейните или предавателя. Очевидно под тях минаваше огромно цунами, стотици милиони тона вода, издигаща се с цялата отмъстителна злоба и сила на разгневен бог, смутен в съня си.

Без съмнение преди леденият слой да възвърне стабилността си, щяха да последват допълнителни вълни, макар и с намаляваща сила.

Преобърнатата моторна шейна се завъртя. Светлината от фаровете мина покрай Браян два пъти, гонейки сенките, както вятърът носи мъртви листа на по-топли географски ширини, сетне спря и освети другите двама мъже.

Зад Роджър Брескин и Джордж Лин ледът внезапно се разцепи с оглушителен трясък и зина като зъбата демонична уста. Светът им се разпадаше.

Браян изкрещя за предупреждение.

Роджър стисна един от големите стоманени колове, държащи предавателя към леда.

Ледът се повдигна отново. Бялото поле се наклони към новообразувалата се бездна.

Въпреки отчаяните си опити да се задържи Браян се изпързала от вдлъбнатината, сякаш между него и леда не съществуваше никакво триене. Плъзна се към цепнатината, сграбчи предавателя, когато минаваше покрай него, удари се в Роджър Брескин и стисна новата си опора с всички сили. Роджър изкрещя нещо за Джордж Лин, но воят на вятъра и тътенът на трошация се лед заглушиха думите му.

Браян присви очи и погледна през рамо; не смееше да рискува да загуби опората си, за да избърше очилата си.

Джордж Лин се пързалаше с крясъци към цепнатината. Безуспешно се опитваше да се задържи върху леда. Когато последното цунами мина под тях, той изчезна в бездната.

* * *

Франц беше предложил Рита да довърши опаковането, а той да се заеме с товаренето на ремаркетата. Той несъзнателно се държеше толкова снизходително към „по-слабия пол“, че Рита отказа. Тя вдигна качулката, сложи очилата си и вдигна един от пълните кашони, преди Франц да успее да възрази.

Първото разклащане на леда я свари, докато слагаше кашона в едно от ремаркетата. Тя падна напред и удари бузата си в тъпия ръб на кашона. Претърколи се и падна в снега, натрупан около машината през последния час.

Замаяна и уплашена, Рита се опита да се изправи. Двигателите на моторните шейни работеха, загряваха за пътуването към „Еджуей“, светлината от фаровете им прорязваше завесата от падащ сняг и ѝ позволи да види първата пукнатина, която се появи в почти вертикалната петнайсетметрова стена на леден хребет, защитаващ — а сега застрашаващ — временния лагер. От първата цепнатина се отдели втора, сетне трета, четвърта, десета, стотна, като пукнатините по счупено автомобилно стъкло. Цялата ледена стена щеше да рухне.

Рита изкрещя на Фишер, който все още се намираще в иглуто в западния край на лагера:

— Бягай! Франц! Излез навън!

Сетне послуша собствения си съвет, без да смее да погледне назад.

* * *

Шейсетият заряд не се различаваше от петдесет и деветте, вече поставени в леда преди него: шест сантиметра в диаметър, метър и половина на дължина, с гладки, закръглени краища. Долната част на цилиндъра се заемаше от сложен часовников механизъм с детонатор, синхронизиран с взривателите на останалите петдесет и девет заряда. По-голямата част от тръбата съдържаше пластичен експлозив. Горният край на цилиндъра завършваше със стоманена халка, свързана посредством карабинер със стоманена верига.

Хари Карпентър спусна заряда — петнайсет килограма обвивка и още петдесет експлозив — развивайки внимателно веригата от малка ръчна макара, защото зарядът се равняваше на тон и половина тринитротолуол. След развиването на два̀сет и шест метра от веригата той най-сетне усети опирането на заряда в дъното на два̀сет и девет метровата дупка. Постави друг карабинер на свободния край на веригата и я закачи чрез него за халка, фиксирана в леда на изхода на дупката.

Пит Джонсън стоеше приведен до Хари. Погледна през рамо французина и се провикна:

— Готови сме, Клод.

Един варел, който бяха напълнили със сняг, стоеше върху електрически нагревател в едно от ремаркетата; сега вътре имаше вряла вода. От повърхността се издигаше пара, която мигновено се превръщаше в прах от ледени кристалчета, разпръскващи се в снежния вихър — изглеждаше така, сякаш от котела постоянно изникват призраци и веднага се понасят към края на света.

Клод Жобер завинти металния пръстен на един маркуч за вентила на варела. Отвори клапата и подаде края на маркуча на Карпентър.

Хари натисна лостчето на ръкохватката и започна да излива гореща вода в дупката. След три минути тя и бомбата на дъното бяха запечатани с лед.

Ако оставеха дупката отпушена, част от енергията на взрива щеше да излезе нагоре и да се загуби. Зарядът беше устроен така, че основната сила на експлозията да е насочена надолу и встрани; за постигане на желания ефект дупката трябваше да бъде здраво запечатана. В полунощ, когато всички заряди избухнеха, новообразуваният лед можеше да излети от дупката като тапа от шампанско, но енергията на взрива нямаше да отиде напразно.

Пит Джонсън потърка през ръкавицата си новообразуваната тапа:

— Можем вече да се връщаме в „Едж...“

Ледът се издигна рязко, наклони се силно пред тях, изрева като огромно чудовище, сетне с тътен се отпусна в предишното си положение.

Хари падна по лице. Очилата му се забиха силно в бузите и веждите му. От болка очите му се насълзиха. Той почувства как от ноздрите му потича топла кръв, усети вкуса ѝ.

Пит и Клод също бяха паднали и се държаха един за друг. Хари ги видя за миг как се притискат смешно като борци.

Ледът се разклати отново.

Хари се изтъркаля до една от шейните. Машината подскочаше. Той се хвана с две ръце за нея с надеждата да не се обърне върху него.

Първата му мисъл бе, че пластичният експлозив се е взривил в лицето му и той вече е мъртъв или умира. Когато ледът се разклати отново обаче, си даде сметка, че сигурно под полярната покривка преминават огромни вълни, причинени от подводен трус.

При третото разтърсване белият свят наоколо се напука и наклони, сякаш някакво праисторическо същество се надигаше след дълъг сън под него, и Хари изведнъж се озова на върха на леден склон. Само инерцията го държеше в горната част на възвишението. Всеки момент можеше да се плъзне надолу и да бъде смачкан от шейната.

В далечината звук от трошач се лед прониза нощта и заглуши воя на вятъра: зловещата заплаха на един разпадащ се свят. Тътенът се приближи за секунди и Хари се приготви за най-лошото.

Сетне, толкова внезапно, колкото бе започнал преди минута, ужасът свърши. Ледът отново зае хоризонтално положение и остана неподвижен.

* * *

След като се отдалечи достатъчно от разпадащата се ледена стена, Рита спря и се обърна към временния лагер. Тя бе сама. Франц не беше излязъл от иглуто.

Ледено парче с големината на камион се откърти от хребета и падна със зловеща грация, смачквайки незаетото иглу в източния край на лагера. Надуваемият купол се спуска като детски балон.

— Франц!

По-голямата част от ледената стена се срива. Плочи, колони, канари от лед заваляха върху лагера, разбивайки се на студени шрапнели; смачкаха централното иглу, преобърнаха едната шейна,

разкъсаха иглуто в западния край на лагера, от което Франц още не се беше показал; във въздуха полетяха хиляди ледени парченца, блестящи като дъжд от искри.

Тя сякаш отново бе на шест годинки: закрещя, докато не ѝ остана глас — и изведнъж не беше сигурна дали вика Франц, или отново майка си и баща си.

Дали предупрежденията бяха отправени към него или към някой друг, Франц изпълзя изпод разкъсания гумиран купол сред дъжда от лед и се втурна към нея. Около него експлодираха ледени снаряди, но той тичаше с грацията на състезател на бягане с препятствия и с бързина, родена от страха. Успя да се отдалечи на безопасно разстояние.

Ледената стена се стабилизира и ледът престана да пада. Рита си представи Хари, смачкан под друг блестящ бял монолит някъде другаде в жестоката черно-бяла полярна нощ. Залитна не заради движението на леда, а защото мисълта, че може да загуби Хари, я потресе. Тя престана да се старее да запази равновесие, свлече се на леда и затрепери неконтролируемо.

* * *

Само снежинките се движеха, излитаха от мрака на запад и изчезваха в мрака на изток. Единственият звук бе погребалната песен на вятъра.

Хари се подпря на моторната шейна и се изправи. Сърцето му туптеше толкова силно, сякаш удряше ребрата му. Той се опита да събере слюнка, за да навлажни пресъхналото си гърло. Страхът го бе изсушил като сахарски вятър. Когато успя да си поеме дъх, избърса очилата си и се огледа.

Пит Джонсън помогна на Клод да се изправи. Французинът едва се държеше на крака, но очевидно беше невредим. Пит дори не трепваше; явно притежаваше желязно самообладание, както можеше да се очаква от външния му вид.

И двете шейни бяха прави и непокътнати. Фаровете светеха, но разкриваха малка част от пейзажа в снежната виелица.

Хари отново се почувства като малко момче, възбуден от опасността, радостен, че е оцелял.

Сетне си помисли за Рита и кръвта му се смрази, сякаш стоеше съвършено гол под безжалостния полярен вятър. Временният лагер бе издигнат в основата на висок леден хребет. При обичайни условия това беше най-подходящото място. След всички трусове обаче ледената стена можеше да се е пропукала...

Изгубеното момче изчезна сред другите спомени от полята на Индиана, от изтърканите броеве на „Нешънъл Джиографик“ и летните нощи, прекарани в съзерцаване на звездите и далечните хоризонти.

„Действай — каза си, изпълнен със страх, по-голям от онзи, който бе чувствал за собствения си живот само преди секунди. — Събирай нещата, тръгвай, иди при нея.“

Той бързо се приближи до другите двама.

— Добре ли сте?

— Само сме малко разтърсени — отвърна Клод.

Този човек не само че не се огъваше пред изпитанията, а получаваше въодушевление от тях. С най-широката си усмивка за този ден той добави:

— Истинско родео!

Пит погледна Хари:

— А ти?

— Добре съм.

— Кървиш.

Хари докосна горната си устна и по ръкавицата му полепнаха като рубини ярки парченца замръзнала кръв.

— От носа ми е. Вече спря.

— Знам идеално средство за спиране на кръвенето от носа — каза Пит.

— Какво?

— Лед във врата.

— За това предложение заслужаваш да те зарежем тук.

— Да събираме нещата и да тръгваме.

— В лагера може да си имат сериозни неприятности — отбеляза Хари със свит стомах при мисълта, че може да е загубил Рита.

— И аз същото си помислих.

Захванаха се за работа под незатихващия вятър. Падащият сняг беше фин и бързо се натрупваше. Вихрушката ги засипваше с удивителна скорост и със съзнанието за приближаваща опасност те се движеха тихо и бързо.

Докато Хари товареше инструментите в ремаркетото на втората шейна, Пит го извика. Той избърса очилата си и се приближи до другата машина.

Дори на бледата светлина в очите на Пит личеше тревога.

— Какво има?

— При тези трусове предполагам... Шейните движиха ли се много?

— По дяволите, и още как, скачаха като на трамплин.

— Само нагоре и надолу ли?

— Какво има?

— А настрани?

— Какво?

— Е, искам да кажа дали е възможно да са се завъртели малко?

Хари обърна гръб на вятъра и се приближи още до Питър.

— Държах здраво едната. Не се е въртяла. Но какво значение има?

— Внимавай какво ще те попитам. В коя посока гледаха шейните преди разтърсването?

— На изток.

— Сигурен ли си?

— Напълно.

— Аз също. Помня, че бяха обърнати на изток.

— Към временния лагер.

Дъхът им се събра в облаче от кристалчета между тях и Пит махна през него, за да го разсее. Прехапа долната си устна:

— В такъв случай да не би да оглупявам?

— Защо?

— Ами, защото...

Пит почука по плексигласовото стъкло на компаса на шейната.

Хари погледна уреда. Според стрелката шейната гледаше на юг, на деветдесет градуса спрямо посоката преди трусовете.

— И това не е всичко — добави Джонсън. — Сигурен съм, че когато оставяхме шейните, вятърът духаше откъм задниците им и

може би дори леко отляво. Помня как ме натискаше откъм гърба.

— Аз също.

— Сега духа отстрани, отдясно, когато седя с лице към кормилото. Твърде голяма разлика. Снежните бури духат в постоянна посока. Не променят направлението си с деветдесет градуса за няколко минути. Това просто не става, Хари. Никога.

— Тогава, ако вятърът не е променил посоката си и шейните не са се извъртели, значи, ледът, върху който стоим...

Гласът на Хари заглъхна.

Двамата замълчаха.

Никой не искаше да изрази страха си с думи.

— Накрая Пит завърши мисълта си:

— ... значи ледът би трябвало да се е завъртял с деветдесет градуса.

— Как е възможно?

— Имам едно предположение.

Хари кимна неохотно:

— Да, аз също.

— Логичното обяснение е само едно.

— Да погледнем компаса на моята машина.

— Загазили сме яката, Хари.

— Да, положението не е много розово.

Те забързаха към другата шейна и пресният сняг заскърца под краката им.

Пит почука по стъклото и на този компас:

— Тази също гледа на юг.

Хари избърса мълчаливо очилата си. Положението им бе толкова сериозно, че не смееше да го изкаже на глас, сякаш най-лошото нямаше да се случи, ако не го назове.

Пит огледа негостоприемния пейзаж наоколо.

— Ако проклетият вятър се засили и температурата продължи да спада... а тя продължава да спада... колко можем да издържим тук?

— С тези провизии не повече от ден.

— Най-близката помощ...

— Са онези траулери.

— Но те се намират на двеста мили.

— Двеста и петдесет.

— И няма да тръгнат на север в такава буря, особено при толкова много лед в морето.

Двамата отново замълчаха. Зловещият вой на вятъра продължаваше да раздира мрака. Летящите с бясна скорост снежинки щипеха непокритите части на лицето на Хари въпреки защитния слой вазелин.

Накрая Пит каза:

— И какво сега?

Хари поклати глава:

— Едно само е сигурно. Няма да се доберем до „Еджуйей“ този следобед.

Клод Жобер се приближи, колкото да чуе последната реплика. Въпреки че долната половина на лицето му бе покрита с маска и очите му почти не се виждаха зад очилата, тревогата му беше очевидна. Той постави ръка върху тази на Хари.

— Какво има?

Хари погледна Пит.

Пит се обърна към французина:

— Тези вълни... отчупили са парче от леда.

Клод стисна по-силно ръката на Хари.

Пит очевидно още не искаше да повярва в собствените си думи, но добави:

— Носим се върху айсберг.

— Не може да бъде — възкликна Клод.

— Невероятно е, но е вярно — увери го Хари. — С всяка изминала минута се отдалечаваме от „Еджуйей“... и все повече приближаваме центъра на бурята.

Клод не желаше да се примири с истината, погледна Хари, Пит, после зловещия пейзаж наоколо, сякаш очакваше да види нещо, което да обори твърдението им.

— Не можем да сме сигурни.

— Сигурни сме — възрази Пит.

— Ама под нас...

— Да.

— ... тези бомби...

— Именно — съгласи се Хари. — Тези бомби.

ЧАСТ ВТОРА ПОДВОДНИЦАТА

13:00

ЕДИНАЙСЕТ ЧАСА ДО ВЗРИВА

Една от шейните беше прекатурена. Аварийният прекъсвач бе изключил двигателя и благодарение на това машината не се беше възпламенила. Другата шейна бе опряна странично на ледена издатина. Четирите фара прорязваха със светлините си снежната завеса в обратна посока на пропастта, в която бе изчезнал Джордж Лин.

Макар да беше убеден, че търсенето на китаеца е безсмислено, Браян Доърти пропълзя до ръба на новата цепнатина и се просна по корем на леда с разперени крайници. Роджър Брескин се присъедини към него и двамата легнаха един до друг втренчени в ужасяващия мрак.

Стомахът на Браян се свиваше. Той се опита да забие металните носове на обувките си в твърдия като стомана лед и се прилепи още по-плътно към равната повърхност. Ако ново цунами разтърсеше света, той сигурно щеше да пропадне в бездната.

Роджър насочи фенерчето си напред, към отсрещната стена на пропастта. Освен падащ сняг в осветеното от жълтеникавия лъч пространство не се виждаше нищо. Светлината изчезваше сред абсолютния мрак.

— Това не е цепнатина — възкликна Браян. — Това е истински каньон!

— И това не е.

Лъчът от фенерчето пълзеше напред-назад. Напред нямаше нищо. Нищичко. По-малко отколкото космонавт може да види от люка на кораба си в открития космос.

Браян беше объркан.

— Не разбирам.

— Отделили сме се от основния леден слой — обясни Роджър с характерния си равнодушен тон.

На Браян му беше нужно известно време, за да осъзнае думите му. Затаи дъх от ужас.

— Отделили... искаш да кажеш, че плаваме?

— Върху кораб от лед.

Вятърът се усили толкова, че за половин минута Браян не бе в състояние да чуе каквото и да било друго. Снежниците се въртяха бясно като хиляди разгневени пчели, жилеха откритите части на лицето му и той вдигна маската, за да закрие устата и носа си.

Когато поривът отмина, Браян се наведе към Роджър Брескин.

— Ами другите?

— Може и те да са на този айсберг. Да се надяваме обаче, че са останали върху основния слой.

— Мили боже.

Роджър отмести лъча на фенерчето от мрака, където очакваше да види отсрещната стена на цепнатината.

Двамата не бяха в състояние да видят ледената стена под тях, освен ако не се надвесеха през ръба на пропастта. Никой нямаше намерение да се излага на такъв огромен риск.

Бледият лъч затанцува наляво и надясно, сетне спря върху бурната, черна, незамръзнала морска вода, бушуваща на трийсетина метра под тях. Плоски ледени плочи, ъглести ледени късове, разкривени ледени парчета и деликатни постоянно променящи се ледени дантели подскачаха и се въртяха сред ледените тъмни води, блъскаха се едни в други върху гребените им; на светлината приличаха на диаманти, разпръснати върху черно кадифе.

Хипнотизиран от хаоса, разкриващ се под него, Браян тежко преглътна и каза:

— Джордж е паднал в морето. Загинал е.

— Може би не.

Браян не виждаше причина за такъв оптимизъм. Вече започваше да му се повдига.

Роджър се изправи на лакти, пропълзя напред, надникна през ръба и пред очите му се разкри бездната.

Въпреки гаденето си — и опасенията, че ново цунами може да повали и тях в гроба на Джордж Лин — Браян се промъкна до Роджър.

Лъчът на фенерчето освети мястото, където ледът изчезваше във водата. Ледената стена не влизаше перпендикулярно в морето. В основата ѝ се бяха образували три неравни стъпала, широки по седем-осем метра и разположени на два-три метра едно над друго. Площадките бяха напукани и с остри ръбове като скали сред морето.

Тъй като още около двеста метра от айсберга се намираха под повърхността, огромните вълни не можеха да минат под него; те заливаха трите площадки и се разбиваха в блестящите ледени стени с големи парцали от пяна и леденостудени пръски.

Ако е попаднал в този хаос, Лин сигурно беше разбит на парченца. Смъртта може би е била благосклонна към него, ако е паднал в тези мразовити води и е получил сърдечен удар, преди вълните да го смелят в леда.

Лъчът на фенерчето запълзя бавно нагоре по ледената стена. До петнайсетина метра над трите площадки стената бе с наклон от около шейсет градуса — не абсолютно вертикална, но толкова стръмна, че можеше да бъде преодоляна само от опитен и добре екипиран алпинист. На шест-седем метра под тях стената на айсберга образуваше друг перваз. Той бе широк едва няколко педи. От него до тях ледът беше напълно вертикален.

Роджър Брескин избърса снежната коричка от очилата си и продължи да изследва с фенерчето тесния перваз под тях.

На три метра вдясно и на седем метра по-долу, допреди малко обвит в мрак, се бе закрепил Джордж Лин. Лежеше на лявата си страна с гръб към стената и лице към откритото море. Лявата му ръка бе извита под тялото, дясната — притисната до гърдите. Беше се свил, доколкото му позволяваше дебелият полярно облекло.

Роджър събра длан във фуния пред устата си и изкрещя:

— Джордж! Чуваш ли ме? Джордж!

Лин не помръдна.

— Мислиш ли, че е жив? — попита Браян.

— Би трябвало. Не е голямо падане. Дрехите му са дебели — омекотили са част от удара.

Браян събра ръце пред устата си и изкрещя на китаеца.

Единственият отговор дойде от усиления се вятър като злобния вик на свирепото същество, предизвикващо ги да останат на ръба още малко.

— Трябва да се спуснем и да го вземем — каза Роджър.

Браян огледа вертикалната ледена стена, спускаща се на седем метра до перваза.

— Как?

— Имаме въже, сечива.

— Не и катерачна екипировка.

— Ще импровизираме.

— Да импровизираме ли? — изненада се Браян. — Някога занимавал ли си се с алпинизъм?

— Не.

— Това е безумие.

— Нямаме избор.

— Трябва да има и друг начин.

— Какъв?

Браян замълча.

— Да видим с какво разполагаме — предложи Роджър.

— Има опасност и ние да загинем, докато се опитваме да го спасим.

— Не можем просто да го зарежем.

Браян се втренчи в свития човек върху перваза. На арената за бикове в Испания, сред африканската савана, по бързеите на Колорадо, сред акулите при Бимини... На какви ли не места той бе рискувал живота си без страх от смъртта. Чудеше се защо се колебае сега. Всеки риск, който бе предприемал досега, беше безсмислен, детска игра. Този път имаше основателна причина да рискува: спасяването на един човешки живот. Какъв беше проблемът? Дали защото не искаше да бъде герой? Прекалено много бяха героите в рода Доърти, жадни за власт политици, влезли в учебниците по история.

— Да действаме — каза накрая. — Ако остане твърде дълго там, Джордж може да замръзне.

13:03

Хари Карпентър се облегна на кормилото и се вгледа през плексигласовото защитно стъкло в белия пейзаж. Облаци от сняг и суграшица се носеха пред фаровете. Чистачката тракаше монотонно, бе покрита с лед, но все още вършеше сравнително добре работата си. Видимостта беше намалела на три-четири метра.

Макар че машината се управляваше лесно и можеше да спре доста бързо, Хари не смееше да развие голяма скорост. Страхуваше се да не излети през ръба на айсберга, защото нямаше представа къде свършва той.

Единствените превозни средства на експедицията бяха специално пригодени моторни шейни с ротационни двигатели с вътрешно горене и двайсет и едно колесно, тристепенно ходово окачване. Всяка машина можеше да вози двама възрастни с дебело полярно облекло един зад друг върху еднометрова тапицирана седалка.

Разбира се, машините бяха пригодени допълнително за суровия полярен климат, чиито условия са значително по-тежки от тези, на които са изложени обикновените моторни шейни в САЩ през зимата. Освен двойната система за запалване и двата мощни акумулатора седалката на всяка шейна бе затворена в кабина от алуминий и дебел плексиглас. Над двигателя беше монтирана ефективна малка отоплителна уредба и топлината се отвеждаше към пътниците с помощта на две вентилаторчета.

Отоплителната уредба можеше да се сметне за лукс, но кабината бе абсолютно необходима. Без нея постоянният вятър щеше да изстуди шофьора и да го убие за не повече от шест-седем километра.

Някои от шейните бяха модифицирани и в други отношения. Тази на Хари бе една от тях, защото с нея се превозваше сондата. Повечето инструменти се пренасяха в малкия багажник под седалката или в малкото открито ремарке. Сондата обаче бе твърде голяма и важна за експедицията, за да бъде подложена на такова постоянно друсане. Затова задната половина на седалката беше снабдена с

метални рингове и сега сондата бе закрепена здраво зад Хари и заемаше мястото, което бе предназначено за втория пътник.

С тези няколко модификации шейната беше добре пригодена за работа върху леда около Гренландия. При скорост петдесет километра в час спирачният път бе трийсет метра. Петдесетсантиметровата гъсенична верига осигуряваше идеална стабилност на терен с умерени неравности. И макар че в преработения си вариант тежеше триста килограма, шейната развиваше максимална скорост от седемдесет километра в час.

За момента това бе твърде много за Хари. Шейната буквално пълзеше. Ако пред него внезапно се появеше краят на леденото поле, той имаше най-много десетина метра, за да осъзнае опасността и да реагира. Ако се движеше твърде бързо, нямаше да успее да спре навреме. Ако натиснеше спирачките прекалено късно, щеше да излети през ръба в морето. Без да спира да си представя този развой на събитията, той се движеше с по-малко от десет километра в час.

Макар че се налагаше да внимава, той трябваше да стигне целта си колкото се може по-бързо. Всяка минута, прекарана в движение, увеличаваше риска да загубят безвъзвратно ориентация.

Бяха тръгнали на юг от дупката с шейсетия заряд и поддържаха това направление доколкото бе възможно, като допускаха, че преди трусовете шейните са гледали на изток. През първите петнайсет-двайсет минути след отцепването си айсбергът вероятно се беше завъртял в сегашното си положение, намествайки се в най-изгодното от хидродинамична гледна точка положение спрямо течението; в такъв случай вече бе приел постоянен курс. Ако грешаха и айсбергът все още се въртеше, временният лагер вече не се намираще на юг и те или щяха да го отминат, или щяха да се натъкнат случайно на него, ако изобщо го намерят.

На Хари му се искаше да има видимост, но нощта и бурята скриваха всички ориентири. Освен това върху леда пейзажът бе почти един и същ и без компас човек можеше да се изгуби дори посред бял ден.

Погледна в огледалото до опръсканото със сняг предно стъкло, фаровете на втората шейна — на Пит и Клод — проблясваха в мрака зад него.

Макар да се беше разсеял само за секунда, когато отново насочи вниманието си към леда отпред, той почти очакваше да види зейнала пропаст под черните ски на шейната. Бялата земя все още се простираше напред и се губеше в нощта.

Той също така очакваше да види светлинките на временния лагер. Рита и Франц сигурно си даваха сметка, че без ориентир откриването на иглутата е невъзможно в такова време. Щяха да включат фаровете на някоя от шейните и да ги насочат към ледената стена зад лагера. Светлината, отразена и усилена, щеше да бъде идеален ориентир.

Той обаче не виждаше дори блед проблясък напред. Тъмнината го тревожеше, защото можеше да означава, че лагерът е погребан под тонове лед.

Въпреки обичайния си оптимизъм Хари понякога изпитваше подсъзнателен страх, че ще загуби жена си. Дълбоко в себе си се съмняваше, че я заслужава. Тя му бе донесла повече радост, отколкото беше очаквал. Бе скъпоценна за него, а съдбата има тази склонност да отнема на човек точно онова, което му е най-скъпо.

От всички приключения, дали смисъл на живота му, след като напусна фермата в Индиана, Рита бе най-вълнуващото и прекрасно нещо за него. Също и най-невероятното, тайнствено, пълно с изненади, магия и блаженство от всички чудеса на света, взети заедно.

Той се опита да си внуши, че липсата на сигнални светлини напред най-вероятно е добър знак. Имаше голяма вероятност иглутата да са останали на стабилния леден слой, а не да са се отцепили с айсберга. И ако временният лагер стоеше все още върху основния лед, след броени часове Рита щеше да е в безопасност в станцията „Еджуей“. Независимо обаче дали лагерът е на основния леден слой или върху айсберга, леденият хребет, извисяващ се над него, можеше да се е срутил и да я е смачкал.

Хари се наведе над кормилото и се взря в снежната пелена: нищо не се виждаше.

Ако намери Рита жива, дори да е попаднала в клопката на айсберга заедно с него, той щеше да е благодарен на Господ до края на живота си — който можеше да е доста скоро. Как щяха да слязат от този леден кораб? Как щяха да преживеят нощта? Бързият край може би беше за предпочитане пред бавното замръзване.

На десетина метра пред него в бялата равнина се появи черна ивица: цепнатина в леда, едва видима от неговото място.

Той натисна силно спиращките. Машината се плъзна настрани, ските ѝ затракаха силно. Той завъртя кормилото, докато усети, че овладява отново управлението, сетне зави надясно.

Продължаваше да се плъзга като хоккейна шайба, господи, на седем метра от зеещата пропаст и продължаваше да се пързая към нея...

Черната ивица стана по-широка. Зад нея се виждаше лед. Значи беше само цепнатина. Не беше ръбът, зад който имаше само мрак и студеното море в основата му. Само цепнатина.

... продължаваше да се плъзга, да се плъзга...

По пътя към временния лагер ледът беше безупречен. Очевидно тази цепнатина също се бе появила при труса.

... пет метра...

Ските изтракаха. Нещо удари шейната отдолу. Снежната покривка бе тънка. Ледът нямаше добро сцепление. Изпод ските и стържещата полиуретанова гъсенична верига излизаха облаци сняг като кълбета дим.

... три метра...

Шейната спря плавно, с леко поклащане толкова близо до цепнатината, че Хари не виждаше края на леда от предницата на машината. Върховете на ските сигурно стърчаха над пропастта. Още няколко сантиметра и щеше да се клати като детска люлка на границата между гибелта и оцеляването.

Той даде заден ход и се отдръпна около метър, докато видя ръба на цепнатината.

Почуди се дали не е луд да поиска доброволно да работи в тази пустош.

Потрепери, но не заради студа, сложи си очилата, отвори вратата на кабината и слезе. Вятърът духаше яростно, но не му пречеше. Студът, който изпитваше, бе доказателство, че е жив.

На светлината на фаровете се виждаше, че цепнатината е само около четири метра широка в средната си част и бързо се стеснява към краищата. На дължина не надхвърляше петнайсет метра, не беше много широка, но бе достатъчна, за да го погълне. Той погледна надолу

на светлината на фаровете; предполагаше, че дълбочината е десетки метри.

Хари потрепери и обърна гръб на пропастта. Под няколкото ката дрехи почувства капки пот, страхът караше космите на врата му да настръхват.

Втората шейна беше спряла на шест-седем метра зад него със запален двигател. Пит Джонсън се провря с мъка през вратата на кабината.

Хари му помахаше и тръгна към него.

Ледът изтрещя.

Изненадан, Хари спря.

Ледът започна да се движи.

За миг той си помисли, че под тях минава нова вълна, но сега се носеха в открития океан и цунамита нямаше да им повлияят по същия начин, както върху цялостния леден слой. Айсбергът щеше просто да започне да се мята като кораб в бурно море, без да претърпи поражения; нямаше да скърца, да пращи, да се тресе.

Ледът се чупеше някъде наблизо — всъщност под самите му крака. Изведнъж точно пред него се отвори пукнатина, зигзагообразна цепка, с широчина около два сантиметра, сетне по-широка, колкото дланта му, дори повече. Той стоеше с гръб към пропастта, а стената на новообразувалата се цепнатина се разпаднаше пред очите му.

Хари се олюля, наклони се напред, прескочи постоянно разширяващата се пукнатина. Падна от другата страна, претърколи се далеч от това коварно парче лед.

Зад него стената на пропастта се откърти и се стовари в бездната с трясък. Ледът около него потрепери.

Той се изправи на колене, все още не беше сигурен, че се е отървал. По дяволите, не. Ръбът на пропастта продължаваше да се разпада и цепнатината да се разширява към него; той отчаяно запълзя надалеч от нея.

Със затаен дъх погледна назад точно навреме, за да види как шейната, все още с бръмчащ двигател, се стоварва в пропастта. Тя се удари в отсрещната стена на цепнатината, задържа се там за миг, подпряна от дебела ледена плоча. Главният резервоар се взриви. Избухнаха пламъци, но те бързо се изгубиха от погледа му, когато горящата машина пропадна в дълбините. Около и под него

проблеснаха оранжеви светлини; сетне огънят изгасна и мракът отново обгърна всичко.

13:07

Криофобия. Страх от лед.

Обстоятелствата затрудняваха допълнително Рита Карпентър в опитите ѝ да овладее постоянния си обезсилващ страх.

След трусовете части от ледения хребет се бяха срутили, други бяха променили силно формата си. Сега в тази бяла стена зееше плитка пещера — около дванайсет метра дълбока и десет на широчина. На някои места височината ѝ достигаше шест метра, в други таванът ѝ се снишаваше на три; от едната страна стените ѝ бяха монолитни, от другата — съставени от безброй ледени парчета, натрупани едно върху друго, поддържащи се взаимно, бяла мозайка със зловеща красота, напомняща на Рита за сюрреалистичния декор в сцените от много стария филм „Кабинета на доктор Калигари“.

Тя се поколеба пред входа на това студено убежище, страхуваше се да последва Франц вътре, имаше безумното чувство, че ще премине не просто няколко метра напред, а ще се пренесе в онази зима на шестата ѝ година, при грохота, тътена и живите мъртви в белия гроб...

Тя стисна зъби, мобилизира всички сили, за да потисне почти парализиращия я страх, и влезе. Бурята беснееше зад нея, но между тези бели стени намери сравнителен покой, както и защита от вятъра и снега.

С фенерчето си Рита огледа тавана и стените в търсене на признаци за неизбежно срутване. Пещерата изглеждаше достатъчно стабилна за момента, въпреки че ако под леда минеше нова гигантска вълна, таванът щеше да рухне.

— Рисквано е — каза тя, неспособна да скрие треперенето на гласа си.

Франц се съгласи:

— Да, но нямаме друг избор.

И трите надуваеми иглута бяха повредени. Да останат навън при влошаващото се време, означаваше да замръзнат въпреки добрата изолация на дрехите им. Спешната нужда от подслон бе по-важна от опасността от срутване.

Те излязоха отново и взеха късовълновата радиостанция, която бе оцеляла в разрушения лагер; внесоха я вътре и я оставиха на пода в дъното на пещерата. Франц прокара жици от акумулатора на здравата шейна и ги свърза с предавателя. Рита включи радиостанцията и екранчето за честотите светна в зелено. Пращенето и зловещото пищене от смущенията отекнаха между ледените стени.

— Работи — отбеляза с облекчение тя.

Франц стегна качулката около врата си и каза:

— Ще видя какво още мога да спася.

Остави ѝ фенерчето и излезе със свити рамене и наведена глава в очакване на първия сблъсък с вятъра.

Едва беше излязъл и първото съобщение от „Еджудей“ се получи.

Рита клекна до радиостанцията и бързо се обади.

— Какво облекчение е да чуя гласа ти — каза Гюнвалд. — Добре ли са всички?

— Лагерът е разрушен, но двамата с Франц сме добре. Подслонихме се в една пещера в леда.

— А Хари и останалите?

— Не знам какво е станало с тях — отвърна тя и сърцето ѝ се сви от тревога. — Бяха излезли, за да довършат подготовката. Ще ги изчакаме петнайсет минути, преди да тръгнем да ги търсим. — Тя се поколеба и се изкашля. — Проблемът е... че се носим в океана.

За момент Гюнвалд бе твърде потресен, за да каже нещо. Накрая попита:

— Сигурни ли сте?

— Забелязахме промяна в посоката на вятъра. След това компасите.

— Чакай малко — каза Ларсон видимо обезпокоен. — Дай да помисля.

Въпреки бурята и силните магнитни смущения при лошо време на тези географски ширини гласът му звучеше ясно. Все пак той бе само на шест километра от тях. С усилването на бурята и отдалечаването на айсберга на юг със сигурност щяха да изпитат сериозни комуникационни проблеми. И двамата разбираха, че скоро ще изгубят връзка, но никой не го споменаваше.

— Колко е голям този ваш айсберг? — попита Ларсон. — Имаш ли някаква представа?

— Никаква. Не сме имали възможност да разучим. В момента се опитваме да спасим нещо от лагера.

— Ако айсбергът не е много голям... — Гласът на Гюнвалд заглъхна в смущенията.

— Не те чувам.

Отново смущения.

— Гюнвалд, чуваш ли ме?

Гласът му отново прозвуча от радиостанцията:

— ... ако айсбергът не е много голям... Хари и останалите може да не са на него.

Рита затвори очи:

— Да се надяваме, че е така.

— Във всеки случай положението не е безнадеждно. Времето все още позволява да се свържа по сателита с военноморската база в Туле. Ще ги предупредя и те ще известят траулерите, които се намират на юг от вас.

— И какво от това? Никой разумен капитан няма да тръгне на север в такава силна зимна буря и да рискува сигурността на кораба и екипажа си в опит да ни спаси.

— В Туле разполагат с най-модерните спасителни хеликоптери, способни да летят при почти всякакви условия.

— Още не е създаден летателният апарат, който да може да лети в такава време; камо ли да се приземи върху айсберг при ураганни ветрове.

Радиостанцията отново запраця, но тя чувстваше, че Гюнвалд още я чува.

„Да — помисли си тя. — И аз нямам какво повече да кажа.“

Рита погледна ъглестите ледени блокове, заклещени един в друг, за да образуват тавана. През някои от процепите между тях навлизаше сняг.

Накрая шведът каза:

— Добре, права си за хеликоптера. Не можем обаче да се откажем от всяка надежда за спасение.

— Съгласна.

— Защото... е... слушай, Рита, тази буря може да продължи три-четири дни.

— Или по-дълго — съгласи се тя.

— Нямаме достатъчно храна за толкова време.

— Почти нямаме. Храната обаче не е толкова важна. Можем да издържим повече от четири дни.

И двамата знаеха, че гладът не е най-голямата опасност. Нищо не беше по-страшно от жестокия студ.

— Топлете се на смени в шейните — посъветва я Гюнвалд. — Имате ли достатъчно гориво?

— Достатъчно за връщането в „Еджуй“... ако беше възможно. Не много повече. Достатъчно, за да могат двигателите да работят няколко часа, не няколко дни.

— Е, тогава...

Тишина. Смущения.

Гласът му отново се чу след няколко секунди:

— ... все пак ще се обадя до Туле. Трябва да ги известя. Могат да се сетят за нещо, което не ми идва на ума, да разсъдят по-трезво.

— „Еджуй“ непокътната ли е? — поинтересува се тя.

— Тук всичко е наред.

— А ти?

— Нито драскотина.

— Радвам се да го чуя.

— Ще оцелея. Ти също, Рита.

— Ще се опитам. Със сигурност ще се опитам.

13:10

Браян Доърти източи малко бензин от резервоара на здравата шейна и го изля върху един участък от две педи на ръба на леда.

Роджър Брескин запали клечка кибрит и я хвърли върху бензина. Течността избухна в пламъци и изгоря за секунди.

Браян коленичи до мястото на огъня и опипа ръба. Допреди малко ледът тук бе остър; сега беше гладък. Нямаше опасност да пререже въжето.

— Добре ли е? — попита Роджър.

Браян кимна.

Роджър се наведе и хвана свободния край на дванайсетметровото въже, което бе завързал за шейната и за един дълъг кол с винтова резба, като тези, с които бяха прикрепили радиопредавателя. Бързо го уви около гърдите и раменете на Браян в импровизирана сбруя. Направи три здрави възела по средата на гърдите на другаря си и каза:

— Ще те издържи. Това е найлоново въже, има гаранция за шестстотин килограма. Само не забравяй да го хванеш с две ръце над главата си, за да облекчиш раменете.

Тъй като бе сигурен, че треперенето на гласа ще издаде страха му, Браян само кимна.

Роджър се върна при шейната, насочена с предница към пропастта и с откачено ремарке. Качи се в кабината и затвори вратата. Натисна спирачките и форсира двигателя.

Разтреперан, Браян легна по корем върху леда. Пое си дълбоко въздух през плетената маска, поколеба се за миг, сетне спусна краката си през ръба. Макар че не падна много надолу, стомахът му се сви и цялото му тяло се разтърси от страх, сякаш го проряза електрически ток. Въжето се опъна и той се спусна под ръба на леда.

Въпреки това много малка част от въжето оставаше над него, така че той не успя да го хване. Беше принуден да поеме цялото натоварване с раменете си. Изведнъж остра болка проряза ставите, гърба и тила му.

— Хайде, хайде, Роджър — промърмори той. — Побързай.

Браян висеше с лице към ледената стена, допираше се и се блъскаше в нея, жестокият вятър го клатеше.

Той се престраши да извърти глава и да погледне надолу в очакване да види само непрогледна тъмнина. Извън осветеното от фаровете пространство обаче очите му бързо се нагодиха към полумрака и естествената фосфоресценция на леда му позволи да различи отвесната стена, до която висеше, както и неравните первази от натрошени блокове отдолу. На двайсетина метра под него белите гребени на вълните излъчваха собствено призрачно сияние, докато се издигаха в редици и се разбиваха разпенени в леда.

* * *

Роджър Брескин намали дотолкова газта, че моторът почти изгасна.

Той за последен път провери изчисленията си. Доърти беше около метър и осемдесет, а первазът се намираще на седем метра под тях; следователно трябваше да го спусне седем метра и да му остави още два метра въже, за да му осигури достатъчна подвижност и да му позволи да помогне на Джордж Лин. Бяха означили седмия метър на въжето с яркочервено парцалче. Трябваше обаче да спуска хлапето колкото се може по-бавно, за да не го зашемети при някой удар в леда.

Освен това шейната се намираще само на дванайсетина метра от пропастта; ако машината се движеше твърде бързо, имаше опасност Роджър да не успее да я спре навреме, за да спаси собствения си живот, още по-малко този на Доърти и Лин. Опасяваше се, че и най-ниската скорост на шейната ще се окаже прекалено висока за тази работа, затова се колебаеше.

* * *

Силен порив на вятъра блъсна Браян отзад и отдясно и го прилепи към ледената стена, но също така го измести наляво, така че той остана да виси под лек ъгъл. Когато след малко вятърът

поотслабна, той отново се върна надясно и се заклати леко като махало.

Браян погледна към мястото, където въжето излизаше зад ръба на леда. Въпреки че бяха направили всичко, за да изгладят повърхността, всяко триене щеше да износва найлоновите нишки.

Той затвори очи и се отпусна в сбруята, чакайки да го спуснат на перваза. Устата му бе пресъхнала, сякаш скиташе из пустинята, и сърцето му биеше толкова силно, че като че ли заплашваше да счупи ребрата му.

Тъй като Роджър имаше по-голям опит с моторните шейни, логично бе Браян да е този, който ще се спусне, за да спаси Джордж Лин. Сега му се искаше той да беше специалистът по шейните. Защо, по дяволите, се бавеше толкова?

Нетърпението му се изпари, когато се спусна рязко, сякаш въжето се е скъсало. Приземи се на перваза с такава скорост, че силна болка проряза гърба му. Коленете му се огънаха, сякаш бяха от мокър картон. Той се удари във вертикалната стена, претърколи се по перваза и увисна надолу.

Беше твърде уплашен, за да изкрещи.

* * *

Моторната шейна тръгна твърде бързо. Роджър натисна спирачките веднага след като ги освободи. Червеното парцалче изчезна зад ръба, но машината продължаваше да се движи. Тъй като бе изчистен от снега и изгладен от неспиращия вятър, ледът нямаше почти никакво сцепление. Шейната продължи да се плъзга като хокейна шайба с насочени към вечния мрак фарове, докато накрая спря на три метра от ръба.

* * *

Сбруята се стегна през гърдите на Браян и под ръцете му. В сравнение с болката в краката и гърба му обаче тази беше поносима.

Той се чудеше как още е в съзнание и е жив.

Браян извади фенерчето от колана си и лъчът му разряза мрака като с нож, разкривайки пороя от снежинки, изливащ се върху него.

Той се опита да не мисли за леденото море отдолу и надникна към перваза, от който току-що се беше изтърколил. Намираше се на около метър над главата му. На метър вляво през ръба се подаваха неподвижните пръсти на дясната ръка на Джордж Лин.

Браян отново се заклати. Нишката, на която висеше животът му, се триеше наляво-надясно по ръба, който не беше изгладен със запален бензин. Парченца лед, откъртени от въжето, се сипеха върху него; въжето дълбаеше плитка бразда в острия ръб.

Светъл лъч прониза мрака отгоре.

Браян вдигна очи — Роджър Брескин го наблюдаваше от ръба.

Легнал върху леда, надвесен над пропастта, Роджър сви дланта на свободната си ръка във фуния пред устата си и изкрещя нещо. Вятърът разби думите му на безсмислени откъслечни звуци.

Браян вдигна ръка и му помахаше леко.

Роджър изкрещя по-силно:

— Добре ли си?

Гласът му сякаш идваше от дъното на безкраен тунел.

Браян кимна. Едно просто кимване нямаше как да издаде страха и тревогата от нестихващата болка в краката му.

Брескин изкрещя; няколко думи достигнаха ушите на Браян:

— Ще... шейната... назад... те изтегля... горе.

Браян отново кимна.

— ... бавно... възможност... прекалено бързо отново... счупи... леда.

Роджър се скри, очевидно побърза да се върне при шейната.

Браян остави фенерчето включено, закачи го на колана си, насочено към десния му крак. Вдигна ръце и се хвана за въжето, повдигна се, за да облекчи малко натиска върху раменете си, заплашващ да извади ръцете му от ставите.

Шейната го издърпа малко; това движение бе доста по-леко от спускането и този път той не се удари в леда.

От коленете надолу краката му оставаха все още под перваза. Той ги вдигна и стъпи върху площадката, остана приклепнал върху нея. Пусна въжето и се изправи.

Глезените го боляха, коленете му се бяха подкосили, бедрата му бяха изтръпнали. Той обаче се задържа изправен.

Извади един клин за лед — петнайсетсантиметров шиш с остър връх в единия край и двусантиметрова халка в другия — от джоба на якето си. Смъкна едно чукче от колана си и заби големия пирон в тясна пукнатина в леда.

Роджър отново го освети отгоре.

Когато желязото бе забито здраво, Браян свали едно два и половина метрово въже от колана си. Преди да се спусне, беше закачил единия му край за карабинер; сега закачи карабинера за клина и завъртя предпазната му муфа. Завърза другия край на въжето около кръста си. Това щеше да го спаси, ако се подхлъзнеше и паднеше от перваза, като в същото време му даваше достатъчно свобода, за да се погрижи за Джордж Лин. След като се осигури по този начин, той развърза възлите, държащи сбруята около гърдите и под мишниците му. След това нави въжето около врата си.

За да не се излага с цялото си тяло на вятъра, Браян застана на колене и ръце и допълзя до Лин. Роджър Брескин го осветяваше с фенерчето си. Браян извади своето от колана и го постави върху перваза, до стената, насочено към неподвижния мъж.

Дали бе в безсъзнание... или бе мъртъв?

Преди да получи отговор на въпроса си, трябваше да погледне лицето на Лин. Да го обърне по гръб не беше лесна задача, тъй като трябваше да внимава да не го прекатури в пропастта. Когато го извъртя, Лин дойде в съзнание. Кехлибареножълтата му кожа — поне на тези няколко квадратни сантиметра, които оставаха незащитени — бе обезпокоително бледа. Той раздвижи устни под маската, без да издаде звук. Под очилата очите му бяха отворени; в тях се четеше удивление, но не личеше да изпитва силна болка или да е неадекватен.

— Как се чувстваш? — изкрещя Браян в пронизителния вой на вятъра.

Лин го погледна неразбиращо и се опита да седне.

Браян го притисна към перваза:

— Внимавай! Да не искаш да паднеш?

Лин извърна глава и се втренчи в мрака, от който снегът се сипеше още по-бързо от преди. Отново погледна Браян, беше пребледнял още повече.

— Лошо ли си ранен? — попита Браян, защото от дебелите дрехи на Лин не можеше да разбере дали не си е счупил нещо.

— Гърдите ме болят малко — отвърна китаецът; думите му едва се чуха в бученето на бурята.

— Сърцето ли?

— Не. Паднах през ръба... ледът още се тресеше... от вълната... стената беше наклонена. Хлъзнах се... и паднах тук настрани. Това си спомням.

— Счупени ребра?

Лин си пое дълбоко въздух и присви очи:

— Не, не вярвам. Само натъртване. Много силно. Но нищо счупено.

Браян свали въжето от врата си.

— Ще ти направя сбруя под мишниците и около гърдите. Ще издържиш ли?

— Имам ли избор?

— Не.

— Значи ще издържа.

— Седни.

Лин изстена и внимателно седна с гръб, опрян в стената, и крака, повесени в празното.

Браян бързо го обвърза, стегна двоен възел на гърдите му и се изправи. Помогна на ранения си другар да стане. Завъртяха се с гръб към морето и убийствения вятър. Сухи снежинки почти като зърна се сипеха върху ледената стена, отскачаха и се удряха в лицата им.

— Готово ли е? — изкрещя Роджър на седем метра над тях.

— Да, но внимавай!

Лин плесна силно с ръце. От ръкавиците му се посипаха ледени люспи. Той сви пръсти.

— Изтръпнал съм... целият. Движа пръсти... но почти не ги чувствам.

— Ще се справиш.

— Не си чувствам... и пръстите на краката. Спи ми се. Не е добре.

За това беше прав. Когато тялото измръзне дотолкова, че закопнее за сън, за да съхрани скъпоценната топлина, смъртта не е далеч.

— Веднага щом се качиш, влез в шейната — посъветва го Браян.
— Петнайсет минути и ще се стоплиш като препечена филийка.

— Дойде точно навреме. Защо?

— Какво защо?

— Рискува живота си.

— Всъщност не.

— Напротив, рискуваш го.

— Е, ти не би ли направил същото?

Въжето издигна Джордж Лин. Изкачването му беше плавно. На ръба обаче той се заклеци, раменете му бяха отгоре, останалата част от тялото му висеше. Беше прекалено слаб, за да се издърпа.

Дългогодишните тренировки на Роджър Брескин по вдигане на тежести помогнаха. Той слезе от шейната и лесно издърпа Джордж Лин върху айсберга. Развърза сбруята от гърдите му и хвърли въжето на Браян.

— Ще те проверя... веднага щом... Джордж на сигурно място!
— изкрещя. Въпреки че беше заглушен от вятъра, в гласа му звучеше тревога.

Само час по-рано Браян не би допуснал, че Роджър — мъж канара, с врат като на бик, масивни бицепси, яки ръце и самонадеян вид — може да се страхува от нещо. Сега, когато страхът му бе очевиден, Браян се срамуваше по-малко от собствения си ужас, каращ стомаха му да се свива. Щом такова кораво копеле като Роджър може да се страхува, значи дори на член на стоическия род Доърти е позволено да изпита тази емоция един-два пъти в живота си.

Браян хвана основното въже и се обвърза. Сетне откачи осигурителното от колана си и от клина и го намота. Взе фенерчето от перваза и го затъкна в колана си. Би извадил и клина, ако имаше начин и сили да го направи. Запасите от гориво и инструментите им бяха безценни. Не смееха да хаят или да хвърлят нищо. Никой не можеше да предрече коя дреболия, сега непотребна, ще се окаже жизненоважна за оцеляването им.

Той мислеше за тяхното оцеляване, не просто за своето, защото съзнаваше, че от цялата експедиция той с най-малка вероятност ще се измъкне жив от това изпитание. Въпреки четириседмичното обучение в Полярния институт на американската армия Браян не беше толкова добре запознат с полярния лед и толкова свикнал с условията като

останалите. Бе висок метър и осемдесет и два и тежеше осемдесет килограма. Емили, по-голямата му сестра, го наричаше Фасулчо още от шестнайсетгодишна възраст. Раменете му обаче бяха широки, а слабите му ръце — жилави: фасул, но не слабак. Един слабак не би могъл да се спусне по бързеите на Колорадо, да се гмурка с ловците на акули при Бимини, да изкачва върхове в щата Вашингтон. И докато имаше иглу или топла стая в „Еджудей“, където да се върне след дългия ден в смазващия студ, той се справяше доста добре. Сега обаче беше различно. Иглутата можеше вече да ги няма, а дори да ги имаше, те не разполагаха с достатъчно гориво и енергия в акумулаторите, за да поддържат топлината в тях повече от ден. За оцеляването в този случай се изискваха допълнителни сили и воля, които се натрупват само с опита. Той беше съвсем сигурен, че не притежава достатъчно кураж, за да се справи.

Най-много щеше да съжалява за майка си. Тя бе най-добрата от рода Доърти, над политическите интриги, и вече беше преживяла достатъчно мъка. Господ му бе свидетел, Браян ѝ беше причинил доста разочарования със своите...

Лъчът от фенера го освети.

— Готов ли си? — изкрещя Роджър Брескин.

— Да.

Роджър се върна при шейната.

Браян едва успя да се подготви за изкачването, когато въжето го затегли нагоре, натоварвайки допълнително раменете му. Брулен от вятъра, полузаслепен от болка, неспособен да спре мислите си за необятния воден гроб, зеещ под него, той се просна по очи върху ледената повърхност също както Джордж Лин преди пет минути. Когато стигна ръба, Браян успя да се добере до равното без помощта на Роджър.

Той стана и направи няколко несигурни крачки към фаровете. Глезените и бедрата го боляха, но болката щеше да отшуми, когато се раздвижи. Беше се измъкнал невредим.

— Невероятно — възкликна и започна да развързва сбруята си.
— Невероятно.

— Какво имаш предвид? — поинтересува се Роджър.

— Не очаквах да се справим.

— Нямахте ли ми доверие?

— Не за това. Мислех, че въжето ще се скъса или нещо подобно.

— И ти ще умреш — назидателно изрече Роджър. — Но не ти е дошло времето. Не сега.

Браян се изненада не само от философските размишления на Роджър, но и от страха в очите му.

— Ако не си ранен, време е да вървим.

Браян размърда изтръпналите си рамене.

— Какво сега?

Роджър избърса очилата си.

— Ще изправим втората шейна и ще видим дали работи.

— И после?

— Ще намерим временния лагер. Ще се съберем с останалите.

— Ами ако лагерът не е на айсберга с нас?

Роджър не чу въпроса. Вече се беше обърнал и се отдалечаваше към преобърнатата шейна.

* * *

Кабината на оцелялата шейна побираше само двама; затова Хари избра да се вози в откритото ремарке отзад. Клод искаше да му отстъпи мястото си, Пит Джонсън — също, сякаш пътуването в ремаркетото бе особено комфортно, а не опасно за живота, каквото беше всъщност. Хари ги прекъсна, без да търпи възражения, и се позова на старшинството си, за да заеме това най-лошо място в шейната.

Ремаркетото съдържаше нагревателя и стоманения варел, в който бяха топили сняг, за да получат вода за запълване на дупките. Те извадиха варела и го изтъркаляха настрани; вятърът го подхвана и го отнесе в нощта. След секунди думкането му се сля с общия шум на бурята. Нагревателят беше малък и тъй като можеше да потрябва по-късно, Клод му намери място в кабината.

В ремаркетото се беше натрупал десетинасантиметров сняг. Хари го изгреба с ръце.

Вятърът виеше зад тях като индианци в уестърн, минаваше под ремаркетото и го караше да потрепва леко.

— Все още смятам, че ти трябва да караш — настоя Пит, когато бурята намаля за малко.

Хари тъкмо привършваше с изгребването на снега от ремаркетото.

— Аз бутнах шейната си в пропастта; не може да ми се има доверие.

Пит поклати глава:

— Човече, знаеш ли какво не ти е наред?

— Студено ми е и ме е страх.

— Не това.

— Е, не съм си рязал ноктите от седмици, но не виждам откъде може да знаеш.

— Искам да кажа какво не ти е наред в главата.

— Това не е най-доброто време за психоанализи, Пит. За бога, вие калифорнийците сте манияци на тема психотерапия. — Хари изхвърли последния сняг от ремаркетото. — Сигурно си мислиш, че искам да спя с майка си...

— Хари...

— ... или да убия баща си.

— Хари...

— Е, ако наистина си мислиш това, не виждам как ще продължаваме да бъдем приятели.

— Ти страдаш от комплекс за герой.

— Защото настоявам да се возя в ремаркетото ли?

— Да. Би трябвало да теглим сламки.

— Това не е демокрация.

— Просто така е най-честно.

— Дай да си изясним нещата. Ти настояваш да се возиш в ремаркетото, така ли?

Пит поклати глава, опита се да изглежда сериозен, но не успя да сдържи усмивката си:

— Бледолик глупак.

— Гордея се с това.

Хари обърна гръб към вятъра и дръпна връвчиците около врата си, за да разхлаби качулката. Бръкна през деколтето си и хвана дебелата вълнена маска, сгъната на врата му. Вдигна я на носа и устата си; сега нито частица от лицето му не беше изложена на студа. Това, което не се скриваше от маската, бе защитено от качулката и очилата. Той отново си нахлупи качулката и я стегна.

— Пит, ти си прекалено едър, за да се возиш в ремаркетото — каза през маската.

— И ти не можеш да се наречеш джудже.

— Да, но съм достатъчно дребен, за да легна настрана и да се скрия от вятъра зад стената на ремаркетото. На теб ще ти се наложи да седнеш. Само така ще се побереш. А седнал ще замръзнеш.

— Добре, добре. Щом настояваш да се правиш на герой. Помни само едно — медадите се дават едва след края на войната.

— На кого са му нужни медали? — Хари се качи в ремаркетото и седна в средата. — Аз искам ореол на светец.

Джонсън се наведе съзаклятнически към него:

— Мислиш ли, че ще те допуснат до рая, при положение че жена ти знае повече мръсни вицове от всички мъже в експедицията, взети заедно?

— Не е ли очевидно, Пит?

— Кое?

— Господ има чувство за хумор.

Пит огледа бруленото от бурята ледено поле и каза:

— Да. Доста черно чувство за хумор.

Той се върна при вратата на кабината, обърна се и разнежено повтори:

— Бледолик глупак.

След това седна зад кормилото и затвори вратата.

Хари погледна за последен път сектора от леда, осветен от фаровете на шейната. Нямаше склонност към метафорите, но понякога в мрака на ледената шапка на света такива му идваха наум. Може би почти неразбираемата враждебност на тази жестока земя е възможно да се опише единствено с метафорични изрази, правещи я по-малко чужда и страшна. Ледената шапка бе легнал дракон с чудовищни размери. Непрогледната, дълбока тъмнина беше отворената уста на дракона. Жестокият вятър бе гневният му рев. А снегът, падащ като толкова плътна завеса сега, че видимостта беше по-малко от шест-седем метра — слюнката или може би пяната, капеща от зъбите на звяра. Ако поиска, той можеше да ги погълне, без да остави следа от тях.

Шейната потегли.

Хари обърна гръб на дракона и легна настрана. Притисна колене към гърдите си, наведе глава, събра ръце пред брадичката си. Това бе най-доброто, което можеше да направи, за да се защити.

Условията в ремаркетото бяха по-лоши, отколкото бе очаквал — а очакваше да са почти нетърпими. Окачването беше далеч от идеалното и всяка неравност на терена незабавно се предаваше на платформата. Той подскочаше и се пързеляше от единия край на тясното пространство към другия.

Дори дебелите дрехи не успяваха да го предпазят добре от най-жестоките удари и ребрата от дясната му страна скоро започнаха да го наболяват. Вятърът виеше от всички посоки; мразовити пориви търсеха настойчиво и неуморимо пробойни в полярната му броня.

Той си даде сметка, че като се съсредоточи върху положението си, само ще влоши нещата; затова насочи мислите си в друга посока. Затвори очи и си представи Рита. За да не мисли обаче за положението, в което можеше да се намира сега тя — измръзнала, уплашена, страдаща, ранена, дори мъртва — той се върна мислено към отминали времена, към деня на първата им среща. Вторият петък на май преди девет години. Париж...

* * *

Беше на четиридневна конференция на учени, участвали и в предишната „Година на геофизиката“ на ООН. Триста мъже и жени с различни специалности се бяха събрали в Париж за семинари, лекции и важни дискусии, финансирани от специален фонд на международната организация.

В три следобед в петък Хари се срещна с група геофизици и метеоролози, интересувачи се от полярните му изследвания. Говори половин час в малката зала в мецанина на хотела. След като приключи, той прибра бележките си и даде думата за въпроси.

През втората половина от срещата Хари остана приятно изненадан от красивата млада жена, която задаваше по-умни и смислени въпроси от двайсетината белокози научни светили в залата. Изглеждаше наполовина ирландка, наполовина италианка. Мургавата ѝ кожа сякаш излъчваше топлина. Широка уста, сочни устни — типично

италиански. Имаше обаче и нещо ирландско — интересната ѝ несиметрична усмивка ѝ придаваше вид на елф. Очите ѝ бяха по ирландски зелени, ясни, но с бадемовидна форма. Имаше дълга и лъскава кестенява коса. В компанията на хора с официални костюми и рокли тя носеше тъмни дънки и тъмносин пуловер, подчертаващи възбуждащата ѝ фигура. Това, което направи най-голямо впечатление на Хари обаче, бе умът ѝ — бърз, критичен. По-късно той си даде сметка, че може би е обидил някого от присъстващите, като ѝ е обръщал твърде много внимание.

След края на срещата той я настигна, преди да е излязла от залата.

— Искам да ви благодаря, че направихте срещата по-интересна, отколкото щеше да бъде без вас, но дори не знам името ви.

Тя се усмихна накриво:

— Рита Марцано.

— Марцано. Стори ми се, че изглеждате наполовина италианка, наполовина ирландка.

— Всъщност наполовина англичанка. — Несиметричната усмивка се разля по цялото ѝ лице. — Баща ми беше италианец, но съм израсла в Лондон.

— Марцано... звучи ми познато. Да, разбира се, вие имате една книга, нали? Казваше се...

— „Да промениш бъдещето“.

„Да промениш бъдещето“ беше научнопопулярно четиво, изследващо възможностите, стоящи пред човечеството, обусловени от съвременните открития на генетиката, биохимията и физиката. Бе публикувана в САЩ и влизаше в някои списъци на най-четените книги.

— Чели ли сте я? — попита тя.

— Не.

— Британският ми издател достави четиристотин бройки на конференцията. Продават се на павилионите във фойето. — Тя погледна часовника си. — След малко е предвидено да давам автографи. Ако искате едно копие с подписа ми, няма да ви карам да се редите на опашката.

Същата нощ той не остави книгата, докато не прочете и последната страница в три часа. Остана възхитен от стила ѝ — от

подредбата на фактите, от нестандартния ѝ, но логичен подход към проблемите — защото напомняше поразително на неговия. Имаше чувството, че четете едва ли не своя книга.

Така проспала лекциите от неделя сутринта и прекара по-голямата част от следобед в търсене на Рита. Не я откри никъде. Когато не я търсеше, мислеше за нея. Докато се къпеше и преобличаше за галавечерята, той си даде сметка, че не е в състояние да си спомни и една дума от вчерашната си лекция.

За пръв път в живота си Хари Карпентър започна да се чуди как ли изглежда животът на улегнал мъж, споделящ бъдещето си с една жена. Той бе това, което доста жени биха нарекли „добро парче“: почти метър и осемдесет, едър, привлекателен, макар и не особено красив, със сиви очи и благородни черти. Никога обаче не се беше стремил да бъде „парче“. Винаги бе копнял за жена, която да му е равна, да не зависи от него, но и да не се опитва да го командва, жена, с която да споделя работата, надеждите, мислите си, която да го заинтригува. Струваше му се, че може би я е открил.

Не знаеше обаче какво да прави. Беше на трийсет и три. С осем години университетско образование зад себе си, той бе отделил твърде много часове на научните изследвания и прекалено малко на изкуството на ухащването.

Програмата за вечерта включваше прожекции за различните геофизични проекти на ООН, банкет и шоупрограма, следвана от танци под съпровода на оркестър. При нормални обстоятелства той би присъствал само на прожекцията. Имаше обаче голяма вероятност да види Рита Марцано на някое от развлекателните мероприятия.

Тя бе последна на опашката пред залата, в която се състоеше прожекцията. Изглеждаше сама и се усмихна накриво, когато го видя. Сковано и леко изчервен, което се надяваше да не е забелязала, той каза:

— Търся ви цял ден.

— Отегчавах се и излязох да пазарувам. Харесва ли ви новата ми рокля?

Роклята допълваше всичко, дадено ѝ от природата. Стигаше до земята, беше с дълги ръкави, зелена с бежови копчета. На този фон кестенявата ѝ коса изглеждаше по-светла. Деколтетото ѝ бе необичайно за сухите научни конференции и зърната ѝ леко прозираха през леката

копринена тъкан. Тя спокойно можеше да го хипнотизира както змиеукротител кобра.

— Харесва ми — призна той, като се стараеше да не я зяпа твърде открито.

— И защо ме търсите толкова?

— Ами, разбира се, заради книгата. Бих искал да поговорим за нея, ако имате свободна минутка.

— Минутка ли?

— Или час.

— Или цяла вечер?

Проклет да е, ако не се изчерви отново. Чувстваше се като селянче от Индиана.

— Ами...

Тя погледна опашката пред залата, обърна се отново към Хари и се усмихна:

— Ако пропуснем това, ще имаме цяла вечер на разположение.

— Не държите ли да гледате филма?

— Не. Освен това вечерята ще е отвратителна. Шоупрограмата ще е твърде стандартна. А оркестърът ще свири фалшиво.

— Да отидем на ресторант?

— Прекрасно.

— Да пийнем нещо в „Дьо Маго“?

— Чудесно.

— След това вечеря в „Лаперуз“?

Тя се намръщи:

— Скъпичко е. Няма нужда да ме водите в най-луксозния ресторант. Бих пила бира със същото удоволствие, с което и шампанско.

— Това е специален случай. Ако не за вас, то поне за мен.

Вечерята беше великолепна. В цял Париж не можеше да се намери ресторант с по-романтичен интериор от „Лаперуз“. Ниският таван и напуканите стенописи го правеха топъл и уютен. От прозореца се разкриваше гледка към нощния град, а под тях лежеше изпъстрената със светли петна тъмна река като изгубения черен копринен шал на някакъв приказен великан. Ядоха печена гъска със сливи, а за десерт — мънички ягоди с божествен сос забалионе. По време на вечерята дискутираха безброй теми, непринудено като приятели, вечерящи

заедно от десетилетия. Когато преполовяваха гъската, Хари си даде сметка, че още не са говорили за книгата ѝ, а вместо това са бърбрили за изкуство, литература, музика, готварство и много други неща, без да изпаднат в неловко мълчание нито веднъж. Когато довършваше коняка си, той с разочарование забеляза, че минава полунощ.

На нея също не ѝ се приключваше тази среща, затова предложи:

— Вечеряхме като французи. Да завършим вечерта като туристи.

— Какво ви хрумна?

Кабаре „Лудият кон“ бе изпитание за всички сетива. Клиентелата му се състоеше от американци, немци, шведи, японци, араби, англичани, гърци, дори няколко французи и говорите им се сливаха в силна какофония, често прорязвана от гръмък смях. Въздухът беше наситен с цигарен дим, миризма на парфюми и алкохолни изпарения. Когато оркестърът свиреше, звукът бе достатъчно силен, за да пръсне кристална чаша. Няколкото пъти, когато искаше да каже нещо на Рита, Хари беше принуден да крещи, макар главите им да бяха само на две педи една от друга, от двете страни на миниатюрна масичка.

Шоупрограмата го накара да забрави шума и дима. Момичетата бяха великолепни. Дълги крака, стегнати гърди. Тънки талии. Наелектризиращи лица. Повече разнообразие, отколкото очите можеха да видят. Повече красота, отколкото умът можеше да възприеме и сърцето да оцени. Десетки момичета, повечето с голи гърди. Всякакви облекла, повечето оскъдни: кожени ленти, вериги, кожи, ботуши, огърлици с диаманти, пера, копринени шалове. Лицата им бяха обилно гримирани.

— След един час гледане това омръзва — каза Рита. — Дали да не тръгваме вече?

Навън отбеляза:

— Не сме разговаряли за книгата ми, а нали това беше поводът. Знаеш ли какво, да отидем до хотел „Джордж V“, да пийнем шампанско и да поговорим.

Той се смути. Действията ѝ бяха противоречиви. Не бяха ли отишли в „Лудия кон“, за да го възбуди? Не очакваше ли да ѝ направи предложение? А сега ѝ се приискало да говорят за книгата.

Докато пресичаха фойето на „Джордж V“ към асансьора, той попита:

— Тук ресторантът на последния етаж ли е?

— Не знам. Отиваме в стаята ми.

Той се смути още повече:

— Не си ли отседнала в хотела, осигурен от организаторите на конференцията? Знаем, че е скучен, но тук е ужасно скъпо.

— Направих доста добри пари от „Да промениш бъдещето“. Реших поне веднъж да харча с лека ръка. Имам малък апартамент с изглед към градината.

В стаята ѝ до леглото стоеше кофичка с лед и бутилка шампанско. Тя я посочи:

— „Мое“. Би ли я отворил?

Той взе бутилката и Рита присви болезнено очи.

— Звукът от бучките лед — обясни тя.

— Какво за него?

Тя се подвоуми, сетне отговори:

— Побиват ме тръпки. Както когато някой стърже с нокти по стиропор.

Той вече я познаваше достатъчно, за да разбере, че не казва истината, че е присвила очи, защото този звук ѝ напомня някакво неприятно преживяване. За момент погледът ѝ заблужда, тя се намръщи, обхваната от спомени.

— Ледът още не е започнал да се топи — отбеляза той. — Кога го поръча?

Тя отпъди неприятния спомен, погледна го отново и се усмихна:

— Когато отидох до тоалетната в „Лаперуз“.

Той не повярва на ушите си:

— Ти ме съблазняваш!

— Вече сме в края на двайсети век, ако не си забелязал.

— Да, наистина ми прави впечатление, че напоследък някои жени носят панталони — отвърна на шегата ѝ той.

— Да не се обиждаш?

— От жени с панталони?

— От опита ми да те накарам да свалиш своите.

— За бога, не.

— Ако се държа прекалено предизвикателно...

— В никакъв случай.

— Всъщност досега никога не съм правила такова нещо. Имам предвид да вкарвам мъж в леглото си още при първата среща.

— Нито пък аз.

— Но не виждаш нищо лошо в това, нали?

Той остави внимателно бутилката в леда и прегърна Рита. Устните ѝ бяха като сбъдната мечта, тялото ѝ — неизбежна съдба.

Те пропуснаха останалата част от разговора и останаха в леглото. Поръчаха си храна в стаята. Говориха, любиха се и заспаха като упоени.

* * *

Някой го викаше.

Вдървен от студ, покрит със сняг, Хари се надигна от ремаркетото и се откъсна от сладките спомени. Погледна през рамо.

Клод Жобер го гледаше през задното стъкло на кабината.

— Хари! Хей, Хари! — Гласът му едва се чуваше от воя на вятъра и бръмченето на двигателя. — Светлина! Напред! Виж!

Отначало той не разбра какво има предвид Клод. Беше изтръпнал, замръзнал и в мислите си все още беше в онази хотелска стая в Париж. Сетне вдигна поглед и забеляза, че се приближават към някакво жълто сияние, което караше снежинките да проблясват, и пълзеше мързеливо по леда. Той се надигна, готов да скочи от ремаркетото веднага щом спре.

Пит Джонсън прекара шейната покрай познатото ледено плато и през долината, в която се бяха намирили иглутата. Куполите им бяха спаднали, смачкани под огромни ледени плочи. Едната шейна обаче работеше, фаровете ѝ светеха и до нея стояха и махаха двама души в полярно облекло.

Единият беше Рита.

Хари скочи от ремаркетото в движение. Падна в снега, претърколи се, изправи се несигурно и се втурна към нея.

— Хари!

Той я сграбчи, почти я вдигна над главата си, след това я остави на земята, свали маската си, опита се да заговори, но не успя, и отново я прегърна.

Накрая с треперещ глас тя попита:

— Да не си ранен?

- Кръв от носа.
- Само това?
- И вече спря. А ти?
- Само съм уплашена.

Той знаеше, че тя постоянно се бори със страховете си от сняг, лед и студ, и се възхищаваше от решимостта ѝ да се справи с фобиите си и да работи при онези климатични условия, които я поставят пред най-голямо изпитание.

— Този път имаш основателна причина — рече той. — Слушай, знаеш ли какво ще направим, ако се измъкнем живи от този проклет айсберг?

Тя поклати глава и вдигна заскрежените си очила, за да му покаже прекрасните си зелени очи. Бяха разширени от любопитство и удоволствие.

— Ще отидем в Париж.

Тя се усмихна:

— В кабаре „Лудият кон“.

— В „Джордж V“.

— Ще вземем стая с изглед към градината.

— „Мое“.

Той вдигна очилата си и тя го целуна.

Пит Джонсън постави ръка върху рамото на Хари:

— Помисли малко и за онези, чиито жени не си падат по полярни експедиции. И не чу ли какво казах преди малко? Казах: „Бандата се събра“.

Той посочи двете шейни, приближаващи се към тях през снега.

— Роджър, Браян и Джордж — възкликна с облекчение Рита.

— Сигурно са те — съгласи се Джонсън. — Не е много вероятно да попаднем на непознати тук.

— Бандата се събра — повтори Хари. — Но какво, за бога, ще правим отсега нататък?

13:32

На четиринайсетия ден от стодневната си шпионска мисия руската подводница „Иля Погодин“ достигна първата си цел. Капитанът Никита Горов нареди плавателният съд да остане неподвижен в умерените югоизточни течения на северозапад от остров Ян Майен, на четирийсет мили от гренландския бряг и трийсет и пет метра под бурната повърхност на Северния Атлантически океан.

„Иля Погодин“ бе наречена на един герой на Съветския съюз в дните, преди корумпираната бюрокрация да се провали и тоталитарната държава да рухне под тежестта на собственото си безсилие и продажност. Името на подводницата оставаше непроменено: отчасти защото флотата се придържаше още към старите традиции; отчасти защото новата квазидемокрация беше крехка и трябваше да се внимава да не се обидят тъгуващите по миналото и потенциално опасни партийни членове, изтласкани от властта, но все още в състояние да върнат стария строй и отново да отворят старите лагери и институции за „превъзпитание“; а и тъй като сега Русия бе ужасно бедна, напълно разорена от марксисткия режим и цели армии от алчни политици — страната нямаше средства за изписване на нови имена по подводниците и за промените в документацията, които се налагаха вследствие на такива промени.

Горов дори не беше успял да осигури нужната поддръжка за плавателния си съд. В тези дни на изпитания след разпадането на империята той бе твърде загрижен за целостта на корпуса и за ядрения двигател, за да се кахъри, че „Иля Погодин“ е кръстена на безподобен крадец и убиец, не по-благороден от всеки друг ревностен защитник на сваления, нежелан от никого режим.

Въпреки че „Погодин“ бе стара подводница и никога не беше носила ядрени ракети, а само няколко торпеда, тя бе плавателен съд със значителни размери, сто и двайсет метра дължина, дванайсет метра височина и единайсет метра газене. При пълно потапяне водоизместимостта ѝ се равняваше на над осем хиляди тона.

Югоизточните течения оказваха пренебрежително малко влияние върху плавателния съд. Нямаше да успеят да причинят по-голямо отместване от стотина метра от сегашното й положение.

Пьотр Тимошенко, младият отговорник по свръзката, се намираше в командната кабина до Горов. Около тях екранчетата и циферблатите на електронните уреди пулсираха, блестяха и примигваха червени, кехлибарени, зелени и сини в полумрака. Дори по тавана бяха наредени наблюдателни, измервателни и контролни апарати. Когато заповедта на Горов беше изпълнена и плавателният съд се установи неподвижно, Тимошенко каза:

— Моля за разрешение за включване на антената, господин капитан.

— Точно затова сме тук.

* * *

Тимошенко излезе в главния коридор и отиде в разположеното на десет метра от командната зала свързочно помещение — удивително тясно, пълно с апаратура, предназначена да приема и да излъчва съобщения на свръхвисоки, високи, ниски, много ниски и крайно ниски честоти. Той седна пред главната контролна станция и огледа внимателно екранчетата и циферблатите. Усмихна се и затананика, докато работеше.

Сред хора Тимошенко почти винаги се чувстваше доста неловко, но с машините му бе наистина приятно. В командната зала беше като в свои води, но истинският му дом бе тук, при това още по-голямо скупчване на електроника.

— Готови ли сме? — попита един друг свързочник.

— Да — отвърна Тимошенко и завъртя жълт ключ.

Отгоре от една заякчена метална тръба върху рубката на „Иля Погодин“ излезе малък хелиев балон. Той бързо се заиздига, като в същото време увеличаваше обема си; той влачеше телта на антената. Когато балончето достигна повърхността, свързочниците на подводницата бяха в състояние да засекаат всяко послание към, от, или в границите на източното крайбрежие на Гренландия, изпратено на практика по всяко комуникационно средство освен на ръка или по

подземни телефонни кабели. Поради сивосинкавия си цвят, сливащ се с този на морската вода, балончето — и късата, сложна антена, прикрепена за него — не можеше да бъде забелязано от палубата на кораб дори от десет метра разстояние.

На сушата и в обществото Тимошенко често бе несигурен в себе си. Беше висок, слаб, кокалест, тромав и непохватен. В ресторантите, нощните клубове и по улиците той подозираше, че хората го заглеждат развеселени от вдървената му стойка. В „Погодин“ обаче се чувстваше уверен, незабележим, сякаш морето не беше част от света над повърхността, а някакво паралелно съществуващо измерение, сякаш той бе дух, плъзгащ се из тези хладни дълбини, способен да подслушва обитателите на света отгоре, без да бъде чул, да ги наблюдава, без да бъде забелязан, скрит от погледите и насмешката им. Един призрак.

* * *

След като даде време на Тимошенко да издигне антената и да провери широкия диапазон от честоти, капитан Горов прекрачи прага на свързочното помещение. Кимна на помощник-свързочника. Обърна се към Тимошенко:

— Има ли нещо?

Главният свързочник, който придържаше една слушалка до ухото си, се усмихна:

— Трасето направо е претоварено.

— Нещо интересно?

— Засега не. Група американски морски пехотинци изпробват някаква зимна екипировка близо до брега.

Макар че Студената война беше отминала и бившите врагове се смятаха за неутрални един към друг, дори за приятели, в по-голямата си част съветската разузнавателна система оставаше непокътната както у дома, така и зад граница. Руският флот продължаваше да събира усилено информация край бреговете на всяка по-голяма западна държава, както и около много военни центрове със стратегическо значение в Третия свят. Промяната в крайна сметка бе възможна и в

двете посоки. Ако враговете можеха да станат приятели за една нощ, нищо чудно със същата лекота да се превърнат отново във врагове.

— Дръж ме в течение — каза Горов.

Сетне се оттегли в офицерската столова за обяд.

13:40

Клекнал до късовълновата радиостанция, чрез която комуникираха с базата „Еджуей“, Хари попита:

— Какво ти казаха от Туле?

Въпреки че се чуваше силно прашене, думите на Гюнвалд Ларсон бяха разбираеми:

— През последните двацет и пет минути съм в постоянна връзка с тях и норвежката метеорологична станция на Шпицберген.

— Ще успее ли някой от тях да ни се притече на помощ?

— Норвежците са почти напълно блокирани от леда. Американците в Туле разполагат с няколко „Каман Хъски“. Това е стандартният им спасителен хеликоптер. Снабдени са с допълнителни резервоари и имат големи възможности. Условиата на земята обаче не позволяват излитане. Бушуват ураганни ветрове. А докато ви достигнат — ако изобщо успеят — времето ще се е влошило още повече, така че вероятно няма да успеят да кацнат на айсберга.

— Няма ли случайно някой ледоразбивач или военен кораб наблизо?

— Американците твърдят, че няма.

— Значи, да не очакваме чудеса.

— Мислиш ли, че ще издържите достатъчно дълго?

— Още не сме прегледали с какви запаси разполагаме, но съм сигурен, че нямаме достатъчно гориво за повече от двацет и четири часа.

Силно прашене отекна като тракане на картеница в ледената пещера.

Гюнвалд замълча за момент, после продължи:

— Според последните прогнози тази буря е най-силната от началото на зимата досега. Ще продължи поне седмица. Не се очаква дори кратко затишие.

Една седмица. Хари затвори очи, за да не гледа ледената стена зад радиостанцията, защото на тази бяла повърхност виждаше съдбата си твърде ясно. Дори с полярното облекло, дори защитени от вятъра, те

не можеха да оцелеят цяла седмица без топлина. Не разполагаха почти с никаква храна; гладът щеше да намали съпротивителните сили на организма срещу минусовите температури.

— Хари, чуваш ли?

Той отвори очи:

— Чувам. Положението не е много розово, а? Все пак се движим на юг, встрани от циклона.

— Тук разгледах картите. Имаш ли представа какво разстояние изминава айсбергът ви на ден?

— Предполагам... трийсет-четирийсет мили.

— И аз толкова изчислих. И знаеш ли с колко от това разстояние е отклонение в южна посока?

Хари се замисли:

— Двайсетина мили на ден.

— В най-добрия случай. Вероятно не повече от десет.

— Десет. Сигурен ли си? Забрави. Глупав въпрос. Разбира се, че си сигурен. Кажи, колко голям е този циклон?

— Хари, границите му достигат на сто и двавет километра южно от последните ви известни координати. Ще са ви нужни осем до десет дни, за да излезете на място, където да ви достигнат хеликоптерите.

— Ами траулерите на ООН?

— Американците са им предали вестта. И двата кораба се движат към вас с най-голямата възможна скорост. Според Туле обаче, морето е прекалено бурно дори извън границите на бурята. А корабите са на двеста и трийсет километра от вас. При тези условия максималната им скорост няма да е много голяма.

Освен това трябваше да знаят точното им местоположение. Хари попита:

— Възможно ли е кораб да премине такова разстояние при тези условия и да остане цял?

— Мисля, че двамата капитани са храбри, но не и склонни към самоубийство — отвърна кратко Гюнвалд.

Хари се съгласи с тази оценка.

— Ще бъдат принудени да се върнат — добави шведът.

Хари въздъхна:

— Да. Няма друг избор. Добре, Гюнвалд, ще ти се обадя пак след петнайсет минути. Трябва да проведем кратко съвещание. Има шанс да измислим нещо.

— Ще чакам.

Хари остави микрофона върху радиостанцията, изправи се и погледна останалите:

— Нали чухте.

Всички в ледената пещера гледаха или него, или замлъкналата радиостанция. Пит, Роджър и Франц стояха близо до изхода, със сложени предпазни очила, готови да излязат и да приберат онова, което беше останало от временния лагер. Браян Дорти гледаше една карта на Гренландско море и Северния Атлантик. След като чу последните думи на Гюнвалд обаче, той си даде сметка, че е безсмислено да търси местоположението на траулерите, и сгъна картата. Преди Хари да се свърже с „Еджуей“, Джордж Лин бе крачил от единия край на пещерата до другия, упражнявайки натъртените си мускули, за да не се схванат. Сега стоеше неподвижно, без дори да мигне, сякаш замръзнал жив. Рита и Клод бяха коленичили и изваждаха съдържанието на един кашон със сериозно повредени от срутването на леда уреди и провизии. За момент те се сториха нереални на Хари, безжизнени кукли от някаква странна сцена — може би защото, ако нямаха наистина голям късмет, можеха вече да се смятат за мъртви.

Рита изказа мислите на всички, които никой друг не смееше да изрази на глас:

— Дори траулерите да успеят да ни достигнат, няма да бъдат тук по-рано от утре сутринта. Няма начин да ни вземат на борда си преди полунощ. А в полунощ всичките шейсет заряда ще избухнат.

— Не знаем колко е голям айсбергът и каква форма има — отбеляза Фишер. — Повечето заряди може да са останали в основния леден слой.

Пит Джонсън не се съгласи с него:

— С Клод и Хари бяхме на края на взривното поле, когато цунамитата минаха под нас. Мисля, че до лагера стигнахме по почти права линия, по същия път като на отиване. Значи, трябва да сме минали покрай всичките шейсет заряда. И съм готов да заложа дясната си ръка, че този айсберг не е достатъчно голям, за да издържи толкова силно разтрисане.

След кратко мълчание Браян се изкашля:

— Искате да кажете, че айсбергът ще се пръсне на хиляди парчета?

Никой не отговори.

— Значи всички ще загинем? Или ще паднем в морето?

— То е все едно и също — отбеляза спокойно Роджър Брескин; басовият му глас изкънтя глухо в пещерата. — Морето е леденостудено. Няма да издържим и пет минути във водата.

— Няма ли начин да се спасим? — попита Браян и огледа останалите. — Не може да няма нещо, с което да си помогнем.

През целия разговор Джордж Лин бе стоял неподвижен и безмълвен като статуя, сега обаче изведнъж се обърна и пристъпи бързо към Доърти.

— Уплаши ли се, хлапе? Сигурно си се уплашил. Твоята могъща фамилия не може да те измъкне този път!

Стреснат, Браян отстъпи от разгневения китаец.

Лин държеше ръцете си свити в юмруци.

— Как ти харесва да бъдеш безпомощен? — изкрещя той. — Как ти харесва? Великото ти, богато, властно семейство не струва пукнатата пара тук. Сега знаеш какво ни е на нас, на останалите малки хора. Сега се налага да се бориш за живота си. Сега си съвсем като нас.

— Стига! — прекъсна го Хари.

Лин се обърна към него. Лицето му бе изкривено от омраза:

— Семейството му се радва на всичките си пари и привилегии, изолирано от реалността, но толкова убедено в моралното си превъзходство, учи ни как да живеем, как да се жертваме за благородни каузи. Точно такива като тях съсипаха Китай, докараха ни Мао, лишиха ни от родина, погубиха десетки милиони хора. Пускаш ги в дома си и те ти водят комунистите. Варварите и казаците, убийците и зверовете в човешка кожа нахлуват след тях. Те...

— Браян не е виновен за отцепването на айсберга — сръза го Хари. — Нито пък семейството му. За бога, Джордж, само преди час той ти спаси живота.

Когато Лин осъзна какво е наприказвал, гневът му премина, червенината изчезна от бузите му. Той се смути, сетне се засрами. Тръсна глава.

— Съ... съжалявам.

— Не се извинявай на мен — каза Хари. — Извини се на Браян. Лин се обърна към Доърти, но без да го поглежда в очите:

— Съжалявам. Наистина.

— Няма нищо — увери го Браян.

— Не знам... не знам какво ми стана. Ти наистина спаси живота ми. Хари е прав.

— Забрави, Джордж.

След кратко колебание Лин кимна и се отдалечи в другия край на пещерата. Отново закричи напред-назад със сведен поглед.

Хари се почуди какви преживявания в миналото на дребния китаец го подтикват да гледа на Браян Доърти като на противник още от деня на първата им среща.

— Можем ли да направим нещо, за да си помогнем? — повтори въпроса си Браян, без да отдава значение на избухването на Лин.

— Може би — отвърна Хари. — Първо трябва да извадим някои от зарядите и да ги обезвредим.

— Невъзможно! — възкликна удивено Фишер.

— Само на пръв поглед.

— Как можем да ги извадим? — попита скептично немецът.

Клод се изправи до кашона с почти унищожени хранителни продукти.

— Не е невъзможно — каза той. — Имаме резервна сонда, сечива и моторна резачка. При достатъчно време и търпение ще успеем да се доберем до бомбите, да изкопаем стъпала в леда. Заравянето им обаче ни отне ден и половина. Изкопаването ще е още по-трудно. Ще ни е нужна поне седмица, дори две.

— Имаме само десет часа — напомни, без да е необходимо, Фишер.

Пит Джонсън се измъкна от нишата близо до входа на пещерата и излезе в средата на помещението.

— Чакайте малко. Вие изобщо не го слушате. Хари каза някои от зарядите, не всички. И не е говорил за изкопаване, както предлага Клод. — Той се обърна към Хари: — Ще обясниш ли какво имаш предвид?

— Най-близкият заряд е на триста метра от сегашното ни положение. Ако успеем да го обезвредим, до следващия ще остават триста и петнайсет метра. Зарядите са на петнайсет метра един от друг.

Затова, ако обезвредим десет, ще имаме половин километър до най-близкия взрив. Останалите петдесет ще избухнат в полунощ — но никой от тях няма да е в непосредствена близост до нас. Нашият край от айсберга може да оцелее от труса. При малко късмет ще остане достатъчно голям, за да ни издържи.

— С малко късмет — повтори тихо Фишер.

— Това е най-добрият ни шанс.

— Не особено добър — отбеляза немецът.

— Не твърдя такова нещо.

— Ако не можем да изкопаем зарядите, с което очевидно си съгласен, как ще ги обезвредим?

— С резервната сонда. Ще отворим отново дупките.

Фишер се намръщи:

— Не е много разумно. Ами ако сондата пробие заряда?

— Няма да избухне — увери го Хари.

Джонсън обясни:

— Пластичният експлозив се взривява само от електрически ток с определен волтаж. Няма да избухне нито при удар, нито при нагряване, Франц.

— Освен това — добави Хари — сондата не е достатъчно остра, за да пробие стоманената обвивка на заряда.

— А когато отворим дупката? — попита с нескрит скептицизъм немецът. — Просто ще изтеглим бомбата за веригата като с въдица, така ли?

— Нещо такова.

— Не става. Веригата ще стане на парчета, докато пробиваме дупката.

— Не и ако използваме по-тънката сонда. Първоначалните дупки бяха десет сантиметра в диаметър. Със седемсантиметровата сонда ще избегнем повреждането на веригата. Все пак тя е долепена до едната стена на първоначалната дупка.

Франц Фишер не остана доволен от отговора:

— Дори да пробием дупка, без да повредим веригата, тя ще е включена в леда, а също и зарядът.

— Ще откъртим горния край на веригата, ще го закачим за някоя шейна и ще се опитаме да изтеглим заряда така.

— Няма да стане — отсече Фишер.

— Може и да си прав.

— Трябва да има друг начин.

— Какъв например?

Браян се намеси:

— Не можем да седим и да чакаме края, Франц. Това не е много по-смислено. — Обърна се към Хари: — Ако планът ти проработи, ако измъкването на зарядите от леда е възможно, ще успеем ли да обезвредим десет от тях за десет часа?

— Няма да разберем, докато не опитаме — отвърна Хари, решен да не се поддава на песимизма на Фишер, но и да не събужда излишни надежди.

— Ако не може десет, ще успеем да извадим осем — намеси се Пит Джонсън. — Ако не осем, шест. Обезвреждането на всеки заряд увеличава шансовете ни.

— Дори тогава — упорстваше Фишер със засилен акцент заради все по-голямата му неувереност — какво ще постигнем? Ще продължаваме да се носим върху айсберга, за бога. Ще имаме достатъчно гориво, за да се топлим до утре следобед. И пак ще умрем от измръзване.

Рита се изправи:

— Франц, по дяволите, стига си се правил на адвокат на дявола или каквото друго си си наумил. Ти си добър човек. Има как да помогнеш. Ако откажеш, това може да струва живота на всички ни. Никой тук не е излишен. Никой не е в тежест на останалите. Имаме нужда от теб, да работиш заедно с нас.

— И аз така мисля — каза Хари; нахлупи качулката си и я стегна. — И ако спечелим малко време, като обезвредим няколко заряда, дори три или четири, е, винаги има шанс да ни спасят по-рано, отколкото изглежда възможно.

— Как? — попита Роджър.

— Някой от тези траулери...

Фишер погледна Рита, сякаш се съревноваваше с Хари кой ще я спечели на своя страна, и отбеляза:

— С Гюнвалд вече се съгласихте, че траулерите не могат да стигнат до нас.

Хари поклати енергично глава:

— Съдбата ни не е предопределена. Ние сме разумни хора. Можем да променим участта си, ако помислим добре. Ако някой от онези капитани е дяволски добър и наистина дяволски луд, и ако екипажът му наистина е първокласен, и ако има малко късмет, може да стигне до нас.

— Прекалено много „ако“ — отбеляза Роджър Брескин.

Фишер мрачно добави:

— Ако е най-великият мореплавател, ако е шибаният працядо на всички моряци на света, ако не е обикновен човек, а свръхестествено морско същество, тогава може би имаме шанс.

— Е, ако наистина е най-великият мореплавател — тросна се Хари, — ако се появи утре с издути платна, аз искам да съм още тук, за да го поздравя.

Всички млъкнаха.

Хари добави:

— Останалите какво мислят?

Никой не възрази.

— Добре, за изваждането на зарядите ще ми е нужна помощта на всички — обяви Хари и намести очилата си. — Рита, би ли останала тук, за да поддържаш връзката с Гюнвалд?

— Разбира се.

— Някой трябва да довърши огледа на лагера, преди снегът да го е затрупал — каза Клод.

— Ще се заема и с това — предложи Рита.

Хари излезе до входа на пещерата:

— Да действаме. Имам чувството, че чувам тиктакането на шейсет часовникови механизма. Не искам да съм наблизо, когато приключат с отброяването.

ЧАСТ ТРЕТА ЗАТВОРЪТ

14:30

ДЕВЕТ ЧАСА И ПОЛОВИНА ДО ВЗРИВА

След като полежа минута-две, Никита Горов разбра, че няма да успее да си почине. От миналото му изникна един малък призрак, за да не му даде мира и да не го остави да заспи. Когато затвореше очи, той виждаше малкия Николай, Ники, тичащ към него в бледожълто сияние. Ръцете на детето бяха разперени, то се смееше весело. Разстоянието до него обаче не можеше да бъде преодоляно, независимо колко бързо тичаше Ники и колко отчаяно протягаше към него ръце Горов. Разделяха ги само три-четири метра, но всеки сантиметър от тях бе една безкрайност. Капитанът искаше повече от всичко на света да докосне сина си, но непреодолимият воал между живота и смъртта ги разделяше.

С тиха, неволна въздишка на отчаяние Горов отвори очи и погледна поставената в сребърна рамка снимка на ъгъла на бюрото си: двамата с Николай, застанали пред един акордеонист на борда на увеселително корабче на Москва река. Понякога миналото го измъчваше особено силно, снимката го караше да се чувства ужасно депресиран. Не можеше обаче да я махне. Не можеше да я прибере в чекмеджето си или просто да я хвърли, както не можеше да отреже дясната си ръка само защото Николай някога я е държал.

Изведнъж, обхванат от внезапен приток на енергия, той скочи от койката си. Искаше му се да закрачи напред-назад, но каютата му бе твърде тясна. С три крачки преодоля разстоянието между леглото и шкафа. Не можеше да се покаже толкова разстроен пред екипажа. Иначе щеше да крачи в главния коридор.

Накрая седна пред бюрото си. Взе снимката с две ръце, сякаш като се изправи лице в лице срещу нея — и срещу изгарящата го мъка — можеше да облекчи болката в сърцето си и да се успокои.

Заговори нежно на златокосото момче на снимката:

— Аз не съм виновен за смъртта ти, Ники.

Горов знаеше, че е истина. Освен това вярваше, че е така, което бе по-важно. Въпреки това океани от чувство за вина го заливаха с

безброй убийствени вълни.

— Знам, че никога не си ме обвинявал, Ники, но ми се иска да можеше да ми го кажеш сам.

* * *

В средата на юни преди седем години „Иля Погодин“ бе изпратена на шейсетдневна ултрасекретна шпионска мисия в Средиземно море. Подводницата лежеше под водата на девет мили от египетския бряг, непосредствено на север от Александрия. Многофункционалната антена беше издигната и всяка минута в компютрите постъпваха хиляди байтове данни, важни и не.

В два часа през нощта на петнайсети юни от Военноморската разузнавателна служба в Севастопол се получи съобщение от Министерството на флота в Москва. То изискваше подводницата да изпрати потвърждение, което означаваше нарушаване на пълното мълчание, абсолютно необходимо при такива мисии.

Когато радистът дешифрира закодирания текст, дежурният събуди Горов. Капитанът седна на леглото си и зачете бледожълтия лист.

Съобщението започваше с данни за географската дължина и ширина, следваше заповед за среща с „Пьотр Вавилов“, изследователски кораб, намиращ се в същия район на Средиземно море. Това до голяма степен възбуди любопитството на Горов. Среднощната среща в открито море бе доста по-вълнуваща от обичайната шпионска дейност, на която беше свикнал. Краят на бележката обаче накара коленете му да затреперят.

СИНЪТ ВИ В ТЕЖКО ПОЛОЖЕНИЕ БОЛНИЦА В
КРЕМЪЛ ТОЧКА ПРИСЪСТВИЕТО ВИ НЕОБХОДИМО
В МОСКВА МАКСИМАЛНО БЪРЗО ТОЧКА
ТРАНСПОРТ УРЕДЕН ТОЧКА ЗАМЕСТНИКЪТ ВИ
ЖУКОВ ДА ПОЕМЕ КОМАНДВАНЕТО ТОЧКА
ИЗПРАТЕТЕ ПОТВЪРЖДЕНИЕ
ИЗПРАТЕТЕ ПОТВЪРЖДЕНИЕ

В полунощ Горов повери командването на заместника си Жуков и се прехвърли на „Пьотр Вавилов“. От главната палуба на кораба един хеликоптер го пренесе до Дамаск, там го качиха на руски правителствен самолет за Москва. Пристигна на „Шереметиево“ в три часа сутринта на шестнайсети.

Борис Окуджава, един служител от Министерството на флота, го посрещна на летището. Очите на Окуджава бяха мръсносиви. Брадавица с големината на череша загрозяваше лявата половина на носа му.

— Колата ви чака, другарю Горов.

— Какво му е на Ники? Какво е станало със сина ми?

— Не съм лекар, другарю Горов.

— Сигурно знаете нещо.

— Да не губим време тук. Ще ви обясня в колата, другарю.

— Не съм ви „другар“ — тросна се Горов, докато бързаха към изхода.

— Извинявайте, навик.

— Нима?

Въпреки че социалната и икономическата политика на комунистите бе напълно дискредитирана, въпреки че кражбите и масовите убийства бяха разкрити, доста бивши твърдолинейни партийци копнееха за връщане на стария ред. Те още се радваха на значително влияние в много отрасли на икономиката, включително в ядрената индустрия, където производството на бойни глави и ракети продължаваше с пълна сила. За много от тях отхвърлянето на консервативната марксистка идеология беше просто удобен повод за прехвърляне на властта в по-демократични ръце, не истинска промяна на мисленето. Те работеха с привидно усърдие за изграждането на нова Русия, а в същото време с надежда чакаха възможност за възстановяване на съветската власт.

Когато излязоха от многолюдния терминал на хлад в този пролетен следобед, Окуджава каза:

— Следващата революция ще донесе повече свобода. Много малко се е променило. Прекалено много от старите номенклатурчици остават на власт, наричат се рицари на демокрацията, възхваляват капитализма, а спъват настъпването му на всяка крачка.

На Горов му стана ясно. Борис Окуджава не беше добър актьор. Пламенната му реч разкри истината. Грозната брадавица на носа му блестеше в яркочервено като знак, с който Бог е белязал злото.

Надвисналото небе бе покрито с тъмносиви облаци.

Въздухът миришеше на приближаващ дъжд.

Пред терминала се бяха разположили амбулантни търговци. Някои продаваха от багажниците на колите си, други от колички на колелца — цигари, бонбони, туристически карти, сувенири. Въртяха голяма търговия и някои може би печелеха порядъчно, но всичките бяха облечени бедно. При стария режим богатството бе обявено за престъпление и водеше до съдебно преследване, затвор и дори екзекуции. Много граждани на нова Русия още помнеха условията, при които човек можеше да постигне успех в миналото, и злобата на завистливите бюрократи.

Правителствената кола чакаше непосредствено пред терминала, на забранено място, с работещ двигател. В момента, в който Горов и Окуджава се качиха и затвориха вратата, шофьорът — младеж с тъмносиня униформа — потегли с пълна скорост.

— Какво му има на Ники? — попита Горов.

— Постъпил в болница преди трийсет и един дни с предварителна диагноза мононуклеоза или грип. Виело му се свят, потял се обилно. Толкова силно повръщал, че не бил в състояние да поема дори течности. Наложило се да го сложат на системи.

В дните на стария режим здравеопазването бе под строгия контрол на държавата — и стандартите му бяха ужасни дори за страните от Третия свят. Повечето болници не разполагаха с екипировка дори за стерилизация на инструментите. За апаратите за диагностика нямаше резервни части, средствата бяха толкова малко, че многократното използване на игли за спринцовки беше редовна практика, при което често се получаваха зарази. Рухването на старата система бе истинско спасение; тоталитарният режим обаче беше оставил страната в дълбока криза, така че в последните години качеството на здравеопазването бе спаднало още повече.

Горов потрепери при мисълта, че малкият Ники е поверен на грижите на лекари, получили образованието си в медицински училища, неразполагащи с много повече средства от болниците, в които сега работеха. Разбира се, всеки родител на света се моли детето

му да се радва на добро здраве, но в нова Русия постъпването на обичан човек в болница бе повод не просто за загриженост, а за страх, дори за тих ужас.

— Не бяхте уведомен, защото мисията ви беше секретна — продължи Окуджава, човъркайки разсеяно брадавицата си с показалец. — Освен това положението не е изглеждало толкова тежко.

— Но се оказало, че не е нито грип, нито мононуклеоза, така ли? — попита Горов.

— Не. Лекарите решили, че е някакъв вид ревматична треска.

Благодарение на годините като капитан на подводница, които го бяха научили никога да не показва тревогата си при каквито и да било проблеми с плавателния съд или условията под водата, Никита Горов успя да запази външното си спокойствие, въпреки че не спираше да си представя Ники страдащ и уплашен в пълна с хлебарки болница.

— Само че не е било ревматична треска.

— Не — отговори Окуджава, без да спира да опипва брадавицата си, вперил поглед не в Горов, а в тила на шофьора. — Последвало леко подобрене. В продължение на четири дни изглеждало, че се е оправил. След повторната проява на симптомите били проведени нови изследвания. И тогава... преди осем дни, открили злокачествено образуване в мозъка.

— Рак — изрече със свито гърло Горов.

— Туморът е твърде голям, за да се отстрани оперативно, в прекалено напреднал стадий за лъчева терапия. Когато стана ясно, че състоянието на Николай се влошава бързо, решихме да нарушим изолацията ви и да ви повикаме. Така беше най-хуманно въпреки рисковете за провал на мисията. — Окуджава замълча и най-последна погледна Горов в очите. — При старата власт, разбира се, такъв риск нямаше да бъде поет, но сега живеем в по-добро време.

Бюрократът добави последната реплика с толкова престорена искреност, че със същия успех можеше да закачи сърп и чук на гърдите си.

Горов не се интересуваше ни най-малко от носталгията на Борис Окуджава по проклетото минало. Не му пукаше за демокрацията, за бъдещето, за него самия — мислите му бяха насочени само към Ники. По гърба му потекоха студени струйки, сякаш смъртта го докосваше леко с ледените си пръсти, преди да погали момчето му.

— Не може ли по-бързо? — попита той младежа зад кормилото.

— Скоро ще стигнем — увери го Окуджава.

— Той е само на осем — каза Горов повече на себе си, отколкото на някого от пътуващите с него.

Никой от двамата не отговори. Горов видя очите на шофьора в огледалото, в тях се четеше състрадание.

— Колко му остава? — попита, макар да предпочиташе да не знае отговора.

Окуджава се поколеба, сетне отговори:

— Може да умре всеки момент.

Откакто прочете дешифрираното съобщение в каютата си на „Иля Погодин“ преди трийсет и седем часа, Горов знаеше, че Ники умира. Началниците в Адмиралтейството не биха рискували успеха на тайна шпионска мисия в Средиземно море, ако положението не е наистина безнадеждно. Той бе подготвен за такива новини.

В болницата асансьорите не работеха. Борис Окуджава поведе Горов по стълбището, мръсно и зле осветено. По малките прашни стъкла на прозорците на площадките бръмчаха мухи.

Горов се качи на седмия етаж. Спря на два пъти, сетне забързваше отново нагоре.

Ники лежеше в стая за осем с още четири умиращи деца, в малко легло с разръфани чаршафи. Наоколо не се виждаше ЕКГ-монитор или някакъв друг апарат. Обявен за неизлечимо болен, той бе докаран в тази последна стая на живота си, за да изстрада сетните си часове. Държавата все още поддържаше здравеопазването и средствата му бяха сведени до минимум, затова лекарите обръщаха внимание на болните и ранените според шансовете им за оцеляване. За спасяването на един пациент не се полагаха никакви огромни усилия, ако вероятността да оздравее бяха по-малки от петдесет процента.

Момчето изглеждаше ужасно бледо. Кожата му бе лепкава. Устните — сивкави. Лежеше със затворени очи. Златисторусата му коса беше сплъстена, мокра от пот.

Разтреперан като старец, успявайки все по-трудно да запази обичайното си спокойствие на подводничар, Горов застана до леглото и се загледа в сина си, единственото му дете.

— Ники — прошепна с несигурен глас.

Момчето не отговори, нито отвори очи.

Горов седна на ръба на леглото. Постави ръка върху тази на сина си. Кожата на момчето бе толкова студена.

— Ники, тук съм.

Някой докосна рамото му и той вдигна поглед. До леглото стоеше лекар с бяла престилка. Той посочи една жена в дъното на стаята:

— Сега тя има нужда от вас.

Това беше Аня. Горов бе толкова зает с Ники, че не я беше забелязал. Тя стоеше до прозореца и се преструваше, че наблюдава хората по Калинински проспект.

Горов постепенно осъзна мъката, която разкриваха свитите рамене и наведената глава на жена му, и започна да разбира пълното значение на думите на лекаря. Ники вече беше мъртъв. Твърде късно за едно последно „Обичам те“. Твърде късно за последна целувка. Твърде късно да погледне в очите на детето си и да каже: „Винаги съм се гордял с теб“, твърде късно да се сбогува.

Въпреки че Аня се нуждаеше от него, той не можеше да стане от леглото — сякаш така щеше да приеме смъртта на Ники, сякаш с упоритото ѝ отричане можеше да предизвика някакво чудотворно възкресение.

Той произнесе името ѝ и макар че само го прошепна, тя се обърна към него.

В очите ѝ блестяха сълзи. Тя хапеше устни, за да сподави хлиповете си.

— Искаше ми се и ти да си тук — каза тя.

— Съобщиха ми едва вчера.

— Бях толкова сама.

— Знам.

— Уплашена.

— Знам.

— Бих отишла на негово място, ако можех. Но нищо... нищо не можех да направя.

Той най-сетне събра сили да стане от леглото. Приблужи се до жена си и я прегърна, тя също го прегърна силно. Толкова силно.

Всички останали умиращи деца с изключение на едно бяха в кома, упоени или неспособни по други причини да чуят Горов и Аня. Наблюдаваше ги само едно момиченце, може би осем- или

деветгодишно, с кестенява коса и огромни тъжни очи. То лежеше на близкото легло, подпряно на възглавница, крехко като стогодишна жена.

— Няма страшно — каза то на Горов; гласът му бе мелодичен и нежен въпреки изпитото му от болестта тяло. — Ще го видите отново. Сега той е на небето. Чака ви там.

Никита Горов, продукт на материалистическото общество, отричало почти един век съществуването на Господ, искаше да намери успокоение в простицката и силна вяра, идваща от думите на това момиченце. Той не беше атеист. Бе видял чудовищните действия, които извършваха водачите на обществото, когато вярваха, че няма Бог; знаеше, че в свят, който отрича вярата в божието възмездие и живота след смъртта, не може да има надежда за правосъдие. Господ трябваше да съществува, защото иначе нямаше какво да попречи на човечеството да се самоунищожи. Въпреки това на него му липсваше традицията на вярата, в която да намери надеждата и увереността, утешаващи умиращото момиченце.

Аня заплака на рамото му. Той я притисна до себе си и започна да гали златисторусата ѝ коса.

Потъмнялото небе изведнъж се разтвори, изливайки потоци от дъжд. Големи капки забарабаниха по стъклото, потекоха по него и замъглиха образите на колите долу.

* * *

През останалата част от лятото те се опитаха да намерят нещо, което да ги зарадва. Ходиха в театър „Таганка“, на балет, на концерти, на цирк. Танцуваха неведнъж в големия павилион в парк „Горки“ и лудуваха до изтощение като деца в увеселителния парк на Соколники. Веднъж седмично вечеряха в „Арагви“, може би най-добрият ресторант в града; там Аня се научи да се усмихва отново, докато ядеше мелба, там Никита се пристрасти към печеното пиле зациви с подправки и орехов сос, там изпиха твърде много водка с черния хайвер и твърде много вино със сулгуните. Любеха се всяка нощ, трескаво и грубо, сякаш страстта им бе средство против страданието, против рака, против смъртта.

Макар вече не толкова безгрижна като преди, Аня като че се възстановяваше от загубата по-бързо и по-пълно от Никита. Все пак тя беше на трийсет и четири, с десет години по-млада от него. Духът ѝ бе по-силен от неговия. Освен това тя не носеше бремето, тежачо като оловен хомот на врата му. Той знаеше, че Ники постоянно е питал за него през последните седмици от живота си, особено през последните си часове. Макар да знаеше, че това е глупаво, Горов имаше чувството, че е изоставил момчето, сякаш е предал единствения си син. Въпреки необичайно дългите ѝ мълчания и тъгата в очите ѝ Аня постепенно възвърна веселия си характер и поне част от предишното си присъствие на духа. Горов само се преструваше, че се е възстановил.

В началото на септември Аня се върна отново на пълен работен ден. Беше ботаничка в една голяма полева лаборатория сред вековните борови гори на трийсет и два километра от Москва. Работата скоро се превърна в още един път към забравата; тя пътуваше по него всеки ден, пристигаше рано и оставаше до късно в лабораторията.

Въпреки че продължаваха да прекарват нощите и почивните дни заедно, Горов започна да се чувства много самотен. Апартаментът бе пълен с болезнени спомени, също и вилата им в провинцията. Той предприемаше дълги разходки и почти всеки път стигаше до зоопарка или музея, или на някое друго място, където бе водил често Ники.

Сънуваше безброй пъти сина си и обикновено се будеше посред нощ с ужасно чувство на празнота. В сънищата Ники постоянно питаше баща си защо го е изоставил.

На осми октомври Горов отиде при началниците си в Министерството на флота и поиска да се върне на „Иля Погодин“. Подводницата беше в Калининград за ремонт и монтиране на някои нови електронни уреди за следене. Той пое отново командването, провери новите уреди и в средата на декември изкара подводницата на двуседмично пробно плаване в Балтийско море.

Посрещна новата година с Аня в Москва, но не излязоха от града. В Русия това бе празник за децата. Навсякъде лудуваха момченца и момиченца: на куклени театри, балети, кина, на улични представления. Дори Кремъл бе отворен за тях. На всеки ъгъл тези малки същества бърбореха радостно за подаръците и курабийки с формата на Дядо Мраз, които са получили. Никита и Аня останаха заедно, подкрепяйки се един друг, но точно тази гледка избраха да

пропуснат. Прекараха целия ден в тристайния си апартамент. Любиха се два пъти. Аня приготви чебуреки, арменски тестени изделия с месо, пържени в дълбок съд с нагорещена мазнина, и пиха доста сладък „Алгешат“.

Той спа в нощния влак за Калининград. Плавното поклащане и ритмичното тракане на колелата не му донесоха спокойния сън, който очакваше. Буди се два пъти, произнасяйки името на сина си, със стиснати юмруци и обляно със студена пот лице.

Няма нищо по-ужасно за един родител от това да надживее детето си. Естественият ред на нещата се нарушава.

На втори януари той изкара „Иля Погодин“ в океана на стодневна шпионска мисия. Очакваше с нетърпение четиринайсетте седмици в Северния Атлантик, защото това му изглеждаше добро място да преодолее скръбта и чувството за вина.

Ники обаче продължаваше да го посещава нощем, да се спуска в дълбините, в тъмното море и в още по-дълбокия мрак на неспокойното му съзнание, да му задава все същите познати въпроси, за които нямаше отговор: „Защо ме изостави, татко? Защо не дойде, когато имах нужда от теб, когато ме беше страх и те виках? Не те ли беше грижа, татко, не те ли беше грижа за мен? Защо не ми помогна? Защо не ме спаси, татко? Защо? Защо?“.

* * *

Някой потропа тихо на вратата. Като едва чут звън на бронзова камбана звукът проехтя леко в малкото помещение.

Горов се завърна от миналото и вдигна поглед от снимката.

— Да?

— Тимошенко, господин капитан.

Капитанът остави снимката на бюрото.

— Влезте, лейтенант.

Вратата се отвори и Тимошенко надникна вътре.

— Засякохме няколко послания, които трябва да прочетете.

— За какво става дума?

— Онази изследователска група на ООН. Разговарят с базата си „Еджуей“. Спомняте ли си?

— Разбира се.

— Е, изпаднали са в беда.

14:46

Хари Карпентър закачи металната верига с карабинер за халката на задницата на моторната шейна.

— Сега имаме нужда само от малко късмет.

— Ще издържи — каза Клод и потупа веригата; той беше клекнал до Хари с гръб към вятъра.

— Не здравината на веригата ме тревожи — обясни Хари, изправи се уморено и се протегна.

Веригата изглеждаше тънка, сякаш изработена от бижутер. Имаше обаче фабрична гаранция за два тона натоварване. Би трябвало да е достатъчно здрава за настоящата задача.

Шейната беше спряна буквално върху отворената дупка на заряда. На кормилото, зад леко заскрежения плексиглас Роджър Брескин наблюдаваше огледалото за знак от страна на Хари.

Хари вдигна плетената маска върху устата и носа си и махна на Брескин. Сетне се обърна с гръб към вятъра и се втренчи в малката съвършено кръгла дупка.

Пит Джонсън клекна до дупката, за да наблюдава процеса на измъкване на заряда. Браян, Фишер и Лин се бяха върнали в другата шейна, за да се стоплят.

След като форсира няколко пъти двигателя, Роджър освободи спирачката. Шейната продължи напред по-малко от метър, преди веригата да я задържи. Ръмженето на мотора премина в пронизително стържене, стана по-силно от воя на вятъра. Веригата бе опъната толкова яко, че Хари си представи как, ако я докосне, ще произведе висок музикален тон като от струна на арфа.

Зарядът обаче не помръдна нито на милиметър.

Веригата леко вибрираше. Брескин даде газ.

Въпреки това, което бе казал на Клод, Хари започна да си мисли, че веригата ще се скъса.

Моторът на шейната работеше на пълна мощност, пицеше.

С изпукване като гърмеж от пушка брънките на веригата се отделиха от стената на новата дупка, в която бяха замръзнали, и

цилиндърът със заряда се освободи от леда. Шейната потегли рязко напред, веригата остана опъната, а в дупката със стържене и тракане зарядът започна да се придвижва нагоре.

Пит Джонсън се изправи и застана разкрачен над дупката, Хари и Жобер се присъединиха към него. Той насочи фенера си в тясната черна шахта, взря се вътре за миг, сетне даде знак на Брескин да спре. Хвана веригата и с помощта на Хари изтегли цилиндричния заряд. Оставиха взрива върху леда.

Един беше обезвреден, оставаха им още девет.

14:58

Гюнвалд Ларсон тъкмо сипваше кондензирано мляко в кафето си, когато го потърсиха от американската военна база в Туле. Той остави чашата и побърза да отиде при радиостанцията.

— Тук Ларсон от „Еджудей“. Чувам ви ясно. Продължавайте.

Свързочникът от Туле имаше силен, мелодичен глас, който като че не се влияеше от смущенията.

— Някакви новини от загубените ви овчици?

— Не. Заети са. Госпожа Карпентър е оставила радиостанцията в пещерата, докато се опитва да спаси това, което е останало от лагера им. Не очаквам да ми се обадят, освен ако няма коренна промяна на положението.

— Как е времето на „Еджудей“?

— Ужасно.

— Тук също. И ще се влошава. Скоростта на вятъра и височината на вълните са рекордни за Северния Атлантик.

Гюнвалд се намръщи:

— Това означава ли, че траулерите няма да дойдат?

— Единият вече се върна.

— Ама те тръгнаха на север само преди два часа.

— „Мелвил“ е с десет-дванайсет години по-стар от „Либърти“. Може да е в състояние да се измъкне от такава буря доста лесно, но не е пригоден да продължава напред при този вятър. Капитанът му се опасява, че ще се разпадне, ако не се върнат веднага.

— Да, но те все още са в периферията на бурята.

— Дори там вълнението е прекалено силно.

Гюнвалд изтри внезапно плувалото си в пот лице и избърса ръка в панталона си.

— „Либърти“ продължава, така ли?

— Да. — Американецът замълча; от микрофона се чу съскане, сякаш радиостанцията бе пълна със змии. — Вижте, на ваше място не бих залагал много на него.

— Няма на какво друго да заложа.

— Може би, но скиперът му не е много по-уверен от капитана на „Мелвил“.

— Предполагам, че все още не можете да изпратите хеликоптер — каза Гюнвалд.

— Нищо не може да излети. Ще остане така с дни. Не сме много доволни от това, но нищо не можем да направим.

Микрофонът изпраця.

Гюнвалд замълча.

Накрая с известно смущение свързочникът от Туле каза:

— „Либърти“ все пак може да успее.

Гюнвалд въздъхна:

— Няма да кажа на останалите за „Мелвил“. Все още.

— Това зависи от вас.

— Ако и „Либърти“ се върне, ще се наложи да им съобщя. Докато все още има надежда, няма смисъл да ги потискам.

— Молим се за тях — завърши американецът от Туле. — Вече сме предали новината в Щатите. Милиони хора се молят за тях.

15:05

Свързочният център на „Иля Погодин“ кипеше от светлини и движение — седем ярки видеодисплея примигваха и показваха разкодираните съобщения, засечени от главната антена на трийсет и пет метра отгоре. Компютърните екрани просветваха с всички цветове на дъгата. В единия край на претъпканото помещение работеха двама техници, Тимошенко и Никита Горов стояха на вратата.

Сред стотиците комуникационни сигнали, сортирани постоянно от компютрите на „Иля Погодин“, един непрекъсващ поток от данни очертаваше развитието на кризата в „Еджуй“. Програмистите бяха създали специален файл за записване на всички съобщения, съдържащи една или повече от следните пет ключови думи: Карпентър, Ларсон, Еджуй, Мелвил, Либърти.

— Това ли е всичко? — попита Горов, след като прочете материала за „Еджуй“.

Тимошенко кимна:

— Компютърът изкарва актуализирана разпечатка на всеки петнайсет минути. Тази е отпреди десет. Може да има някои незначителни промени, но това е положението в общи линии, господин капитан.

— Дори времето на повърхността да е наполовина по-малко лошо от това, което описват, „Либърти“ ще се върне.

Тимошенко се съгласи.

Горов се втрени в разпечатката, вече не я четеше, дори не я виждаше. Пред черните му очи се появи образът на весело русо момченце с разперени ръце. На сина му, когото не беше успял да спаси.

Накрая той каза:

— Ще съм в командната зала. Уведоми ме, ако има развитие.

— Слушам.

Тъй като „Погодин“ не се движеше, а стоеше на едно място под водата, вахтата в командната зала се състоеше само от петима души плюс помощник-капитана Жуков. Трима седяха пред стената от

екрани, циферблати и други контролни уреди, разположена срещу командния пулт. Жуков седеше приведен на един стол в средата на помещението и четеше някакъв роман, който бе поставил върху голямото хоризонтално табло за електронната карта.

Емил Жуков беше единствената опозиция, с която можеше да се сблъска Горов, ако искаше да изпълни плана, започнал вече да се оформя в главата му. Той единствен на борда на подводницата притежаваше пълномощия да освободи капитана от командването, ако сметне, че Горов е загубил способността да разсъждава разумно или действа срещу заповедите от Министерството на флота. Помощник-капитанът щеше да използва тези си права само в извънредна ситуация, защото щеше да се наложи да оправдае действията си пред висшето командване след завръщането в Русия; въпреки това той представляваше истинска заплаха.

Четирийсет и две годишният Емил Жуков не беше много по-млад от капитана си, но отношенията им наподобяваха леко тези между дете и настойник главно защото Жуков отдаваше такова голямо значение на йерархията и дисциплината, че уважението му към началниците граничеше с извратено обожествяване. Той би гледал на всеки капитан като на настойник и извор на мъдрост. Висок, слаб, с издължено лице, живи кафяви очи и гъста тъмна коса, помощник-капитанът напомняше на Горов вълк; движеше се с грацията на хищник и погледът му напомняше този на спотайващ се звяр. Всъщност той не беше нито такъв особняк, нито толкова опасен, колкото изглеждаше; просто един добър човек и надежден, макар и не особено блестящ офицер. Обикновено уважението му към капитана би осигурило сътрудничеството му — но при извънредни обстоятелства подчинението му не биваше да се приема за гарантирано. Емил Жуков никога нямаше да пренебрегне факта, че съществуват мъже с много по-висок чин от Горов — и че им дължи много по-голямо уважение и подчинение, отколкото на капитана си.

Горов постави разпечатката с материалите за „Еджуй“ върху книгата на Жуков и каза:

— Погледни това.

Когато прочете и последната страница на документа, помощник-капитанът отбеляза:

— Доста са загазили. Четох някои материали по проекта „Еджуей“ и тези Карпентър ми се сториха доста умни хора. Може да се измъкнат.

— Не Карпентър привлякоха вниманието ми, а едно друго име.

Жуков набързо прегледа разпечатката.

— Сигурно имате предвид Доърти. Браян Доърти.

Горов седна на единствения друг стол до покритото с плексиглас, осветено електронно табло.

— Да, Доърти.

— Да не е роднина на убития американски президент?

— Племенник му е.

— Възхищавах се на чичо му, въпреки че може би ще ме сметнете за наивен.

Омразата на Горов към политиката и политиците бе добре известна на помощник-капитана му, който тайно не одобряваше това поведение. Капитанът нямаше как да симулира убедително, че си е променил мнението, за да спечели подкрепата на Жуков за рискованата операция, която смяташе да предприеме. Той вдигна рамене:

— Политиката е борба за власт. Аз съдя за хората по делата им.

— Той работеше за мира — отбеляза Жуков.

— Да, всички се обявяват за защитници на мира.

Жуков се намръщи:

— Да не би да отричате, че беше велик човек?

— Ученият, който открива лекарство за някаква болест — това е велик човек. Но политик...

Жуков не беше от поддръжниците на стария режим, но му бе писнало от некадърните управници, разорили Русия в последните години. Възхищаваше се на силните лидери. Нуждаеше се от някого, който да му дава насока и цел — и смяташе способните политици, независимо от националността им, за герои.

— Независимо какво мисля за последния президент, признавам, че семейство Доърти прие трагедията достойно — каза Горов.

Жуков кимна сериозно:

— Това е достойно за възхищение. Много тъжно.

Горов имаше чувството, че помощник-капитанът е сложен музикален инструмент. Току-що бе приключил с настройването му. Сега щеше да се опита да изтръгне мелодия от него.

— Бащата на това момче е сенатор, нали?

— Да, много уважаван — отвърна Жуков.

— И той беше прострелян.

— Още един опит за атентат.

— След всичко, причинено от американската система на това семейство, защо, мислиш, Доърти продължават да я поддържат толкова горещо?

— Те са големи патриоти.

Горов подръпна замислено добре оформената си брада:

— Сигурно е много трудно да останеш патриот, когато народът ти убива най-близките ти хора.

— О, не трябва да обвиняваме народа за това. Само шепа реакционери. Може би дори ЦРУ. Но не и американския народ.

Горов се направи на замислен за минута. Сетне каза:

— Може би си прав. От това, което съм чел, излиза, че американците хранят голямо уважение към рода Доърти.

— Разбира се. Патриотизмът при такива тежки обстоятелства е достоен за уважение. Лесно е да обичаш родината си в добри времена, когато никой не иска жертви от теб.

Мелодията, която Горов изтръгваше от душата на помощника си, звучеше без нито една фалшива нота, той едва сдържа усмивката си. Втренчи се продължително в разпечатката със съобщенията от и за „Еджуей“, сетне каза:

— Каква златна възможност за Русия.

Както бе очаквал, Жуков не схвана веднага мисълта му:

— Възможност ли?

— Да, за авторитета на страната.

— О?

— Сега майка Русия се нуждае от повдигане на авторитета си повече от всякога. Това би довело до изпращането на много чуждестранна помощ, до преференциални условия в търговията, дори до военно сътрудничество и стратегически инвестиции.

— Не разбирам каква е възможността?

— Ние се намираме само на няколко часа от тях.

Жуков вдигна вежди:

— Засекли ли сте ги?

— Изчислявам. Сметките ми обаче са добри. Ако се притечем на помощ на тези нещастници, откъснати върху айсберга, ще станем герои. Световни герои. Разбираш ли? И Русия ще се прочуе с нас.

Жуков примигна изненадан:

— Да ги спасим ли?

— Все пак така ще спасим живота на осем уважавани учени от шест държави, включително на племенника на един убит президент. Такава възможност за повдигане авторитета на родината ни се отваря веднъж на десет години.

— Ама за това трябва разрешение от Москва.

— Разбира се.

— За да го получим навреме, трябва да използваме сателитна връзка. А за това е нужно да се покажем на повърхността.

— Знаем.

Лазерният предавател и сгъваемата сателитна антена се намираха върху рубката, това подобно на плавник на акула възвишение върху главната палуба на подводницата, снабдено също с малък мостик, радио- и радарни мачти, перископи и шнорхел. За да могат да се свържат с руските спътници и да използват лазерния предавател, се налагаше да се покажат на повърхността. Въпреки че това нарушение на секретността бе сериозен проблем, невероятната скорост на лазерното предаване оправдаваше отрицателните последствия. Подводницата можеше да изпрати съобщение до Москва буквално от всяка точка на земното кълбо и веднага да получи потвърждение за получаването му.

Върху издълженото, мрачно лице на Емил Жуков изведнъж се изписа тревога, защото той си даде сметка, че се налага да пренебрегне заповедите на по-висшестоящ или на капитана, или на неговите началници в Москва.

— Ние изпълняваме шпионска мисия, господин капитан. Ако се покажем на повърхността, има опасност да я провалим.

Горов проследи с пръст един паралел върху осветената повърхност на електронната карта:

— Кой ще ни види толкова на север и при такава буря? Без проблем ще изплаваме, ще изпратим съобщението и ще получим отговора напълно незабелязано.

— Да, добре, само че ни е строго забранено да излъчваме каквото и да било.

Горов кимна в знак, че го е обмислил и съзнава огромната отговорност.

— Когато синът ми умираше, Москва наруши забраната за радиоизлъчване.

— Това беше въпрос на живот и смърт.

— Тук също умират хора. Наистина ни е забранено да излъчваме. Знаем колко е сериозно да нарушиш такава заповед. От друга страна, при извънредни ситуации капитанът може да наруши нарежданията на министерството по своя преценка.

Жуков се намръщи, бръчките върху издълженото му лице станаха толкова дълбоки, че заприличаха на рани.

— Не съм сигурен, че това може да се нарече извънредна ситуация. Поне такава, каквато са имали предвид, когато са писали устава.

— Е, аз я наричам така — заяви Горов леко предизвикателно.

— Ще се наложи да отговаряте пред следствената комисия на флота. Освен това мисията ни е шпионска, така че ще се намесят и разузнавателните служби.

— Разбира се.

— И половината от тези хора са от бившето КГБ.

— Вероятно.

— Със сигурност.

— Готов съм да понеса последствията — каза Горов.

— За разследването, да. Но за това, което могат да предприемат разузнавателните служби...

— И за двете.

— Знаете какво могат да направят.

— Издръжлив съм. Майка Русия и флотът са ме научили да понасям всичко.

Горов знаеше, че приближава финалът на мелодията. Кресчендото отиваше към края си.

— Моята глава също ще е в торбата — каза Жуков и бутна мрачно разпечатката към капитана.

— Ничия глава няма да е в торбата.

Помощник-капитанът не изглеждаше убеден. Поне бръчките по лицето му станаха още по-дълбоки.

— Не всички в министерството са глупаци — отбеляза Горов.

Жуков вдигна рамене.

— Ще преценят залога — заяви убедено Горов, — ще дадат нужното разрешение. Сигурен съм. Очевидно е, че Русия ще спечели много повече от една спасителна акция, отколкото от продължаването на тази съвсем рутинна разузнавателна мисия.

Съмненията на Емил Жуков все още не се бяха разсеяли.

Горов стана от стола, нави листовете на стегнато руло и каза:

— Лейтенант, целият екипаж да е бойна готовност до пет минути.

— Необходимо ли е?

Освен при особено сложни и опасни маневри дежурната смяна бе напълно достатъчна за изплуването на повърхността.

— Ако ще нарушаваме заповедта на министерството, поне да вземем всички предпазни мерки — заяви Горов.

Те останаха втренчени един в друг в продължение на няколко дълги секунди, сякаш се опитваха да прочетат взаимно мислите си, да видят бъдещето. Погледът на помощник-капитана бе по-пронизващ от всякога.

Накрая Жуков стана, без да отмества очи от командира си.

„Вече взе решение — помисли си Горов. — Дано да е в моя полза.“

Жуков се поколеба... сетне отдаде чест:

— Слушам. Ще бъде изпълнено.

— Ще изплаваме веднага щом приберем антената.

— Слушам.

Горов се почувства, сякаш стотици болезнени възли се разплитат в тялото му. Той бе успял.

— Действайте тогава.

Жуков излезе от командната зала.

Горов се насочи към кръглата, заградена с парапет командна платформа в единия край на помещението, замисли се за Ники, уверен, че постъпва правилно. Щеше да спаси тези хора в името на мъртвия си син, в чест на изгубеното си дете, не за доброто на Русия. Не можеше

да ги остави да умрат върху леда. Този път той имаше власт да спре смъртта и беше решен да успее.

15:46

Веднага след като извадиха втория заряд, Роджър, Браян, Клод, Лин и Фишер се преместиха към запечатаната дупка с третия.

Хари остана с Пит Джонсън, за да изключат часовниковия механизъм. Стояха един до друг, с гръб към ледения вятър. Разрушителният цилиндър лежеше в краката им, един пакет на злото — петнайсет сантиметра на дължина и седем и половина в диаметър, черен с жълт надпис „Опасно“. Беше обвит в тънък прозрачен слой лед.

— Няма нужда да ми правиш компания — каза Пит, докато внимателно чистеше очилата си от снега; зрението му трябваше да е кристално ясно, докато работи с взривателния механизъм.

— Мислех, че такива като теб ги е страх от тъмното.

— Такива като мен ли? Дано да имаш предвид електроинженерите, бледолики.

Хари се усмихна:

— Кого другиго?

Силен порив на вятъра ги подпря откъм гърба, лавина от въздух в състояние да ги повали, ако не бяха подготвени за нея. За минута те останаха наведени под натиска на стихията, неспособни да мислят, заети единствено със запазването на равновесие.

Когато поривът отмина и вятърът възвърна предишната си скорост от шейсетина километра в час, Пит доизчисти очилата си и започна да търка ръце, за да смъкне снега и леда от ръкавиците си.

— Знам защо не отиде с другите. Не можеш да ме заблудиш. Правиш го заради комплекса си за герой.

— Разбира се. Аз съм истински Индиана Джоунс.

— Ти винаги отиваш там, където е най-опасно.

— Да, на всяка манджа мерудия. — Хари поклати тъжно глава. — Съжалявам, но изводите ви са съвършено погрешни, доктор Фройд. Аз предпочитам да съм на най-безопасното място. Но ми хрумна, че зарядът може да избухне в ръцете ти.

— И искаш да ми окажеш първа помощ?

— Нещо такова.

— Слушай, ако избухне в ръцете ми, но не ме убие... никаква първа помощ, за бога. Просто ме довърши.

Хари присви очи и понечи да възрази.

— Искам само да имаш милост и да прекратиш мъките ми — добави хладно Пит.

През последните няколко месеца Хари бе започнал да изпитва голяма любов и уважение към този едър мъж. Зад свирепия вид на Пит Джонсън, под знанията и хладнокръвието му се криеше дете, увлечено по науката, техниката и приключенията. Хари виждаше много свои черти в Пит.

— Опасността от експлозия всъщност не е много голяма, нали?

— Почти никаква — отвърна Пит.

— Зарядът доста се разтресе, докато излизаше от дупката.

— Успокой се, Хари. С последния нямаше никакви проблеми, нали?

Те коленичиха до стоманения цилиндър. Хари държеше фенера, докато Пит отвори пластмасовата кутийка с инструменти.

— Обезвреждането на тези гадости е доста лесно — отбеляза чернокожият. — Не това ни е проблемът. Проблемът е да извадим още осем, преди да удари полунощ и каляската ни отново да се превърне в тиква.

— Вадим по един заряд на час.

— Да, но ще намалим скоростта. — Джонсън започна да развива капачката на цилиндъра. — За първия отделихме четирийсет и пет минути. За втория — петдесет и пет. Започваме да се изморяваме, да забавяме. Заради този вятър е.

Вятърът беше убийствен, натискаше Хари в гърба с такава сила, че той имаше чувството, че стои на сред буйна река; въздушните течения бяха силни почти колкото водни потоци. Постоянната скорост на вятъра сега достигаше шейсетина километра в час, тази на поривите клонеше към сто и се повишаваше. Скоро нямаше да са в състояние да издържат на бурята.

— Прав си — съгласи се Хари; гърлото леко го болеше от постоянното крещене заради воя на вятъра, въпреки че почти бяха допрели глави над пакета с експлозив. — Няма полза от

десетминутното топлене в кабината на шейната, като след това прекарваме цял час на това отвратително време.

Пит отви последния винт и извади петнайсетсантиметровата крайна част на устройството.

— Колко ли е спаднала температурата?

— Минус петнайсет.

— А като отчитаме изстудяването от вятъра?

— Минус дваисет и пет.

— Минус трийсет.

— Възможно е — съгласи се Хари.

Дори дебелият костюм не бе в състояние да го защити. Вятърът проникваше през изолационното облекло, прорязваше го като с нож.

— Никога не съм се надявал, че ще успеем да извадим десет заряда — призна Карпентър. — Знаех, че ще забавим темпото. Ако обезвредим поне пет-шест обаче, пак ще има по-голям шанс да оцелеем.

Пит тръсна петнайсетсантиметровата крайна част на заряда и часовниковият механизъм изпадна в дланта му. Беше свързан с останалата част на цилиндъра чрез четири жички: червена, жълта, зелена и бяла.

— Предполагам, че е по-добре да умрем от студ утре, отколкото да хвъркнем във въздуха тази нощ — каза той.

— Моля те, не ми причинявай това.

— Кое?

— Не се превръщай в още един Франц Фишер.

Пит се засмя:

— Или в друг Джордж Лин.

— Тези двамата. Братята Плачльовци.

— Ти си ги взел в екипа.

— Приемам критиката, но, по дяволите, те са способни мъже.

Просто при малко повече напрежение...

— ... са пълни задници.

— Именно.

— Време е да ме оставиш сам — каза Пит и посегна отново към инструментите.

— Ще ти светя.

— Майната ти. Остави фенерчето да свети само и се махай. Нямам нужда ти да го държиш. Искам само да прекратиш страданието ми, ако се наложи.

Хари се върна неохотно при шейната. Приклекна на завет зад машината. Докато чакаше така, му мина мисълта, че цялата тази рискована работа е за нищо. Положението им щеше да стане много по-тежко, преди да започне да се оправя. Ако изобщо започне да се оправя.

16:00

„Иля Погодин“ се клатеше заплашително на повърхността на Северния Атлантически океан. Бурните води се блъскаха в закръгления ъгъл корпус и се вдигаха като изригнаха от гейзер в мрака, ревът на вълните отекваше като гръмотевичен тътен в лятна буря. Поради дълбокото си газене плавателният съд се накланяше сравнително малко, но не беше в състояние да издържи безкрайно дълго на такава стихия. Около главната палуба водата вреше, под рубката се плискаше пяна, гъста като млечен крем. Подводницата не беше предназначена за продължителен престой на повърхността в такова лошо време. Въпреки това щеше да издържи достатъчно, докато Тимошенко обмени послания с Министерството на флота в Москва.

Капитан Горов стоеше на мостика с още двама души. И тримата носеха дебели шуби, черни дъждобрани с качулки и ръкавици. Двамата млади часови стояха опрели гърбове, единият гледаше към десния борд, другият — към левия. И тримата държаха бинокли и наблюдаваха с тях хоризонта.

„Дяволски близък хоризонт — мислеше си Горов. — И не особено красив.“

На тази географска ширина полярното сияние не беше отстъпило напълно мястото си на мрака. През плътните буреносни облаци се процеждаше зловеца зеленикава светлина и Горов имаше чувството, че гледа през тънък слой зелена течност. Тя едва осветяваше беснеещото море и придаваше лек жълтеникав оттенък на разпенените вълни. От север вятърът носеше смесица от снежинки и суграшица; рубката, парапетът на мостика, черният дъждобран на Горов, лазерният предавател и антените за радиостанцията бяха покрити със скреж. Отделни ниски облаци допълнително затрудняваха видимостта към този свиреп пейзаж, а на север бучащите вълни се скриваха зад сивокафеникава мъгла, толкова гъста, че над океана сякаш бе дръпната плътна завеса. Видимостта варираше между половин и един километър и щеше да бъде значително по-лоша, ако използваша уреди за нощно виждане.

Зад Горов, на върха на рубката сателитната антена се движеше бавно от изток на запад. Постоянната промяна на положението ѝ беше незабележима на пръв поглед, но тя следеше един руски спътник на орбита около полярния кръг високо над плътната тъмносива облачност. Посланието на Горов бе предадено преди четири минути. Антената чакаше отговора от Москва.

Капитанът вече си представяше най-лошия възможен отговор. Заповед да предаде командването на Жуков, на когото пък да бъде наредено да го постави под двайсет и четири часова въоръжена охрана и да продължи мисията по плана. Щяха да го съдят за измяна в негово отсъствие и да го уведомят за изхода от делото при пристигането му в родината.

Той обаче очакваше доста по-разумна реакция от Москва. Министерството винаги действаше непредвидимо. Дори при демократичния режим, когато на правосъдието се отделяше голямо значение, някои офицери биваха съдени, без да им се даде възможност да се защитят. Той обаче наистина вярваше в това, което беше казал на Жуков в командната зала: не всички в министерството бяха глупаци. Най-вероятно щяха да видят добра възможност за пропаганда и извличане на стратегически ползи от положението и щяха да вземат правилното решение.

Той огледа мъгливия хоризонт.

Времето като че бе спряло. Макар да знаеше, че е илюзия, той сякаш виждаше океана на забавен каданс, как вълните се издигат бавно като гъст захарен сироп. Всяка минута му се струваше час.

* * *

Тряс!

От отворите за охлаждане на резервната сонда изхвърчаха искри. Двигателят затрака, задави се и спря.

— Какво, по дяволите, става? — изръмжа Роджър Брескин и натисна копчето за стартиране.

Машината не проработи; Пит Джонсън коленичи, за да я огледа.

Всички се скупчиха наоколо в очакване на най-лошото. Като свидетели на автомобилна катастрофа, помисли си Хари — само дето в

този случай трупове в смачканата кола щяха да са техните.

— Какво има? — попита Джордж Лин.

— Свали обшивката, за да видиш какво става — предложи Фишер на Пит.

— Няма нужда да я разглобявам, за да разбера, че не мога да я поправа — отвърна чернокожият.

— Какво имаш предвид? — попита Браян.

Пит посочи снега и замръзналата суграшица около дупката:

— Виждаш ли тези черни парченца?

Хари клекна и огледа металните парченца върху леда:

— Стружки от предавката.

Останалите запазиха мълчание.

— Ако беше изгоряла някоя жичка, щях да я поправа — каза накрая Пит. — Не разполагаме обаче с резервни части.

— И сега какво? — попита Браян.

С присъщия си тевтонски песимизъм Фишер отговори:

— Не ни остава друго, освен да се върнем в пещерата и да чакаме полунощ.

— Това значи да се предадем.

Хари се изправи.

— Страхувам се, че няма какво друго да направим, Браян. Другата сонда падна с моята шейна в онази пукнатина.

Доърти поклати глава, отказваше да приеме, че са безсилни да продължат.

— По-рано Клод предложи да използваме брадва и моторна резачка, за да изкопаем шахта в леда, да достигнем зарядите...

Французинът го прекъсна:

— Това щеше да ни послужи, ако имахме седмица на разположение. По този начин за изваждането на един заряд ще са ни нужни шест, а може би и повече часове. Не си струва да си хабим силите, за да спечелим още петнайсет метра лед.

Хари плесна с ръце:

— Добре, да вървим. Събирайте нещата. Няма смисъл да стоим тук и да мръзнем. Ще го обсъдим в пещерата, на завет. Може пък да измислим нещо друго.

Надеждата му обаче се беше изпарила.

* * *

В 16:02 от свързочната кабина докладваха, че е получен отговор от министерството. След пет минути листът с разкодираното съобщение бе донесен на мостика и Никита Горов зачете със свито сърце.

СЪОБЩЕНИЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ФЛОТА

ЧАС: 19:00 МОСКВА

ОТ: ДЕЖУРЕН ОФИЦЕР

ДО: КАПИТАН Н. ГОРОВ

ТЕМА: ПОСЛЕДНО СЪОБЩЕНИЕ #34-Д

ТЕКСТ:

ИСКАНЕТО ВИ ПРЕДАДЕНО В
АДМИРАЛТЕЙСТВОТО ТОЧКА РЕШЕНИЕ
НЕВЪЗМОЖНО ВЕДНАГА ТОЧКА ПОТОПЕТЕ СЕ И
ПРОДЪЛЖАВАЙТЕ МИСИЯТА ПО ПЛАН ОЩЕ ЧАС
ТОЧКА В 17:00 ВАШЕ ВРЕМЕ ЩЕ ПОЛУЧИТЕ
ЗАПОВЕД ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ ИЛИ НОВА ЗАДАЧА
ТОЧКА

Горов беше разочарован. Нерешителността на хората от министерството допълнително засилваше напрежението му. За него следващият час щеше да бъде по-тежък от изминалия.

Той се обърна към двамата часови:

— Отбой.

Започнаха подготовка за потапяне. Часовите слязоха и заеха позиции до люковете. Капитанът даде обичайния звуков сигнал — две къси изсвирвания, предавани по микрофони във всяко помещение на подводницата — слезе от мостика и затвори люка.

Единият от часовите завъртя колелото за херметизация и докладва:

— Люкът е херметизиран.

Горов забърза към командната зала. При второто изсвирване на сирената клапите на баластните резервоари бяха отворени и морската вода започна да нахлува в камерите между двете обшивки на подводницата. В командната зала един сержант следеше контролно табло с една червена и няколко зелени лампички. Зелените сигнализираха за състоянието на люкове, клапи и различни видове екипировка, намиращи се в непосредствен контакт с водата. Червената лампичка бе означена „Лазерен предавател“. Когато предавателят се прибереше на мястото си върху рубката, крушката щеше да изгасне и една друга под нея да светне.

— Зелен сигнал! — извика сержантът.

Горов заповяда изпускането на въздух под налягане във вътрешността на подводницата и когато индикаторът за налягането не показва спад, се увери, че плавателният съд е запечатан.

— Налягането е достигнато — докладва сержантът.

Подготовката бе извършена за по-малко от минута. Плавателният съд се наклони напред, рубката се потопи и те се скриха от погледа на всеки наблюдател, намиращ се над повърхността.

— Спускане на трийсет и пет метра — нареди Горов.

Потапянето бе означено с постоянно пиукане на компютъра.

— Трийсет и пет метра — докладва сержантът.

— Задръж в това положение.

— Подводницата е стабилизирана.

Когато плавателният съд се задържа на постоянна позиция, Горов заповяда:

— Извикай лейтенант Жуков.

— Слушам.

— В контролната зала да остане само дежурната смяна.

— Слушам.

Горов излезе от контролната зала и отиде в свързочния център.

Тимошенко се обърна към вратата при влизането му.

— Господин капитан, моля за разрешение за вдигане на антената.

— Не.

Тимошенко примигна изненадано и наклони глава:

— Моля?

— Не — повтори Горов.

Той огледа свързочната екипировка в помещението. Бе обучен да си служи с нея. По съображения за сигурност компютърът на свързочния център не беше свързан с главния компютър на подводницата.

— Искам да използвам кодиращото устройство и компютъра ти.

Тимошенко не помръдна. Той беше изключително способен техник и интелигентен младеж, но живееше в свят на информационни банки, клавиатури, входно-изходни устройства и електроника, и не умееше да общува с хора, ако не се държат предвидимо като машини.

— Чу ли? — попита нетърпеливо Горов.

Изчервен, смутен и объркан, Тимошенко отвърна:

— Ъ, да... тъй вярно. — Отстъпи стола си на Горов. — Какво сте намислили, господин капитан?

— Искам да остана сам — срязва го той и седна.

Тимошенко остана неподвижно.

— Свободен сте, лейтенант.

Още по-объркан, Тимошенко кимна, опита да се усмихне, но вместо това придоби вид, сякаш са го уболи с дълга игла. Оттегли се в ъгъла, където любопитните му подчинени несполучливо се преструваха, че не са чули нищо.

Кодиращото устройство се намираше отстрани на Горов. Беше с размерите на малък метален шкаф. Отгоре имаше вградена клавиатура — с всички обичайни клавиши плюс четиринайсет допълнителни. Горов натисна копчето за включване. От процепа на кодиращото устройство веднага се показа лист жълта хартия.

Горов бързо натрака съобщение. Прочете го, без да докосва тънката хартия, сетне натисна един правоъгълен червен клавиш с надпис „Обработка“. Лазерният принтер забръмча и под съобщението се появи закодираната версия. Имаше вид на безсмислица: групи случайни цифри, разделени с по някоя и друга буква.

Горов откъсна листа от кодиращото устройство, завъртя се със стола си към компютърния монитор. Като сверяваше с листа, внимателно преписа закодираната версия на текста на главния компютър на свързочния център. Когато свърши, натисна един специален клавиш с надпис „Разкодиране“, сетне друг, означен като „Печат“. Не докосна клавиша „Дисплей“, защото не искаше написаното да се покаже на големия екран на стената и да бъде видно

от Тимошенко и другите двама свързочници. След като пъхна тънкия жълт лист в устройството за унищожаване на документи, той се облегна назад.

След не повече от минута съобщението — сега декодирано в предишния си вид — беше в ръцете му. Цялата процедура му беше отнела по-малко от пет минути. Разпечатката съдържаше същите четиринайсет реда, които бе съчинил на кодиращото устройство, но с обичайния шрифт на компютъра. Не се различаваше от останалите декодирани послания от Москва — точно такава беше целта на Горов.

Той въведе команда за изтриване на всички подробности от паметта на компютъра. Така разпечатката оставаше единственото свидетелство за действията му. Тимошенко нямаше да научи нищо.

Горов стана и излезе през отворената врата. От коридора се обърна към главния свързочник:

— О, лейтенант?

Тимошенко се правеше на особено зает с един дневник. Вдигна очи:

— Да, господин капитан?

— В предаванията от „Еджуйей“ не се ли споменаваше за някакъв предавател върху айсберга?

Тимошенко кимна:

— Разполагат със стандартен софтуер, разбира се, но вие нямате това предвид. Монтирали са в леда и радиопредавател, който излъчва двусекундни сигнали по десет пъти в минутата.

— Засякохте ли ги?

— Преди двайсет минути.

— Сигналът ясен ли е?

— О, да.

— Имаш ли данните?

— Тъй вярно.

— Добре, провери ги пак. След няколко минути ще ти се обадя по вътрешната уредба.

Горов се върна в командната зала за поредния разговор с Жуков.

* * *

Хари още не беше казал на Рита за счупването на резервната сонда, когато тя попита:

— Хей, къде е Браян?

Той се обърна към мъжете, влезли в ледената пещера след него. Браян Доърти не беше сред тях.

Хари се намръщи:

— Къде е Браян? Защо го няма?

— Сигурно е някъде наоколо — отвърна Роджър Брескин. — Ще погледна навън.

Пит Джонсън излезе с него.

— Сигурно е свърнал зад някое от възвишенията навън — предположи Фишер, макар че сигурно сам не си вярваше. — Нищо страшно, предполагам. Може да му се е прибило по нужда.

— Не — възрази Хари.

— Щеше да се обади на някого — добави Рита.

Върху полярния лед далеч от сигурността на „Еджуей“ и надуваемите иглута никой не можеше да си позволи да бъде срамежлив дори по отношение на физиологичните си нужди. Когато ходеха до тоалетната, всички се чувстваха задължени да уведомят поне един от останалите кое възвишение или леден хребет ще им послужи за параван. Браян си даваше сметка за клопките на леда и времето и щеше да уведоми останалите кога да започнат да го търсят, ако не се върне.

Роджър и Пит се върнаха след по-малко от две минути, вдигнаха очилата си и смъкнаха заскрежените си плетени маски.

— Не е при шейните — каза Роджър, — нито някъде наоколо.

В сивите му очи се четеше тревога.

— Кой пътува с него? — попита Хари.

Останалите се спогледаха.

— Клод?

Французинът поклати глава:

— Не. Мислех, че се е качил с Франц.

— Аз бях с Франц — обади се Джордж Лин.

Рита изглеждаше сериозно разтревожена. Задържа един непокорен кичур червена коса, подаващ се изпод качулката ѝ.

— За бога, искате да кажете, че сте го забравили в суматохата?

— Няма начин — отвърна Хари.

— Освен ако не е целял точно това — отбеляза Джордж Лин.

Хари беше объркан:

— Защо ще иска да остане?

Очевидно без да се трогва от тревогата на останалите за Браян, Лин спокойно си издуха носа, сгъна старателно кърпичката си, прибра я в джоба си и закопча ципа, преди да отговори:

— Сигурно сте чели някои от статиите за него. Испания... Африка... навсякъде рискува живота си за глупости.

— И какво?

— Склонност към самоубийство — заяви китаецът, сякаш беше очевидно.

Хари бе удивен и немалко ядосан:

— Искаш да кажеш, че е останал, за да умре?

Лин вдигна рамене.

Хари не можеше да приеме тази теория:

— За бога, Джордж, не и Браян. Какво ти става?

— Може да е ранен — предположи Пит. — Да е паднал.

— Да е паднал, да си е ударил главата, без да успее да извика, а ние толкова бързахме да се приберем, че дори не сме го забелязали — добави Клод.

Хари скептично го изгледа.

— Възможно е — настоя Пит.

— Може би — каза неубедено Хари. — Добре, ще се върнем да го потърсим. Аз и ти, Пит. Две шейни.

Роджър пристъпи напред:

— Идвам с вас.

— Двама стигат — отвърна Хари и бързо си сложи очилата.

— Настоявам. Виж, Браян прояви дяволска смелост днес. Не се поколеба да се спусне по леда, за да спаси Джордж. На негово място аз бих се поколебал. Той обаче дори не се замисли. Просто се спусна. И ако сега аз бях изпаднал в беда, той щеше да направи всичко, което е по силите му. Сигурен съм. Можете да разчитате на помощта ми, независимо дали я искате или не.

Доколкото Хари си спомняше, това бе най-дългото изказване на Брескин от месеци. Това го впечатли:

— Добре тогава. Ела. Прекалено си едър, за да споря с теб.

* * *

Готвачът на „Иля Погодин“ бе истинско съкровище. Баща му беше главен готвач на ресторант „Национал“ в Москва и от него той бе научил как да върши чудеса като в библейската история с хлябовете и рибите. Трапезата на неговата подводница бе най-добрата в целия флот.

Той вече беше започнал да приготвя сельодка като първо ястие за днешната вечеря. Рибa. Лук. Дафинов лист. Яйчен белтък. Ароматът се носеше по коридора и проникваше в командната зала.

Когато Горов влезе в помещението, Сергей Беляев, дежурният водолаз, каза:

— Господин капитан, бихте ли ми помогнали да вразумя Леонид? — Той махна към младия матрос пред сигналното табло.

Горов бързаше, но не искаше Беляев да усети напрежението му.

— Какъв е проблемът?

Беляев се намръщи:

— Леонид беше в първа смяна, а аз — в пета.

— А.

— Обещах му, ако си сменим дежурствата, да го уредя с жестока руса мадама в Калининград. Тази жена е страхотна, уверявам ви. Гърди като дини. Може да възбуди и гранитна статуя. Бедният глупчо Леонид обаче не ще и да чуе.

Горов се усмихна:

— Разбира се, че няма. Коя жена може да бъде по-възбуждаща от вечерята, която ни се готви в момента? Освен това кой здравомислещ човек ще повярва, че една страхотна руса мадама с гърди като дини може да има нещо общо с теб, Сергей Беляев?

В ниското помещение отекна дружен смях.

Беляев се усмихна широко:

— Може би по-добре да му предложи някоя и друга рубла.

— Така успехът ти е по-вероятен — съгласи се Горов. — Още по-добре, ако имаш долари.

Той отиде при електронната карта и седна на един от столовете; подаде разпечатката на Емил Жуков.

— Прочети това — каза тихо.

Жуков остави книгата и нагласи очилата си, които се бяха смъкнали по дългия му нос. Разгъна листа.

СЪОБЩЕНИЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ФЛОТА

ЧАС: 19:00 МОСКВА

ОТ: ДЕЖУРЕН ОФИЦЕР

ДО: КАПИТАН Н. ГОРОВ

ТЕМА: ПОСЛЕДНО СЪОБЩЕНИЕ #34-Д

ТЕКСТ:

МОЛБАТА ВИ НА ОБСЪЖДАНЕ ПРЕД АДМИРАЛТЕЙСТВОТО ТОЧКА ДАВА ВИ СЕ ВРЕМЕННО РАЗРЕШЕНИЕ ТОЧКА НАПРАВЕТЕ НЕОБХОДИМАТА ПРОМЯНА В КУРСА ТОЧКА ПОТВЪРЖДЕНИЕ ИЛИ ОТМЕНЯНЕ НА МИСИЯТА ЩЕ ВИ БЪДЕ ИЗПРАТЕНО В 17:00 ТОЧКА

Жуков прехапа долната си устна, след няколко секунди се вгледа изпитателно в Горов:

— Какво е това?

Той отговори тихо, но се постара да не изглежда заговорнически, за да не привлече вниманието на останалите от екипажа:

— Какво е това ли? Мисля, че разбираш много добре, Емил. Фалшификат.

Помощник-капитанът запази мълчание.

Горов се наведе към него:

— Това е за твоя застраховка.

— Застраховка?

Горов издърпа разпечатката от ръцете на помощник-капитана и я сгъна внимателно. Пъхна я в джоба на ризата си.

— Ще променим курса по посока на айсберга. — Капитанът почука с пръст по картата между тях. — Ще спасим тези учени и Браян Доърти.

— Всъщност министерството не е дало разрешение. Този фалшификат няма никаква...

— Нужно ли е да се иска разрешение, за да спасиш нечий живот?

— Моля ви, господин капитан. Знаете какво имам предвид.

— Щом променим курса, ще ти дам фалшивия документ, който току-що прочете. Можеш да го задържиш като застраховка при евентуално разследване.

— Ама аз видях истинското съобщение.

— Ще отричаш.

— Няма да е лесно.

— Само аз знам, че си го видял. Ще свидетелствам пред съда, че съм ти показал само фалшификата.

— Ако ме разпитват, има опасност да използват някакви упойващи вещества. Освен това просто не обичам да нарушавам заповеди, когато...

— Така или иначе ще се наложи да нарушиш нечия заповед. Или моята, или тяхната. Слушай сега, Емил. Така е най-правилно. Така трябва да постъпим. И аз ще те защитя. Надявам се, че съм си изградил репутацията на човек, който държи на думата си.

— Не се съмнявам в това — побърза да отговори Жуков и най-накрая отмести поглед, сякаш се срамуваше от мисълта, че може да се съмнява в капитана си.

— Е? Емил? — Тъй като помощник-капитанът мълчеше, Горов тихо, но настойчиво добави: — Времето лети, лейтенант. Ако ще им помагаме, да го направим, за бога, преди да е станало твърде късно.

Жуков свали очилата си. Затвори очи и притисна клепачите си с пръсти:

— Колко години служба под ваше командване?

— Седем.

— Имало е и напрегнати моменти.

„Като този“ — помисли си Горов.

Жуков отпусна ръце, но без да отваря очи.

— Когато онази норвежка корвета пусна дълбочинни мини, след като ни засече във фиорда край Осло.

— Наистина напрегнат момент.

— Или играта на котка и мишка с американската подводница край бреговете на Масачузетс.

— Направихме ги на маймуни, нали? Добре се справихме.

— Никога не съм ставал свидетел на паника и не съм чувал неразумни заповеди от вас.

— Благодаря, Емил.

— Досега.

— Дори и сега.

Жуков отвори очи:

— С цялото уважение, господин капитан, това не е във ваш стил.

Това е безотговорно.

— Не съм съгласен. Не е безотговорно. В никакъв случай. Както вече ти казах, сигурен съм, че Адмиралтейството ще одобри спасителната акция.

— Защо тогава да не изчакаме до пет часа?

— Нямаме време за губене. Бюрократите в министерството просто не са адекватни в случая. Трябва да достигнем този айсберг, преди да е станало твърде късно. Дори когато го намерим, ще е необходимо прекалено много време, докато свалим тези хора от леда и ги качим на борда.

Жуков погледна часовника си:

— Четири и дващест е. Остават само четирийсет минути, докато чуем отговора на Адмиралтейството.

— При такава спасителна акция обаче четирийсет минути могат да струват нечий живот.

— Твърдо ли сте решен?

— Да.

Жуков въздъхна.

— Можеш да поемеш командването — каза Горов. — Още сега. Имаш повод. Няма да те упрекна, Емил.

Жуков погледна леко треперещите си ръце.

— Ако откажат да дадат разрешение, ще наредите ли връщане и продължаване на разузнавателната мисия?

— Нямам друг избор.

— Ще наредите ли да се върнем?

— Да.

— И няма да нарушите заповедта?

— Не.

— Дайте дума.

— Честна дума.

Жуков се замисли.

Горов се изправи:

— Е?

— Сигурно съм полудял.

— Съгласен ли си?

— Както знаете, кръстил съм втория си син на вас. Никита Жуков.

Капитанът кимна:

— Това е чест за мен.

— Е, ако съм сгрешил, ако не е трябвало да го кръщавам Никита, няма да мога да си го простя. Той винаги ще ми напомня за грешката ми. Нямам нужда от такъв трън в окото. Затова се налага да ви дам още една възможност да докажете, че съм бил прав.

Горов се усмихна:

— Да засечем тогава айсберга и да действаме, лейтенант.

* * *

След като се върнаха при дупката на третия взрив, Пит и Роджър оставиха двете шейни с работещи двигатели и включени фарове. Отработените газове се точеха зад тях като блестящи кристални опашки. Тръгнаха да търсят Браян Доърти в различни посоки, Хари — в трета, сред преспи, ледени хребети и ниски ледени възвишения.

Внимателно и с пълното съзнание, че бурята може да ги погълне също толкова бързо и безследно както беше погълнала Браян, Хари огледа черно-белия пейзаж, преди да тръгне. Използваше фенера си като мачете, като го размахваше наляво-надясно. Жълтеникавият лъч прорязваше пелената падащ сняг, но бялата джунгла оставаше непрогледна. На всеки десетина крачки Хари се обръщаше назад да види дали не се е отдалечил твърде много от шейните. Вече бе излязъл от осветеното от фаровете им поле, но знаеше, че не бива да ги изпуска от поглед. Ако се загуби, никой няма да чуе виковете му за помощ от воя на вятъра. Макар и размазано и отслабено от невероятно силния снеговалеж сиянието от шейните беше единственият му ориентир.

Въпреки че търсеше усилено зад всяка купчина навят сняг и всяка стърчаща ледена плоча, той не хранеше дори най-слаба надежда, че ще намери Доърти. Вятърът беше жесток. Снегът натрупваше за минути. В редките случаи, когато Хари спреше да разгледа по-добре

някоя по-дълга сянка, покрай краката му се събираха малки преспи. Ако Браян беше изпаднал в безсъзнание и бе лежал повече от петнайсетина минути... Е, хлапето сигурно вече лежеше под дебела снежна покривка и не се различаваше от останалите ледени възвишения и преспи.

„Безнадеждно е“ — помисли си Хари.

Сетне на по-малко от четирийсет крачки от дупката със заряда той заобиколи един леден блок с големината на тир и откри Браян от другата страна. Младежът лежеше по гръб с една ръка изпъната встрани, другата — поставена върху гърдите. Все още беше с очилата и плетената си маска. На пръв поглед имаше вид на задрямал. Тъй като леденият блок му пазеше завет, снегът не го беше затрупал. По същата причина не бе изложен и на най-жестокия студ. Въпреки това лежеше неподвижно и най-вероятно беше мъртъв.

Хари коленичи до него и свали маската му. Между леко разтворените устни на младежа равномерно излизаха мънички облачета пара. Беше жив. Но докога? Устните на Браян бяха свити и бледи. Кожата му беше бяла като снега наоколо. Хари го ощипа, но той не помръдна. Клепачите му не потрепнаха. След петнайсет минути неподвижно лежане върху леда той вече страдаше от измръзване въпреки топлите дрехи и защитеността от вятъра. Хари отново покри бледото му лице с маската.

Вече бе решил как да измъкне Браян оттук, когато забеляза някой да се приближава в мъглата. В мрака се появи светло сияние, отначало едва различимо, сетне по-силно.

Роджър Брескин се приближи, олюлявайки се под плътната снежна пелена, държеше фенерчето си напред като слепец бастуна си. Очевидно се беше заблудил и се бе отклонил от посоката си на търсене. Забеляза Браян и спря.

Хари му махна нетърпеливо.

Брескин смъкна маската си и побърза да се приближи.

— Жив ли е?

— Ни жив, ни умрял.

— Какво е станало?

— Не знам. Да го занесем в кабината на някоя от шейните и да го стоплим. Ти го хвани за краката, а аз...

— Ще се справя и сам.

— Ама...

— Така ще е по-лесно и по-бързо.

Хари взе фенерчето на Роджър.

Едрият мъжага вдигна Браян, сякаш беше лек като перце.

Хари тръгна напред между преспите и ледените блокове към шейните.

* * *

В 16:50 американците от Туле предадоха на Гюнвалд Ларсон още една лоша новина. Както преди това капитанът на „Мелвил“, този на „Либърти“ също бе сметнал бурята за непреодолима сила, срещу която само екипажите на големи военни кораби и глупаците дръзват да се изправят. Траулерът просто нямаше да устои на мощните вълни, беснеещи почти из цялата незамръзнала част на Северния Атлантически океан и Гренландско море. Бяха се отказали преди пет минути, след като моряците открили малки пукнатини в корпуса. Американският свързочник от Туле нееднократно увери Гюнвалд, че всички в базата се молят за спасението на онези бедни души върху айсберга. Без съмнение такива молитви се изричаха из целия свят.

Никакви молитви не бяха в състояние да успокоят Гюнвалд. Жестоката истина бе, че с решението си капитанът на „Либърти“, макар и принуден от обстоятелствата и не без угризения, осъждаше осем човека на смърт.

Гюнвалд не можеше да събере кураж да предаде вестта на Рита. Не веднага, не в този момент. Може би след час или след час и половина. Имаше нужда от време, за да овладее чувствата си. Те му бяха приятели и той ги обичаше. Не искаше да им съобщи присъдата. Ларсон трепереше. Трябваше му време, за да измисли начин да им предаде вестта.

Имаше нужда да пийне нещо. Макар че нямаше навик да търси спасение в алкохола и въпреки железните си нерви, той си сипа една чаша водка от шкафа на свързочната барака. Когато я изпи, все още не се чувстваше готов да се обади на Рита. Наля си втора чаша, подвоуми се, сетне я допълни до ръба, преди да прибере бутилката.

* * *

Макар че шейните стояха на едно място, двигателите им бръмчаха леко. Близо до полюса и при такава жестока буря машините никога не бива да се изгасят, защото акумулаторите им бързо ще се изтощят, а смазката по подвижните части ще замръзне само за две-три минути. Безжалостният вятър ставаше все по-студен; с лекота щеше да убие и хора, и машини.

Хари излезе от ледената пещера и бързо отиде до най-близката шейна. Когато влезе в топлата кабина, отвори термоса, който носеше. Отпи няколко глътки от гъстата, ароматна зеленчукова супа. Беше направена от лиофилизирана смес и сварена на нагревателя, който бяха използвали по-рано за стапяне на сняг при запечатването на зарядите. За пръв път този ден Хари успя да се отпусне, макар да знаеше, че това е само временно.

В трите шейни отляво на неговата Джордж Лин, Клод и Роджър се хранеха също така усамотени. Той едва ги виждаше: неясни силуети в тъмните кабинни.

Всеки беше получил по три чаши супа. При тази дажба провизиите им едва щяха да стигнат за още три хранения. Хари беше решил да не поставя по-строги ограничения, защото при гладуване студът щеше да ги убие много по-бързо.

Франц Фишер и Пит Джонсън бяха в пещерата. Хари ги виждаше ясно, защото фаровете на шейната му осветяваха входа. Двата мъже крачеха вътре, чакайки своя ред за кабините и термосите си с гореща супа. Франц стъпваше рязко, нервно, сякаш маршируваше. За разлика от него Пит се движеше плавно, спокойно.

Рита почука и отвори вратата на кабината.

Хари се стресна, преглътна супата, която тъкмо отпиваше, и попита:

— Какво има?

Тя се опря на вратата, за да направи завет с тялото си и да заглуши воя на вятъра.

— Иска да говори с теб.

— Браян ли?

— Да.

- Оправя ли се?
— О, да. Много бързо.
— Спомня ли си какво е станало?
— Нека сам да ти разкаже.

В петата шейна, спряна най-далеч от пещерата, Браян бавно се възстановяваше. Рита бе останала с него през последните двама месеца минути, за да разтрива измръзналите му пръсти, да го храни със супа и да го държи буден. На връщане към пещерата той беше дошъл в съзнание, но страданието му бе твърде силно, за да говори. Когато се събуди, болката от измръзването беше толкова жестока, че едва не го уби. Момчето нямаше да е на себе си поне още час.

Хари затвори термоса. Преди да си сложи очилата, целуна Рита.
— Ммммм — каза тя. — Още.

Този път езикът ѝ се вмъкна между зъбите му. Покрай главата ѝ прехвърчаха снежинки и затанцуваха по лицето му, но дъхът ѝ стопли намазаната му с вазелин кожа. Той изпита силна тревога за нея. Прииска му се да я защити от всички злини на света.

Когато се разделиха, тя каза:

— Обичам те.

— Задължително ще се върнем в Париж. Някак си. Когато се измъкнем.

— Е, и да не се измъкнем, няма да сме капо. Изживяхме заедно осем прекрасни години. Радвали сме се на повече забавления и любов, отколкото много хора получават за цял живот.

Той се почувства безсилен срещу неизбежното. През целия си живот бе разрешавал кризисни ситуации. Винаги беше намирал решения и на най-тежките проблеми. Това непознато чувство за безсилие го вбесяваше.

Тя го целуна леко по ъгълчето на устата.

— Побързай сега. Браян те чака.

* * *

Кабината на шейната беше неприятно тясна. Хари седна срещу Браян с гръб към контролното табло. Кормилото го притискаше в кръста. Коленете му бяха опрени в тези на Браян. Само бледо

кехлибарено сияние от фаровете се процеждаше през плексигласа и в мрака малкото помещение изглеждаше още по-тясно.

— Как се чувстваш? — попита Хари.

— Ужасно.

— Още известно време ще е така.

— Ръцете и краката ме болят. И не са просто изтръпнали. Имам чувството, че ме пробождат безброй шишове.

Гласът на Браян звучеше измъчено.

— По-сериозни измръзвания?

— Още не съм си видял краката. Чувствам ги обаче по същия начин като ръцете. А те нямат тежки измръзвания. Мисля, че съм се отървал. Но... — Той затаи дъх и лицето му се изкриви от болка. — Боже мили, как боли.

Хари отвори термоса си:

— Супа?

— Не, благодаря. Рита ми изля цял литър. Още една капка и ще се пръсна. — Браян потърка ръце очевидно за да пооблекчи някой особено остър пристъп на болката. — Между другото, влюбен съм до уши в жена ти.

— Кой не е?

— И искам да ти благодаря, че ми спаси живота.

— Поредното героично дело. — Хари отпи глътка супа. — Какво стана всъщност?

— Рита не ти ли обясни?

— Каза, че трябва да го чуя от теб.

Браян се поколеба. Очите му просветнаха в полумрака. Накрая рече:

— Някой ме фрасна.

Хари едва не се задави:

— Ударили са те?

— В тила.

— Не може да бъде.

— Имам цицини.

— Дай да видя.

Браян се наведе напред.

Хари свали ръкавиците си и опипа тила на младежа. Двете цицини бяха ясно изразени, едната — по-голяма от другата, и двете в

задната част на главата, едната малко по-високо.

— Сътресение?

— Нямам симптоми.

— Главоболие?

— О, да. Дяволско главоболие.

— Виждаш ли двойно?

— Не.

— Затруднения на речта?

— Не.

— Сигурен ли си, че не си припаднал?

— Напълно — отвърна Браян и се изправи.

— Цицините може да са се получили, ако си припаднал. Може да си се ударил в някой леден ръб.

— Ясно си спомням как ме удариха отзад — настоя убедено младежът. — Два пъти. Първия не беше достатъчно силно. Качулката ми омекоти удара. Залитнах, успях да запазя равновесие, понечих да се обърна и той ме удари отново, вече по-силно. После ми притъмня.

— И той те е извлякъл встрани?

— Преди останалите да видят каквото и да било.

— Не ми се вярва.

— Вятърът беше силен. Валеше толкова обилно, че не се виждаше на повече от два метра. Идеалното прикритие.

— Искаш да кажеш, че някой се е опитал да те убие?

— Именно.

— Защо тогава те е завлякъл на завет? Ако те беше оставил на открито, щеше да замръзнеш за петнайсет минути.

— Може би си е помислил, че ударът ме е убил. Както и да е, но действително ме беше оставил на открито. Свестих се, след като сте си тръгнали. Виеше ми се свят, повдигаше ми се, беше ми студено. Успях да се завлека на завет, преди отново да припадна.

— Опит за убийство...

— Да.

Хари не искаше да повярва. И без това имаше прекалено много тревоги. Не беше подготвен за още една.

— Стана, когато се готвехме да тръгваме от мястото на третия заряд. — Браян замълча, изсъска от болка. — Краката ми. Боже мили, като нагорещени шишове... не, като шишове, потопени в киселина.

Той притисна колене по-силно в тези на Хари, но след половин минута постепенно се отпусна. Яко беше това момче. Продължи сякаш не е прекъсвал:

— Качвах екипировка в последното ремарке. Всички бяха заети. Имаше особено силен порив на вятъра, снегът заваля толкова силно, че не виждах останалите. Тогава ме удари.

— Кой?

— Не го видях.

— Дори за миг?

— Не. Нищо.

— Не ти ли каза нещо?

— Не.

— Ако иска смъртта ти, защо не изчака до полунощ? Както вървят нещата, тогава ще умреш заедно с всички ни. Защо му е притрябвало да бърза толкова? Защо не изчака до полунощ?

— Е, може би...

— Какво?

— Може да звучи смахнато... но аз все пак съм един Доърти.

Хари разбра веднага:

— За някой маниак, да, има логика да те направи една от жертвите си. Да убие един Доърти, който и да е Доърти — има известен исторически смисъл. Мога да си представя как някой психопат получава истинска наслада от това.

Те замълчаха.

Накрая Браян изказа мислите си:

— Но кой от нас е психопат?

— Изглежда невъзможно.

— Да. Ти обаче ми вярваш, нали?

— Разбира се. Не мога да си представя как се удряш два пъти в тила и след това се извличаш настрани.

Браян въздъхна с облекчение.

— При това напрежение... — започна Хари. — Ако някой е бил нестабилен психически, но все още се е владеел, може би стресът е бил достатъчен, за да го тласне към лудостта. Имаш ли предположения?

— Предположения за това кой може да е? Не.

— Очаквах да посочиш Джордж Лин.

— По каквато и да било причина Джордж явно не се интересува от мен и семейството ми. Съвсем ясно даде да се разбере. Каквото и да му има, както и да се държи, не го виждам като убиец.

— Не можеш да си сигурен. Никой не знае какво става в главата му. В този живот човек е в състояние да опознае истински твърде малко хора. За мен... Рита е единствената, за която бих твърдял, че нямам съмнение.

— Да, но аз спасих живота му.

— Ако е психар, дали ще има някакво значение? Всъщност по някаква извратена логика е възможно дори точно това да е причината да иска да те убие.

Вягърът разтресе шейната. Ледени зрънца затрополиха по покрива.

За пръв път този ден Хари беше на ръба на отчаянието. Бе изтощен физически и психически.

— Дали ще опита отново? — зачуди се Браян.

— Ако е откачен, обсебен от мисълта за убийство на някого от семейството ти, няма да се откаже лесно. Какво има да губи? Така и така ще умре в полунощ.

Браян погледна през страничния прозорец на шейната:

— Страх ме е, Хари.

— Ако едва сега започваш да се страхуваш, хлапе, значи ти си психар.

— И теб ли те е страх?

— Адски.

— Не ти личи.

— Никога не го показвам. Просто намокрям гащите и се надявам никой да не забележи.

Браян се засмя, сетне присви очи от болка. Когато му мина, каза:

— Който и да е, сега поне сме готови.

— Няма да те оставяме сам — увери го Хари. — Или аз, или Рита постоянно ще се навъртаме около теб.

Браян потърка ръце, разтри пръстите си:

— Ще кажеш ли на останалите?

— Не. Ще кажем, че не си спомняш какво е станало, че сигурно си паднал и си си ударил главата в някоя ледена издатина. По-добре убиецът да си мисли, че не подозираме нищо.

— И аз това си помислих. Ако знае, че очакваме следващия му ход, ще бъде особено внимателен.

— Ако обаче си мисли, че не подозираме нищо, следващия път може да свали гарда.

— Ако е побъркан и иска да ме убие на всяка цена, въпреки че в полунощ вероятно така или иначе ще умра... тогава вероятно и аз съм се чалнал. Тревожа се, че някой иска да ме убие, а полунощ е едва след седем часа.

— Не, ти имаш силен инстинкт за оцеляване. Това е признак на здрав разум.

— Освен ако инстинктът ми не е толкова силен, че ми пречи да разбера безнадеждността на положението. Това вече може да е признак на лудост.

— Положението не е безнадеждно. Имаме седем часа. За толкова време всичко е възможно.

— Какво например?

— Всичко.

17:00

Като кит, изплувал от нощното море, „Иля Погодин“ се появи за втори път на повърхността. Блестящи водни потоци се спуснаха по тъмния корпус на подводницата и се сляха с бушуващите вълни. Капитан Никита Горов и двама моряци се измъкнаха през люка и заеха позиции на мостика.

През последните трийсет минути плавателният съд бе пропътувал седемнайсет мили на север-североизток от разузнавателната си позиция с пълната скорост от трийсет и един възела, възможна при максимално потапяне. Тимошенко беше засякъл радиопредавателя на полярниците и Горов бе изчислил курса на подводницата, отчитайки движението на носещия се с морските течения айсберг. На повърхността „Погодин“ можеше да развие двайсет и шест възела, но поради лошото време напредваше с три четвърти от тази скорост. Горов бързаше да се потопят отново, този път на сто метра, където подводницата щеше да плава като риба и турбуленциите, причинени от бурята, нямаше да я забавят.

Сателитната апаратура се издигна от върха на рубката като разтварящ се пролетен цвят. Петте подобни на венчелистчета части на антената бързо се събраха в чиния и не след дълго се покриха с проблясващ леден слой; въпреки това продължаваха прилежно да приемат сигнали от небето.

В пет и три минути на мостика се получи бележка от Тимошенко. Главният свързочник докладваше, че тъкмо е започнал приемането на кодирано съобщение от министерството в Москва.

Мигът на истината приближаваше.

Горов сгъна листчето, прибра го в джоба си и отново вдигна бинокъла за нощно виждане. Бавно огледа един деветдесетградусов сектор от хоризонта, но това, което видя, не бяха вълни, облаци и сняг. Две видения не му даваха покой, и двете по-ясни от реалния пейзаж пред очите му. В първото той седеше до маса в голяма зала с позлатени орнаменти на тавана и полилей, хвърлящ върху стените малки дъги; слушаше собствената си присъда и нямаше право да се защити. Във

второто видение той гледаше едно момченце, проснато в болнично легло, мъртво дете, вонящо на пот и урина. Бинокълът сякаш му показваше както миналото, така и бъдещето.

В 17:05 разкодираното съобщение му бе предадено. Горов пропусна осемте реда въвеждащи данни и спря поглед направо на съществената част.

ИМАТЕ РАЗРЕШЕНИЕ ТОЧКА НЕЗАБАВНО ДА
СЕ ПРЕДПРИЕМЕ СПАСИТЕЛНА АКЦИЯ ЗА
ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЕКСПЕДИЦИЯ ЕДЖУЕЙ ТОЧКА
КОГАТО ЧУЖДИТЕ ГРАЖДАНИ СЕ КАЧАТ НА БОРДА
ДА СЕ ВЗЕМАТ ВСИЧКИ МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА
СЕКРЕТНАТА ИНФОРМАЦИЯ И ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ
ДОСТЪПА ИМ ДО КОМАНДНИТЕ ПОМЕЩЕНИЯ
ТОЧКА ПОСОЛСТВОТО ВЪВ ВАШИНГТОН ЩЕ
УВЕДОМИ АМЕРИКАНСКИТЕ ВЛАСТИ ЗА
СПАСИТЕЛНАТА ОПЕРАЦИЯ ТОЧКА

Най-отдолу Тимошенко бе написал две думи с молив:
„Приемането потвърдено“. Сега не оставаше друго, освен да действат по новата заповед — което правеха вече половин час.

Макар да не беше сигурен, че разполагат с достатъчно време за свалянето на онези хора от айсберга, Горов не се бе чувствал толкова щастлив от доста време. Поне правеше нещо. Все пак имаше шанс, макар и малък, да достигнат учените, преди да са загинали.

Той прибра бележката в джоба си и даде два кратки сигнала със сирената.

* * *

В 17:30 Браян вече беше прекарал в шейната почти час. Започваше да се чувства потиснат от тясното пространство.

— Трябва да изляза.

— Не бива да се преуморяваш. — Рита включи фенера и ярката светлина накара очите ѝ да се насълзят; тя погледна ръцете му. — Изтръпнал ли си? Боде ли?

— Не.

— Боли ли?

— Не много. И краката ми са много по-добре. — Браян забеляза съмнението в очите ѝ. — Много дълго време останах свит. Трябва да се разгъпча. Освен това тук е прекалено топло.

Тя се поколеба.

— Лицето ти вече си възвърна цвета. По-точно вече не е толкова странно синкаво като преди. И кожата на ръцете ти вече не изглежда прозрачна. Е... добре. Обаче ако отново почувстваш боцкане или изтръпване, веднага се връщаш.

— Става.

Тя нахлузи двойните си обувки. Взе шубата си от седалката между тях. За да не се изпоти в топлата кабина, бе свалила част от екипировката си. Ако дрехите ѝ се намокреха, това щеше да я изстуди допълнително и да ускори измръзването.

По същата причина Браян не носеше шубата, ръкавиците и двата си чифта обувки.

— Аз не съм толкова гъвкав като теб — каза той. — Ще се наложи да ми освободиш място, за да се облека.

— Сигурно си прекалено изтръпнал, за да се справиш сам.

— Караш ме да се чувствам като дете.

— Глупости. — Тя се потупа в скута. — Сложи си крака тук, за да те обуя.

Той се усмихна:

— От теб ще стане чудесна майка.

— Аз вече съм чудесна майка на Хари.

Тя напъха леко подутия му крак във външната обувка. Браян изпъна коляно и изстена от болка; имаше чувството, че ставите му се пукат.

Докато връзваше обувката му, Рита каза:

— Е, ако не друго, поне имаш достатъчно материал за онези списания.

За нейна изненада той отговори:

— Реших да не пиша статии. Ще се заема с издаването на книга.

До този миг бе пазил идеята за себе си. От момента, в който я сподели, тя се превърна в сериозно начинание.

— Книга ли? Помисли добре.

— През последните няколко седмици съм мислил хиляда пъти за това.

— Написването на книга е истинско изпитание. Както знаеш, аз имам три. Човек може да напише трийсет статии и пак да натрупа материал колкото за една книга, но на твоето място аз бих предпочела списанията и не бих се стремела към писателското поприще. Писането на статии не е и наполовина толкова мъчително колкото създаването на една книга.

— Обсебен съм от тази идея.

— О, знам как е. Писането на първата една трета на книгата направо може да се сравнява със сексуален оргазъм. Скоро обаче губиш това чувство. Повярвай ми. Във втората третина просто опитваш да докажеш нещо пред себе си. А последната просто се превръща във въпрос на оцеляване.

— Ама аз съм измислил вече как да навържа всичко. Имам тема.

Рита присви очи и поклати тъжно глава:

— Значи, си твърде обсебен от идеята, за да се вслушаш в здравия разум. — Тя му помогна да напъха и другия си крак в обувката от тюленова кожа. — И каква е темата?

— Героизмът.

— Героизмът? — Тя се намръщи, докато връзваше връзките. — Какво общо, за бога, има героизмът с проекта „Еджудей“?

— Мисля, че всичко.

— Ти си побъркан.

— Говоря сериозно.

— Не съм забелязала тук да има герои.

Браян остана удивен от искрената ѝ изненада.

— Поглеждала ли си се в огледало?

— Аз? Герой? Мило момче, аз съм на светлинни години от това.

— Не и според мен.

— През повечето време съм уплашена до смърт.

— Героите могат да изпитват страх и пак да си останат такива. Точно затова са герои — действат въпреки страха. Този проект, това е истинско геройство.

— Най-обикновена работа. Опасна, да. Глупава, може би. Но героична? Ти си голям романтик.

Той запази мълчание, докато тя завърже обувката му.

— Е, поне не е политика.

— Кое?

— Това, което вършите тук. Не го правите нито за власт, нито за привилегии, нито за пари. Не сте дошли тук, защото искате да управлявате други хора.

Рита вдигна глава и срещна погледа му. Очите ѝ бяха красиви — дълбоки и ясни като северните морета. Тя наистина го разбираше повече от всеки друг, може би дори по-добре отколкото се познаваше самият той.

— Всички мислят, че в семейството има много герои — отбеляза тя.

— Да.

— Ти обаче не си на това мнение.

— Познавам ги по-добре.

— Те са правили жертви, Браян. Чичо ти беше убит. Баща ти бе ранен.

— Може да ти прозвучи гадно, но нямаше да мислиш така, ако ги познаваше. Рита, те не са очаквали, че ще се наложи да се жертват — изобщо не са смятали да го правят. Да те прострелят или убият не е израз на смелост — не е по-голямо геройство от смъртта на някой нещастник, който е получил куршум, докато тегли пари от банкомат. Те са жертви, не герои.

— Някои хора влизат в политиката, за да направят света по-добър.

— Не познавам такива. Това е мръсна работа, Рита. Всичко е от алчност и жажда за власт. Тук обаче всичко е чисто. Работата ви е тежка, условията са сурови — но е чисто.

Тя не сваляше поглед от очите му. Браян не си спомняше някой да е издържал да го гледа толкова дълго, без да се извърне. След кратко мълчание тя каза:

— Значи ти не си просто едно своенравно богато дете, както те представят медиите.

Той пръв отмести очи, свали крака си от седалката и се сви в тясната кабина, за да пъкне ръка в ръкава на шубата си.

— За такъв ли ме мислеше?

— Не, не оставям медиите да формират мнението ми.

— Може би все пак се заблуждавам. Може би съм точно такъв, какъвто ме представят.

— Във вестниците се представя много малка част от истината. Всъщност можеш да я намериш само на едно място.

— Къде?

— Знаеш много добре.

Той кимна:

— Вътре в мен.

Рита се усмихна. Облече шубата си.

— Най-накрая всичко ще се оправи.

— Кога?

— О, може би след двацет години.

Той се засмя.

— Мили боже, надявам се да не ме прецакват през цялото време.

— Може и по-дълго. Не е ли точно това животът? Малко по малко, ден след ден, с мъчителен инат да се учим как да правим така, че да ни прецакват по-малко.

— Трябвало е да станеш психолог.

— Шаманите вършат по-добра работа.

— Понякога си мисля, че имам нужда от такъв.

— От психолог ли? По-добре си пести парите. Мило момче, просто ти е нужно време.

Когато последва Рита извън шейната, Браян остана изненадан от силата на вятъра. Той му взе дъха и едва не го повали на колене. Браян се хвана за вратата на кабината, докато запази равновесие.

Вятърът му напомни за непознатия нападател, мъжът, който го бе ударил в тила, не беше единствената заплаха за оцеляването му. За няколко минути той бе забравил, че се носят върху айсберг в океана, че часовниковите механизми на зарядите работят. Страхът се върна. Сега, когато най-после се реши да пише книга, животът му беше по-мил от всякога.

* * *

Фаровете на една от шейните осветяваха входа на пещерата. На места неравната ледена повърхност разлагаше лъчите на призми с всички цветове на дъгата и тези геометрични форми искряха като скъпоценни камъни по иначе белите стени. Осемте разкривени сенки на членовете на експедицията пулсираха и се плъзгаха по този ярък фон, раздуваха се и се свиваха, тайнствени, но може би не повече от хората, на които принадлежаха — петима от които бяха заподозрени в опит за убийство.

Хари наблюдаваше Роджър Брескин, Франц Фишер, Джордж Лин, Клод и Пит, докато спореха за възможностите за прекарване на останалите шест часа и двацет минути до полунощ. Той би трябвало да води дискусията или поне да участва, но не можеше да отклони вниманието си от думите им. Едно бе сигурно — нямаше да успеят да слязат от айсберга, нито да обезвредят останалите заряди, така че обсъждането беше безсмислено. Освен това, макар че се стараше да не го показва, той не спираше да ги изучава внимателно, сякаш склонността към психически отклонения можеше да проличи в походката, говора или жестовете.

Мислите му бяха прекъснати от обаждане от „Еджуей“. Гласът на Гюнвалд Ларсон, прекъсван от смущения, се разнесе в помещението. Другите мъже прекъснаха разговорите си.

Когато Хари отиде при радиостанцията и отговори, Гюнвалд каза:

— Хари, траулерите са се отказали. „Мелвил“ и „Либърти“. И двата. Преди известно време. Съобщиха ми, но не се решавах да ти кажа. — Гласът на шведа обаче звучеше възбудено, сякаш лошата новина го радваше. — Само че това няма значение. Няма значение, Хари!

Пит, Клод и останалите се скупчиха около радиостанцията, удивени от радостта на Ларсон.

— Гюнвалд, какви, по дяволите, ги дрънкаш? — попита Хари. — Как така няма значение?

Радиостанцията изпраця, но звукът бързо се изчисти, докато шведът казваше:

— ... току-що говорих с Туле. Съобщили са им от Вашингтон. Близо до вас се намира една подводница, Хари. Чуваш ли? Руска подводница.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА
НОЩТА

20:20

ТРИ ЧАСА И ЧЕТИРИЙСЕТ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Горов, Жуков и матрос Семичастний се качиха на мостика. Морето не беше спокойно, но вълните бяха по-слаби от предишния път, когато бяха излезли, за да приемат съобщението от Москва. Айсбергът се намираше от лявата страна на подводницата и до известна степен я защитаваше от вятъра и вълните.

Не го виждаха, въпреки че радарът и сонарът показваха огромните му размери както над, така и под водата. Намираха се само на петдесет-шейсет метра от целта, но мракът беше непрогледен. Единствено инстинктите подсказваха на Горов, че нещо огромно е надвиснало над тях, и чувството, че са под сянката на някакъв невидим колос, бе едно от най-зловещите и тревожни, които бе изпитвал.

Тримата носеха топли дрехи и очила. Защитата от вятъра, осигурена им от айсберга обаче, им позволяваше да стоят без маски и да разговарят значително по-лесно, отколкото при предишното излизане на повърхността.

— Тук е като в тъмница — отбеляза Жуков.

Никакви звезди. Никаква луна. Никакви проблясъци от вълните. Горов никога не беше виждал такъв непрогледен мрак.

Една стоватова лампа осветяваше мостика и им позволяваше да се виждат. Неравномерни вълни, носещи малки късове лед, се разбиваха в овалния корпус; отразените от тях червени проблясъци създаваха впечатлението, че „Погодин“ плава не във вода, а в океан от тъмночервена кръв. Отвъд малкия светъл кръг лежеше толкова съвършена и дълбока тъмнина, че очите на Горов започваха да го болят, когато задържеше погледа си твърде дълго към нея.

По-голямата част на парапета бе покрита със скреж. Горов се хвана здраво при едно по-силно поклатане на плавателния съд, но се случи да пипне гол метал и ръкавицата му замръзна за стоманата. Той дръпна ръка и разгледа дланта си: външният кожен слой изглеждаше разкъсан и отвътре се показваше от подплатата. Ако носеше ръкавици от тюленова кожа, те нямаше да залепнат толкова лесно. Ако изобщо

не носеше ръкавици, ръката му щеше да замръзне за парапета и при дръпването върху метала щеше да остане собствената му кожа.

Матрос Семичастний погледна с удивление ръкавицата на капитана и възкликна:

— Невероятно!

— Какво отвратително място — отбеляза Жуков.

— Така е.

Снегът, който се сипеше върху мостика, не беше под формата на снежинки. Извънредно ниските температури и силният вятър ги трансформираха в зърна — суграшица, като милиони парченца натрошен стиропор, второто най-лошо нещо след ледените кристалчета.

Помощник-капитанът почука върху анемометъра на мостика:

— Скоростта на вятъра е четирийсет и пет километра в час, въпреки че сме от подветрената страна на айсберга. На открито сигурно е два-три пъти по-силен.

Като се отчиташе вятърът, върху айсберга температурата сигурно отговаряше на минус четирийсет при тихо време. Спасяването на учените при тези ужасни условия щеше да е най-голямото изпитание, с което се беше сблъсквал през цялата си кариера. Щеше да е изключително трудно. Дори невъзможно. И той започваше да се тревожи, че е пристигнал твърде късно.

— Да осветим малко наоколо — нареди Горов.

Семичастний веднага насочи прожектора на мостика към левия борд и го включи.

Лъчът с диаметър шейсет сантиметра прониза мрака, сякаш излязъл от вратата на нагорещена пещ в мрачно подземие. Мощният прожектор освети кръгъл участък от морето на десетина метра от подводницата — бесни вълни, украсени с ледена пяна, вряща стихия, но все пак проходима. При сблъсъка на вълните с корпуса във въздуха се вдигаха гейзери от пръски, замръзваха моментално в причудливи фигури, оставаха във въздуха за миг и отново падаха във водата със странна красота не по-малка от всеки мимолетен миг на съвършен залез.

Температурата на океанската вода беше само няколко градуса над точката на замръзване, но водата бе достатъчно топла и толкова бурна — и достатъчно солена, разбира се — че единствените парчета

лед в нея бяха отчупените от полярния леден слой на петнайсет мили по на север. Това бяха малки блокове, не по-големи от кола, носещи се по вълните и удрящи се един в друг.

Семичастний хвана двете дръжки в задната част на прожектора и го насочи по-внимателно. Яркият лъч прониза полярния мрак и снежната пелена и се отрази в извисяващата се над тях стена, толкова огромна и толкова близо, че тримата мъже затаиха дъх при вида ѝ.

На петдесет метра от тях айсбергът се носеше мудно на изток-югоизток в бавното океанско течение. Въпреки че вятърът духаше до голяма степен по посоката на движението му, гигантският леден остров се движеше с не повече от два-три възела; по-голямата му част лежеше под водата и не бурята бе тази, която го местеше, а теченията в дълбочина.

Семичастний премести бавно прожектора надясно, сетне наляво.

Ледената стена беше толкова дълга и висока, че Горов не можеше да си представи истинските ѝ размери. Всяко ярко осветено кръгло поле върху леда, макар и ясно различимо от мястото им, изглеждаше отделено от видяното само преди миг. Изграждането на представа за цялата ледена стена беше все едно да си представиш мозайка, като гледаш неколкостотин разбъркани, несвързани едно с друго парчета.

— Лейтенант Жуков, ракета.

— Слушам.

Жуков носеше сигнален пистолет — оръжие с дебела, дълга цев, пет сантиметра в диаметър. Вдигна го с изпъната ръка и стреля в мрака от лявата страна на подводницата.

Ракетата се издигна бързо в снеговалежа. Остана видима в продължение на няколко секунди, докато изпускаше червени искри и дим, но скоро изчезна в мрака, сякаш премина в друго измерение.

Сто метра... сто и десет... сто и двайсет...

Високо над тях ракетата блесна като ярка, нажежена луна. Не започна да се спуска веднага, а се понесе на юг с вятъра.

Отдолу на триста метра във всички посоки океанът се освети, разкривайки сивкаво-зеленикавия си цвят. Неравномерните вълни хвърляха назъбени сенки, подобни на безброй забързани тъмни птици, хранещи се с дребна риба на някоя плитчина.

Айсбергът се извисяваше над тях: застрашително присъствие, поне трийсет метра на височина, изчезващ в мрака и в двете посоки,

огромна стена, по-непревземаема от коя да е крепост по света. По време на изучаването му с радара и сонара бяха установили, че айсбергът е дълъг повече от километър. Издигнат величествено над зеленикаво-сивкавочерното море, той наподобяваше тотемен паметник, издялан от човешка ръка монолит с някакво тайнствено религиозно значение. Извисяваше се гладък като стъкло, блестящ, незагрозен от никакви големи издатини или вдлъбнатини: отвесен, суров, застрашителен.

Горов се беше надявал да види начупено парче лед, спускащо се стъпаловидно във водата. Морето тук, на завет, не беше прекалено бурно и няколко души биха успели да се качат върху леда. Той обаче не виждаше подходящо място.

Подводницата разполагаше с три надуваеми, моторизирани гумени лодки и добър набор от висококачествен алпийски инвентар. Петнайсет пъти през последните седем години „Иля Погодин“ бе превозвала пасажери от най-секретни подразделения — най-често членове на специалните части на армията, Спецназ, изключително добре подготвени саботьори, атентатори, разузнавателни отряди — и ги беше оставяла посред нощ край труднодостъпните брегове на седем западни страни. Освен това в случай на война подводницата трябваше да носи допълнителен деветчленен отряд командоси и да е в състояние да ги остави безопасно на брега за по-малко от пет минути дори при лошо време.

Трябваше обаче да намерят място за изваждане на лодките върху леда. Малък перваз. Някаква ниша над водата. Поне нещо.

Сякаш прочел мислите на капитана, Жуков каза:

— Дори да успеем да оставим момчетата там, катеренето ще е истински ад.

— Можем да го направим.

— Това е свършено отвесна и гладка като стъкло ледена стена.

— Можем да копаем стъпки в леда. Имаме сечива за катерене, въжета и клинове за лед. Разполагаме с катерачни обувки и куки. Имаме всичко, от което се нуждаем.

— Ама това са подводничари. Не алпинисти.

Сиянието от ракетата продължаваше да се носи на юг високо над главите им. Светлината вече не беше толкова ярка, нито бяла; бе

придобила жълтеникав оттенък и гаснеше. Около сиянието се носеше дим и хвърляше странни разкривени сенки върху стената на айсберга.

— Правилните хора ще се справят — настоя Горов.

— Тъй вярно. Сигурен съм. Дори аз бих се справил, ако се наложи, а ме е страх от височината. Никой обаче от екипажа няма нужния опит с такива неща. На борда няма човек, способен на такова изкачване дори за двойно повече време от това, което ще е необходимо на обучен алпинист. Ще са ни нужни часове, три, четири, може би дори пет, за да се качим и да организираме спускането на учените. А дотогава...

— ... дотогава ще сме късметлии, ако ни е останало повече от час — довърши Горов.

Полунощ приближаваше бързо.

Осветителната ракета изгасна.

Семичастний все още държеше прожектора насочен към леда, движеше го бавно наляво и надясно в отчаяно търсене на някаква неравност, пукнатина, каквото и да е, което не са забелязали.

— Да погледнем откъм наветрената страна — предложи Горов.
— Може би там има нещо по-подходящо.

* * *

В пещерата в очакване на новини от Гюнвалд членовете на експедицията бяха обнадеждени от възможността за спасение — но мисълта, че подводницата може да не успее да ги достигне навреме, ги отрезвяваше. От време на време се умълчаваха, но друг път всички като че заговаряха един през друг.

Хари изчака един такъв момент на възбуден разговор, за да се извини, че отива до тоалетната. На минаване покрай Пит Джонсън му прошепна:

— Искам да говоря насаме с теб.

Пит примигна изненадан.

Без да забавя ход, едва удостоявайки инженера с поглед, Хари сложи очилата си, вдигна маската пред устата си и излезе. Преви се под напора на вятъра, включи фенера си и се запъти към леко бръмчащите шейни.

Съмняваше се да е останало много гориво. Двигателите скоро щяха да замлъкнат. Нямаше да има вече светлина, нямаше да има топлина.

Зад шейните се намираще районът, който бяха използвали за тоалетна на временния лагер — от задната страна на едно U-образно възвишение от лед и преспи, двайсет метра зад спуканите сега иглута. Хари всъщност нямаше нужда да се облекчава, но това извинение да излезе беше най-удобно и най-малко подозрително. Той достигна отворената част на възвишението, свърна зад него сравнително на завет и застана с гръб към стената.

Възможно бе да допуска голяма грешка с Пит Джонсън. Както бе казал на Браян, никой не знае какво се крие в главата на друг човек. Дори приятел, любим, добър познат може да крие някакви тъмни помисли, някакви неописуеми желання. Всяко човешко същество е тайнство, обгърнато с мистерия. В постоянното преследване на приключения Хари контактуваше с по-малък брой хора, отколкото би срещал в някоя нормална професия, и при всяко ново предизвикателство основният му противник винаги беше не друг човек, а майката Природа. Природата можеше да е сурова, но никога подла, разрушителна и безстрастна или съзнателно жестока; при което и да е състезание с нея той никога не се тревожеше, че ще загуби заради измама или предателство. Въпреки това беше решил да поеме риска да разговаря на четири очи с Пит Джонсън.

Искаше му се да имаше пистолет.

Като се имаше предвид нападението срещу Браян, това усамотяване сред леда без едрокалиброво лично оръжие бе престъпна глупост. Разбира се, досега при геоложките изследвания никога не му се беше налагало да стреля.

След минута Пит Джонсън се присъедини към него зад ледената стеничка.

Застанаха с лице един към друг, със свалени маски и вдигнати очила, с фенери, насочени към краката на събеседника. Светлината се отразяваше и се връщаше отново към тях и лицето на Пит блестеше. Хари знаеше, че и той изглежда по много подобен начин: по-ярко осветен около брадичката и устата, по-тъмно на челото, с очи, блестящи сякаш от бездънни дупки в черепа — зловещо като карнавална маска.

— Ще си клюкарстваме ли за някого? — попита Пит. — Или внезапно проявяваш романтичен интерес към мен?

— Нещата са сериозни, Пит.

— Без съмнение. Ако Рита разбере, ще ме спуга от бой.

— Да говорим открито. Искам да знам... защо се опита да убиеш Браян Доърти?

— Не харесвам прическата му.

— Пит, не се шегувам.

— Ами, добре, защото ме нарече „чернилка“.

Хари се втренчи мълчаливо в него.

Над главите им вятърът свиреше в естествените процепи на ледените блокове.

Усмивката на Пит се стопи:

— Човече, ама ти наистина говориш сериозно.

— Стига глупости, Пит.

— Хари, за бога, какво става тук?

Хари продължи да го гледа мълчаливо, използвайки тишината, за да го накара да се почувства неловко, в очакване да бъде нападнат. Накрая каза:

— Може би ти вярвам.

— За какво да ми вярваш?

Удивлението, изписано на широкото черно лице на мъжката изглеждаше искрено като невинността на агънце; единственият намек за зло бе съвършено изкуственият ефект от отражението на лъчите от фенера.

— Да не би някой наистина да е опитал да го убие? Кога? При третия заряд ли, когато го забравихме? Ама нали казахте, че паднал? Той го каза. Твърдеше, че паднал и си ударил главата. Не е ли така?

Хари въздъхна и част от напрежението на врата и раменете му отмина.

— По дяволите. Ако ти си убиецът, значи си голям актьор. Вярвам ти, че наистина не знаеш нищо.

— Хей, сигурен съм, че нищо не знам.

— Браян не е паднал и не сме го забравили случайно. Някой го е ударил в тила. Два пъти.

Пит остана безмълвен. И в неговата професия нямаше нужда от огнестрелно оръжие.

Колкото можеше по-бързо Хари му предаде разговора си с Браян в кабината на шейната отпреди няколко часа.

— Господи! — възкликна Пит. — И си помисли, че може да съм аз?

— Да. Макар че не съм те подозирал повече от останалите.

— Преди минута очакваше да те хвана за гърлото?

— Извинявай. Много те харесвам, Пит, но те познавам от осем или девет месеца. Може да си скрил много неща от мен, определени настроения, предразсъдъци...

Пит поклати глава:

— Е, няма нужда да се оправдаваш. Нямах причина да ми се доверяваш повече, отколкото на останалите. Не искам да ми се извиняваш. Просто казвам, че наистина си куражлия. Не си дребен, но аз съм къде-къде по силен.

Хари погледна Пит в лицето и чернокожият изведнъж му се стори по-едър от всякога. Раменете му бяха толкова широки, че едва минаваше през обикновена врата. Ръцете му бяха яки. Ако беше станал футболист, щеше да е истинско страшилище на игрището, а ако случайно се появеше бяла мечка, спокойно можеше да я пребори.

— Ако аз бях онзи психопат и бях решил да те убия, не би имал голям шанс — отбеляза Пит.

— Да, но нямах друг избор. Нуждаех се от още един съюзник и ти беше най-добрата възможност. Между другото, благодаря, че не ми откъсна главата.

Пит се изхрачи в снега:

— Промених си мнението за теб, Хари. Ти явно нямаш комплекс на герой. Това е съвършено нормално за теб, този кураж. Така си устроен. Вродено ти е.

— Просто правя каквото трябва — възрази нетърпеливо Хари. — Докато все още мислехме, че всички ще умрем в полунощ, реших, че двамата с Рита можем да бдим над Браян. Предположих, че убиецът ще използва всяка възможност, но не съм допускал, че ще се опитва да си създава такива. С тази подводница обаче... Е, ако се опасява, че Браян може да бъде спасен, възможно е да предприеме по-решителни действия. Може да направи нов опит за убийство дори с риск да се разкрие. Затова имам нужда от още един човек освен Рита, за да ми помогне да го предотвратим.

— И избраникът съм аз.

— Моите поздравления.

Един порив на вятъра прехвърли ръба. Те наведоха глави, докато сипещата се суграшица, толкова плътна, че приличаше на лавина, премине. За няколко секунди останаха заслепени и занемели. Поривът отмина.

— Мислиш ли, че трябва да следим по-внимателно някого от останалите? — попита Пит.

— Искан да задам този въпрос на теб. Вече знам мнението на Рита и Браян. Нужна ми е различна гледна точка.

Пит нямаше нужда да се замисля:

— Джордж Лин.

— Той беше първият, за когото се сетих.

— Да елиминираме най-малката и най-голямата вероятност, така ли? Смяташ, че е прекалено очевидно.

— Може би. Само че това не го изключва.

— Какво му има, между другото? Този гняв към Браян, каква е причината?

— Не знам. Някаква случка в Китай, в детството му. През последните дни от управлението на Чан Кайши, нещо го е травмирало. Той май свързва Браян с това, с политиката на семейството си.

— И напрежението през последните няколко часа е преляло чашата.

— Вероятно.

— Това обаче не ми звучи логично.

— Не съвсем.

Пит Джонсън закричи напред-назад, за да не му изстинат краката. Хари последва примера му. След минута-две, без да спира, Пит каза:

— Ами Франц Фишер?

— Какво?

— Той се държи доста хладно с теб. И с Рита. Към нея не твърде хладно... но в начина, по който я гледа, има нещо странно.

— Много си наблюдателен.

— Може би е от завист за научните награди, които двамата натрупахте в последно време.

— Не е толкова дребнав.

— Защо тогава? — Когато Хари се подвоуми дали да отговори, Пит добави: — Може би не е моя работа, а?

— Познавали са се отпреди.

— Преди да се ожените?

— Да. Били са любовници.

— Значи е ревност, не завист за наградите.

— Вероятно, да.

— Тя е страхотна мацка. Всеки би имал лошо мнение за теб, ако си му я отнел. Не си ли се замислял, че по тази причина не би трябвало да взимаш Франц в екипа?

— Ако с Рита можем да оставим тази част от биографията си в миналото, защо не и той?

— Защото той не е ти и Рита, човече. Той е самовлюбен досадник. Може да е хубав, умен, изтънчен в някои отношения, но по принцип е с нестабилна психика. Може би е приел предложението за участие в тази експедиция, за да даде възможност на Рита да ви сравнява при екстремни условия. Сигурно се е надявал да се огънеш като мекотело, щом стъпиш на леда, а той да се изправи като митичен великан, истинският мъж. Още от самото начало, разбира се, би трябвало да е осъзнал, че няма да стане така. Това обяснява защо е толкова кисел.

— Няма логика.

— И за мен.

Хари престана да крачи от страх да не се изпоти.

— Франц може да ме мрази, може би мрази дори Рита, но защо ще напада Браян?

След десетина крачки Пит също се отказа да се разхожда.

— Кой знае какво става в мозъка на един психопат?

Хари поклати глава:

— Може да е Франц, но не е заради ревността му към мен.

— Брескин?

— Той е загадка.

— Струва ми се прекалено затворен.

— Самотниците винаги изглеждат най-подозрителни, тихият човек, който не издава чувствата си. В това обаче няма повече логика, отколкото в подозренията срещу Франц заради връзката му с Рита.

— Защо Брескин е емигрирал от САЩ в Канада?

— Не знам. Никога не е споделял.

— Може да е по политически причини — предположи Пит.

— Да, може би. Канада и САЩ обаче водят почти еднаква политика. Искам да кажа, че когато човек напуска родината си и приема чуждо гражданство, може да се очаква, че ще отиде на коренно различно място, при друга система на управление, при други икономически условия. — Хари подсмъркна, носът му започваше да тече. — Освен това Роджър имаше възможност да убие момчето по-рано. Когато Брайн е висял от леда, за да помага на Джордж. Роджър е могъл да среже въжетото. Нямах ли така да е най-разумно?

— Може би не иска да убива никого друго освен Брайн. Може би това е фикс идеята му. Ако беше срязал въжетото, Лин също щеше да загине.

— Могъл е да го среже, след като е изтеглил Лин.

— Да, но тогава Джордж щеше да е свидетел.

— Кой психопат е способен на такова самообладание? Освен това не съм сигурен, че Джордж е бил в състояние да види каквото и да било; точно тогава е бил ни жив, ни умрял.

— Както казах обаче, Роджър е една загадка.

— Вече се повтаряш.

Издишаната от тях пара се превръщаше мигновено в ледени кристалчета. Облачето ставаше толкова плътно, че те едва се виждаха един друг.

Пит махна, за да го пропъди достатъчно нагоре, че да бъде подхванато от вятъра, сетне каза:

— Остава Клод.

— Той изглежда най-малко подозрителен.

— От колко време го познаваш?

— От петнайсет-шестнайсет години.

— Бил ли си около полюса с него?

— Няколко пъти. Чудесен човек.

— Често говори за покойната си жена Колет. Все още го избива на плач, когато спомене името ѝ, започва да трепери. Кога е умряла?

— Този месец ще станат три години. Клод беше на експедиция, първата му след две и половина години прекъсване, когато била убита.

— Убита ли?

— Отишла от Париж в Лондон на екскурзия. Стояла в Англия само три дни. ИРА заложила бомба в един ресторант, в който отишла на обяд. Тя била сред осемте жертви на взрива.

— Боже мили!

— Един от извършителите бил заловен. Още е в затвора.

— И Клод го е приел много тежко.

— О, да. Колет беше страхотна жена. Щеше да я харесаш. Двамата с Клод бяха толкова близки, колкото ние с Рита.

Известно време двамата мълчаха.

Над тях вятърът виеше като дух, попаднал на границата на този свят и отвъдния. Ледът отново заприлича на Хари на гробище. Той потрепери.

Пит каза:

— Ако един мъж е силно влюбен в една жена и някой му я е отнел, разкъсал я е на парчета... скръбта може да го накара да се побърка.

— Не и Клод. Вярно е, че е съсипан. Но не е побъркан. Той е най-милият...

— Жена му е била убита от ирландци.

— Е, и?

— Доърти е ирландец.

— Това е глупаво, Пит. Той е американец с ирландски произход.

Трето поколение.

— Каза, че един от терористите бил заловен, нали?

— Да. Така и не са успели да хванат другите.

— Спомняш ли си името му?

— Не.

— Да не е Доърти или нещо подобно?

Хари се намръщи и махна презрително:

— Стига, Пит. Прекалено много съвпадения.

Едрият мъж закрачи отново.

— Вероятно. Но знаеш ли... и чичото, и бащата на Браян са били обвинявани, че облагодетелстват потомците на ирландски заселници за сметка на други етнически групи. И някои симпатизанти на ИРА от години тайно финансират организацията.

— Чувал съм за това. Никой обаче не го е доказал. Всичко е политически популизъм. В случая... имаме четирима заподозрени и

никой от тях не изглежда по-вероятен убиец от другите.

— Поправка.

— Какво?

— Шестима заподозрени.

— Франц, Джордж, Роджър, Клод...

— И аз.

— Изключих те.

— Няма причина.

— Сега пак ще ми развиваш теории.

— Сериозно говоря.

— След този разговор съм сигурен, че не си способен...

— Каква е гаранцията, че един психопат убиец не може да бъде и добър актьор?

Хари се втренчи в него и се опита да разгадае изражението му. Изведнъж зловецият вид на лицето на Джонсън му се стори плод не само на играта на светлини и сенки.

— Караш ме да се плаша, Пит.

— Това е добре.

— Сигурен съм, че не си ти. Това обаче ми напомня, че не бива да се доверявам на никого дори за миг, дори да си мисля, че го познавам като собствен брат.

— Именно. И това важи и за двама ни. Точно затова шестото име в списъка е твоето.

— Какво? Аз?

— Ти беше при дупката на третия заряд заедно с останалите.

— Да, ама аз го открих, когато се върнахме.

— И ти разпреди районите за търсене. Имал си възможност да си избереш правилната посока, за да се погрижиш да е мъртъв, когато го „намериш“. Тогава се е появил Брескин и не ти е дал възможност да довършиш започнатото.

Хари го зяпна удивено.

— И ако си достатъчно превъртял, може дори да не си даваш сметка, че в теб живее убиец.

— Нима наистина смяташ, че съм способен на убийство?

— Вероятността е едно на милион, но съм виждал хора, които печелят и при много по-малко вероятни залози.

Макар да съзнаваше, че Питър му дава собственото му лекарство, като иска да му покаже какво е да те третират като заподозрян, Хари почувства как напрежението се връща във врата и раменете му.

— Знаеш ли какво ви има на вас, калифорнийците?

— Да. Караме вас, бостънците, да се чувствате по-низши, защото сме толкова уверени и зрели, а вие — толкова комплексирани и нервни.

— Всъщност имах предвид всички земетресения, пожари, кални свлачища, бунтове и серийни убийци, които ви правят такива параноици.

Те се засмяха.

— Да се връщаме — предложи Хари.

* * *

Две осветителни ракети се носеха на сто и петдесет метра една от друга в небето, светлината от прожектора пълзеше наляво-надясно в основата на ледената стена.

Наветрената страна на айсберга не изглеждаше толкова страховито като напълно гладката вертикална подветрена стена. Над водната повърхност се виждаха три назъбени перваза. Изглеждаха широки по десетина метра и бяха на седем-осем над водата. Над тях ледът се издигаше под ъгъл още петнайсетина метра, сетне беше прекъснат от друг, по-тесен перваз. От него до върха на стената следваше отвесен седемметров участък.

— Лодките могат да се изтеглят върху тези первази — каза Жуков, докато оглеждаше леда с бинокъла си. — Тази страна е достъпна и за необучени хора. Но не в това време.

Горов едва го чуваше от прегракналия вой на бурята и ритмичните сблъсъци на подводницата с високите вълни.

От наветрената страна морето бе значително по-бурно, отколкото от другата. Огромни вълни се разбиваха в первазите в основата на айсберга. Бяха способни да преобърнат спасителна лодка със средни размери и да разкъсат една от тези на „Погодин“ на парчета. Дори подводницата с четирийсетте хиляди конски сили на турбините си и шест хиляди и петдесетте си тона водоизместимост срещаше

трудности да поддържа курса. Носът ѝ често се потапяше под водата, а когато успееше да го издигне, плавателният съд приличаше на животно, затънало в подвижни пясъци. Вълните удряха свирепо надводната палуба и разтърсваха корпуса, разбиваха се около рубката и хвърляха пръски над главата на Горов. И тримата мъже сякаш бяха облечени с ледени дрехи: заледени обувки, заскрежени панталони, шуби с ледени плочки. Анемометърът показваше постоянна скорост на вятъра от седемдесет и две мили в час, поривите бяха наполовина по-силни. Снежните зрънца бяха като рояци пчели; жилеха лицето на Горов и караха очите му да се насълзяват.

— Ще се върнем отново от подветрената страна — изкрещя капитанът, макар че стоеше буквално рамо до рамо с подчинените си на малкия мостик.

Спомняше си твърде ясно гладката трийсетметрова стена от другата страна, но нямаше избор. Откъм наветрената стена не виждаше никакъв шанс.

— И като се върнем, какво? — попита Жуков.

Горов се замисли, сетне отговори:

— Ще хвърлим въже. Ще изпратим някого горе. Ще организираме тролей.

— Да хвърлим въже ли? — Жуков беше скептично настроен; наведе се по-близо до капитана и изкрещя опасенията си: — Дори да успеем, дори куката да се задържи върху леда, възможно ли е да се направи между два движещи се предмета?

— Когато няма друга възможност, може би. Не знам. Трябва да опитаме. Все с нещо трябва да започнем.

Ако няколко човека с достатъчно екипировка бъдат прехвърлени от подводницата на ледената стена с помощта на тролей — система за придвижване по хоризонтално опънато въже, — те можеха да образуват с помощта на взрив перваз за изтеглянето на лодките. След това може би щяха да успеят да прехвърлят въже към върха. С негова помощ щяха да изкачат стената не по-трудно от мухи, лазещи по стъкло.

Жуков погледна часовника си.

— Три часа и половина! — изкрещя, за да надвика апокалиптичния вятър. — По-добре да започваме.

— Всички долу! — нареди Горов и даде сигнал със сирената.

Когато слезе в командната зала, операторът на контролното табло тъкмо казваше:

— Зелен сигнал!

Жуков и Семичастний вече бяха отишли в каютите си, за да се преоблекат със сухи дрехи.

Когато Горов слизаше по стълбата от рубката, ръсейки парченца лед, отговорникът по потапянето се обърна към него:

— Господин капитан?

— Отивам да се преоблека. Смъкни ни на двайсет и пет метра и ни върни пак на подветрената страна.

— Слушам.

— Идвам след десет минути.

— Слушам.

* * *

След като смени заледените си дрехи със суха униформа, Горов седна на бюрото в каютата си и взе снимката на мъртвия си син. Всички на нея се усмихваха: акордеонистът, Горов и Ники. Усмивката на момчето беше най-широка — искрена, не само за пред фотоапарата. Той бе хванал баща си за ръката. В другата държеше голяма фунийка със сладолед, който капеше по пръстите му. По горната му устна бяха останали бели мустаци от лакомството. Гъстата му, разрошена от вятъра руса коса падаше върху дясното му око. Дори от плоската двуизмерна снимка човек можеше да почувства радостта, любовта, удоволствието, които се излъчваха от детето.

— Кълна се, дойдох веднага, щом можах — промърмори Горов.

Момчето продължаваше да го гледа и да се усмихва.

— Ще спася тези хора от айсберга преди полунощ. — Горов сам не можеше да познае собствения си глас. — Вече няма да свалям саботьори и атентатори. Сега спасявам човешки животи, Ники. Знам, че ще успея. Няма да позволя да загинат. Обещавам.

Той стискаше снимката толкова силно, че пръстите му бяха побелели. Тишината в каютата бе потискаща, защото това беше мълчанието от друг свят, в който се беше преселил Ники, безмълвието

на изгубената любов, на несъстоялото се бъдеще, на мъртвородените мечти.

Някой мина покрай вратата на Горов, подсвиркваше си.

Това сякаш му подейства като шамар. Капитанът се стресна и се изправи рязко на стола си. Внезапно си даде сметка колко се е разчувствал. Засрами се. Вайкането нямаше да му помогне да преодолее загубата; сантименталността щеше да унищожи хубавите спомени и смеха, оставени от това честно и добросърдечно момче.

Ядосан сам на себе си, Горов остави снимката. Стана и излезе от каютата.

* * *

През последните четири часа лейтенант Тимошенко бе в почивка. Беше вечерял, после дремна за два часа. Сега, в осем и четирийсет и четири, петнайсет минути преди началото на смяната си, той се върна в свързочната, готов да поеме последното дежурство за деня, което щеше да изтече в един часа през нощта. Един от подчинените му наблюдаваше апаратурата, докато Тимошенко седеше на бюрото си, четеше списание и пиеше горещ чай от алуминиева чаша.

Капитан Горов влезе в помещението.

— Лейтенант, смятам, че е крайно време да установим директна връзка с онези хора върху айсберга.

Тимошенко остави чашата си и се изправи.

— Ще изплаваме ли отново, господин капитан?

— След няколко минути.

— Искате ли да разговаряте лично с тях?

— Оставям го на теб.

— И какво да им кажа?

Горов набързо обясни какво са установили, докато обикаляха огромния леден остров — отчайващо силните вълни от наветрената страна, отвесната стена от другия край — и очерта планове за организиране на прехвърлянето.

— Кажи им, че ще ги информираме за всяка промяна.

— Слушам.

Горов се обърна да си върви.

— Господин капитан? Те сигурно ще попитат... смятате ли, че вероятността да ги измъкнем, е добра?

— Не е добра, не. Съвсем малка е.

— Да бъда ли искрен с тях?

— Мисля, че така е най-добре.

— Слушам.

— Кажи им обаче, че ще направим всичко, което е по силите ни. Независимо от рисковете, кълна се в Бога, ще опитаме и най-безразсъдното. Решен съм да го постигнем на всяка цена. Кажи им го, лейтенант. Непременно им го кажи.

Хари остана изненадан да чуе родния си език толкова перфектно от устата на руски радист. Говореше така, сякаш е получил образование в средно добър британски университет. Английският беше официален език на експедицията „Еджуей“, както и за всяка международна научна група. На него обаче му се струваше някак си необичайно един руски подводничар да го говори толкова добре. Докато Тимошенко обясняваше защо подветрената страна е единствената възможност за подход към айсберга, Хари постепенно свикна с перфектния му говор и британския му акцент.

— Ако айсбергът е с петстотин метра широчина, защо да не могат вашите хора да дойдат откъм единия край? — попита американецът.

— За жалост и от двата края морето е прекалено бурно, не помалко, отколкото от наветрената страна.

— Да, но тролей... няма да е лесно да се прокара между две подвижни точки в такова време — отбеляза скептично Хари.

— Можем да регулираме курса си така, че да се движим с почти същата скорост като айсберга. По този начин все едно прокаряваме системата между две неподвижни точки. Освен това организирането на тролей е само една от възможностите. Ако не успеем така, ще пробваме по друг начин. Не се тревожете за това.

— Няма ли да е по-лесно да изпратите водолази? Сигурно имате екипировка на борда.

— Имаме и неколцина добре обучени водолази, но дори от подветрената страна морето е прекалено бурно за тях. Тези вълни и течения ще ги отнесат като сламки.

— Ние в никакъв случай не желаем някой да рискува прекалено много заради нас. Няма смисъл някой да умира в опит да спаси други. По думите ви съдя, че капитанът явно е уверен в себе си. Затова май ще е най-добре да оставим всичко на вас. Има ли още нещо?

— За момента това е всичко. Стойте при радиостанцията. Ще ви информираме за всяка промяна.

* * *

Всички освен Хари и Джордж имаха някакъв коментар по обаждането от „Иля Погодин“ — предложения за подготовка за посрещането на спасителния екип, идеи как да им помогнат да се изкачат на айсберга — и всеки държеше да изкаже мислите си веднага, на момента. Гласовете им, ехото от гласовете им и ехото от ехото изпълниха пещерата.

Хари се намеси, за да предотврати безсмисленото надвикване.

Когато видя, че възбудата им понамалява и че започват да утихват, Джордж Лин най-после се включи в разговора и се обърна към Хари. Явно все пак имаше какво да каже, но просто бе чакал, за да е сигурен, че ще го чуят.

— Какво прави руска подводница в този край на света?

— В този край на света ли?

— Знаеш какво имам предвид.

— Страхувам се, че не, Джордж.

— Нямаат никаква работа тук.

— Това са международни води.

— Прекалено далече са от Русия.

— Не чак толкова.

Лицето на Лин бе изкривено от гняв, гласът му звучеше напрегнато:

— А как са научили за нас?

— Предполагам, че са следили ефира.

— Именно. Точно така — каза Лин, сякаш е доказал аргументите си. Обърна се към Фишер, после към Клод в търсене на поддръжник. — Следили са ефира. Радиоподслушване. — Погледна Роджър Брескин. — Защо им е на руснаците да подслушват комуникациите в тази част на света? — Когато Брескин вдигна рамене, той си отговори сам: — Ще ви кажа защо. По същата причина, поради която английският лейтенант Тимошенко е толкова перфектен. „Погодин“ изпълнява разузнавателна задача. Това е шпионска подводница, така стоят нещата.

— Вероятно — съгласи се Клод, — но това не е някакъв гениален извод, Джордж. Харесва ни или не, така е устроен светът.

— Разбира се, че е шпионска подводница — намеси се Фишер. — Ако носеше ядрени ракети, от онези, с които се готвеха да водят атомна война, изобщо нямаше да ни се обаждат. Нямаше да си позволят такова нарушение на секретността. Всъщност имаме късмет, че са шпиони и са решили да направят компромис.

Лин очевидно остана потресен от реакцията им, но явно беше решен да изкаже всичките си тревоги:

— Слушайте бе. Това не е просто шпионска подводница. — Той повиши глас при последните думи; стискаше и отпускаше юмруци, сякаш получаваше спазъм. — На борда им има моторизирани лодки, за бога, и екипировка за организиране на десант при всякакви условия. Това означава, че стоварват на бреговете на чужди страни шпиони, саботьори, може би дори атентатори; вероятно ги пускат и на територията на собствените ни държави.

— Атентатори и саботьори, не мислиш ли, че преувеличаваш? — попита Фишер.

— Изобщо не преувеличавам! — отвърна разпалено Лин.

Беше почервенял, възбудата му бе достигнала връхната си точка, сякаш най-голямата заплаха в момента не бяха смъртоносният студ и шейсетте бомби с часовникови механизми, заровени в леда, а руснаците, които предлагаша да им се притекат на помощ.

— Атентатори и саботьори. Сигурен съм, напълно. Тези мръсни комунисти...

— Вече не са комунисти — отбеляза Роджър.

— Новата власт е пълна със стари престъпници, същите стари престъпници, и когато назрее моментът, те ще се върнат. Вярвайте ми. Те са варвари. Способни са на всичко. На всичко.

Пит Джонсън погледна Хари и завъртя очи; сетне се обърна към Лин:

— Слушай, Джордж, сигурен съм, че и САЩ правят подобни неща. Такъв е животът. Това са обикновени международни отношения. Руснаците не са единствените, които шпионират съседите си.

Разтреперан, Лин не отстъпваше:

— Това е повече от шпиониране. Както и да е, по дяволите, няма никаква причина да узаконяваме присъствието на „Погодин“.

Той удари с юмрук по отворената си длан. Браян присви очи при този жест и погледна Хари. Хари се почуди дали това е същата ръка —

и същата злоба — повалила младежа в безсъзнание върху леда.

Рита постави внимателно ръка върху рамото на китаеца:

— Джордж, успокой се. Какво имаш предвид под „узаконяване“?
Не говориш разумно.

Лин се извъртя срещу нея, сякаш се отбраняваше:

— Не си ли давате сметка защо искат да ни спасят? Те всъщност изобщо не са загрижени за живота ни. За тях няма никакво значение. Ние сме нищо. Те не се водят от никакви хуманни подбуди. В случая се интересуват единствено от пропагандната страна на въпроса. Ще ни използват, за да създадат проруски настроения в световната преса.

— Може и така да е — съгласи се Хари.

Лин отново се обърна към него, обнадежден, че започва да го убеждава:

— Разбира се, че е така.

— Поне отчасти.

— Не, Хари. Не отчасти. Това е съвършено вярно. Напълно. И ние не можем да им позволим да прокарат номера!

— Нямаме избор.

— Освен ако не останем тук и не умрем — намеси се Роджър Брескин.

Плътният му глас, напълно лишен от емоции, придаваше на обикновеното му заключение звучене на зловещо предсказание.

Търпението на Пит се беше изчерпало:

— Това ли искаш, Джордж? Да не си си дал отпуска на мозъка?
Наистина ли искаш да останеш тук и да умреш?

Лин поклати объркано глава:

— Не, но трябва да се уверим...

— Не.

— Не разбирате ли...

— Какво?

— Какви са те, какво искат. — Китаецът говореше толкова отчаяно, че Хари изпита жал за него. — Те са... те са...

Пит отново настоя:

— Искаш ли да останеш тук и да умреш? Това е единственият въпрос, който е от значение сега. Искаш ли да умреш?

Лин се размърда неловко, заоглежда лицата около себе си за подкрепа, сетне сведе очи:

— Не. Разбира се, че не. Никой не иска да умре. Просто... просто... Съжалявам. Извинявайте.

Той се отдалечи в дъното на пещерата и закри като при предишното си избухване, когато се беше засрамил, че се е нахвърлил върху Браян.

Хари се наведе до ухото на Рита и прошепна:

— Защо не поговориш с него?

— Разбира се — отвърна тя с престорена усмивка. — Можем да обсъдим международната комунистическа конспирация!

— Охо.

— Той е очарователен събеседник!

— Знаеш какво имам предвид — прошепна съзаклятнически Хари. — Да повдигнеш духа му.

— Не съм сигурна дали съм достатъчно силна.

— Ако ти не си, значи никой не е достатъчно силен. Хайде, разкажи му за собствените си страхове, как ги превъзможваш всеки божи ден. Никой от останалите няма представа колко ти е трудно да стоиш тук, на какво изпитание се излагаш постоянно. Така може да му вдъхнеш кураж да се справи със собствените си страхове.

— Ако той е ударил Браян, не ме интересува от какво се страхува.

— Не сме сигурни, че е той.

— Ако не е той, най-вероятно да е чудовището от Лох Нес.

— Моля те, Рита.

Тя въздъхна и отиде при Джордж Лин в другия край на пещерата.

Хари се присъедини към останалите близо до входа.

Роджър Брескин беше извадил часовника си от джоба на шубата:

— Девет и пет.

— По-малко от три часа — отбеляза Клод.

— Ще се справят ли за три часа? — почуди се Браян. — Ще успеят ли да ни свалят от айсберга за толкова кратко време?

Хари се опита да разведри малко обстановката:

— Ако не успеят, наистина ще им се разсърдя.

21:30

Емил Жуков се качи на мостика с термос горещ чай и три алуминиеви канчета.

— Сглобиха ли оръдието?

— Още няколко минути — отвърна Горов.

Той взе едно от канчетата и помощник-капитанът му наля чай. Изведнъж се разнесе аромат на билки, лимон и мед, устата на Никита Горов се напълни със слюнка. Сетне вятърът подхвана ухаещата пара, издигаща се над канчето, превърна я в ледени кристалчета и я отнесе. Той отпи и се усмихна. Чаят започваше да изстива, но все още бе достатъчно топъл, за да прогони ледените тръпки, преминаващи по гърба му.

Под мостика, върху предната част на главната палуба, осветена от четири прожектора, трима моряци бързо сглобяваха специалното оръдие, с което щяха да изстрелят куката и въжето към айсберга. И тримата носеха черни неопренови костюми, гумени качулки и водолазни очила. Бяха осигурени с по едно стоманено въже за капака на аварийния изход; въжетата бяха достатъчно дълги, за да им позволяват свобода на движенията, но не толкова, че да изпаднат през борда.

Въпреки че не беше истинско бойно оръжие, оръдието изглеждаше толкова зловещо, че всеки страничен наблюдател би предположил, че стреля с ядрени снаряди. Бе високо почти човешки бой, тежеше сто и осемдесет килограма и се състоеше само от три части, които сега бяха почти сглобени. Квадратната му основа бе снабдена с мотор, задвижващ скрипците на системата за извличане, и беше здраво закрепена за палубата чрез четири стоманени халки. Тази система бе част от подводницата, откакто „Погодин“ превозваше агенти от специалните части до чужди брегове. Масивната средна част на оръдието, закрепена подвижно върху основата, се състоеше от спусков механизъм, ръкохватки за мерача и дълго въже, навито на голяма макара. Третата част бе еднометрова цев, дванайсет сантиметра в диаметър и тримата мъже току-що я бяха вкарали в отвора ѝ; в

основата ѝ беше монтиран мерник, предназначен както за дневни, така и за нощни условия. Оръдието изглеждаше способно да пробие бронята на танк, но в битка би било безполезно като детски воден пистолет.

От време на време палубата оставаше почти суха, но това не беше обичайното ѝ състояние и траеше твърде кратко. При всяко накланяне на носа и при всеки сблъсък с някоя вълна предната част на палубата се обливаше. Носещата парчета лед и подобни на памук дантели от замръзнала пяна мразовита тъмна вода се разплискваше около краката на моряците, удряше бедрата и се издигаше до кръста им, преди да се оттегли. Ако „Иля Погодин“ се намираще откъм наветрената страна на айсберга, огромните вълни щяха да повалят хората и да ги подхвърлят безжалостно. Тук, на по-закътаното обаче, стига да очакват ударите на стихията и да са готови за тях, те бяха способни да се задържат на крака и да продължат да вършат работата си, докато морето кипи около тях. А когато водата се оттеглеше от палубата, заработваха достатъчно бързо, за да наваксат загубеното време.

Най-високият от тримата моряци отстъпи встрани от оръдието, погледна към мостика и даде знак на капитана, че са готови да започват.

Горов изхвърли последните глътки чай. Подаде канчето на Жуков и каза:

— Предупреди в командната зала.

Ако рискованият му план за прокарване на въжето имаше някакъв шанс за успех, подводницата трябваше да се движи с абсолютно еднаква скорост с тази на айсберга. Дори при най-малко несъответствие в курса въжето щеше да се опъне прекалено силно и да се скъса, преди да успеят да реагират.

Горов погледна часовника си. Девет и петнайсет. Минутите минаваха твърде бързо.

Един от мъжете на предната палуба свали от цевта на оръдието капака, който я пазеше от намокряне. Друг вкара снаряд в зарядната камера.

Снарядът, който щеше да извлече въжето, беше устроен просто. Повече приличаше на фойерверк: шейсет сантиметра на дължина и

дванайсетина в диаметър. При сблъсъка с айсберга щеше да се взриви и да изстреля десетсантиметров метален клин в леда.

Клинът, за който бе прикачено въжето от найлонови и метални нишки, беше в състояние да се заби на двайтет-трийтет сантиметра в монолитна скала и да се закрепи здраво за нея с помощта на насочени назад куки. В гранит или варовик — и дори в глинести шисти, ако са достатъчно здрави — това закрепване бе сто процента сигурно. При тази гаранция за здравината на системата човек можеше да се придвижи по въжето и само на ръце. В зависимост от ъгъла беше възможно дори да се извлече с помощта на устройство с две колелца с вдлъбнатини за въжето и вертикално лостче. И в двата случая можеше да вземе специална макара за монтиране на още по-сигурна система за извличане на другия край.

За съжаление в случая нямаха работа нито с гранит, нито с варовик, нито с друг вид скала. Съществуваше доста голяма несигурност. Имаше опасност клинът да не проникне достатъчно добре в леда или да не се закрепи достатъчно здраво.

Един от матросите хвана ръкохватките на оръдието, на една от които се намираще спусъкът. С помощта на другите двама той изчисли данните за стрелба и поправките за скоростта на вятъра. Целта се намираще на десет метра над водната повърхност. Семичастний беше насочил прожектора към избрания участък. Мерачът насочи оръдието вляво от целта заради поправката за вятъра.

Жуков изстреля две осветителни ракети.

Горов вдигна бинокъла си. Насочи го към осветеното петно върху леда.

Силният гърмеж се чу въпреки вятъра.

Още преди да е отзвучал, снарядът се взриви в стената на айсберга на петдесет метра напред.

— Пряко попадение! — установи Жуков.

Ледът се разтроши с тътен. Във всички посоки от мястото на експлозията се образуваха пукнатини. Ледът се разтресе като желе, сетне се разби като стъкло на автомобил. Внушителна ледена стена — дълга около двеста метра и висока около двайтет и пет — се сринва в морето, вдигайки гейзери тъмна вода на повече от петнайсет метра във въздуха.

Въжето падна заедно с леда.

Като огромен праисторически звяр по водната повърхност премина седемметрова вълна, достигна борда на подводницата, преди някой да успее да реагира. Малкото цунами се разби в главната палуба на „Погодин“ и разклати плавателния съд. Един от матросите изкрещя. Тримата заедно с оръдието изчезнаха под черния прилив. Ледена морска вода се издигна високо над рубката, задържа се за миг във въздуха, сякаш останала в безтегловност, сетне се стовари върху мостика. Върху Горов, Жуков и Семичастний се изля вода, посипаха ги и парчета лед, някои с големината на човешки юмрук.

Водата се оттече от мостика и подводницата отново зае изправено положение. Удари ги втора вълна, но много по-леко от първата.

Тримата матроси върху палубата бяха повалени. Без осигуровките щяха да бъдат отнесени в морето и вероятно вече никога нямаше да ги видят.

Докато те се изправяха, Горов отново насочи бинокъла си към айсберга.

— Все още е прекалено вертикален.

Огромното ледено срутване не се беше отразило особено на релефа на подветрената стена на айсберга. Мястото на падналия лед личеше по двестаметровата вдлъбнатина, но дори сега стената оставаше отвесна, гладка и без видими неравности или цепнатини. Ледът се спускаше право във водата точно както и преди; все още в основата му не се виждаше перваз или ниша, където да може да се изтегли гумена лодка.

Горов свали бинокъла. Обърна се към тримата мъже на палубата и им даде знак да демонтират оръдието и да се прибират.

Обезкуражен, Жуков каза:

— Можем да се приближим и да изпратим двама души с лодка. Ще изравнят скоростта си с тази на айсберга, ще се доближат, ще се прикачат по някакъв начин и просто ще се оставят да ги влечи. Самата лодка може да послужи като платформа за...

— Не. Ще бъде прекалено нестабилна.

— Може да вземат експлозиви и да взривят основата на айсберга, за да се образува перваз.

Горов поклати глава:

— Не, това е прекалено рисковано. Все едно да караш велосипед до профучаващ експрес и да се опитваш да скочиш в движение. Айсбергът, разбира се, не се движи чак толкова бързо, но вълните и вятърът са допълнителен проблем. Не, никого няма да изпратя на такава самоубийствена мисия. Когато лодките стигнат леда, там вече трябва да има перваз.

— Какво ще правим тогава?

Горов избърса очилата си със заскрежената си ръкавица. Огледа леда с бинокъла. Накрая рече:

— Кажи на Тимошенко да се свърже с учените.

— Слушам. Какво да им каже?

— Да разбере къде се намира пещерата им. Дали е близо до тази страна... Е, това не е толкова необходимо. Ако е близо обаче, да се махат веднага от нея, всички.

— Да се махат ли?

— Ще пробвам с торпедо да образувам перваз в основата на стената.

* * *

— Вие тръгвайте — настоя Хари. — Аз трябва да уведомя Гюнвалд какво става. Щом говоря с него, взимам радиостанцията и идвам.

— Ларсон със сигурност следи всичките ни разговори с руснаците — отбеляза Франц.

Хари кимна:

— Вероятно, но ако не знае, има право да научи.

— Разполагаш само с няколко минути — каза загрижено Рита.

Докосна ръката му, сякаш да го извлече насила от пещерата. Сетне обаче се досети, че Хари вероятно има друга причина да говори с Ларсон и предпочита да я запази в тайна от останалите. Погледите им се срещнаха и те се разбраха без думи.

— Няколко минути — повтори тя. — Помни го. Не се увличай в разговори за стари гаджета.

Хари се усмихна:

— Нямам такива.

— Само млади, а?

Клод се намеси:

— Хари, наистина мисля, че е глупаво да...

— Не се тревожи. Обещавам да се махна оттук преди началото на стрелбата. Вие тръгвайте. Хайде.

Пещерата им не се намираше нито близо до подветрената страна на айсберга, нито около мястото, където щеше да се забие торпедото, но въпреки това те бяха решили да излязат и да се приберат в шейните. Айсбергът щеше да се разтресе от взрива и стотиците ледени парчета, образуващи тавана на пещерата, можеха да се сринат.

Веднага щом остана сам, Хари коленичи и се свърза с Ларсон.

— Чувам те, Хари. — Гласът на шведа звучеше далечен, слаб и полузаглушен от смущения.

— Следиш ли разговорите ми с руснаците? — попита Хари.

— Чух само част. Тази буря започва да предизвиква дяволски много смущения и вие постоянно се отдалечавате.

— Поне имаш някаква представа за положението тук. Нямам време да говоря за това. Обаждам ти се, за да те помоля да направиш нещо много важно за мен. Нещо, което може да ти се стори неморално и отблъскващо.

Хари разказа накратко за опита за убийство на Браян Доърти, сетне бързо обясни какво иска от Ларсон. Макар и потресен от вестта, шведът оцени необходимостта от бързи действия и не губи време с въпроси за повече подробности.

— Това, което искаш, не е особено приятно — съгласи се той, — но при тези обстоятелства...

Смущенията заглушиха думите му. Хари изруга, погледна към входа на пещерата и отново се обърна към микрофона:

— Повтори. Не те чух.

— ... че при тези... изглежда необходимо.

— Ще го направиш, нали?

— Да. Веднага се заемам.

— Колко време ще ти е нужно?

— Ако искам да съм обстоен... ако очаквам това, което търся, да е скрито... половин час.

— Добре, но побързай. Хайде.

Когато Хари оставяше слушалката, Пит Джонсън влезе в пещерата.

— Човече, да не си решил да се самоубиваш? Може би сгреших, като се определих като роден за герой. Може би ти просто си мазохист. Хайде да се махаме, преди таванът да се срути върху главите ни.

Хари изключи микрофона и му го подаде:

— С това няма да ме трогнеш. Не забравяй, че съм от Бостън. Нека се срутва таванът. Не ме е грижа.

— Може би не си и мазохист. Може би си просто луд.

Хари хвана кожените ремъци на радиостанцията и отговори:

— Само лудите кучета и англичаните излизат по обяд на слънце.

Не спомена за разговора си с Гюнвалд, защото беше решил да се съобрази със съвета на Пит. Нямахше намерение да се доверява на никого. Освен на себе си. И на Рита. И на Браян Доърти.

Когато излезе, установи, че снегът е отстъпил място на истинска ледена буря. Тънките кристалчета, по-твърди от обикновената суграшица, остри като игли, искряха на светлината на фаровете, сипеха се като облаци прах от стрити диаманти почти хоризонтално, стържеха като шкурка при досега с всяка твърда повърхност. Боцкаха незащитените части от кожата на Хари и веднага започнаха да превръщат полярния му костюм в ледена броня.

* * *

Складът на станцията „Еджуей“ се състоеше от две съединени бараки. Тук членовете на експедицията съхраняваха сечива, резервни части, всякаква екипировка, която не се използваше в момента, хранителни и други продукти. Щом затвори вратата зад гърба си, Гюнвалд свали дебелата си шуба и я остави на дървената закачалка близо до една от електрическите печки. Дрехата беше покрита с тънък леден слой и докато шведът свали външните си обувки, от нея започна да капе вода.

Макар че разстоянието между свързочната станция и склада беше кратко, докато си пробиваше път през преспите сред облаци ледени кристалчета, той бе измръзнал. Сега се наслаждаваше на топлината.

Ларсон отиде безшумно в дъното на дългото помещение. Представяше си се в доста нелицеприятна светлина: крадец, който се рови в някаква странна къща.

В задния край на склада цареше плътен мрак. Единствената светлина идваше от крушката над вратата. За миг го обзе чувството, че някой го дебне в сенките.

Беше сам, разбира се. Неприятното усещане идваше от чувството за вина. Не му харесваше това, с което се беше заел, и му се струваше съвсем оправдано някой да го хване, докато го върши.

Той протегна ръка над главата си, напипа една верижка и я дръпна. Гола стоватова крушка заблестя с хладна бяла светлина. Когато Гюнвалд пусна верижката, крушката се залюля и складът се изпълни с танцуващи сенки.

В дъното на помещението бяха наредени девет метални шкафчета като тесни изправени ковчези. Върху сивата врата на всяко от тях с бели букви бе изписано по едно име: Х. Карпентър, Р. Карпентър, Джонсън, Жобер и така нататък.

Гюнвалд отиде при поставката за инструменти и взе тежък чук и железен лост. Налагаше се да разбие пет от тези шкафчета. Възнамеряваше да ги отвори едно след друго, колкото се можеше по-бързо, преди да е размислил и да се е отказал.

Предишни експедиции в полярната зона бяха показали, че всеки човек се нуждае от лично пространство, колкото и да е малко, което да приема като свое и където да държи личните си вещи. В теснотията на една полярна станция, особено при недостиг на средства и продължителни периоди на престой, естествената нужда на всеки човек от лично пространство можеше бързо да прерасне в копнеж за такава, във фикс идея.

На „Еджуй“ нямаше лични стаи. Повечето бараки бяха за двама, а необятната пуста равнина наоколо не предлагаше възможност за усамотяване. Ако му е мил животът, никой не излизаше сам.

Често единствената възможност за уединение бе посещението в една от двете отопляеми тоалетни кабинки, долепени до склада. Не беше практично обаче човек да крие личните си вещи в тоалетната.

В крайна сметка всеки имаше поне няколко предмета, които предпочиташе да не показва пред другите: любовни писма, снимки, дипломи, дневник, какво ли не. Нямаше голяма вероятност в

шкафчетата да има нещо срамно, нещо, което да шокира Гюнвалд или да накара собственика да се срамува; учените, може би твърде разумни и напълно отдадени на работата си, бяха скучни хора, не от онези, които крият ужасни мрачни тайни. Целта на шкафчетата беше да се осигури едно строго лично пространство, създаващо усещане за лична неприкосновеност при това тясно съжителство на учените, при което човек лесно губи усещане за идентичност и това води до разсейване и депресия.

Криенето на личните вещи под леглото не беше добро решение, дори мястото под дюшека да се обяви официално за неприкосновено. Това не означаваше, че членовете на експедицията си нямат доверие. Тук доверието нямаше никаква роля. Нуждата от лично пространство бе дълбока и може би дори несъзнателна и само тези шкафчета бяха в състояние да я задоволят.

Гюнвалд строши ключалките с шифър на пет от шкафчетата. Счупените части задрънчаха по пода, удряха се в стените и складът зазвуча като ковачница в разгара на работния ден.

Ако някой член на експедицията бе убиец психопат, ако някое от агнетата на науката беше предрешен вълк и ако имаше доказателства, които да разкрият самоличността му, шкафчетата бяха логично — и единственото — място за търсене. Хари беше сигурен. Гюнвалд бе съгласен с него. Логично беше престъпникът да притежава нещо различно от обичайните лични вещи и да го носи дори на края на света. Някакво свидетелство за странна мания или обсебеност. Може би нещо ужасяващо. Нещо толкова неочаквано и необичайно, че човек да каже веднага: „Това принадлежи на опасно превъртял тип“.

Гюнвалд пъкна лоста в дупката на ключалката, натисна с все сила и разби първото шкафче. Металът издаде стържещ звук и се изкриви, вратата се отвори. Той не спря да погледне вътре, а веднага премина към следващото: дум, дум, дум, дум. Готово.

Ларсон захвърли лоста.

Дланите му се потяха. Той ги избърса в изолационната си жилетка, сетне в подплатените си панталони.

След минута, за да си поеме дъх, вдигна дървен сандък с лиофилизирани храни от голямата купчина продукти покрай стената отдалеч. Постава го пред първото шкафче и седна.

Посегна към джоба си за лулата, но се отказа. Докосна я, но пръстите му трепнаха и той отдръпна ръка като опарен. Лулата го караше да се отпусне. Беше свързана с приятни преживявания. Това начинание обаче определено не беше сред най-приятните в живота му. Ако извади лулата, ако запали, докато рови из вещите на приятелите си... Е, може би никога вече нямаше да изпитва удоволствие от пушенето.

Добре. Откъде да започне?

Роджър Брескин.

Франц Фишер.

Джордж Лин.

Клод Жобер.

Пит Джонсън.

Това бяха петимата заподозрени. Всичките — добри хора, доколкото беше известно на Гюнвалд, макар някои да бяха по-общителни и разбрани от други. Бяха по-умни и уравновесени от средностатистическия човек; трябваше да са такива, за да постигнат успех в кариерата си на полярни изследователи, където суровите условия и голямото напрежение бързо караха непритежаващите увереност в себе си и самообладание да се откажат. Никой от тези хора не беше подходящ за определението „убиец психопат“, дори Джордж Лин, който бе показал отклонения в поведението си само в тази експедиция, и то съвсем наскоро, а беше участвал в многобройни проекти в полярните зони и се радваше на дълга и достойна за възхищение научна кариера.

Ларсон реши да започне с Роджър Брескин, защото неговото шкафче бе първото. Всички рафтове стояха празни освен най-горният, там бе оставена картонена кутия. Гюнвалд я взе и я постави между краката си.

Както беше очаквал, канадецът носеше малко багаж. В кутията имаше само четири предмета. Ламинирана цветна снимка на майката на Роджър: жилава жена с очарователна усмивка, къдрава прошарена коса и очила с черни рамки. Сребърен комплект четки и гребени — потъмнял от времето. Молитвена броеница. И класьор със снимки и изрезки от вестници, свързани с кариерата на Брескин като тежкоатлет. Гюнвалд остави всичко на пода, премести сандъка на две стъпки вляво и седна пред шкафчето на Фишер.

* * *

Подводницата отново беше под водата, непосредствено под повърхността, с максимално вдигнат перископ. Плавателният съд стоеше на едно място и чакаше айсбергът да мине пред носа му.

Никита Горов беше застанал на издигнатата площадка в командната зала и държеше перископа за двете „уши“ в основата му. Въпреки че горната част на уреда се издигаше на около три метра над повърхността, вълните го обливаха и от време на време замъгляваха видимото поле. Когато все пак горното стъкло оставаше над водата, нощното море се виждаше на светлината на четири гаснещи осветителни ракети.

Айсбергът вече започваше да излиза пред тях на триста метра на север. Блестящата бяла планина се открояваше на фона на черното небе.

Жуков стоеше до капитана. Носеше слушалки и поддържаше пряка връзка със сержанта в помещението за стрелба.

— Първо торпедо — готово — обяви помощник-капитанът.

Отдясно на Горов един млад матрос следеше контролно табло със зелени и червени крушки, отразяващи състоянието на уредите в помещението за контрол на стрелбата. Когато Жуков докладва, че люкът към торпедната камера е затворен, матросът при контролното табло потвърди:

— Зелена лампа.

— Торпедна камера — наводнена.

— Наводняване — потвърдено.

— Преден люк — отворен.

— Червена лампа.

„Иля Погодин“ не беше бойна подводница, изпълняваше само разузнавателни задачи. Въпреки това руското министерство на флота беше планирало всяка подводница да бъде готова за бой в случай на конвенционална война. Затова плавателният съд беше снабден с дванайсет електрически торпеда. Всяка от тези стоманени акули тежеше около тон и половина и с триста и петдесетте си килограма експлозив притежаваше огромни разрушителни възможности. „Иля Погодин“ може да не беше бойна подводница, но при нужда бе в

състояние да унищожи значително количество вражеска военна техника.

— Първо торпедо — готово — докладва отново Жуков.

— Първо торпедо — готово — повтори матросът при контролното табло.

Никита Горов за пръв път си даде сметка, че процесът по подготовката за изстрелване на торпедо напомня по някакъв странен начин на религиозен ритуал. Може би защото макар и по различни начини и религията, и войната са свързани с темата за смъртта.

В последния момент преди края на ритуала контролната зала потъна в тишина, ако не се броят лекото бръмчене на машините и електронният шепот на компютрите.

След този момент на почти благоговейно мълчание Никита Горов нареди:

— Провери приборите... и... огън!

— Първо — огън! — повтори Жуков.

Младият матрос погледна контролното табло:

— Първо — изстреляно.

Горов присви очи и напрегнато се вгледа през перископа. Торпедото беше програмирано да се движи на пет метра дълбочина. Щеше да се удари в айсберга на точно толкова под повърхността. С малко късмет релефът на леда след експлозията щеше да бъде подходящ за изтеглянето на две надуваеми лодки в основата му и за изкачването на стената.

Торпедото достигна целта си.

— Цел! — отбеляза Горов.

Черните води в основата на айсберга се надигнаха и за миг се озариха с жълта светлина, сякаш морски змии с блестящи очи изплуват на повърхността.

Вибрации от взрива се предадоха на външната обвивка на подводницата. Горов долови глух тътен от обшивката.

Основата на бялата стена започна да се разпада. Едно парче с големина на къща се срути във водата, последва го лавина от натрошен лед.

Горов присви очи. Знаеше, че взривът не е достатъчно силен, за да причини сериозни поражения на айсберга, камо ли да го разбие. Всъщност целта бе толкова огромна, че торпедото отчупваше само

люспичка от нея. В първия момент обаче взривът създаваше впечатление за пълно разрушение.

Сержантът в помещението за контрол на стрелбата докладва, че предният люк е затворен и помощник-капитанът предаде думите му на техниците в командната зала.

— Зелена лампа — потвърди един от тях.

Жуков вдигна едната слушалка от ухото си и попита:

— Как е навън, господин капитан?

Без да отмества очи от перископа, Горов отвърна:

— Няма голяма промяна.

— Не се ли образува перваз?

— Не. Срутването още не е спряло.

Жуков заслуша доклада на сержанта от помещението за стрелба:

— Преден люк — затворен.

— Зелена лампа.

— Продухване на първа камера.

Горов не слушаше докладите за серията от проверки на апаратурата, защото цялото му внимание бе насочено към айсберга. Нещо не беше наред. Плаващата ледена планина се държеше странно. Или си въобразяваше? Той присви очи, напрегна се да види по-ясно леденото чудовище през високите вълни, продължаващи да обливат равномерно перископа. Целта като че ли не се движеше вече на изток. Всъщност „носът“ на айсберга сякаш започваше да се завърта на юг. Да се завърта бавно. Не. Абсурдно. Не беше възможно. Той затвори очи и се опита да си внуши, че му се привижда. Когато ги отвори обаче, беше още по-сигурен, че...

— Целта променя курса си! — докладва матросът на радара.

— Не може да бъде — възкликна изненадано Жуков. — Не е възможно да стане толкова бързо. Няма какво да го движи.

— И въпреки това го променя — потвърди Горов.

— Не може да е заради торпедото. Само едно торпедо... дори всичките не са в състояние да променят курса на толкова голям айсберг.

— Не. Тук има нещо друго — загрижено изрече Горов.

Капитанът отместа поглед от перископа. Смъкна един микрофон, закрепен за тавана, и заговори, така че думите му да се чуват и в

командната зала, и в сонарното отделение, което се намираше непосредствено до нея:

— Искам анализ на дълбочина до двеста и петдесет метра с всички уреди.

От високоговорителя над главата му отвърна бодър глас:

— Започваме пълно сканиране, господин капитан.

Горов отново приближи очи до перископа.

Целта на сканирането бе да се провери дали океанските течения са достатъчно силни, за да повлияят на курса на айсберга. С помощта на сонар с ограничен периметър, термални сензори, сложни подслушвателни устройства и други уреди за морско наблюдение техниците на „Иля Погодин“ щяха да проследят движенията както на топлокръвните, така и на студенокръвните морски обитатели около подводницата. Пасажи от дребна риба и милиардни пълчища крил — тези подобни на скариди рачета, с които се хранят много от по-едрите морски животни — се оставят да бъдат носени от по-силни течения или нарочно се стремят към тях, особено ако тези океански магистрали са по-топли от околните води. Ако пасажите от риба и крил — както и гъсти слоеве планктон — се движат в една посока и ако това съвпадне с някои други показатели, те могат да дадат представа за посоката и скоростта на теченията.

Две минути след като Горов заповяда сканирането, високоговорителят отново изпраща:

— Силно южно течение на дълбочина сто и петнайсет метра.

Горов отмести глава от перископа и отново взе микрофона:

— На каква дълбочина достига.

— Не мога да определя, господин капитан. Задръстено е с планктон. Все едно да се опиташ да гледаш през стена. Имаме показатели от двеста и дваайсет метра, но това не е най-ниската му част.

— С каква скорост се движи?

— Около девет възела.

Горов пребледня:

— Повтори!

— Девет възела.

— Невъзможно!

— Майко мила — възкликна Жуков.

Горов пусна микрофона, който се вдигна в предишното си положение, и трескаво се върна при перископа. Намираха се на пътя на чудовището. Масивният леден остров се въртеше бавно и величествено в новото течение, но сега бързо движещата се вода го буташе директно отзад. Айсбергът продължаваше да се върти, за да насочи „носа“ си напред, но все още оставаше с едната си страна към подводницата и щеше да се задържи така още няколко минути.

— Целта приближава — докладва операторът на радара. — Петстотин метра!

Той прочете показателите от уредите.

Преди Горов да успее да отговори, подводницата се разтrese, сякаш подхваната от великанска ръка. Жуков падна. От таблото с картата се разлетяха листове. Това продължи само две или три секунди, но всички бяха разтърсени.

— Какво става, по дяволите? — попита Жуков, докато се изправяше.

— Сблъскахме се.

— С какво?

Айсбергът все още се намираще на петстотин метра от тях.

— Вероятно с ледена отломка — отвърна Горов и заповяда да му се докладва за поражения от всяка част на плавателния съд.

Знаеше, че не са се сблъскали с нещо много голямо, защото в този случай вече щяха да потъват. Корпусът на подводницата не беше темпериран, защото имаха нужда от известна подвижност, за да могат да се потапят и изплуват бързо в тези райони на вариращи температури и налягане. При достатъчно голяма скорост дори парче лед с маса един тон бе в състояние да смачка корпуса като картонена кутия. Очевидно се бяха натъкнали на нещо по-дребно; въпреки това сигурно имаше някакви поражения.

Операторът на сонара докладва положението на айсберга:

— Четиристотин и петдесет метра и приближава.

Горов беше в безизходица. Ако не се потопят, щяха да се сблъснат с тази планина от лед. Ако го направят обаче, преди да установят повредите, имаше опасност да не успеят да изплават отново. Просто нямаха достатъчно време, за да извъртят подводницата и да избягат на изток или на запад, тъй като айсбергът се приближаваше изключително бързо, и то странично — простираше се на по половин

километър в двете посоки. Течението със скорост девет възела, започващо на дълбочина сто и петнайсет метра, нямаше да успее да обърне ледения остров с тясната му страна към тях за толкова кратко време, а плавателният съд не беше в състояние да се отдалечи толкова встрани, преди той да ги достигне.

Капитанът вдигна хоризонталния лост на перископа и го прибра в хидравличния му калъф.

— Четиристотин и двайсет метра и приближава!

— Потапяне! — заповяда Горов, въпреки че не беше получил доклад за пораженията. — Потапяне!

Из цялата подводница отекнаха сигнали за потапяне. В същото време започна да вие сирена, предупреждаваща за приближаващ сблъсък.

— Ще се потопим под леда, преди да ни достигне — каза Горов.

Жуков пребледня:

— Той гази сигурно на двеста метра под проклетата повърхност!

Пламтящ от треска, с пресъхнала уста, Никита Горов отговори:

— Знаем. Не съм сигурен, че ще успеем.

* * *

Свирепата буря шибаше безжалостно металните бараки. Съединенията на стените скърцаха. По стъклата на тройните прозорчета тропаха ледени кристалчета като ноктите на десет хиляди мъртъвци, искащи да влязат, огромни реки от мразовит въздух обливаха постройките.

В склада Гюнвалд още не беше открил нищо интересно, макар че бе претърсил вече шкафчетата на Франц Фишер и Джордж Лин. Ако някой от двамата имаше склонност към убийство или не беше съвсем стабилен психически или нормален, нищо от личните му вещи не го издаваше.

Гюнвалд се премести към шкафчето на Пит Джонсън.

* * *

Горов знаеше, че сред другите народи руснаците са известни като намръщени, сериозни и мрачни хора. Разбира се, въпреки доказаната от историята склонност на сънародниците му да се свързват с жестоки владетели или обречени на провал идеологии, това беше пълна илюзия. Руснаците умееха да се смеят, да се веселят, да се правят на клоуни и да се напиват със същия успех както всички останали народи. Повечето студенти на Запад четяха Достоевски и се опитваха да се справят с Толстой и точно произведенията на тези автори изграждаха представата им за съвременна Русия. Въпреки това, ако в момента в командната зала имаше чужденци, те щяха да видят сериозни мъже, намръщени, със склучени вежди, потиснати от мисълта за неизбежната съдба.

Докладите за пораженията дойдоха. Никакви повредени херметични прегради, никакви течове. В предната част разтърсването бе по-силно отколкото отзад и беше нарушило сериозно спокойствието на хората в кабината за контрол на стрелбата две палуби под командната зала. Въпреки показателите на контролните табла плавателният съд сигурно беше претърпял някои външни повреди около носа непосредствено до устройствата за потапяне, които засега изглеждаха непокътнати.

Ако външната обвивка беше само одраскана или леко изкривена, подводницата щеше да оцелее. Ако обаче имаше дори средни повреди, особено около шевове, имаше опасност да не издържи на по-голяма дълбочина. Налягането нямаше да се разпредели равномерно върху целия корпус и поразените участъци можеха да се вдлъбнат и плавателният съд да потъне на дъното.

Гласът на оператора по потапянето прозвуча силно, но спокойно въпреки напрежението:

— Седемдесет метра и продължаваме да се спускаме.

Операторът на сонара докладва:

— Целта се извърта с по-тясната си страна към нас. Продължава да се върти.

— Осемдесет метра — докладва операторът по потапянето.

Трябваше да се спуснат поне на двеста метра. Над водата се виждаха около трийсет метра от леда, а само една седма от айсберга се подаваше над повърхността. За да са сигурни, Горов предпочиташе да се спуснат на двеста и трийсет метра, макар че скоростта на

наближаващата цел поставяше под въпрос достигането и на двеста метра.

Операторът на сонара обяви разстоянието:

— Триста и осемдесет метра и приближава.

— Ако не бях атеист, щях да произнеса молитва — каза Жуков.

Никой не се засмя. В този момент никой от тях не беше атеист — дори Емил Жуков въпреки думите му.

Макар че всички изглеждаха спокойни и уверени, Горов надушваше страха в командната зала. Това не беше нито преувеличение, нито метафора. Страхът наистина миришеше — на пот. Студена пот. Всички в помещението се потяха. То направо вонеше на страх.

— Сто и десет метра — докладва операторът по потапянето.

Операторът на сонара също обяви разстоянието до айсберга:

— Триста и петдесет метра и се приближава бързо.

— Сто и двайсет метра.

Спускаха се стремглаво. Налягането върху корпуса бързо се увеличаваше.

Въпреки че следяха собствените си уреди, всички намираха време да хвърлят поглед към дълбокомера, който изведнъж сякаш се превърна в център на помещението. Стрелката му се движеше бързо, много по-бързо от всеки друг път.

Сто двайсет и пет метра.

Сто и трийсет.

Сто и четирийсет.

Всички в подводницата знаеха, че тя е пригодена за извършване на внезапни маневри, но това не намаляваше напрежението. В последните години, докато страната се опитваше да преодолее обедняването, оставено ѝ от тоталитарния режим, бюджетите за отбрана бяха орязани — освен тези за програмите за развитие на ядрените оръжия — и редовните ремонти биваха забавяни, а понякога отлагани за неопределено време. „Погодин“ не беше в най-доброто си състояние; остаряла подводница, която можеше да служи още много години — или да претърпи сериозна авария всеки момент.

— Сто и петдесет метра — докладва операторът по потапянето.

— Целта е на триста метра.

— Сто и шейсет метра.

Горов стисна с две ръце парапета на командната платформа, за да противодейства на наклона на палубата. Кокалчетата на пръстите му побеляха.

— Целта е на двеста метра!

— Набира скорост, сякаш се спуска по нанадолнище — отбеляза Жуков.

— Сто и седемдесет метра.

Спускаха се бързо, но не колкото се искаше на Горов. Трябваше да се потопят с още шейсет метра, за да са сигурни, че са в безопасност под айсберга — а може би и по-дълбоко.

— Сто и осемдесет метра.

— През цялата си служба съм се спускал толкова дълбоко само два пъти — призна Жуков.

— Ще има с какво да се похвалим — отбеляза Горов.

— Целта е на сто и шейсет метра и приближава бързо! — извика операторът на сонара.

— Сто и деветдесет метра — обяви операторът по потапянето, макар че сигурно виждаше, че всички следят дълбокомера.

Официално максималната дълбочина на спускане на „Иля Погодин“ бе триста и трийсет метра, защото не беше от ядрените подводници, пригодени за дълбоководни операции. Разбира се, ако имаше по-сериозна повреда в обшивката от сблъсъка, тази цифра беше безсмислена. Едно по-силно огъване на корпуса можеше да го направи уязвим и на по-малка дълбочина от посочената в ръководството за управление.

— Целта е на сто и дващест метра и приближава.

Горов също допринасяне за миризмата в малкото помещение. Ризата му беше мокра на гърба и под мишниците.

Операторът по потапянето вече почти шепнеше, но въпреки това гласът му се чуваше ясно:

— Двеста метра и продължаваме да се спускаме.

Лицето на Емил Жуков беше бледо като на мъртвец. Без да престава да стиска парапета, Горов каза:

— Ще рискуваме да се спуснем с още трийсет метра. Трябва да сме много под леда.

Жуков кимна.

— Двеста и десет метра.

Операторът на сонара с мъка сдържаше гласа си да не затрепери. Въпреки това в доклада му прозвуча известна несигурност:

— Целта е на шейсет метра и приближава. Точно пред носа. Ще ни удари!

— Няма! — възрази рязко Горов. — Ще успеем.

— Двеста и дващсет метра.

— Целта е на трийсет метра.

— Двеста дващсет и пет метра.

— Дващсет метра.

— Двеста и трийсет.

— Целта се изгуби — докладва операторът на сонара, издигайки гласа си с една октава на последната дума.

Всички застинаха в очакване на сблъсъка. „Сигурно съм глупак да рискувам живота си и този на още седемдесет и девет човека само за да спася десет пъти по-малко хора“ — помисли си Горов.

Матросът, който следеше ехолота към повърхността, извика:

— Лед отгоре!

Намираха се под айсберга.

— Какво е разстоянието? — попита Горов.

— Седемнайсет метра.

Никой не издаде радостен възглас. Все още бяха твърде напрегнати за това. Всички обаче въздъгнаха едновременно с облекчение.

— Отдолу сме — не скри изненадата си Жуков.

— Двеста трийсет и пет метра и продължаваме да се спускаме — обяви разтревожено операторът по потапянето.

— Стабилизирай на двеста и петдесет — нареди Горов.

— В безопасност сме — въздъгна Жуков.

Горов подръпна добре оформената си брада и установи, че е мокра от пот.

— Не. Не сме. Никой айсберг няма плоско дъно. Ще има издатини и под двеста метра; има опасност да се натъкнем на такава и на тази дълбочина. Не сме в безопасност, докато не излезем напълно изпод него.

* * *

Няколко минути след разтърсването от торпедото Хари и Пит се върнаха в пещерата, докато останалите все още седяха на завет в шейните. Влязоха само колкото да не са изложени пряко на вятъра.

Трябваше да занесат радиостанцията, носена от Хари, в най-тихия ъгъл, за да се свържат с лейтенант Тимошенко и да разберат какво е станало. Навън вятърът виеше като глутница от хиляди вълци и дори в кабините на шейните шумът бе твърде силен, за да чуят собствените си гласове, камо ли радиостанцията.

Пит предпазливо огледа заклещените ледени плочи, образуващи тавана.

— Изглеждат стабилно! — изкрещя Хари, макар че устата му бе на сантиметри от ухото на чернокожия.

Пит го изгледа неразбиращо.

— Добре е! — изрева Хари и вдигна палец.

Пит кимна в съгласие.

Въпреки това се поколебаха, защото руската подводница можеше да изстреля ново торпедо.

Ако влезеха в пещерата с радиостанцията и руснаците стреляха отново, имаше опасност този път таванът да се срути от разтърсването. Щеше да ги смачка или да ги погребее живи.

Зловещият вятър зад гърбовете им беше толкова силен и студен, че Хари имаше чувството, че някой му е пуснал лед във врата. Той съзнаваше, че няма смисъл да стоят на входа, затова пристъпи напред. Пит го последва с фенерчето и двамата бързо се оттеглиха в дъното на помещението. Ревът на бурята се чуваше значително по-слабо, но дори в най-дълбоката част на пещерата шумът беше толкова силен, че се налагаше да увеличат звука на радиостанцията докрай.

Оранжевият кабел от акумулатора на една от шейните все още беше вътре и Хари включи радиостанцията към него. Предпочиташе да използва енергия от шейната, за да пести батериите на самия апарат.

Докато работеха, Пит попита:

— Забеляза ли посоката на вятъра?

Все още се налагаше да говорят на висок глас, но не беше необходимо да викат.

— Преди петнайсет минути духаше перпендикулярно на сегашната си посока — отвърна Хари.

— Айсбергът отново се е извъртял.

— Какво означава това?

— Да съм проклет, ако знам.

— Ти си специалистът по взривовете. Възможно ли е торпедото да е толкова мощно, че да измени временно курса на айсберга?

Пит енергично поклати глава:

— Не.

— И аз не мисля.

Изведнъж Хари се почувства ужасно отчаян от пълната си безпомощност. Изглежда, самата майка Природа бе решила да ги погуби. Шансовете им намаляваха с всяка минута и скоро щяха да станат нулеви — ако вече не бяха. Въпреки предпазния слой вазелин и плетената маска, въпреки дрехите от гортекс и термолит, въпреки защитата на пещерата и временното затопляне в шейните той започваше да се предава на ненамаляващия, безжалостен, заплашващ да счупи термометъра студ. Ставите го боляха. Въпреки ръкавиците на ръцете му беше толкова студено, сякаш ги бе държал цял час в хладилник. И краката му постепенно изтръпваха. Ако горивото на шейните свършеше и така изгубеха възможността да се топят в кабините, имаше реална опасност от измръзване и малкото им сили щяха да се стопят бързо; щяха да загубят способността да се движат дори руснаците да успеят да се качат при тях.

Независимо от умората и депресията обаче той нямаше право да се огъне, защото трябваше да мисли и за Рита. Носеше отговорност за нея, защото тя не се чувстваше толкова уверена на леда, колкото него — плашеше се дори при най-благоприятни условия. Независимо какво ще се случи, той бе решен да бъде до нея винаги когато ѝ потрябва, до последната ѝ минута. И благодарение на нея имаше причина да оцелее: мисълта за още щастливи години с нея, за смеха и любовта ѝ, щеше да го крепи и в най-жестоката буря.

— Единственото друго обяснение — отбеляза той, докато включваше радиостанцията и увеличаваше звука, — е, че може би айсбергът е подхванат от ново течение, много по-силно от предишното, и то го е насочило на юг.

— Дали това ще улесни руснаците, или ще ги затрудни?

— Ще ги затрудни, струва ми се. Ако ледът се движи на юг, а вятърът духа почти напълно от север, подветрената страна на айсберга

ще е отпред. Не могат да качат хора върху него, ако се движи право срещу тях.

— А часът приближава десет.

— Именно.

— Ако не ни измъкнат навреме... ако се наложи да останем тук и в полунощ, ще се измъкнем ли живи? Не ме баламосвай сега. Как мислиш наистина?

— Би трябвало аз да питам теб. Ти си проектирал тези устройства. Знаеш по-добре от мен какви поражения ще причинят.

Пит го изгледа мрачно.

— Мисля... че ударната вълна ще разтроши по-голямата част от леда, върху който сме сега. Има вероятност около двеста метра от айсберга да се запазят, но не цялото парче между предния край и първия заряд. И ако остане широк сто и петдесет или двеста метра, знаеш ли какво ще стане?

Хари го знаеше много добре.

— Айсбергът ще бъде широк сто и петдесет и висок двеста и петдесет метра.

— А така не може да плува.

— Нито за минута. Центърът на тежестта му ще е изместен. Ще се преобърне, за да заеме по-изгодно от физическа гледна точка положение.

Те се втренчиха един в друг, докато радиостанцията между тях пращеше и съскаше, пригласяйки на вятъра при входа.

Накрая Пит каза:

— Де да бяхме успели да извадим десет заряда?

— Само че не успяхме. — Хари вдигна микрофона. — Да видим какви новини имат руснаците.

* * *

Гюнвалд не намери никакви доказателства за вина в шкафчетата на Пит Джонсън и Клод Жобер.

Петима заподозрени. Никакви мрачни открития. Никакви улики.

Той стана от сандъка и отиде в другия край на помещението. На това разстояние от разбитите врати — макар че дистанцията сама по

себе си не намаляваше чувството му за вина — той реши, че може да запали лулата си. Имаше нужда от нея, за да се успокои и да събере мислите си. Скоро наоколо се разнесе блаженият аромат на тютюн с вишнева есенция.

Той затвори очи, облегна се на стената и се замисли за многобройните вещи, които беше намерил в шкафчетата. На пръв поглед сред тези предмети нямаше нищо необичайно. Възможно беше обаче уликите, ако изобщо ги имаше, да са почти незабележими. Можеше да ги открие само ако се замисли. Затова внимателно си представи всеки предмет и затърси нещо необичайно, на което не е обърнал внимание, когато е държал съответната вещ.

Роджър Брескин.

Франц Фишер.

Джордж Лин.

Клод Жобер.

Пит Джонсън.

Нищо.

Ако някой от тези мъже беше душевно нестабилен, потенциален убиец, със сигурност бе дяволски хитър. Криеше лудостта си толкова добре, че дори в личните му вещи нямаше никаква следа, която да я показва.

Разтревожен, Гюнвалд изпразни лулата си в едно кошче за боклук, пълно с пясък, прибра я в джоба си и се върна при шкафчетата. На пода бяха извадени най-ценните свидетелства за пет живота. Докато събираше предметите и ги прибираще по местата им, чувството му за вина се смени със срам, че се е набъркал така в личния живот на други хора, въпреки че обстоятелствата го налагаха.

Тогава видя плика. Двайсет и пет на трийсет сантиметра. Около два сантиметра дебел. В самото дъно на едно от шкафчетата.

В бързината го беше пропуснал най-вече заради сивия му цвят, подобен на този на ламарината, върху която стоеше, и защото бе забутан най-отдолу и най-отзад в шкафчето. Наистина остана изненадан, че го вижда едва сега. В момента, в който го намери, Гюнвалд изпита предчувствие, че точно тук се съдържат уличаващите доказателства, които търсеше.

Пликът беше здраво закрепен за задната стена. Когато го взимаше, Гюнвалд установи, че е залепен с тиксо, следователно

нарочно бе поставен така, за да не бъде открит дори при разбиване на шкафчето.

Пликът беше затворен само с една метална закопчалка и Гюнвалд го отвори. Вътре имаше тетрадка със спирала, съдържаща между страниците си изрезки от вестници и списания.

С неохота, но без колебание Гюнвалд заразлиства тетрадката. Съдържанието го шокира повече, отколкото беше очаквал. Отвратително. Всяка страница. Той веднага разбра, че притежателят на този дневник е, ако не побъркан маниак, то поне човек със сериозно душевно разстройство, опасен за околните.

Гюнвалд затвори тетрадката, изключи лампата в задната част на склада и бързо навлече шубата и външните си обувки. Спъвайки се в преспите, с наведена глава, за да защити лицето си от свирепия вятър, носещ ледени кристалчета, той изтича обратно в комуникационния център, за да уведоми Хари колкото се може по-скоро за откритието си.

* * *

— Лед над нас. Трийсет метра.

Горов слезе от командирската площадка и застана до матроса, следящ ехолота към повърхността.

— Лед над нас. Четирийсет метра.

— Как е възможно да се оттегля? — намръщи се Горов; не искаше да повярва на апаратурата, на която досега винаги се беше доверявал. — Айсбергът би трябвало вече да се е обърнал на дължина, не е възможно да сме минали и половината от дължината му. Над нас все още виси огромна дълга планина.

Матросът се намръщи.

— Не разбирам, господин капитан. Ледът вече е на петдесет метра над нас и продължава да се издига.

— Петдесет метра между нас и долната част на айсберга?

— Тъй вярно.

Ехолотът за изследване на повърхността бе усложнена версия на този, който използваша за изучаване на дъното. Изпращаше високочестотни звукови вълни нагоре, улавяше ехото, отразено в долната част на айсберга (който се намираще над тях) и така

определяше разстоянието между най-горната част на рубката и замръзналия таван на океана. Беше обичаен уред за всяка подводница, на която можеше да се наложи — в изключително редки случаи — да се потопи под полярния леден слой при бягство от някой вражески плавателен съд.

— Петдесет и пет метра, господин капитан.

Писецът на ехолота трептеше нагоре и надолу по въртящата се ролка милиметрова хартия. Черната ивица, която очертаваше, ставаше все по широка.

— Шейсет метра до леда над нас.

Леденият таван над тях продължаваше да се вдига. Нямаше логика.

Високоговорителят над командната площадка изсъска и изпраща. Гласът, който прозвуча от него, беше дрезгав и металически като всички гласове, изкривени от интеркома. Матросът от станцията за контрол на стрелбата докладва онова, което Никита Горов се беше надявал да не чуе на никаква дълбочина, а още повече на сто и петдесет метра под повърхността:

— Господин капитан, предната херметична преграда сълзи.

Всички в командната зала застинаха. Досега вниманието им беше приковано към докладите за айсберга над тях, защото основната опасност бе да не се забият в някой висящ леден сталактит. Докладът на матроса от торпедния отсек им напомняше, че преди да започнат потапянето, са претърпели сблъсък с ледено парче с неизвестна големина и че на сто и петдесет метра под водата всеки квадратен сантиметър от корпуса е подложен на жестоко налягане. Милиони тонове морска вода ги делиха от света на небето, слънцето и свежия въздух, който беше техен истински дом.

Горов смъкна прикрепения към тавана микрофон и каза:

— Капитанът до торпедния отсек. Зад тази преграда има суха изолация.

Сега високоговорителят се беше превърнал в център на вниманието.

— Тъй вярно. Само че от преградата капе. Изолацията сигурно вече е мокра.

Очевидно при сблъсъка бяха претърпели сериозна повреда.

— Много ли тече?

- Само сълзи, господин капитан. Съвсем слабо.
— Къде го открихте?
— По шева между четвърта и пета торпедна камера.
— Пукнатини.
— Не.
— Наблюдавайте го внимателно.
— Само това гледам, господин капитан.

Горов пусна микрофона и той се върна на мястото си.

Жуков се беше качил на командната площадка.

— Можем да променим курса, господин капитан.

— Не.

Горов знаеше какво е хрумвало на помощник-капитана. В момента се движеха по дължината на айсберга и половината от него — поне половин километър — оставаше все още над тях. Наляво и надясно обаче имаше възможност да излязат в открити води след двеста-триста метра, защото широчината на айсберга бе значително по-малка от дължината. Промяната на курса изглеждаше разумна стъпка, но щеше да им коства усилия.

— Докато променим курса, ще сме излезли зад айсберга — каза Горов. — Дръжте този курс, лейтенант.

— Слушам.

— Продължаваме напред, освен ако течението не започне да ни върти.

Матросът при ехолота обяви:

— Осемдесет метра до леда над нас.

Отново това тайнствено вдигане на леда.

Те не се спускаха. И Горов много добре знаеше, че айсбергът не може да се понесе като с магия във въздуха. Защо тогава се увеличаваше разстоянието до него?

— Дали да не започнем да изплаваме? — попита Жуков. — Да се приближим малко към леда. Ако се вдигнем на двеста метра, тази преграда в торпедния отсек може да спре да капе. Налягането ще е значително по-малко.

— Продължаваме на тази дълбочина — отсече Горов.

Той се тревожеше повече за изпотените си подчинени, отколкото за капещата преграда. Те бяха способни мъже и имаха с какво да се гордеят в службата си. Бяха попадали в много напрегнати ситуации и

винаги запазваха спокойствие и действията професионално. Досега обаче самообладанието и уменията бяха единственото, което им помагаше да оцелеят. Този път имаха нужда и от много късмет. Никакво самообладание и никакви умения нямаше да ги спасят, ако обшивката се счупи под огромното налягане. Сега се налагаше да се доверяват не само на себе си, а и на непознатите инженери, проектирали подводницата, и на работниците в корабостроителницата, които я бяха направили. Може би това нямаше да ги тревожи толкова, ако не си даваха сметка за икономическата криза, довела до свиване на бюджета за поддръжка на плавателните съдове. Това вече бе достатъчно, за да ги изкара от самообладание — и вероятно да ги направи невнимателни.

— Не можем да изплаваме — настоя Горов. — Над нас все още има лед. Не знам какво става тук, защо леденият слой се вдига, но трябва да внимаваме, докато не си изясним положението.

— Деветдесет метра до леда над нас.

Горов отново погледна милиметровата хартия на ехолота.

— Сто метра, господин капитан.

Писецът внезапно спря да се движи. Започна да чертае права тънка линия по милиметровата хартия.

— Открита вода! — обяви изненадано матросът. — Над нас няма никакъв лед.

— Излязохме ли изпод айсберга? — попита Жуков.

— Невъзможно — възкликна Горов. — Това е огромен айсберг, дълъг е поне километър. Не сме минали повече от половината. Не можем...

— Над нас отново има лед! — обяви оператора на ехолота. — Сто метра. Лед на сто метра и се спуска.

Горов се втренчи в писеца на ехолота. Водният слой между подводницата и долната част на айсберга изтъняваше бързо.

Деветдесет метра. Седемдесет.

Шейсет. Четирийсет. Трийсет.

Двайсет и пет. Двайсет.

Разстоянието се задържа на петнайсет метра за няколко секунди, но скоро започна да варира силно: петнайсет метра, петдесет, отново петнайсет, дваайсет и пет, петнайсет, седемдесет, нагоре и надолу, нагоре и надолу по съвършено непредвидим начин. Сетне пак се

закрепи на петнайсет метра и писецът започна да се движи по-малко хаотично.

— Разстоянието се задържа постоянно — докладва операторът на ехолота. — Между петнайсет и двадесет метра. Слаби промени. Задържа се... продължава все така... държи едно ниво...

— Възможно ли е ехолотът да не е показвал правилно? — попита Горов.

Операторът на уреда поклати глава:

— Не. Не мисля. Сега изглежда съвсем добре.

— В такъв случай правилно ли разбирам какво е станало преди малко? Да не би насред айсберга да има дупка?

Операторът продължаваше да следи внимателно показалеца на ехолота, готов да сигнализира, ако разстоянието между тях и леда спадне под петнайсет метра.

— Да — отвърна. — Така мисля. Всичко сочи, че сме минали под дупка. Почти в средата на айсберга.

— Дупка с формата на фуния.

— Тъй вярно. Започна като обърната чиния, но когато стигнахме под средата на кухнята, горните ѝ две трети се стесниха значително.

С нарастваща възбуда Горов се осведоми:

— И така достига повърхността на айсберга?

— Не съм сигурен, господин капитан. Но стига поне до повърхността на водата.

Ехолотът, разбира се, не беше в състояние да открива предмети над морската повърхност.

— Дупка — замисли се на глас Горов. — Как, за бога, се е получила?

Никой не отговори.

Горов вдигна рамене:

— Може би учените от „Еджуей“ ще знаят. Те изследват леда. В момента най-важното е, че я има, независимо как се е получила.

— И защо е толкова важна тази дупка? — не разбра Жуков.

В главата на Горов се зараждаше една идея, наченка на изключително рискован план за спасение на учените. Ако кухнята...

— Открита вода — обяви операторът на ехолота. — Над нас няма повече лед.

Емил Жуков натисна няколко клавиша на командния компютър. Погледна монитора:

— Данните съвпадат. Като се има предвид нашата скорост и тази на течението, би трябвало да сме излезли изпод айсберга. Този път се измъкнахме.

— Открита вода — повтори матросът.

Горов погледна часовника си: 22:02. До избухването на шейсетте заряда оставаха по-малко от два часа. Нямаше време за обичайна спасителна акция. Нестандартният план, оформил се в главата на капитана можеше да прозвучи на някого като пълна лудост, но имаше възможност да бъде изпълнен за ограниченото време, с което разполагаха.

Жуков се изкашля. Без съмнение загрижен за влагата, избиваща по херметичната преграда, помощник-капитанът чакаше заповед за изплаване на по-безопасна дълбочина.

Горов смъкна микрофона от тавана:

— Капитанът до торпедния отсек. Как е там?

— Все още капе, господин капитан — прозвуча високоговорителят над главите им, — но не се усилва.

— Продължавайте наблюдението. И запазете спокойствие. — Горов пусна микрофона и се върна на командната площадка. — Двигатели на половин мощност. Ляво на борд.

От удивление издълженото лице на Емил Жуков стана още по-издължено. Той отвори уста да заговори, но не издаде нито звук. Преглътна тежко.

— Искате да кажете, че няма да се издигнем?

— Не веднага — отвърна Горов. — Ще поплаваме още малко под това чудовище. Искам да хвърля още един поглед на онази дупка.

* * *

Звукът на радиостанцията беше увеличен до максимум, за да може гласът на руския свързочник да се чува въпреки бурята, виеща като звяр пред входа на пещерата и над тавана от заклещени един в друг ледени късове. Силното прашене и скърцане от смущенията

отекваше между стените като звук от чегъртане на нокти върху стиропор.

Останалите се бяха присъединили към Хари и Пит, за да чуят удивителната новина от източника. Бяха се скупчили в дъното на пещерата.

Когато лейтенант Тимошенко описа кухнята под плаващия им леден затвор, Хари обясни вероятната причина. Айсбергът се беше отчупил под влиянието на огромна вълна, а цунамито се бе образувало от трус с епицентър почти непосредствено под тях. В тази част на света земетресенията почти винаги са свързани с вулканична активност, както свидетелстват силните изригвания в Исландия отпреди няколко десетилетия. И ако вулканичната дейност на морското дъно се беше активизирала заедно с трусовете, във водата със сигурност се бяха излели обилни потоци лава. Възможно бе тази дупка и останалите неравности на дъното на айсберга да са оформени от изригващи потоци вряла вода.

Въпреки че идваше от изплавалата на повърхността подводница само на неколкостотин метра от тях, гласът на Тимошенко бе заглушен от смущения, макар да не прекъсваше:

— Капитан Горов вижда три възможности. Първо, дупката в дъното на айсберга да завършва с плътен леден таван над водната повърхност. Второ, да води към пещера или тясна цепнатина. И трето, да продължава още трийсет метра нагоре и да се отваря на повърхността на айсберга. Как ви звучи това, доктор Карпентър?

— Да — отвърна Хари, впечатлен от логиката на капитана. — Мисля, че знам какъв точно е случаят.

Той разказа на Тимошенко за цепнатината, отворила се по средата на айсберга при преминаването на гигантските вълни под ледения слой.

— Когато отивахме да поставяме експлозивите, я нямаше, но на връщане към временния лагер се натъкнахме на нея. Едва не пропаднах вътре, изгубих шейната си.

— И тази цепнатина стига до водната повърхност, така ли? — осведоми се Тимошенко.

— Не съм сигурен, но подозирам, че е така. Доколкото мога да пресметна, намира се точно над кухнята, която сте открили отдолу. Дори лавата да не е успяла да пробие целия лед над повърхността,

нагорещената вода сигурно е причинила поне разцепване. И получените цепнатини със сигурност водят надолу до кухнята, която сте засекли с ехолота.

— Ако дупката е под тази цепнатина, може би е по-правилно да я наречем шахта или тунел — готови ли сте да се опитате да слезете в нея?

Въпросът се стори странен на Хари. Той не виждаше смисъл да слиза в пропастта, където бе изчезнала шейната му.

— Ако се наложи да го направим, предполагам, че имаме нужда от някаква катерачна екипировка. Какъв обаче е смисълът? Не разбирам какво сте намислили.

— Така ще се опитаем да ви измъкнем. Ще минете през тунела и ние ще ви вземем изпод айсберга.

В пещерата около Хари останалите осем човека отговориха с възгласи на изненада.

Той им направи знак да запазят тишина. Отново заговори на руския радист:

— Да слезем в тази дупка, в този тунел, и да се доберем по някакъв начин до подводницата? Как ще стане?

— С водолазна екипировка.

— Ама ние нямаме такава.

— Ние имаме.

Тимошенко обясни как могат да им изпратят екипировката.

Хари беше впечатлен от находчивостта на руснаците, но все още бе настроен скептично.

— Занимавал съм се с водолазен спорт, но знам, че човек може да се гмурне толкова надълбоко само ако е добре подготвен и разполага със специална екипировка.

— Ние имаме специална екипировка. Страхувам се, че ще се наложи да се гмуркате без необходимата подготовка.

През следващите пет минути Тимошенко описа в подробности плана на капитан Горев.

Планът беше блестящ, пълен с въображение, смел, добре обмислен. На Хари му се прииска да се срещне с Никита Горев, да види що за човек е.

— Може да проработи, но е рисковано — отбеляза. — А и няма гаранция, че тунелът от вашата страна излиза и при нас. Може да не

успеем да го открием.

— Възможно е — съгласи се Тимошенко, — но това е най-добрата възможност. До взрива остава само час и половина. Не е възможно да стигнем с лодките до айсберга, да го изкачим и да ви свалим за толкова кратко време. Сега вятърът идва зад айсберга, духа силно и от двете му страни. Ще се наложи да изтеглим лодките в предната му част, а цялата ледена планина се движи с девет възела.

Хари знаеше, че е вярно. Беше казал на Пит почти същото само преди половин час.

— Лейтенант Тимошенко, трябва да го обсъдя с колегите си. Дайте ни една минутка, моля.

Все още приведен над радиостанцията, Хари се обърна към останалите:

— Е?

На Рита щеше да ѝ се наложи да се бори с фобията си както никога преди — защото никога не беше влизала в леда, никога не се бе озовавала заобиколена отвсякъде от него. Въпреки това тя първа заговори:

— Да не губим време. Разбира се, че ще го направим. Не можем просто да седим и да чакаме да умрем.

Клод Жобер кимна:

— Нямаме голям избор.

— Шансът да успеем е едно на десет хиляди — прецени Фишер, — но нали такава беше и вероятността за трус, преди да стигнем лагера.

— И аз съм съгласен — обяви Браян.

Роджър Брескин кимна:

— И аз.

— Аз се присъединих към експедицията заради приключението — каза Пит Джонсън. — Сега виждам, че ще получа повече силни усещания, отколкото съм очаквал. Ако се измъкнем живи от тази бъркотия, кълна се, ще прекарвам вечерите си само у дома с хубава книга.

Хари се обърна към Лин:

— Е, Джордж?

Китаецът бе вдигнал очилата и бе свалил плетената си маска; ужасът личеше по всяка бръчка на лицето му.

— Ако останем тук, ако не се измъкнем преди полунощ, има ли шанс да преживеем експлозията и остатъкът от айсберга да ни издържи? Останах с впечатлението, че преди да се появи тази подводница, разчитахме само на това.

Хари постави въпроса ребром:

— Ако вероятността за успех на плана на капитан Горов е едно на десет хиляди, шансът да оцелеем след експлозията е едно на милион.

Лин хапеше долната си устна толкова силно, че Хари не би се учудил, ако по брадичката му потече кръв.

— Джордж, с нас ли си, или не?

Накрая Лин кимна.

Хари отново вдигна микрофона:

— Лейтенант Тимошенко?

— Чувам ви, доктор Карпентър.

— Решихме, че планът на капитана ви има логика. Ще го изпълним... ако е възможно.

— Възможно е, докторе. Убедени сме.

— Трябва да действаме бързо. Не вярвам да стигнем до цепнатината преди единайсет часа. Така ни остава един час за всичко останало.

— Ако всички си представим какво може да се случи в полунощ, това ще ни накара да съберем достатъчно сили, за да успеем навреме — каза Тимошенко. — Късмет.

— И на вас — отвърна Хари.

* * *

След няколко минути, когато бяха готови да напуснат пещерата, Хари още не беше получил обаждане от Гюнвалд. Когато се опита да се свърже с „Еджуей“, от радиостанцията се чу само прашене.

Очевидно щеше да се наложи да влязат в цепнатината, без да знаят кой от тях е вероятният нападател на Браян Доърти.

* * *

Дори най-съвършената телекомуникационна екипировка не е в състояние да се справи със смущенията, причинени от зимна полярна буря. Гюнвалд вече не приемаше силния сигнал от американската база в Туле. Опита на всички честоти, но бурята властваше над целия ефир. Единствените откъслечни човешки звуци бяха части от някаква музикална програма, които ту се чуваха, ту заглъхваха през пет секунди. От радиостанцията звучаха само смущения: вой, скърцане, стържене, съскане, прашене — концерт на хаоса без акомпанимент дори от един човешки звук.

Той се върна на честотата, на която би трябвало да предава Хари, наведе се над радиостанцията, доближи микрофона до устните си, сякаш можеше да установи връзка със силата на волята си.

— Хари, чуваш ли ме?

Само смущения.

Може би за петнайсети път той прочете своя и техния код, повишавайки глас, сякаш се опитваше да надвика пращането.

Никакъв отговор. Тук не ставаше въпрос да ги чуе или те да го чуят. Те просто не приемаха сигнала му.

Знаеше, че трябва да се откаже.

Гюнвалд погледна тетрадката, отворена върху масата до него. Макар че беше разглеждал тази страница вече десетки пъти, той потрепери.

Не можеше да се откаже. Те трябваше да знаят какъв звяр има сред тях.

Отново се опита да се свърже.

Отново само смущения.

ЧАСТ ПЕТА

ТУНЕЛЪТ

22:45

ЕДИН ЧАС И ПЕТНАЙСЕТ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Облечен с дебели зимни дрехи, Никита Горов внимателно оглеждаше с бинокъла си една трета от хоризонта от мостика на „Погодин“ за други парчета лед освен айсберга, носещ учените от експедицията „Еджуей“. Страховитата ледена планина се намираше право пред подводницата и все още се носеше от дълбокото морско течение, започващо на сто и петнайсет метра под повърхността и достигащо до около двеста и шейсет метра.

Бурята караше морето да кипи около плавателния съд. Вълните се блъскаха в подводницата по непредвидими начини, затова Горов не беше готов за следващия им удар. Внезапно плавателният съд се залюля толкова силно наляво, че всички на мостика бяха повалени; капитанът се блъсна в Емил Жуков и Семичастний. Той успя да се отдели от тях и да се хване за покрития с лед парапет точно когато водна стена се издигна над рубката и заля мостика.

Когато плавателният съд зае отново изправено положение, Жуков изкрещя:

— Предпочитам да съм на двеста и петдесет метра под водата!

— А! Виждаш ли? — извика Горов. — Тогава не оценяваше колко си добре!

— Повече няма да се оплаквам.

Айсбергът вече не предоставяше страна, зад която подводницата да бъде на завет. Бурята бушуваше с всички сили откъм задната му част и двете му дълги стени оставаха незащитени от безмилостния вятър. Бяха принудени да се изложат на стихията и плавателният съд се издигаше и спускаше, клатеше се и се тресеше като животно в предсмъртна агония. Поредната колосална вълна се стовари откъм дясната страна на корпуса, разби се с рев около рубката и заля мостика с ниагарски водопади от ледена вода. През повечето време подводницата стоеше опасно наклонена наляво върху гърбицата на някоя чудовищна черна вълна. И тримата мъже на мостика бяха покрити с тънък слой лед като металния парапет около тях.

Незащитените от предпазните очила и качулката части от лицето на Горов бяха намазани с дебел слой ланолин. Макар че не беше обърнат директно срещу вятъра, студът жестоко щипеше носа и бузите му.

Емил Жуков носеше шал около долната част на лицето си. Налагаше му се да гледа директно срещу вятъра и не можеше да стои така без защита, защото кожата му щеше да се обели от милионите ледени иглички, носени със сто и петдесет километра в час от бурята. Шалът му се беше развил и той бързо го хвана с две ръце, изтръска го от ледената кора и отново го уви около устата и носа си. Продължи да наблюдава стоически своята третина от мрачния хоризонт.

Горов свали бинокъла си за нощно виждане и се обърна, за да погледне двамата мъже, работещи върху рубката до самия мостик. Бяха осветени частично от червената крушка на мостика и от един фенер. И двамата хвърляха зловеци, разкривени сенки като на демони, трудещи се прилежно върху мрачните машини на ада.

Един от тези матроси стоеше на самия връх на рубката между двата перископа и мачтата на радара, което сигурно бе по-ужасяващо или по-възбуждащо от язденето на див кон на тексаско родео (в зависимост от склонността на човек да се излага на опасности), въпреки че беше осигурен с въже за антената. Той представляваше една от най-странните гледки, които капитан Горов бе виждал някога. Матросът бе увит с толкова много слоеве водонепропускливи дрехи, че се движеше с мъка, но при сегашното си положение се нуждаеше от всяка възможна защита, за да избегне измръзването. Като жив гръмоотвод върху подводницата, той бе оставен на произвола на ураганния вятър, неспирния порой от ледени кристалчета и студените пръски морска вода. Леденият слой, покриващ дрехите му, беше изключително дебел и непрекъснат. Около врата, раменете, лактите, китките, бедрата и коленете му тази бяла обвивка се прорязваше от ясни пукнатини, но дори на тези места дрехите не се виждаха. Иначе цялото тяло на злощастния моряк блестеше, искреше, проблясваше. Напомняше на Горов за курабийките с форма на човечета, покрити със захарна глазура, които в Русия даваха на децата за Нова година.

Вторият матрос стоеше на късата стълба, водеща от мостика към върха на рубката. Беше вързан здраво през кръста за едно от стъпалата,

за да може да работи с две ръце, и прикрепваше няколко алуминиеви контейнера за верига от титанова сплав.

След като се увери, че работата е на привършване, Горов отново вдигна бинокъла и се загледа към хоризонта.

22:56

ЕДИН ЧАС И ЧЕТИРИ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Тъй като убийственият вятър духаше в гърба им, достигането до цепнатината можеше да стане и с шейните. Ако се движеха направо към центъра на бурята, щяха да са изправени пред почти нулева видимост. В този случай със същия успех можеха да вървят пеша, а може би дори щеше да е за препоръчване, макар че щеше да се наложи да се завържат един за друг, за да не се загубят и да не бъдат отнесени. Движейки се по посоката на вятъра обаче, бяха в състояние да виждат на десет-петнайсет метра напред, макар че видимостта намаляваше с всяка изминала минута. Скоро щяха да бъдат като слепци.

Когато наближиха пропастта, Хари спря шейната си и неохотно слезе. Въпреки че се държеше здраво за дръжката на вратата, един силен порив веднага го повали на колене. Когато скоростта на вятъра намаля достатъчно, той се изправи, макар и не без значително усилие, и увисна на вратата, проклинайки бурята.

Другите шейни спряха зад него. Последната се намираще едва на трийсетина метра, но той виждаше само жълтото сияние от фаровете. Беше толкова бледо, че можеше да е мираж.

Хари най-после се осмели да пусне дръжката на вратата, наведе се, за да оказва най-малко съпротивление на вятъра, и продължи напред с фенера си, докато не се увери, че следващите трийсетина метра са безопасни. Вятърът го смразяваше до мозъка на костите, бе толкова студен, че въпреки плетената маска при всяко вдишване гърлото и дробовете го заболяваха. Хари побърза да се върне в сравнително топлата кабина на шейната и внимателно я премести с трийсет метра напред, преди да слезе, за да разузнае следващия участък.

Така отново откри цепнатината, но този път не рискува да падне в нея. Беше три-четири метра широка и се стесняваше, мракът надолу бе толкова пълен, че фенерчето не беше в състояние да го разсее.

Доколкото можеше да види през заскрежените си очила — покриваха се с ледени кристалчета в момента, в който ги избършеше

— стената, покрай която щеше да се наложи да слезе, бе гладка. Не можеше да е напълно сигурен: угълът, под който гледаше в бездната, странното отражение на светлината в леда, сенките, изкривени като демонични танцьори при най-малкото движение на фенера, навятият сняг, спускащ се през ръба в дълбините — всички фактори се съюзяваха, за да попречат на ясения му поглед надолу. На по-малко от трийсетина метра се виждаше дъно или широк перваз, където можеше да достигне сравнително безопасно.

Хари обърна шейната и предпазливо я приближи на заден ход до ръба на пропастта — действие, което не без основание можеше да бъде обявено за самоубийствено. Като се имаше предвид, че им оставаха само шейсет скъпоценни минути, този риск изглеждаше не само оправдан, а и необходим. „Освен манекените и министър-председателите никой не е постигнал нищо, като стои неподвижно.“ Това беше любимият афоризъм на Рита, която бе британска гражданка, и Хари често се смееше, когато си го спомнеше. Сега не му беше до смях. В момента поемаше премерен риск с по-голяма вероятност за провал, отколкото за успех. Имаше опасност ледът около него да се срути в пропастта както при предишното му идване.

Въпреки това той беше готов да се довери на късмета, да остави живота си в ръцете на боговете. Ако на този свят имаше справедливост, този път съдбата трябваше да е на негова страна.

Докато другите спрат шейните си, слязат и се присъединят към него, Хари вече бе завързал за буксирната кука на шейната си две найлонови въжета, издържащи петстотинкилограмово натоварване. Първото въже беше дълго дващест и пет метра и ако се изпусне, щеше да спре падането му малко преди да се удари в земята. Той го завърза около кръста си. Второто бе трийсет метра дълго — по него щеше да се спусне в пропастта.

Пит Джонсън се приближи и подаде на Хари фенера си.

Хари вече бе пъхнал своя с рефлектора надолу до дясното си бедро в колана за инструменти на кръста си. Взе фенера на Пит и го пъхна до лявото си бедро. Двата жълтеникави лъча осветиха крачолите му.

Нито той, нито Пит опитаха да заговорят. Вятърът виеше като адско изчадие, изпълзяло в деня на Второто пришествие. Беше

удивително силен, по-силен отпреди. Нямахте да успеят да се чуят един друг дори да раздерат белите си дробове от крещене.

Хари легна по корем върху леда и хвана с две ръце въжето за спускане.

Пит се наведе и окуражително го потупа по рамото. След това бавно го спусна през ръба в пропастта.

Хари си мислеше, че държи здраво въжето, и бе сигурен, че ще успее да контролира скоростта си на спускане, но се лъжеше. Въжето се изплъзна от ръцете му като намазано с грес и той падна в цепнатината. Може би ръкавиците му бяха хлъзгави заради леда, може би заради вазелина от толкова пъти в последните дни, когато неволно бе докосвал лицето си. Каквато и да беше причината, въжето се изплъзна като живо от ръцете му и той полетя в бездната.

Една ледена стена проблесна на пет-шест сантиметра пред очите му на светлината на фенерите. Той стисна с всички сили въжето и се опита да се задържи и с колене за него, но продължи да пада свободно.

В пороя от сипец се в дупката сняг и на отразената от леда светлина Хари бе преценил, че ледената стена е сравнително гладка, но сега не беше съвсем сигурен. По-късото осигурително въже нямаше да го спаси, ако от леда стърчи някакъв остър ръб. Ако падне с такава голяма скорост върху някоя назъбена издатина, тя можеше да разкъса дори дебелиите му дрехи, да разпори корема му, да го промуши...

Въжето протърка хлъзгавия слой на ръкавиците му и той внезапно се спря — може би на двајсетина метра под ръба на цепнатината. Сърцето му думкаше като тъпан и всички мускули на тялото му бяха по-стегнати от възела около кръста му. Задъхан, той се залюля на въжето, удари се болезнено — сетне по-леко — в стената, докато сенки и отблясъци от фенерите танцуваха под него като тъпла духове, избягали от Хадес.

Хари не смееше да спре, за да се успокои. Часовниковите механизми продължаваха да отмерват времето до взрива.

След като се спусна още шест-седем метра по въжето, той достигна дъното. Цепнатината беше трийсетина метра дълбока, почти колкото бе преценил отгоре.

Той извади един от фенерите от колана си и заоглежда за входа на тунела, описан от лейтенант Тимошенко. От първото си натъкване на пропастта по-рано през деня помнеше, че е петнайсетина метра

дълга и три-четири метра широка по средата, но по-тясна в краищата. В момента нямаше видимост върху цялото ѝ дъно. Когато част от стената се беше срутила под моторната му шейна, ледът бе паднал на дъното и сега образуваше триметрова преграда, разделяща цепнатината на два сравнително еднакви участъка. Силно обгорената шейна стоеше най-отгоре.

Участъкът, в който се беше спуснал Хари, беше задънен. Нямаше странични галерии, нито по-дълбоки пукнатини, в които да успее да се пъхне, никакъв проход към водата.

Като се хлъзгаше, със страх да не би някой от ледените блокове да се размести и да го притисне, той се изкачи върху преградата. Проправи си път между смачканата и обгоряла шейна и ледените късове, които заплашително се клатеха под краката му, и се прехвърли от другата страна.

Отвъд преградата във втората половина на пропастта той намери път към тайнствените дълбини на леда. В дясната стена нямаше пещери или пукнатини, но лявата не стигаше до самия под. Свършваше на около метър от дъното.

Хари легна по корем и пъхна фенера в ниския отвор. Галерията беше десетина метра широка, но височината ѝ не надвишаваше метър. Продължаваше направо шест-седем метра, сетне се спускаше рязко.

Струваше ли си да я изследва?

Хари погледна часовника си: беше 23:02.

Петдесет и осем минути до взрива.

Той насочи фенера напред и бързо пропълзя в галерията. Макар че беше долепил корема си до пода, тунелът бе толкова нисък, че на места таванът притискаше тила му.

Хари не страдаше от клаустрофобия, но като нормален човек изпитваше страх да остане затворен на това изключително тясно място на трийсет метра под леда в полярната пустош, докато около него петдесет и осем часовникови механизма бързо скъсяват времето до взрива. Странна ситуация.

Въпреки това той продължи да се гърчи и да се придвижва напред с лакти и колене. След десетина метра установи, че тунелът излиза на дъното на обширно отворено пространство — кухня в сърцето на леда. Той премести фенера наляво и надясно, но от мястото

си не беше в състояние да прецени истинските размери на кухнята. Затова изпълзя, изправи се и извади втория фенер.

Намираше се в кръгла зала с диаметър около трийсет метра, от която излизаха десетки цепнатини, задънени проходи и тунели. Таванът очевидно бе оформен от извирането на гореща вода и пара: почти съвършен купол, прекалено гладък, за да е образуван от друго освен от най-изключителното природно явление — изригване от недрата на земята. Този свод, чието съвършенство бе нарушено само от няколко малки висулки и пукнатини, беше висок двайсет метра в центъра си и завършваше в стените на десет метра височина. Подът се спускаше към средата на залата със седем стъпала от по метър, така че цялото помещение приличаше на амфитеатър. В центъра на кухнята, където би трябвало да се намира сцената, имаше езеро с неспокойна морска вода дванайсетина метра в диаметър.

Тунелът.

На няколко десетки метра надолу тази широка шахта излизаше в кухнята под айсберга във вечния подводен мрак, където би трябвало да ги чака „Иля Погодин“.

Хари се втрени като хипнотизиран в тъмната вода, сякаш това бе врата между измерения, вратичка на дъното на стар гардероб, водеща към вълшебната страна Намия, торнадо, способно да пренесе едно дете и едно куче в Оз.

— Проклет да съм.

Гласът му отекна в залата.

Изведнъж той се почувства окрилен.

Дълбоко в себе си се беше съмнявал в съществуването на този проход. Бе склонен да вярва, че ехолотът на „Погодин“ се е повредил. Как бе възможно тунелът през монолитния лед да остане отворен в тези мразовити води? Защо не беше замръзнал? Той бе предпочел да не търси обяснение от другите, за да не ги тревожи. По-добре беше да прекарат последния час от живота си с надежда, отколкото без нея. Въпреки това тази загадка продължаваше да остава без отговор.

Сега виждаше причината. Водата в тунела продължаваше да се движи от колосалните морски течения дълбоко отдолу. Не можеше да остане в покой. Повърхността ѝ се набраздяваше, издигаше се ритмично до около два метра в пещерата, бълбукаше и се плискаше, сетне бързо се оттегляше до ръба на дупката. Издигаше се и се

оттегляше, издигаше се и се оттегляше... Постоянното движение предотвратяваше замръзването на повърхността и пречеше на образуването на лед в самия тунел.

Разбира се, след известно време, да речем два или три дни, тунелът вероятно щеше да се стесни. Постепенно по стените щеше да се отложи нов лед независимо от движението на водата, докато проходът стане непреодолим и накрая се затвори.

Те обаче нямаха нужда от тунела след два или три дни. Трябваше им сега.

През последните дванайсет часа природата работеше само срещу тях. Може би сега бе решила да им покаже милостта си.

Да оцелеят.

Париж. Хотел „Джордж V“.

„Мое и Шандон“.

Бар „Лудият кон“.

Рита...

Спасението беше възможно. На косъм.

Хари затъкна един от фенерите в колана си. Пъхна се отново в ниския проход между сводестата зала и дъното на цепнатината, нетърпелив да извика другите и да организира мъчителното им измъкване от този леден затвор.

23:06

ПЕТДЕСЕТ И ЧЕТИРИ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

От командната площадка Никита Горов наблюдаваше петте видеоекрана, наредени на тавана. С известно усилие той следеше едновременно изчисленията — някои изразени с триизмерни диаграми — извършвани от пет различни програми, които постоянно събираха и обработваха данните за относителното положение и скоростта на подводницата и айсберга.

— Открита вода — докладва операторът на ехолота. — Над нас няма никакъв лед.

Горов управляваше „Иля Погодин“ в дисковидната вдлъбнатина с диаметър от четиристотин метра под айсберга. В момента рубката на подводницата се намираше точно под широкия дванайсет метра тунел. Налагаше се да останат в това положение под обърнатата ледена фуния през цялото време на операцията.

— Скоростта е изравнена с тази на целта — повтори Жуков доклада, който получи от кабината за управление.

Един от матросите в командната зала потвърди:

— Скоростите изравнени.

— Изправи курса — нареди Горов.

— Курсът изправен, господин капитан.

Без да откъсва поглед от мониторите, Горов присви очи, сякаш говореше не на подчинените си в помещението, а на тях:

— И следете дяволски внимателно посоката на течението.

— Открита вода. Никакъв лед над нас.

Над тях, разбира се, плаваше огромна маса лед, колосален остров, но не непосредствено над ехолота. Звуковите вълни навлизаха право в тесния тунел и достигаха повърхността двайсет метра над тях, където проходът излизаше в кухнята, описана от Карпентър на Тимошенко.

Капитанът се подвоуми. Колебаеше се да действа, преди да е сигурен, че са заели най-подходящата позиция. Той остана вперил поглед в петте монитора още половин минута. Когато се увери, че

скоростта на подводницата е максимално изравнена с тази на айсберга, смъкна микрофона от тавана и нареди:

— Капитанът до свързочното отделение. Освободете антената, лейтенант.

Гласът на Тимошенко прозвуча от високоговорителя:

— Антената освободена.

Между перископите и металните мачти на върха на рубката бяха закрепени осем водонепропускливи алуминиеви контейнера. Държаха се от голям брой найлонови въжета, някои от които без съмнение се бяха скъсали при второто потапяне на подводницата на двеста и петдесет метра под повърхността — както всъщност се и очакваше.

Когато Тимошенко освободи антената, от върха на рубката сред ято мехурчета бе изпуснат пълен с хелий балон. Ако всичко върви добре както винаги досега, сега той се издигаше бързо в тъмните води, влачейки със себе си кабела на антената. Като разузнавателна подводница „Иля Погодин“ бе извършвала тази операция хиляди пъти в течение на годините.

Осемте контейнера на върха на рубката обаче не бяха нещо обичайно. Бяха закрепени за кабелната антена с тънки титанови вериги и пружинни ключалки. Когато издигащият се хелиев балон достигнеше седем метра над рубката, той щеше да дръпне веригата и контейнерите достатъчно силно, за да развърже възлите на оставащите найлонови въжета. Тъй като съдържаха въздух, алуминиевите кутии щяха да се издигнат сами и нямаше да бъдат в тежест на балона.

Хелиевият балон се издигна до двеста метра под повърхността за секунди, сетне на сто и осемдесет, на сто и седемдесет — направо към стеснението на ледената фуния над подводницата. Сто и трийсет метра. Контейнерите сигурно също се издигаха. Сто метра. Въздушните мехурчета, съпровождали балона при освобождаването му, сигурно изоставаха от антената и кутиите от самото начало, защото хелият в балона се разширяваше и издигаше по-бързо от кислорода в мехурите. На около сто и трийсет метра под повърхността балонът щеше да влезе плавно в тесния тунел и да продължи безпрепятствено нагоре, да тегли кутиите по-нависоко и по-нависоко, по-бързо и по-бързо.

Операторът на ехолота се наведе над уреда и докладва:

— Засичам препятствие в тунела.

— Лед ли? — попита Горов.

— Не. Препятствието се издига.

— Това са кутиите.

— Тъй вярно.

— Действа — възкликна Жуков.

— Явно — съгласи се капитанът.

— Сега, ако учените са открили другия край на тунела...

— Можем да продължаваме с по-трудната част — завърши изречението Горов.

На мониторите не спираха да присветват цифри и образи.

Накрая високоговорителят изпращя и лейтенант Тимошенко обяви:

— Антената се вдигна. Балонът е на повърхността, господин капитан.

Горов смъкна микрофона, прочисти гърлото си и каза:

— Удължете автоматичната система, лейтенант. Дайте още двайсет метра жица.

След малко Тимошенко докладва:

— Двайсет метра кабел допълнително подадени, господин капитан.

Емил Жуков избърса с длани навъсеното си лице:

— Сега ни остава само да чакаме.

Горов кимна:

— Остава ни само да чакаме.

23:10

ПЕТДЕСЕТ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Хелиевият балон излезе от горния край на тунела заподскача весело по вълните. Въпреки синкавосивия си цвят той се стори на Хари като ярко балонче за рожден ден.

След отпускането на допълнителните двайсет метра кабел осемте алуминиеви контейнера изскочиха един по един на повърхността. Блъскаха се един в друг с глухо, едва чуто думкане.

Хари вече не беше сам в куполообразната кухня. Рита, Браян, Франц, Клод и Роджър се бяха присъединили към тях. Сега и Джордж Лин би трябвало вече да е стъпил на дъното на цепнатината, а Пит Джонсън — да е започнал да се спуска по въжето от брулената повърхност на айсберга.

Хари взе импровизираната кука от тел и медни тръби и каза:

— Хайде. Да изваждаме тези неща от водата.

С помощта на Франц и Роджър той успя да закачи веригата и да изтегли кутиите от дупката. При това краката и на тримата мъже се намокриха до коленете и за секунди дебелите им дрехи замръзнаха около прасците. Въпреки че обувките и панталоните им бяха непромокаеми, това външно намокряне изсмукваше част от телесната им топлина. Премръзнали, треперещи, те трескаво отвориха контейнерите и извадиха екипировката, изпратена им от „Иля Погодин“.

Всяка кутия съдържаше устройство за гмуркане. Това обаче не бяха обикновени водолазни костюми. Бяха предназначени за използване на изключително голяма дълбочина и при изключително ниски температури. Всеки костюм имаше комплект батерии, които се прикрепяха с колан около кръста. Те осигуряваха затопляне на принципа на електрическото одеяло.

Хари остави екипировката си на леда на голямо разстояние от най-високото ниво на постоянно издигащата се и спадаща вода от дупката. Към костюма имаше кислородна бутилка. Маската беше достатъчно голяма, за да покрие лицето от брадичката до челото, като

така премахваше нуждата от отделен дихател; въздухът постъпваше направо през маската, така че водолазът да може да диша през носа.

Всъщност те нямаше да дишат въздух, а смес от кислород, хелий и още няколко специални добавки, позволяващи на организма да издържи на по-голяма дълбочина. Тимошенко им беше обяснил по радиостанцията, че тази газова смес ще осигури гмуркане при „минимални поражения“ за дихателната и кръвоносната система. Хари не виждаше особено успокоение в думите на лейтенанта. Мисълта за петдесет и осемте мощни взрива обаче бе достатъчна, за да го накара да се довери на руската водолазна техника.

Водолазните костюми се различаваха от стандартната екипировка и в друго отношение. Панталоните бяха като чорапогащи, а ръкавите на горнището завършваха с ръкавици. Качулката покриваше цялата глава и тази част на лицето, която не беше защитена от голямата маска, сякаш оставянето дори на един квадратен сантиметър гола кожа щеше да доведе до незабавна, особено мъчителна смърт. Водолазните костюми приличаха на малко по-удобни версии на скафандрите, използвани от космонавтите за излизане от корабите им.

Докато отваряха кутиите, Джордж Лин влезе в пещерата. Огледа екипировката с нескрито подозрение:

— Хари, сигурно има друг начин. Трябва да има...

— Не — срязва го Хари. — Няма. Или това, или нищо. Няма време за повече спорове, Джордж. Затвори си устата и се обличай.

Лин изглеждаше умърлушен. Но не приличаше на убиец.

Хари огледа останалите, които трескаво вадеха своята екипировка. Никой от тях не приличаше на убиец, но въпреки това някой бе ударил Браян и по някаква безумна причина можеше да им създаде неприятности под водата.

Пит Джонсън изпълзя мъчително от ниския проход, псувайки леда над себе си. За него промъкването през тясното пространство беше най-трудно. Широките му рамене сигурно едва минаваха през стесненията.

— Обличайте се — подкани ги Хари; гласът му прозвуча странно глухо в ледения амфитеатър. — Няма време за губене.

Смениха полярните си облекла с водолазните костюми с бързина, предизвикана от некомфортното им положение и отчаянието. Хари, Франц и Роджър вече изпитваха сериозна болка в коленете заради

намокрянето. Краката им бяха наполовина изтръпнали — не много добър признак — но шокът бе възвърнал временно чувствителността им и сега кожата от прасците до пръстите им боцкаше, сърбеше, гореше. На другите това допълнително страдание беше спестено, но това не намаляваше ругатните и оплакванията им през краткото време, когато трябваше да останат голи. В пещерата не ставаше течение, но температурата сигурно беше под минус пет градуса. Затова те сменяха облеклото над и под кръста си на етапи, за да не остават напълно необлечени на убийствения студ: външните и вътрешните обувки, чорапите, панталоните и дългите гащи се сменяха бързо с гумените панталони на водолазния костюм; след това шубите, жилетките, пуловерите, ризите и фланелите отстъпваха място на гумените горница и качулките.

Срамежливостта беше не по-малко смъртоносна от полярната буря. Когато се напъха в долнището на водолазния костюм, Хари вдигна поглед и видя голите гърди на Рита, докато тя обличаше горницето си. Кожата ѝ бе синкавобяла и настръхнала. Докато се закопчаваше, тя срещна погледа му и му намигна.

Това го възхити. Беше сигурен, че е обхваната от мъчителен страх. Тя вече не беше просто върху леда. Беше вътре в него. Заровена. Ужасът ѝ сигурно бе непоносим. Преди да се спуснат в тунела до подводницата — ако изобщо беше възможно да я достигнат живи — тя без съмнение щеше да си спомни смъртта на родителите си, да преживее в подробности онази ужасна случка от детството си.

Пит с мъка се опитваше да се напъха в костюма:

— Тия руснаци да не са пигмеи бе?

Всички се засмяха.

Шегата не беше чак толкова смешна. Смехът просто свидетелстваше под какво напрежение се намират всички. Хари чувстваше паническият им страх.

23:15

ЧЕТИРИЙСЕТ И ПЕТ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Високоговорителят донесе лошата новина, която всички в командната зала очакваха:

— Херметичната преграда отново капе, господин капитан.

Горов отмести поглед от петте монитора и смъкна микрофона.

— Капитанът до торпедния отсек. Пак ли е тънък слой влага както преди?

— Тъй вярно. Почти същото е.

— Наблюдавайте го.

— Като знаем на какво разстояние е ледът над нас, можем да се издигнем на двеста метра — предложи Жуков.

Горов поклати глава:

— В момента имаме само един проблем — влагата в торпедния отсек. Ако се издигнем на двеста метра, това може да остане, а ще трябва да мислим и за айсберга — да не би някое ново течение да промени курса му.

Ако се издигнеха с трийсетина или повече метра в кухнята, за да намалят малко налягането върху корпуса, „Погодин“ щеше да се загнезди в леда като неродено бебе в утробата на майка си. Сетне, ако айсбергът променеше бързо скоростта си, имаше опасност да не забележат навреме. Щяха да се сблъскат с леда отпред или стената зад тях да ги удари.

— Продължаваме на тази дълбочина — каза Горов.

* * *

Тетрадката притежаваше зла сила, която Гюнвалд с ужас установяваше, че не може да преодолее. Съдържанието му го потрисаше, отблъскваше, отвращаваше, но въпреки това той не беше в състояние да устои на подтика си да разгърне още една страница, сетне още една, после друга. Чувстваше се като диво животно, попаднало на

вътрешностите и наполовина оглозгания труп на друго от своя вид, станало жертва на хищник: завираше носа си в останките, душеше ги уплашено, но любопитно, засрамен от себе си, но с огромен и извратен интерес от ужасната съдба, която може да сполети някой от себеподобните му.

В известен смисъл тетрадката беше дневник на безумието, ежеседмична хроника на пътуванията на едно съзнание през границите на здравия разум към владенията на лудостта — въпреки че собственикът ѝ очевидно не виждаше нещата в тази светлина. За този душевно разстроен човек дневникът сигурно беше като научен проект, изследване на свидетелствата за един въображаем заговор срещу Съединените щати и демокрацията. Изрезките от вестници и списания бяха подредени според датата на публикуването и залепени за страниците на бележника с тиксо. В полето покрай тях собственикът на дневника беше записвал коментарите си.

Най-ранните изрезки бяха взети от различни апокрифни политически издания с ограничено разпространение, публикувани в САЩ както от леви, така и от десни екстремистки групи. Този човек намираще гориво за изгарящата си параноя и от двете страни на политическия спектър. Това бяха силно преувеличени измислици с най-безумен, просташки и скандален характер: в една изрезка президентът бил твърдолинеен комунист, в друга се обявяваше за фашист фанатик; в една го набеждаваха за хомосексуалист педофил, в друга — за незадоволим сатир, за когото всяка седмица в Белия дом вкарвали тайно по десет момичета; папата ту се заклеяваше като десен екстремист, поддържащ диктаторите от Третия свят, ту за маниак левичар, тайно подкопаващ устоите на демокрацията и работещ за конфискацията на световните богатства в полза на йезуитите. На едно място се твърдеше, че фамилията Рокфелер и Мелън били наследници на заговорници, стремящи се да управляват света още от четиринайсети век, а може би дори от измирането на динозаврите. Друга изрезка гласеше, че в Китай момичетата още от детството си се отглеждали в организирани от правителството „ферми за проститутки“ и на десетгодишна възраст се продавали на сексуално извратени западни политици срещу огласяване на държавни тайни, свързани с националната сигурност. Алчни бизнесмени замърсявали планетата и били толкова ненаситни, че изобщо не им пукало за избитите

невръстни тюленчета, облицовали си верандите с дъски от последните гигантски секвои, тровели децата и унищожавали планетата в преследването на всемогъщия долар; зловещата им конспирация била толкова сложна, че човек не можел да бъде сигурен, че и собствената му майка не работи за тях. Пришълци от космоса също се опитвали да сложат ръка върху планетата с тайното съдействие на републиканците, демократите, защитниците на човешките права, евреите, черните, антихристите, либералите, консерваторите, белите директори на предприятия на средна възраст — които си изберете. Естеството на статиите беше такова, че Гюнвалд нямаше да се учуди, ако в някоя обвинят Елвис, че е симулирал смъртта си, за да установи контрол върху международната банкова система от тайно имение в Швейцария.

На страница двайсет и четвърта дневникът ставаше по-зловещ и обезпокоителен. Тук беше залепена снимка на покойния президент Доърти. Заглавието на статията гласеше: „Убийството на Доърти — днес се навършват десет години“. В полето със сбити, но четливи червени букви бяха записани безумните брътвежи на ненормален човек: „Мозъкът му е изгнил. Умът му вече не съществува. Езикът не може да изрича повече лъжи. Той стана храна за червеите и светът няма да бъде обременен с неговото семе. Днес видях един лозунг, който гласеше: «Не можеш да убедиш един човек в правотата си, като просто му попречиш да изкаже мнението си». Това обаче не е вярно. Смъртта е способна да убеждава. И се надявам да помогне за убеждаването на последователите му. Искане ми се да го бях убил аз“.

От тази страница нататък дневникът бе посветен на рода Доърти. До стотна страница, една трета от дневника, това се беше превърнало във фикс идея на притежателя му. Всички изрезки на следващите двеста страници бяха посветени на тях. Той беше събирал важни и несъществени статии: резюме на една предизборна реч на бащата на Браян отпреди две години, съобщение за изненадващо празнуване на рождения ден на вдовицата на президента, репортаж за приключенията на Браян на арената за борба с бикове в Мадрид...

На двеста и десета страница бе залепен семеен портрет от сватбата на сестрата на Браян, отпечатан в списание „Пийпъл“. Отдолу с червено бе записана само една дума: „Врагът“.

На двеста и трийсета страница и последните частици здрав разум изчезваха и дневникът разкриваше истинското лице на пълната лудост.

Тук притежателят на тетрадката бе залепил една страница от списание — цветна снимка на по-голямата сестра на Браян, Емили. Тя беше красива млада жена с чип нос и големи зелени очи. Лицето ѝ беше обсипано с лунички. Кестенявата ѝ коса беше дълга до раменете. Гледаше встрани и се смееше на нещо, казано от човек, застанал извън видното поле на фотоапарата. В спирала около лицето ѝ и във всички празни полета на страницата бяха изписани стотици повторения на три думи: „свиня, курва, боклук, свиня, курва, боклук, свиня, курва, боклук...“.

Следващите страници караха косата да настръхне.

Гюнвалд отново се опита да се свърже с Хари. Никакъв отговор. Нямаше връзка с никого. Бурята все още беше единствената му компания.

Какво, за бога, ставаше върху айсберга?

* * *

Браян Доърти и Роджър Брескин единствени от групата имаха някакъв опит в гмуркането. Тъй като Браян не беше официално член на експедицията, а само наблюдател, Хари не сметна за уместно да го пуска пръв в тунела, който можеше да крие непредвидени опасности. Затова Роджър Брескин щеше да води.

Щяха да го последват в следния ред: Хари, Браян, Рита, Джордж, Клод, Франц и Пит. Всичко беше обмислено внимателно. Браян щеше да се гмурне между Хари и Рита, единствените, на които можеше да се довери напълно. Джордж Лин беше зад Рита и имаше опасност да застраши нея и Браян. Заради възрастта и приятелското си отношение Клод Жобер изглеждаше най-малко вероятният заподозрян освен Пит, затова щеше да бъде след Лин, за да забележи и предотврати евентуален опит за нападение. Ако Франц беше убиецът, възможностите му да се нахвърли върху Браян бяха силно ограничени, тъй като Пит го пазеше отзад. Дори в малко вероятния случай, ако убиецът бе чернокожият, пътят му към жертвата щеше да е затруднен от четирима души пред него.

Ако се спускаха през тунела в пълен мрак, редът нямаше да има значение, защото в тъмнината можеше да се случи всичко. За щастие в

алуминиевите контейнери имаше три мощни халогенни фенера, предназначени за използване на голяма дълбочина. Роджър щеше да носи един от тях, вторият се падаше на Джордж Лин в средата, а третият — на Пит. Ако всеки член на групата спазваше дистанция от три метра от предния, разстоянието между първия и последния фенер щеше да е около четирийсет метра. Нямаше да плуват на ярка светлина, но Хари се надяваше осветлението да е достатъчно, за да накара убиеца да се откаже. Към всеки водолазен костюм имаше по един непромокаем часовник с флуоресциращ циферблат. Хари погледна своя, когато приключи с обличането. Беше единайсет и осемнайсет.

Оставаха четирийсет и две минути до взрива.

— Готови ли сте?

Всички бяха сложили костюмите и маските си. Дори Джордж Лин.

— Късмет, приятели — пожела им Хари.

Той сложи маската си, пресегна се към лявото си рамо, за да отвори вентила на бутилката, и си пое на няколко пъти дълбоко въздух, за да е сигурен, че екипировката му е изправна. Обърна се към Роджър Брескин и му даде знак да тръгва.

Роджър взе халогенния фенер, приближи се до ръба на дупката, поколеба се за миг и скочи във водата.

Хари го последва малко по-неуверено. Въпреки че беше психически подготвен, очакваше от леденостудената прегръдка на морето дъхът му да секне и сърцето му да спре, затова задържа неволно дъх, когато водата покри главата му. Системата за затопляне на костюма обаче функционираше безотказно и той не почувства никаква температурна разлика.

Водата бе мрачна. Милиони частички, цели облаци микроскопични водорасли, достатъчни за изхранването на цяло стадо китове, и ледени зрънца се носеха в разсеяната жълтеникава светлина на фенерите. Силуетът на Роджър бе съвсем черен и изглеждаше тайнствено като сянка, избягала от човека, на когото принадлежи, или като самата смърт с прословутата си коса.

Браян скочи във водата почти веднага, както бяха решили, за да не допусне възможен опит за убийство след гмуркането на Хари и Роджър.

Роджър вече се спускаше покрай жицата, водеща към „Иля Погодин“.

Хари вдигна лявата си китка към маската си, за да погледне флуоресциращия часовник: 23:20.

Четирийсет минути до взрива.

Той последва Роджър Брескин към непознатото.

23:22

ТРИЙСЕТ И ОСЕМ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

— Офицерска столова до капитана.

В командната зала Никита Горов посегна към микрофона:

— Докладвайте.

Думите от високоговорителя дойдоха толкова бързо една след друга, че едва се разбираха:

— Имаме теч от херметичната преграда.

— Коя преграда? — попита Горов със спокоен тон, въпреки че стомахът му се свиваше от страх.

— Към десния борд.

— Колко силен?

— Не много, господин капитан. Поне засега. Леко сълзи. Два метра на пет сантиметра, малко под тавана.

— Някакви признаци за пропукване?

— Не.

— Дръжте ме в течение — нареди капитанът, без да издава дълбоката си загриженост, и пусна микрофона.

Операторът на ехолота каза:

— Отново засичам преграда в дупката.

— Водолази ли?

Матросът погледна още веднъж графиката:

— Да. Възможно е. Водолази. Засичам движение надолу.

Добрата новина повдигна настроението на всички. Напрежението не намаля, но за пръв път бе придружено от умерен оптимизъм.

— Торпедният отсек до капитана.

Горов избърса длани в панталона си и за пореден път издърпа микрофона надолу:

— Докладвай.

Гласът на моряка прозвуча спокойно, но скритата тревога личеше ясно:

— Течът на херметичната преграда между четвърта и пета торпедна камера се засилва, господин капитан. Не ми харесва.

— В какъв смисъл се засилва?

— Капките вече се стичат до пода.

— Колко е водата?

Високоговорителят изсъска, след това отговорникът за торпедния отсек съобщи оценката си:

— Двайсетина милилитра.

— Това ли е всичко?

— Тъй вярно.

— Някакво изкривяване?

— Нищо видимо.

— А около нитовете?

— Никакви видими повреди.

— Някакви признаци за износване на метала?

— Проверихме със стетоскоп, господин капитан. Никакви обезпокоителни звуци, никакви признаци за поддаване. Всичко е нормално.

— Защо тогава си разтревожен? — попита, без да се церемони, Горов.

Отговорникът от торпедния отсек не отговори веднага, но накрая каза:

— Ами, когато поставя ръка върху стоманата... усещам странни вибрации.

— Вибрации от двигателя ли?

— Не. Друго е. Нямам представа какво. Досега не съм се сблъсквал с подобно нещо. Мисля...

— Какво?

— Моля?

— Какво мислиш? Изплюй камъчето. Какво мислиш, че усещаш, когато поставиш ръка върху обшивката?

— Налягане.

Горов усещаше как останалите в командната зала губят умерения си оптимизъм.

— Налягане ли? Налягането не може да се почувства през стоманата. Съветвам те да обуздаеш въображението си. Няма причини за паника. Просто го наблюдавай внимателно.

Отговорникът от торпедния отсек очевидно бе очаквал по-енергична реакция, защото не скри разочарованието си:

— Слушам.

Издълженото лице на Жуков бе изкривено от страх, но също от съмнение и гняв — мозайка от удивително ясно изразени емоции. Помощник-капитанът трябваше да се научи да владее по-добре изражението си, ако искаше да стане капитан. Заговори толкова тихо, че на Горов му се наложи да напруга слух, за да го чуе:

— Една дупчица, една тънка като косъм пукнатинка в корпуса и подводницата ще се смачка.

Вярно беше. Можеше да се случи за части от секундата. Щеше да свърши, преди да са осъзнали какво става. Поне смъртта щеше да е безболезнено бърза.

— Всичко ще се оправи — увери го Горов.

Видя объркване в очите на помощника си и се запита дали не греши. Почуди се дали не трябва да вдигне „Погодин“ с петдесетина метра, за да намали убийственото налягане, и да изостави учените от „Еджудей“.

Замисли се за Ники.

Той размишляваше достатъчно трезво, за да прецени, че спасяването на учените може би му се е превърнало във фикс идея, самоцел, която не беше в интерес на екипажа. В такъв случай явно самообладанието му бе изневерило и той не беше годен за командирския си пост.

„Дали няма всички да загинем заради мен?“ — запита се той.

23:27

ТРИЙСЕТ И ТРИ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Спускането покрай кабела се оказа много по-трудно и изтощително, отколкото бе очаквал Хари Карпентър. Опитът му под водата не можеше да се сравнява с този на Браян и Роджър, макар че се беше гмуркал няколко пъти в живота си и мислеше, че е подготвен за онова, което го очакваше. Не беше взел предвид факта, че през повечето време водолазите плуват повече или по-малко успоредно на морското дъно; стремглавото им спускане покрай двеста и петдесет метровия кабел бе крайно изморително. Необяснимо изморително всъщност, защото нямаше физическа причина да е по-трудно от всяко друго гмуркане, което беше извършвал. Независимо накъде плуваше, под водата той бе в безтегловност, а и плавниците вършеха същата работа, както ако се движеше успоредно на дъното. Той предполагаше, че необичайното му изтощение се дължи до голяма степен на психологически причини, но не беше в състояние да го превъзмогне. Въпреки оловните тежести на костюма той имаше чувството, че ако не положи усилия, ще изплува. Ръцете го боляха. Кръвта пулсираше в слепоочията и зад очите му. Той скоро си даде сметка, че ще се наложи да спира от време на време и да се изправя, за да запази равновесие; иначе, въпреки че умората и засилващата се дезориентация без съмнение се дължаха на психологически причини, имаше голяма опасност да припадне.

Отпред Роджър Брескин се спускаше без видимо усилие. Плъзгаше лявата си ръка по кабела на антената, държеше фенера с другата и използваше само краката си, за да напредва, като извършваше плавни движения с тях. Техниката му не се отличаваше съществено от тази на Хари, но той имаше предимството на мускулите, заякнали от редовни тренировки с тежестите.

Хари усети как раменете му пукаат, вратът го заболя, ръцете му изтръпнаха и той съжали, че през последните двацетина години не е прекарвал повече време в залите за бодибилдинг.

Погледна през рамо, за да види дали Браян и Рита се справят. Младежът изоставаше на шест-седем метра, лицето му едва се различаваше зад маската. От клапана на бутилката му излизаха мехурчета, обагряха се за кратко в златисто на отразената светлина от фенера на Роджър и бързо изчезваха в мрака нагоре. Въпреки всичко преживяно през последните няколко часа Браян, изглежда, нямаше проблеми да го следва.

Зад Браян Рита едва се забелязваше, силуетът ѝ се очертаваше на светлината от фенера на Джордж Лин. Жълтеникавите лъчи се губеха в тъмната вода. В това зловещо бледо сияние Рита беше като сянка, от време на време толкова неясна и странна, че приличаше на някакъв тайнствен обитател на полярните води. Хари не бе в състояние да зърне лицето ѝ, но знаеше, че душевното ѝ страдание е голямо.

* * *

Криофобия — страх от леда.

С тъмните облаци планктон, ледени кристалчета и други частички мразовитата вода в тунела изглеждаше така, сякаш беше боядисана с мастило от сепия. Рита не виждаше леда, разположен на седем метра около нея, но не забравяше за присъствието му. От време на време страхът ѝ толкова се усилваше, че гърдите и гърлото ѝ се свиваха и тя спираше да диша. Всеки път, обзета от паника, тя успяваше да издиша силно, да вдиша газовата смес с металически вкус от бутилката и да овладее истерията си.

Фригофобия — страх от студа. Във водолазния костюм тя не изпитваше никакъв студ. Всъщност от месеци не ѝ беше ставало толкова топло — откакто бяха слезли на полярния леден слой, за да организират станцията „Еджуй“. Въпреки това тя чувстваше смъртоносно ледената вода, не забравяше, че от нея я дели само един тънък слой изолационна материя. Руската техника беше впечатляваща, но ако батериите на костюма се изтощят, преди да стигне подводницата, бързо щеше да изгуби телесната си топлина. Неумолимият студ на морето щеше да смрази мускулите и костите ѝ, да изпълни с болка тялото ѝ и да блокира ума ѝ...

Надолу и все надолу. Обгърната от студ, който не можеше да усети. Обкръжена от лед, който не можеше да види. Заоблени бели стени отляво и отдясно, отгоре и отдолу, напред и отзад. Обкръжаваха я, държаха я като пленница. Леден тунел. Леден затвор, пълен с мрак и жесток студ. Абсолютна тишина, в която чуваше само дишането си и туптенето на сърцето си. Без изход. По-дълбоко от гроб.

Докато се спускаше в непознатите дълбини, Рита бе много чувствителна към светлината отпред, защото тя постоянно ѝ напомняше за онази зима през шестата година от живота ѝ.

Радостна. Възбудена. На път за първата си ски ваканция с родителите си, които са опитни скиори и горят от нетърпение да я научат. Колата е „Ауди“. Майка ѝ и баща ѝ седят отпред, тя е сама на задната седалка. Пътуват нагоре сред все по-бели и по-прекрасни места. Виещ се път във френските Алпи. Приказни земи от алабастр наоколо, под тях величествени гледки с вечнозелени гори, поръсени с бяло, скални откоси, издигащи се като лицата на наблюдаващи ги стари богове с бради от сняг. Едри бели парцали изведнъж започват да се спускат от сивото следобедно небе. Тя е дете на италианското крайбрежие, на слънцето и на маслинените горички, на топлото море и никога не се е качвала в планината. Сега младото ѝ сърце тупти силно от вълнение. Толкова е красиво: снегът, стръмните склонове, долините, покрити с гори и пурпурни сенки, изпъстрени с китни селца. Но дори тук смъртта идва внезапно, ужасяващо красива, облечена в бяло. Майка ѝ първа забелязва лавината високо отдясно на пътя и изкрещява уплашено. Рита поглежда през прозореца и вижда бяла стена, която се спуска, расте като морска вълна, приближаваща брега, пръска облаци от сняг като морска пяна, отначало тихо, толкова тиха, бяла и красива, че на нея не ѝ се вярва, че може да им направи нещо лошо. „Можем да я изпреварим“ — казва разтревожено баща ѝ и натиска педала за газта. „Побързай, за бога, побързай“ — моли го майка ѝ, а лавината продължава да се приближава, тиха, бяла, огромна, ослепителна и все по-голяма с всяка изминала секунда... тихо... сетне едва чут тътен като далечен гръм...

Рита чу странни звуци. Глухи, далечни гласове. Като вопли на прокълнатите, молещи някой да прекрати мъките им от празното пространство над маса за спиритически сеанси.

Тогава тя осъзна, че това е само един глас. Собственият ѝ. Тя издаваше силни, панически звуци в маската си, но тъй като ушите ѝ бяха навън, долавяше писъците си само чрез вибрациите на костите си. Ако звучаха като воя на прокълнати души, това беше, защото в момента адът се бе наместил вътре в нея, в един тъмен ъгъл на сърцето ѝ.

Тя присви очи и отчаяно съсредоточи поглед върху неясния силует пред Браян — Хари. Едва го виждаше в полумрака, той движеше крака в тъмната вода, толкова близък и в същото време толкова далечен. Четири-пет метра разделяха Рита от Браян; ако се прибавеха още два метра за младежа и още четири до Хари, съпругът ѝ се намираше на не повече от десет-дванайсет метра пред нея. Струваше ѝ се цял километър. Докато бе в състояние да мисли за Хари и за щастливото бъдеще, след като се измъкнат от това изпитание, тя можеше да се овладее и да продължи да плува. Париж. Хотел „Джордж V“. Бутилка скъпо шампанско. Неговата целувка. Неговото докосване. Щяха да го преживеят отново и тя нямаше да позволи на страха да я победи.

* * *

Хари погледна назад към Рита. Тя все още беше, където трябваше да бъде, зад Браян покрай кабела.

Той отново насочи погледа си напред и се опита да си внуши, че излишно се тревожи за нея. По принцип се твърдеше, че жените са поиздръжливи от мъжете. Ако това бе вярно, то важеше с особена сила за тази жена.

Той се усмихна и изрече, сякаш тя можеше да го чуе:

— Давай все така.

Отпред, след като бяха изминали може би петдесетина метра в тунела, Роджър най-после спря за почивка. Направи кълбо напред, сякаш изпълняваше някаква акробатична фигура, и се обърна към Хари в най-обичайната човешка позиция — с главата нагоре.

На пет метра зад него Хари също спря и тъкмо се канеше да се превърти на свой ред, когато фенерът на Роджър угасна. Отзад все още имаше две светлини, но лъчите се разсейваха в мътната вода и не ги

достигаха. Хари остана обгърнат в мрак. След малко Брескин се блъсна в него. Хари изпусна кабела. Двамата се отделиха и започнаха да се спускат под ъгъл към стената на тунела и за миг Хари не разбра какво става. Сетне усети как някаква ръка се опитва да го сграбчи за гърлото и осъзна, че е в опасност. Той отблъсна Брескин, замахна, но водата намаляваше силата му и превръщаше ударите в приятелско потупване.

Брескин здраво стисна гърлото му. Хари се опита да извърне глава, да се отдръпне, но не можеше да избяга. Тежкоатлетът имаше желязна хватка.

Брескин заби коляно в корема на Хари, но водата забави движенията му и омекоти удара.

Гърбът на Хари се удари в стената на тунела — силно и по-рано, отколкото бе очаквал — болката прониза гръбнака му. По-едрият мъж го притисна към леда.

Останалите два халогенни фенера — един у Джордж Лин и един у Пит — оставаха високо горе и на около седем метра встрани, бледо призрачно сияние едва осветяваше мътната вода. Хари сякаш беше ослепял. Не бе в състояние да види нападателя си дори на такова близко разстояние.

Ръката около гърлото му стисна по-силно, удари брадичката му, маската му падна.

С този стратегически удар Хари бе лишен от възможността да диша и да вижда и остана изложен пряко на убийствения студ. Безпомощен и дезориентиран, той вече не представляваше заплаха за Брескин и мъжагата го пусна.

Студът прободеше лицето му като с пирони и телесната му топлина сякаш се изля като гореща течност от спукан съд.

Ужасен, но съзнаващ, че паниката означава смърт, Хари се извъртя и заопипва зад гърба си за скъпоценната маска, плуваща на края на дихателния му маркуч.

* * *

Секунда след като фенерът изгасна, Рита осъзна каква е причината: Брескин беше този, който искаше да убие Браян Доърти. И

секунда след това тя вече знаеше какво трябва да направи.

Макар че не виждаше Хари и Брескин в полумрака отдолу, тя бе сигурна, че двамата мъже се бият на живот и смърт. Колкото и да беше издръжлив, Хари нямаше шанс срещу опитния гмуркач. Рита понечи да му се притече на помощ, но това беше глупава идея и тя веднага я отхвърли. Чувствата я караха да се спусне към Хари, но тя не смееше да им се поддаде, защото това можеше да струва живота на всички. Ако Хари не бе в състояние да се справи с Брескин, какво можеше да направи тя? Вместо това не ѝ оставаше друго, освен да се довери на способността на Хари да оцелее, да се оттегли от кабела в мрака и да чака своя час, да се готви за нападение в гръб, когато Брескин се нахвърли върху Браян.

Тя пусна кабела и се отдалечи от кехлибарената светлина от фенера на Джордж Лин, очертаваща силуета ѝ отзад и правеща я забележима за Брескин. С надеждата, че Джордж няма да я последва и да попречи на прикритието ѝ, тя скоро достигна стената на тунела, гладката повърхност на... леда.

Тътенът прераства в рев и баща ѝ отново казва: „Ще я изпреварим“, но думите му сега звучат повече като молитва, отколкото като обещание. Огромната бяла стена се спуска, спуска, спуска... и майка ѝ изпищява...

Рита тръсна глава, за да пропъди миналото, и се помъчи да потисне страха от леда, до който се беше прилепила. Беше здрав, десетки метри дебел и до полунощ, когато щяха да се взривят зарядите от пластичен експлозив, нямаше какво да го разруши.

Тя се извъртя, опря гръб в стената и загледа раздвижването около кабела. Спря спускането си под тежестта на оловния баласт в колана си, като се опря силно с ръка в леда.

Ледът не беше живо същество, още по-малко разумно създание. Тя го знаеше много добре. Въпреки това чувстваше, че той я желае. Усецаше копнежа му, глада му, убедеността му, че тя му принадлежи. Нямаше да се учуди, ако в стената се отвори ледена уста и отхапе ръката ѝ до китката или ако зине още по-широко и я погълне цялата.

Усети вкус на кръв. Полагаше толкова усилия да овладее нарастващия си ужас, че беше прехапала долната си устна. Соленият металически вкус и болката ѝ помогнаха да проясни съзнанието си и да се съсредоточи върху истинската заплаха.

В средата на тунела Роджър Брескин изплува от мрачните дълбини в бледата светлина от фенера на Джордж Лин.

Хари беше изчезнал в бездната отдолу, която изведнъж ѝ се стори, че продължава не просто още няколко хиляди метра, а се простира в безкрайността.

Брескин се насочи направо към Браян.

Очевидно младежът едва сега започваше да разбира какво става. Никога нямаше да успее да избяга на Брескин, колкото и опитен водолаз да беше.

Рита се отблъсна от стената и се насочи към нападателя; искаше ѝ се да има оръжие и се надяваше, че изненадата ще ѝ осигури необходимото предимство.

* * *

Когато видя Брескин да приближава стремително като акула от мрачните дълбини, Браян си спомни разговора им от по-рано същия ден, малко след като беше спасил Джордж Лин от перваза на стената на айсберга. Браян тъкмо бе излязъл над ръба на пропастта, разтреперан, но радостен, че е оцелял.

— Невероятно.

— Какво имаш предвид?

— Не очаквах да се справим.

— Нямаше ли ми доверие?

— Не затова. Мислех, че въжето ще се скъса или нещо подобно.

— И ти ще умреш. Но не ти е дошло времето. Не сега.

Браян бе взел тези думи за нетипично за Роджър философско изказване. Сега си даваше сметка, че е било мрачна заплаха, предупреждение за предстоящо насилие.

Може би Брескин не искаше Джордж да бъде свидетел, а може би не беше нанесъл удара си по-рано по някакви необясними, безумни причини. Този път имаше повече от един свидетел, но явно не го интересуваше.

Докато си припомняше този разговор, Браян се опита да се обърне, да се отдалечи към стената на тунела, но Брескин се сблъска с

него в мрака. Яките му крака стиснаха Браян през кръста като щипки на рак. Едната му ръка го сграбчи за гърлото. За маската. Не!

* * *

Джордж Лин помисли, че руските водолази ги нападат.

От момента, в който им бяха предложили помощта си, той знаеше, че работата на руснаците не е чиста. През цялото време се бе опитвал да разбере какво са намислили, но не се беше сетил за това: подло убийство в дълбините на тунела. Защо им трябваше да си дават толкова труд, за да убият група западни учени, които така или иначе бяха осъдени да бъдат взривени или да паднат в ледените води на океана? Това беше безумие, безсмислена лудост, но, от друга страна, той не знаеше комунистите да са направили нещо разумно никъде по света, нито в Русия, нито в Китай, нито където и да е другаде, по никое време през управлението си на насието. Идеологията им не беше нищо друго освен безумна жажда за неконтролирана власт, политиката бе издигната в религиозен култ, лишен от морал и здрав разум, и кървавите им безчинства и безкрайната им жестокост никога нямаше да бъдат анализирани или обяснени от човек, несподелящ побърканите им виждания.

Той предпочиташе да изплува от тунела, да излезе от дупката, да се върне върху айсберга, да намери някоя шахта с експлозив, да легне върху нея и да изчака полунощ, за да се разлети на парченца, защото тази смърт щеше да е по-достойна, отколкото да загине от ръцете на тези хора. Той обаче не бе способен да помръдне. Лявата му ръка държеше кабела толкова здраво, че сякаш бе заварена за него. С дясната така стискаше фенера така, че пръстите го боляха.

Той зачака да умре като сестра си. Като майка си. Като баба си и дядо си. Миналото изплува и засенчи настоящето.

Глупак е бил да си помисли, че може да се измъкне от ужаса на детството си. В крайна сметка никое агне не се разминава с кланицата.

* * *

Дихателната тръба плуваше отстрани на главата на Хари и маската бе закрепена за края ѝ. Той я издърпа и я сложи на лицето си. Беше пълна с вода и той не посмя да вдиша веднага, въпреки че белите му дробове горяха. Когато повдигна леко гуменото уплътнение, кислородно-хелиевата смес изтласка водата изпод плексигласовото стъкло и след като маската се изпразни съвсем, той пусна гумата и вдиша дълбоко, сетне отново и отново, кашляйки, давейки се, отдъхвайки си с облекчение. Странната миризма и вкус на газовата смес бяха най-блаженото нещо, което бе опитвал в живота си.

Гърдите го боляха, очите му горяха, главоболието му бе толкова силно, че сякаш черепът му се пръскаше. Искаше му се да остане така вечно, отпуснат в мрачната вода. Сети се обаче за Рита и се насочи към останалите две светлини и мятащите се сенки.

* * *

Браян хвана с две ръце лявата китка на Брескин и се опита да отмести железните пръсти на мъжагата от лицето си, но не беше в състояние да му се противопостави. Водолазната му маска падна.

Температурата на морето беше под точката на замръзване на обикновената вода, но още не се бе превърнала в лед заради солта. Когато водата докосна кожата му, болката беше силна като от изгаряне на открит пламък.

Въпреки това Браян реагира толкова спокойно, че сам се изненада. Затвори очи, преди водата да порази очните му ябълки, стисна зъби и задържа дъх.

Нямаше да издържи така дълго. Минута. Минута и половина. Сетне щеше да вдиша неволно, да получи спазъм...

Брескин го стисна през кръста още по-силно с крака, пъхна пръсти между стиснатите му устни и се опита да отвори насила устата му.

* * *

Рита доплува отзад и отгоре до Роджър Брескин в бледата светлина от фенера на Джордж. Приблужи се откъм гърба на нападателя и го стисна с крака през кръста, както той държеше Браян.

С изострени от маниакална злоба рефлексии Брескин пусна Браян и стисна Рита за глезените.

Тя имаше чувството, че язди див кон. Той се гърчеше и мятеше, як звяр, но тя продължи да го стиска с крака и посегна към маската му.

Той усети намерението ѝ. Луд, но не и глупав, Брескин пусна глезените ѝ и я хвана за китките точно когато пръстите ѝ докосваха маската му. Наведе се напред, ритна силно, превъртя се през глава. Докато се въртеше, успя да отдели ръцете ѝ от лицето си и да постигне лост, с който да я смъкне от гърба си. Тя зарита отчаяно с надеждата да го удари, но не успя да го улучи.

Когато отново се ориентира, Рита забеляза, че Франц и Пит са се нахвърлили върху Брескин. Франц се опитваше да го стисне през гърдите, докато чернокожият се мъчеше да хване поне едната ръка на психопата.

Брескин обаче бе опитен водолаз, а те — не. Движеха се бавно, непохватно, объркани от безтегловността на бойното поле, докато Брескин се гърчеше като змиорка, гъвкав, бърз и невероятно силен, напълно в свои води. Той успя да се освободи от хватката им, удари Пит с лакът в лицето, изтръгна маската му и го блъсна във Франц.

Браян беше до кабела, на пет метра под Джордж Лин. Клод бе стигнал до него. Французинът държеше с една ръка фенера на Пит, а с другата помагаше на младежа да остане на едно място, докато изпразни маската си от водата.

С мощни движения на плавниците Брескин се отдалечи от обърканите Франц и Пит и отново се насочи към Браян.

Рита забеляза някакво движение с периферното си зрение, обърна глава и видя Хари да изплува от мрака под тях.

* * *

Хари знаеше, че Брескин не го вижда. Сигурен, че поне временно е сломил всяка съпротива, едрият мъж се отдалечи от Пит и Франц, ритайки с всички сили на мускулестите си крака, и се насочи

към предпочитаната си жертва. Без съмнение бе сигурен, че ще се справи лесно с човек на възрастта на Клод и ще довърши Браян, преди младежът да успее да изпразни маската си от водата и да си поеме спасителна глътка въздух.

Като се издигаше под Брескин, Хари можеше да се сблъска с него и да го отклони от Браян. Вместо това мина зад него и хвана дихателния маркуч, свързващ кислородната бутилка с маската му. Продължи да се издига и дръпна маркуча от клапата, прикрепваща го към бутилката. Тъй като двамата с Брескин се движеха в различни посоки, маркучът излезе и от маската.

* * *

Ледената вода не проникна под водолазната маска на Роджър, когато маркучът излезе от нея. Сигурно имаше някаква предпазна клапа.

Той посегна назад, но осъзна, че маркучът е издърпан не просто от маската, а и от бутилката на гърба му. Нямахте го и вече не можеше да се свърже.

Уплашен, той задвижи силно крака и се насочи към изхода на тунела колкото можеше по-бързо. Единствената му надежда бе да достигне повърхността.

Сетне си спомни, че отворът в сводестата пещера е на повече от трийсет метра над него, твърде далеч, за да я достигне с оловните тежести, които го теглеха надолу, затова той посегна към кръста си и се опита да се освободи от този товар. Катарамата не се намираще, където трябваше да бъде, защото бе правена от проклетите руснаци, а той никога не се беше гмуркал с руска екипировка.

Роджър спря да рита, за да се съсредоточи върху намирането на катарамата. Веднага започна да потъва бавно. Заопипва трескаво колана, задърпа го отчаяно, но все още, о, Господи, Боже всемогъщи, все още не успяваше да я намери и накрая си даде сметка, че е загубил твърде много време; не трябваше да губи нито секунда повече, налагаше се да изплува заедно с тежкия колан.

Той изпъна ръце до тялото си, опита се да заеме формата на стрела, за да оказва колкото се може по-малко съпротивление на

водата, задвижи плавно, ритмично крака и се устреми нагоре. Гърдите го боляха, сърцето му думкаше, сякаш ще се пръсне, и той вече не успяваше да потисне рефлексите си за вдишване. Роджър отвори уста, издиша силно, вдиша отчаяно, но нямаше какво да поеме в дробовите си, освен остатъчния въздух, който току-що бе изпуснал. Дробовите му пламтяха и той си даде сметка, че мракът около него вече не е тунелът към кухнята в айсберга, а към един друг свят. Ако не диша, щеше да загуби съзнание, а ако това стане, щеше да умре. Затова смъкна маската си и вдиша дълбоко въздуха от сводестата пещера, само че в момента, разбира се, изобщо не се намираше в пещерата — защо си беше въобразил, че е излязъл на повърхността, как можеше да е толкова глупав? — и вдиша леденостудената вода. Силна болка премина през зъбите му. Той затвори уста, задави се, но веднага се опита да вдиша за втори път. Поглъщаше само вода, още вода и пак вода. Размаха ръце, сякаш водата бе тънка завеса, която можеше да разкъса и така да достигне до благословения въздух зад нея. Тогава си даде сметка, че краката му са спрели да се движат, че потъва под тежестта на оловния баласт. Беше спрял и да размахва ръце, просто се спускаше, задъхваше се, струваше му се, че има в гърдите си повече тежести отколкото около кръста...

Видя, че лицето на смъртта не е това на гол череп. Бе жена. Бледа, скулеста жена. Не беше лишена от хубост. Очите ѝ бяха с красив светлосив цвят. Роджър загледа лицето ѝ, издигащо се пред него във водата, и осъзна, че това е майка му, от която бе научил толкова много, в чиито прегръдки за пръв път беше узнал, че светът е едно враждебно място и че най-големите злодеи тайно управляват обикновените хора с единствената цел да смачкат свободния дух на всеки, който им се противопостави. И сега, въпреки че бе станал достатъчно силен, за да се изправи срещу конспираторите, ако го нападнат, въпреки образованието, с което имаше за цел да стане по-умен от тях, те пак го бяха пречупили. Бяха победили точно както му повтаряше майка му, че ще стане, точно както ставаше винаги. Загубата обаче не беше толкова страшна. В поражението имаше някакво облекчение. С посивяла коса, със сиви очи, смъртта му се усмихваше и на него му се прииска да я целуне. Тя го взе в майчинските си прегръдки.

* * *

Трупът с пълни с вода дробове и оловни тежести около кръста премина покрай тях на път към океанското дъно. От газовата бутилка на гърба му не спираха да излизат мехурчета.

ДВАЙСЕТ И ТРИ МИНУТИ ДО ВЗРИВА

Напрежението бе изострило ума на Никита Горов и го принуждаваше да се изправи лице в лице с неприятната, но неизбежна истина. Границата между глупост и героизъм, както виждаше сега, бе толкова тънка, че почти не се забелязваше. Той толкова искаше да се прояви като герой. И защо? Заради кого? Заради мъртвия си син? Героизмът не може да промени миналото. Ники беше мъртъв и погребан. Мъртъв! А хората от екипажа на „Иля Погодин“ — седемдесет и девет човека — все още бяха живи. Той носеше отговорност за тях. Нямаше оправдание да жертва живота им само защото по някакъв странен начин искаше да изпълни задълженията си към мъртвото момче. Искаше да се прави на герой, но беше един обикновен глупак.

Независимо от опасността, независимо от това, което трябваше да направи, сега подводницата бе изцяло посветена на спасителната мисия. Не можеха да се откажат толкова близко до успеха. Не и ако тези херметични прегради не започнат да показват признаци на нарушение на целостта. Той беше забъркал хората си в това и той трябваше да ги измъкне, без да ги унижи. Мъже с техния кураж не заслужаваха да бъдат посрамени от неговия провал, но срамът със сигурност щеше да е по-голям, ако подвият опашка и се откажат без основателна причина. Той се правеше на герой, но сега повече от всичко искаше да направи тях герои пред света и да ги върне живи и здрави у дома.

— Някаква промяна? — обърна се той към младия матрос на ехолота.

— Не, господин капитан. Водолазите стоят на едно място. За последните няколко минути не са слезли и с метър.

Капитанът погледна тавана, сякаш през него можеше да види какво става в дългия тунел. Какво правеха там? Какво ставаше?

— Не си ли дават сметка, че нямат време? — попита Жуков. — Когато тези експлозивни разцепят леда, ние трябва да сме излезли изпод

него. Трябва.

Горов погледна екраните. Часовника си. Подръпна брадичката си и каза:

— Ако не продължат надолу до пет минути, ще се наложи да тръгваме. Ако закъснеят с една минута повече, и без това няма да успеят да се качат на борда преди полунощ.

* * *

23:38

Рита доплува до Клод и го прегърна. Той ѝ отвърна със същото. Очите ѝ блестяха от сълзи.

Двамата допряха маските си една в друга. Когато тя заговори, Клод чу гласа ѝ, сякаш идваше от друга стая. Плексигласът предаваше звука достатъчно добре.

— Преди няколко часа Браян не беше паднал. Някой го бе ударил в тила и го беше оставил да умре. Не знаехме кой е виновникът. Досега.

Клод каза:

— Чудех се какво, по дяволите, става. Исках да помогна да го обуздаем, но Пит ми пъкна фенера си и ме избута. Изведнъж почувствах колко съм стар.

— Ти дори нямаш шейсет.

— Значи съм се почувствал по-стар, отколкото съм.

— Трябва да продължим надолу. Ще дам този фенер на Пит.

— Той добре ли е?

— Да. Само носът му е разкъравен при падането на маската. Ще се справи.

— На Джордж му има нещо.

— Мисля, че е от шока. Хари му обяснява за Роджър.

— Имаш сълзи по бузите — отбеляза Клод.

— Знам.

— Какво има?

— Нищо. Хари е жив.

* * *

23:39

Докато следваше Клод Жобер надолу по кабела, Франц се замисли какво ще каже на Рита, ако оживеят след полунощ.

— Ти се справи добре. Страхотна си. Знаеш ли, едно време те обичах. По дяволите, още те обичам. Никога не съм спирал. И съм научил много от теб, независимо дали си личи или не. О, голям глупак съм, признавам, но се опитвам да се поправа. Старите навици се променят трудно. През последните месеци се държах като пълен идиот, карах се с Хари и странях от теб. Това обаче свърши. Ние никога не можем да бъдем любовници отново. Виждам какво ви свързва с Хари и то е уникално, повече от всичко, което сме имали заедно. Искам обаче да останем приятели.

Молеше се на бога да оцелее и да има възможност да ѝ го каже.

* * *

23:40

Браян се спускаше покрай кабела.

Вече не се опасяваше от зарядите над тях. Вярата му, че ще стигнат навреме до подводницата и ще оцелеят след взрива, се засилваше с всяка секунда. След разговора с Рита преди няколко часа най-много го тревожеше мисълта за книгата, която смяташе да напише.

Темата определено щеше да е героизмът. Беше се убедил, че той се дели на два вида. Героизъм, към който се стремиш, когато изкачваш висок връх или се изправяш пред разярен бик на арената — тъй като човек трябва да знае границите на издръжливостта си, този вид героизъм бе важен. Въпреки това той беше много по-незначителен от героизма по призвание. Хари, Рита и останалите рискуваха ежедневно живота си, защото вярваха, че работата им ще помогне за доброто на човечеството, а не защото искаха да се поставят на изпитание. Въпреки че сигурно щяха да го отрекат, те извършваха героични постъпки всеки ден от живота си. Бяха герои като полицаите и пожарникарите; като милионите майки и бащи, които безропотно се

грижат за семействата и възпитанието на децата си като добри граждани; като свещениците, дръзнали да славят името Божие в свят, където съществуването Му се поставя под въпрос и онези, които все още вярват, биват осмивани; като учителите, които отиват на работа в раздирани от насилие гимназии и въпреки това се опитват да обучават децата, за да могат да оцелеят в един свят без милост към необразованите. Първият вид героизъм — търсеният героизъм — носеше известен егоизъм, но героизмът по призвание бе свързан със саможертва. Сега Браян разбираше, че истинската смелост и най-дълбоките добродетели се крият в неволния героизъм, не във фалшивата слава на политиците и тореадорите. Когато завърши книгата си, когато изрази всичките си мисли, той най-сетне щеше да е готов да започне живота си на зрял човек. И беше уверен, че темата му ще е неволният героизъм.

* * *

23:41

Операторът вдигна поглед от ехолота:

— Отново тръгнаха.

— Слизат ли?

— Тъй вярно.

Гласът на дежурния в торпедния отсек прозвуча от високоговорителя. В думите му отново се долавяше тревога.

Горов хвана микрофона над главата си неохотно, сякаш беше змия.

— Докладвай?

— Тук вече се събра доста вода, господин капитан. Изглежда около литър-два. По цялата преграда избиват капки, от тавана до пода.

— Изкривяване по нитовете?

— Не.

— Тръгваме след десет минути — отсеке Горов.

* * *

23:42

На места тунелът се стесняваше толкова, че халогенният фенер се отразяваше в стените, и тогава мисълта, че са в плен на леда, не можеше да бъде прогонена толкова лесно, колкото в мрака.

Рита постоянно се мятеше между миналото и настоящето, между живота и смъртта, между самообладанието и страха. Минута след минута тя очакваше вътрешните ѝ терзания да намалее, но те ставаха все по-мъчителни.

Една рядка горичка над планинския път. Не е много гъста, но може да намали силата на лавината и да обуздае ревящата снежна маса: високите борове са дебели, стари, яки. Бялата вълна достига дърветата и те започват да се чупят като клечки за зъби. Майка ѝ изпищява, баща ѝ извиква, а Рита не може да отмести поглед от затрупващата ги снежна стена, трийсет метра висока, нарастваща с всяка секунда, сливаща се със зимното небе, огромна като лицето на Бог. Стихията удря колата, изхвърля я от пътя, повдига я, засипва я, прехвърля я през мантизелата в пропастта. Навсякъде — всеобгръщаща белота. Колата се преобръща, отново и отново, започва да се плъзга, набира скорост в огромната снежна река, удря се, после пак. Предното стъкло се пръска и изведнъж се възцарява тишина, по-дълбока от безмълвието на изоставена църква.

Рита прогони спомена, издавайки безсмислени, жални стонове от ужас.

Джордж Лин я побутна отзад.

Беше спряла.

Тя изруга наум, раздвижи крака и продължи надолу.

* * *

23:43

На стотина метра под повърхността, когато приближаваха половината разстояние до „Иля Погодин“, Хари започна да се съмнява в успеха. Усещаше огромното налягане на тази дълбочина главно по пукането на тъпанчетата си. Ревът на собствената му кръв във вените и артериите му бе оглушителен. Причуваха му се далечни гласове, призрачни, неразбираеми, и той си представяше, че наистина ще стане

лошо, когато схване смисъла на думите. Почуди се дали като подводницата ще бъде смачкан на каша от кръв и кости.

По радиостанцията лейтенант Тимошенко им беше представил няколко доказателства, че спускането им на тази дълбочина е възможно, и Хари не спираше да си повтаря две от тях: през 1961 г. швейцарски и американски водолази достигнали двеста и четирийсет и три метра дълбочина в Лаго Маджоре. Лаго Маджоре. Двеста четирийсет и три метра. 1961 година. Швейцарски и американски водолази. През 1990 г. руски водолази с най-модерно оборудване се спуснали на... беше забравил. Но със сигурност бе по-надълбоко от постижението в Лаго Маджоре. Швейцарци, американци, руснаци... Постижимо беше. Поне за добре екипирани, професионални водолази.

Сто и петдесет метра.

* * *

23:44

Докато се спускаше по кабела в тунела, Джордж Лин не спираше да си повтаря, че руснаците вече не са комунисти. Поне комунистите не бяха на власт. Все още. Може би един ден щяха да се върнат; злото никога не умира. Хората в подводницата обаче рискуваха живота си, за да им помогнат, и нямаха зли помисли. Той се опита да се убеди в това, но то не се оказа лесна задача, защото беше живял твърде дълго в страх от червената вълна.

Кантон. Есента на 1949 г. Три седмици преди изгонването на Чан Кайши от континента. Бащата на Джордж отсъстваше, подготвяше прехвърлянето на семейството и имуществото си в Тайван. В къщата имаше още четири човека: баба му, дядо му, майка му и единайсетгодишната му сестра Юнти. На разсъмване един маоистки партизански отряд, който търсеше баща му, нахлу в къщата. Бяха девет тежковъоръжени мъже. Майка му успя да го скрие в една камина зад дебелия железна преграда. Юнти се беше скрила другаде, но мъжете я намериха. Пред погледа на Джордж баба му и дядо му бяха пребити и застреляни. Мозъкът им се размаза по стената. В същата стая майка му и сестра му бяха изнасилени и от деветимата по няколко пъти. Насилваха ги и ги унижаваха по всички възможни начини. Джордж

беше дете, нямаше още седем години, малък, уплашен, безпомощен. Партизаните останаха до три часа на следващата сутрин да чакат баща му и когато най-сетне си тръгнаха, прерязаха гърлото на Юнти. След това на майка му. Толкова много кръв. Баща му се прибра дванайсет часа по-късно — и откри Джордж все още скрит в камината, неспособен да говори. Момчето остана безмълвно още три години след бягството им в Тайван. И когато най-сетне наруши мълчанието си, първите думи, които изговори, бяха имената на майка си и сестра си. Заплака неудържимо, докато не дойде лекар и не му даде успокоително.

Хората в подводницата обаче бяха руснаци, не китайци и вече не бяха комунисти. Може би никога не са били истински комунисти. Все пак войниците и моряците се бият за страната си дори да смятат, че управниците им са престъпници или глупци.

Мъжете отдолу със сигурност не бяха като онези, изнасилили и убили майка му и сестра му. Това бяха различни хора в различно време. Можеше да им се довери. Трябваше да им се довери.

Въпреки това той се страхуваше от екипажа на „Погодин“ много повече, отколкото от всички пластични експлозиви на света.

* * *

23:46

— Офицерската столова до капитана.

— Казвай.

— Преградата на десния борд тече, господин капитан.

— Изкривяване?

— Не.

— Колко е водата?

— Половин литър.

Проблеми в торпедния отсек и офицерската столова. Трябваше да се махат оттук час по-скоро.

— Звукова индикация?

— От преградата се чуват много шумове, но не стандартните признаци за поддаване на метала.

— Тръгваме след пет минути.

* * *

23:47

При вида на подводницата съвсем близо под тях Хари си спомни още една причина за оптимизъм. Според лейтенант Тимошенко британски водолази в Алвърстоук, Хемпшир, и французи край Марсилия достигнали петстотин метра с усъвършенствана водолазна екипировка в симулатор, развиващ високо налягане.

Разбира се това уточнение намаляваше убедителността на данните: „симулатор“.

Тук бяха при реални условия.

Тунелът се разшири, ледените стени се раздалечиха и вече не отразяваха светлината.

Той почувства, че са излезли на много по-широко място. Водата около тях бе по-бистра, може би защото имаше по-малко ледени частици. След секунди той забеляза цветни светлини отдолу, първо зелена, после червена. Сетне под него се очерта огромен сивкав силует.

Дори когато стигна рубката на „Иля Погодин“ и се хвана за мачтата на радара, Хари не беше убеден в шансовете им за оцеляване при това огромно налягане. Почти бе сигурен, че белите му дробове ще се пръснат и кръвоносните му съдове ще се спукат като балони. Не знаеше много за ефектите на високото външно налягане върху тялото; може би бе невъзможно белите му дробове да се пръснат, но той си го представяше твърде ясно.

Освен това видът на подводницата не му харесваше. Докато чакаше другите да го достигнат, той имаше цяла минута да огледа плавателния съд. Всичките му сигнални лампи светеха: червени отдясно, зелени отляво, жълти отгоре... Може би умът му бе замъглен от налягането и изтощението, но му се стори, че „Погодин“ е твърде ярко осветена, за да бъде реална. След толкова много мрак подводницата приличаше на игрален автомат в казино или на коледна елха. Изглеждаше деликатна, крехка, направена от тъмен целофан.

* * *

23:49

Рита очакваше страхът ѝ да понамалее, когато излязат от тунела и ледът вече не я обгръща от всички страни. Леденият остров обаче все още се намираше над нея, висок като седемдесететажна сграда и един километър дълъг, огромен като няколко манхатънски квартала с небостъргачи. Тя знаеше, че ледът е по-лек от водата и нямаше да потъне и да я смачка на морското дъно, но самата мисъл, че тази ледена маса виси над нея, я ужасяваше и тя не смееше да погледне нагоре.

В аудито е студено, защото двигателят е спрял и от вентилатора не идва никаква топлина. През счупеното стъкло върху предната седалка са се изсипали сняг и клони, покриват таблото и са заровили родителите ѝ до кръста. Те седят безмълвно в снега и двамата са мъртви, и Рита постепенно си дава сметка, че няма да оцелее само с якето си, преди да дойде помощ. Лампичките в купето светят, така че вътре не е тъмно; тя вижда снега, закриващ всички прозорци от всички страни; тя е умно момиче и си дава сметка, че снегът може да е дълбок десетки метри, твърде много, за да е в състояние да се измъкне сама. На спасителите ще им е нужно много време, докато я достигнат. Има нужда от дебелото палто на баща си и след като изчаква опасно дълго, тя събира кураж да се сблъска с онова, което може да види, и пропълзява отпред. Висулки от кръв висят от ушите и носа на баща ѝ, гърлото на майка ѝ е прободено от назъбен клон, вкаран в купето от лавината. Лицата им са синкавосиви. Отворените им очи са напълно бели, защото са се заскрежили. Рита не смее да ги погледне повече. Със сведени очи започва да разравя снега около баща си. Тя е само на шест, енергично дете, силно за възрастта си, но все пак дете. Свалянето на палтото от вкочаненото тяло на баща ѝ е непосилна задача. По време на пътуването обаче той е измъкнал ръцете си от ръкавите. Сега палтото е затиснато от тялото му и след усилено дърпане тя успява да го измъкне. Рита пропълзява на задната седалка с придобивката си, свива се, завива се плътно с палтото и започва да чака. Скрива дори главата си под дрехата, за да запази не само тялото, а и дъха си, защото той е топъл. След известно време започва да ѝ се приспива и тя се пренася от студената кола към още по-мразовити места в дълбините на съзнанието си. Всеки път, когато се измъква от опасния си сън, тя се чувства по-отпаднала от предния, но не забравя

да се послуша за шум от спасителите. След безкрайно дълго време чува — или ѝ се струва, че чува — нещо да се движи отпред: трошене на лед, сякаш на мъртвите ѝ родители им е писнало да седят там и се опитват да пропълзят при нея. Искат да се завият с топлото палто. Пукане: звукът от падането на кървавите висулки от носа на баща ѝ. Отново пращане на лед: ето ги. Страшно пукане: сигурно вече излизат на задната седалка. Пукане, пукане, пукане на лед... и това глас ли беше, който пошепва името ѝ, познат глас? И студена ръка, която се пъха под палтото, за да отнеме топлината ѝ...

Някой докосна Рита и тя изпищя от ужас, но писъкът ѝ поне изхвърли аудито и лавината в миналото, където им беше мястото.

Пит беше от едната ѝ страна, Франц — от другата. Очевидно бе спряла да се движи и те я държаха за ръцете, и я носеха надолу през последните метри до подводницата. Хари вече се беше хванал за радарната мачта на плавателния съд.

* * *

23:50

Хари потрепери с облекчение, щом видя Рита между Пит и Франц, и го обхвана нова надежда.

Когато останалите шестима се присъединиха към него, той къде с пълзене, къде с плуване се добра до мостика и горната външна палуба. Ако се изпусне и бъде отнесен, връщането до подводницата нямаше да е лесно, защото течението със скорост девет възела щеше да му действа по-различен начин, отколкото на плавателния съд.

Връзката му с подводницата бе до голяма степен като тази на космонавт с кораба му при излизане в пространството: имаше илюзия за неподвижност, макар че се движеха със значителна скорост.

Предпазливо, но без да забравя необходимостта от бързи действия, той продължи да се промъква по палубата в търсене на люка, описан му от Тимошенко по радиостанцията.

* * *

23:51

Разнесе се предупредителен вой на сирена.

Зелените цифри и графики изчезнаха от централния монитор над командната площадка и се смениха с червени букви: АВАРИЯ.

Горов натисна един клавиш с надпис ДИСПЛЕЙ. Екранът веднага се изчисти и сирената спря. Появи се ново съобщение с обичайните зелени букви: ПОВРЕДЕН ПРЕДЕН ЛЮК НА ТОРПЕДНА КАМЕРА ПЕТ. КАМЕРАТА Е НАВОДНЕНА ДО ХЕРМЕТИЧНАТА ПРЕГРАДА.

— Започна се — каза Жуков.

Пета камера сигурно се беше пукнала при сблъсъка с леда. Сега люкът и външната обшивка бяха поддали.

— Само външният люк се е пукнал — побърза да каже Горов. — Не херметичната преграда. В подводницата няма вода. Все още. И няма да има.

Матросът, който наблюдаваше едно от контролните табла, докладва:

— Господин капитан, посетителите отвориха горния люк към въздушната камера.

— Ще успеем — увери Горов подчинените си. — Кълна се, ще успеем.

* * *

23:52

Люкът на предния аварийен изход бе отключен. Хари надникна в малкото, ярко осветено, пълно с вода помещение. Както ги беше предупредил лейтенант Тимошенко, то бе достатъчно широко да побере само четирима водолази — въпреки че беше два пъти по-голямо от буферните помещения на аварийните изходи на повечето подводници.

Браян, Клод, Рита и Джордж влязоха един по един, седнаха на пода и опряха гърбове на стените.

Хари затвори люка отвън, което беше по-бързо, отколкото ако чака някой отвътре да дръпне лоста и после да завърти колелото за херметизиране. Погледна флуоресциращия си часовник.

* * *

23:53

Горов погледна тревожно мониторите.

— Аварийният изход е готов — обяви Жуков, повтаряйки доклада, който получи през слушалките.

Едновременно с това на един от мониторите се появи същата информация.

— Вкарайте водолазите — нареди Горов.

* * *

23:54

Във външната камера на аварийния изход Рита се крепеше за стената, докато мощни помпи изсмучат водата за трийсет секунди. Не свали маската си и продължи да диша газовата смес от бутилката, както ги бяха инструктирали. Люкът в средата на пода се отвори. Отдолу се появи млад руски моряк, смутено се усмихна и им даде знак да го последват.

Те бързо излязоха от херметизационното помещение и слязоха в контролната камера. Морякът отново се качи по стълбата зад тях, затвори вътрешния люк, запечата го и отиде бързо при едно контролно табло. Водата отново изпълни горната камера.

Без да забравя огромния леден остров, миниран и висящ право над тях, Рита последва другите в съседната, декомпресираща камера.

* * *

23:56

Хари отново опита люка и той се отвори.

Изчака Франц и Пит да влязат, сетне ги последва и затвори люка отвътре.

Тримата седнаха с гръб към стените.

Нямаше нужда да гледа циферблата. Някакъв вътрешен аварийен часовник му подсказваше, че до взрива остават само четири минути. Помпите засмукаха водата от камерата.

* * *

23:57

Една ледена планина на прага на разрушението висеше над тях и ако се взривеше, докато са още под нея, подводницата най-вероятно щеше да бъде смяна. Смъртта щеше да е толкова внезапна, че вероятно нямаше да имат време дори да извикат.

Горов смъкна микрофона, обади се в кормилното помещение и нареди пълен назад.

От кормилното потвърдиха и след миг подводницата се разтърси в отговор на внезапната промяна на тягата.

Горов се блъсна в парапета на командната площадка, Жуков едва не падна.

Високоговорителят над тях проехтя:

— Кормилно до капитана. Пълен назад.

— Задръж прав курс.

— Прав курс.

Айсбергът се движеше на юг с девет възела. Подводницата се връщаше на север с десет... дванайсет... вече петнайсет възела срещу течението. Така скоростта ѝ спрямо айсберга беше петнайсет възела.

Горов не знаеше дали е достатъчно, за да се спасят, но това беше най-доброто възможно за момента, защото за по-голямо ускорение имаха нужда от повече време, отколкото оставаше до взрива.

— Лед над нас — обяви операторът на ехолота; бяха излезли изпод фунията в средата на айсберга. — Двайсет метра.

* * *

23:58

Хари влезе в декомпресиращата камера и седна до Рита. Те се хванаха за ръце и погледнаха часовника му.

* * *

23:59

Електронният часовник в командната зала се беше превърнал в център на вниманието. На Никита Горов му се струваше, че подчинените му потрепват при отмерването на всяка секунда.

23:59:10

23:59:11

— Каквото и да стане — каза Емил Жуков, — гордея се, че съм кръстил сина си Никита.

— Може да се окаже, че си го кръстил на един глупак.

— Може би, но на интересен глупак.

Горов се усмихна.

23:59:30

23:59:31

Операторът на ехолота докладва:

— Открита вода. Никакъв лед над нас.

— Излязохме — каза някой.

— Все още не сме в безопасност — предупреди Горов, имайки предвид леда, който щеше да се разлети след взрива.

23:59:46

23:59:47

— Открита вода. Никакъв лед над нас.

23:59:49

За втори път през последните десет минути прозвуча предупредителна сирена и на един от мониторите се появи червен надпис „Авария“.

Горов натисна клавиша за извикване на информацията и откри, че още една торпедна камера е поддала: ПОВРЕДЕН ПРЕДЕН ЛЮК НА ТОРПЕДНА КАМЕРА ЧЕТИРИ. КАМЕРАТА Е НАВОДНЕНА ДО ХЕРМЕТИЧНАТА ПРЕГРАДА.

Горов смъкна микрофона и изкрещя:

— Капитанът до торпедния отсек! Евакуирайте се от отсека и запечатайте всички люкове.

— О, мили боже! — възкликна атеистът Емил Жуков.

— Херметичната преграда ще издържи — успокои го Горов, молейки се да е прав.

23:59:59

00:00:00

— Подгответе се!

— Открита вода.

00:00:03

— Какво става?

— Къде е?

00:00:07

Подводницата се разтърси изненадващо леко. Чу се далечен тътен, предаден от трошация се лед през водата до обшивката. Горов зачака вълните от взрива да се усилят, но това не стана.

Операторът на сонара докладва за силно разтрошаване на айсберга.

До 00:02 обаче сонарът не откри значителни ледени парчета в близост до „Погодин“ и Горов се увери, че са в безопасност.

— Издигане.

В командната зала отекнаха радостни възгласи.

СЛЕД...

[1]

18 ЯНУАРИ, ДЪНДИ, ШОТЛАНДИЯ

Малко преди обяд, две денонощия и половина след спасението си от ледения затвор, оцелелите пристигнаха в Шотландия.

След бягството заедно с баща си с една малка лодка от Китай преди толкова много години Джордж Лин никак не обичаше пътуванията по море, над или под повърхността, и сега с облекчение стъпи на твърда земя.

Времето не беше нито студено, нито меко за зимата в Дънди. Сивото небе бе надвиснало заплашително. Температурата беше около минус пет. Откъм Северно море духаше студен вятър, който вдигаше леки вълни и носеше пръски вода.

Повече от сто журналисти от целия свят бяха долетели в Дънди, за да отразят изхода от случая „Еджуей“. С добронамерена ирония един репортер от „Ню Йорк Таймс“ бе нарекъл Дънди „Сборище на контетата“ и това определение му прилегна добре. Помежду си журналистите като че ли обсъждаха повече отвратителното време, отколкото събитието, което отразяваха.

Дори след като слезе от „Погодин“ в 12:30 и беше стоял почти час на студения вятър, Джордж още се радваше на вятъра, който духаше в лицето му. Беше свеж, много по-приятен от застоялия въздух на подводницата. А и не беше чак толкова студен, че да се опасява от измръзване — доста голяма разлика от условия, при които бе живял през последните няколко месеца.

Докато крачеше енергично по кея, следван от група репортери, той каза:

— Не е ли прекрасна?

Върху закотвената в дълбокото пристанище зад него подводница се развяваше огромен руски флаг и в знак на уважение, по-малко

шотландско знаме. Шейсет и осем моряци с парадни униформи бяха строени за тържествен преглед върху главната палуба. Никита Горов, Емил Жуков и останалите офицери изглеждаха блестящо със сивите си зимни шинели с месингови копчета. На борда и върху моста, свързващ подводницата с кея, присъстваха и няколко официални лица: представител на правителството на Нейно Величество, руският посланик във Великобритания, двама от помощниците му, кметът на Дънди, двама представители от ООН и неколцина функционери от руското търговско представителство в Глазгоу.

Някакъв фотограф помоли Джордж да позира до един обрулен бетонен стълб на кея на фона на подводницата. Той се подчини с усмивка.

Един репортер го попита как се чувства като герой от първите страници на вестниците в целия свят.

— Аз не съм герой — отвърна Джордж; обърна се и посочи офицерите и матросите зад себе си. — Те са героите.

[21]

20 ЯНУАРИ, СТАНЦИЯ „ЕДЖУЕЙ“

През нощта вятърът започна да отслабва за пръв път от пет дни. На сутринта ледените кристалчета престанаха да шумят по покрива на свързочната станция и въздухът отново се изпълни с меки снежинки. Жестоката буря в Северния ледовит океан започна да отслабва.

Малко след два следобед Гюнвалд Ларсон най-после успя да се свърже с военната база в Туле. Американският радист веднага му съобщи, че проектът „Еджуй“ е замразен до края на зимата.

— Помолиха ни да ви приберем от базата. Ако времето се оправи, както обещават прогнозите, ще сме в състояние да дойдем вдругиден. Ще имате ли достатъчно време да запечатате всички постройки и да зазимите апаратурата.

— Да, предостатъчно, но за бога, това не е най-важното! Какво става с другите? Живи ли са?

Американецът се смути:

— О, съжалявам. Разбира се, че няма откъде да научите.

Той му прочете две вестникарски статии и добави още информация, която имаше.

След пет дни на постоянно напрежение Гюнвалд реши, че вече е време за празнуване. Запали лулата си и отвори кашона с водката.

[3]

25 ЯНУАРИ

ИМЕЙЛ ОТ МОНТЕГО БЕЙ, ЯМАЙКА, ДО ПАРИЖ

Пристигнахме на 23 януари с Клод и Франц. Таксиметровият шофьор и служителката от хотела веднага ни обявиха за „необичайна компания“. Човече, те нямат никаква представа кои сме.

Не мога да се наситя на слънцето. Дори започвам да почернявам.

Струва ми се, че срещнах жената на мечтите си. Казва не Маджиан. Франц пък го свали една съвременна жена, която се вярва в стандартните роли на двата пола, и той се опитва да се научи да я оставя тя да му отваря вратите. Доста зле се справя и понякога се сблъскват на някоя врата, но ще свикне. Междувременно Клод все се влачи с една двайсет и осем годишна блондинка, която го смята за изключително привлекателен и се прехласва от френския му акцент.

Обсъждаме как евентуално да сменим професията си и да отворим бар в някой тропически курорт. Може би и вие с Рита ще се присъедините. Можем по цял ден да забъркваме коктейли с ром и да ги сервираме с тези смешни хартиени чадърчета в чашите. Със сигурност ще е по-приятно от мръзненето, взривовете и подводния бой с психопати. Най-сериозният проблем тук е влагата.

Вечно твой, Пит

[4]

26 ЯНУАРИ, ПАРИЖ, ФРАНЦИЯ

В апартамента им в хотел „Джордж V“ в кофичка с лед ги чакаше бутилка „Дом Периньон“.

Те лежаха прегърнати, максималната близост, която двама души могат да постигнат, без да се слоят и да се превърнат в едно цяло, излъчвайки достатъчно топлина за сгряването на една полярна станция през целия зимен сезон; изведнъж някакво изтракване до леглото ги стресна. Бяха слезли от „Погодин“ преди повече от седмица, но нервите им все още бяха опънати. Той се изправи и тя се отдръпна от него. И двамата се обърнаха към източника на звука, но още бяха сами в стаята.

— От леда — каза тя.

— От леда ли?

— Да, от леда. Бучките в кофичката са се разместили.

Той погледна кофичката върху посребрената подставка и ледът отново се размести.

— От леда е — повтори тя.

Той я погледна. Тя се усмихна. Той също. Тя се изкиска като момиченце и той избухна в смях.

Издание:

Автор: Дийн Кунц

Заглавие: Черен лед

Преводач: Марин Загорчев

Година на превод: 2002

Език, от който е преведено: английски (не е указано)

Издание: първо (не е указано)

Издател: Издателска къща „Плеяда“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2002

Тип: роман (не е указано)

Националност: американска (не е указано)

Редактор: Лилия Анастасова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/18902>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.